

**БЪЛГАРСКА БАНКА
ЗА РАЗВИТИЕ**

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

**КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД НА
РЪКОВОДСТВОТО
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ
ОДИТОРИ И
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2020 г.

**БЪЛГАРСКА БАНКА
ЗА РАЗВИТИЕ**

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

**КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД НА
РЪКОВОДСТВОТО**

31 декември 2020 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1	ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ	i
2	ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА НА ББР	1
3	ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА	17
4	ОБЗОР НА ИКОНОМИЧЕСКАТА СРЕДА И БАНКОВИЯ СЕКТОР ПРЕЗ 2020 Г.	33
5	ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА И ИЗБРАНА ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ	36
6	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ГРУПАТА.....	47
7	УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	53
8	КОНТРОЛНА СРЕДА	56
9	БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	57
10	МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО	58
11	УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА НА ББР	60
12	СДЕЛКИ С ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА	81
13	СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА.....	81
14	ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО.....	84
	ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА НА ББР	85

1 ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

„Българска банка за развитие“ ЕАД

Акционерна структура към 31.12.2020 г. – Държавата, чрез министъра на икономиката – 99.99945% и Банка ДСК - 0.00055%.

Акционерна структура към датата на одобрение на този доклад: Държавата чрез министъра на икономиката – 100%

Надзорен съвет (НС)

НС към 31.12.2020 г.:	НС към момента на одобрение на консолидирания ГФО:
<ul style="list-style-type: none">- Стамен Стаменов Янев – Председател на НС- Митко Емилов Симеонов – Заместник – председател на НС;- Велина Илиева Бурска – Член на НС.	<ul style="list-style-type: none">- Валентин Любомиров Михов – председател на НС- Васил Атанасов Цонов - заместник – председател на НС- Стамен Стаменов Янев – член на НС- Митко Емилов Симеонов – член на НС*- Велина Илиева Бурска – член на НС*

* Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021 г., с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

Управителен съвет (УС)

УС към 31.12.2020 г.:	УС към момента на одобрение на консолидирания ГФО:
<ul style="list-style-type: none">- Николай Димитров Димитров – член на УС и изпълнителен директор- Живко Иванов Тодоров – член на УС и изпълнителен директор- Панайот Ивов Филипов член на УС и изпълнителен директор	<ul style="list-style-type: none">- Крум Георгиев Георгиев – председател на УС- Владимир Рашков Георгиев – член на УС и изпълнителен директор- Цанко Руменов Арабаджиев - член на УС и изпълнителен директор- Живко Иванов Тодоров – член на УС и изпълнителен директор

Седалище и адрес на управление към 31.12.2020 г.:

гр. София, 1000, район "Средец", ул. "Дякон Игнатий" №1
Регистрационен номер – ЕИК 121856059

Съвместни одитори на „Българска банка за развитие“ ЕАД:

„Делойт Одит“ ООД
бул. „Александър Стамболийски“ № 103
София, п.к. 1303
България
cebgreptionteam@deloittece.com

„Грант Торнтон“ ООД
бул. "Черни връх" № 26
София, п.к. 1421
България
office@bg.gt.com

ОБРЪЩЕНИЕ

**КЪМ МИНИСТЪРА НА ИКОНОМИКАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,
УПРАЖНЯВАЩ ПРАВАТА НА ЕДНОЛИЧЕН СОБСТВЕНИК НА КАПИТАЛА НА „БЪЛГАРСКА
БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ ЕАД**

Уважаема г-жо Министър,

Изминалата 2020 година беше белязана от глобалната пандемия COVID-19 и последвалата икономическа и социална криза, която доведе до сериозни предизвикателства за бизнеса и банките.

ББР стартира 2021 година с висока ликвидност и капиталова адекватност, и с нов набор от продукти и решения за бизнеса, както и финансови инструменти за споделяне на риска с финансовите институции. Банката и банковата ни група ще продължи да подпомага икономическото възстановяване и развитие на страната.

През 2020 година балансовото число на Групата достигна 3,763,918 хил. лв., като отбеляза растеж от 20.5% спрямо края на предходната 2019 г. Оперативният доход на ББР преди обезценка и провизии за 2020 г. е 31,625 хил. лв., с нетен отрицателен финансов резултат за годината от (231,488) хил. лв. при направен нетен разход за обезценки и провизии през годината в размер на (263,390) хил. лв.

Спадът в отчетения финансов резултат се дължи на значително по-високия размер на начислените разходи за обезценки по кредитни експозиции в размер на 138,871 хил. лв. за 2020 г. и начислени провизии по гаранционните програми анти-COVID-19 в размер на 120,308 хил. лв.

Причината за безпрецедентно високия размер както на изменението на балансовото число така и на провизиите, и, респективно, на нетния финансов резултат е изпълнението на възложените на ББР от правителството на Република България специални мандати и програми за противодействие на икономическите последици от кризата, предизвикана от пандемията на коронавируса, както и на консервативната оценка за начисляване на обезценки по определени кредитни експозиции на Групата.

Към края на годината капиталовата адекватност на ББР е 32.8% спрямо 22.7% средно за банковата система и много над минималната изискуема капиталова адекватност от БНБ. Ликвидното покритие на Банката към 31 декември 2020 г. е 551.91% спрямо 279.0% средно за банковата система.

В изпълнение на Решение на Министерския съвет № 215 от 27.03.2020 г. и одобреното увеличение на акционерното участие на държавата в капитала на Банката със 700 млн. лева, ББР стартира гаранционни програми в подкрепа на бизнеса и на физически лица:

- ❖ С решение № 257 от 14 април 2020 г. Министерският съвет одобри предложената от ББР Програма за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени

от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19 с бюджет 200 млн. лв.

- ❖ С решение № 310 от 7 май 2020 г., Министерският съвет одобри предложената от ББР Програма за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19 с бюджет 500 млн. лв.

Чрез участието си в инициативата на Инвестиционния фонд „Три морета“ Банката ще бъде активен и пълноправен участник в реализирането на приоритетни проекти в сферата на транспортната, дигитална и енергийна инфраструктура, съдействайки за осигуряването на част от необходимото финансиране за засилване на сътрудничеството между страните-членки в региона на Черно, Адриатическо и Балтийско море. Представителите на Банката в управителните органи на Фонда ще работят за създаването на втори инвестиционен инструмент и програма за подкрепа на иновациите и развитието на високотехнологични проекти и компании в страните от региона на Инициативата „Три морета“.

С помощта на финансовите инструменти на Паневропейския гаранционен фонд ББР ще представи три нови нишови продукта на българския пазар, насочени към малкия и средния бизнес, сектора на творческите и креативните индустрии и стартиращите компании в производството. Програмата е в партньорство с Европейския инвестиционен фонд и е с обем 40 млн. евро, като чрез нея ББР ще може да отпуска директни заеми с още по-облекчени условия.

През годината продължи успешното развитие на гаранционните програми на Националния гаранционен фонд ЕАД.

Учредените през 2019 дъщерни предприятия развиха своите портфейли, като този на ББР Лизинг ЕАД достигна 39,375 хил. лв., а на ББР Факторинг ЕАД – 12,505 хил. лв.

ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция Джобс ЕАД) запази позициите си на пазара на малки кредити за предприятия.

Фондът за капиталови инвестиции АД направи първите си инвестиции в две производствени, динамично развиващи се, експортно ориентирани предприятия.

Благодарим на всички колеги и служители на банковата група за тяхната усърдна работа и отдаденост на мисията на ББР през изминалата изключително сложна година, белязана от безпрецедентна криза и предизвикателства за банковата група. Благодарим на нашите клиенти, кредитори, партньори и акционера за тяхното доверие и взаимност, с очакване за нови съвместни инициативи и успехи.

С уважение,

ВЛАДИМИР ГЕОРГИЕВ

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ:

ЦАНКО АРАБАДЖИЕВ

ЖИВКО ТОДОРОВ

2 ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА НА ББР

2.1 ПРЕГЛЕД НА ГРУПАТА

Към края на 2020 г., Финансовата група на Българска банка за развитие¹ („Групата“, „Групата на ББР“ или „Финансовата Група“) включва „Българска банка за развитие“ ЕАД („ББР“, „Банката“) и нейните дъщерни дружества – „Национален гаранционен фонд“ ЕАД („НГФ“), „ББР Микрофинансиране“ ЕАД - с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД² („ББР Микрофинансиране“), „Фонд за капиталови инвестиции“ АД („ФКИ“), „ББР Лизинг“ ЕАД („ББР Лизинг“) и „ББР Факторинг“ ЕАД („ББР Факторинг“).

Акционерна структура към момента на одобрение на доклада:

Към 31.12.2020 г., в Групата на ББР списъчният състав на служителите е 281 (към 31.12.2019 г. – 247 служители).

В края на 2020 година Групата на ББР няма задължения по съществуващи или нови емисии ценни книжа.

Към 31.12.2020 г. в Групата на ББР няма висящо съдебно, административно или арбитражно производство, касаещо задължения или вземания на Групата на ББР в размер на 10 на сто или повече от собствения капитал.

Групата на ББР спазва приложимото българско и европейско законодателство за опазване на околната среда. Групата прави анализ на въздействието върху околната среда на всички

¹Към края на 2020 г. Банката е едноличен собственик на капитала на ТЦ „Марица“ ЕООД (ТЦМ), като дружеството не е част от стратегическия бизнес модел на Финансовата група на ББР.

² Наименованието на дружеството Микрофинансираща институция „Джобс“ ЕАД е променено на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД считано от 12 април 2021 г.

проекти, за които това се изисква според приложимата правна рамка. В процеса на реализиране на проектите, Групата на ББР изисква представянето на необходимите разрешения и документи, и стриктно следи за точната реализация на проектите. При наличие на по-строги изисквания относно околната среда, залегнали в договорите за заеми с външни кредитори, Групата изисква спазването на тези по-високи стандарти от своите клиенти и следи за тяхното изпълнение.

По отношение развитие на човешките ресурси фокусът продължи да бъде насочен към утвърждаване на Групата на ББР като предпочитан работодател, предлагащ конкурентни условия за вътрешното корпоративно развитие, подкрепяйки надграждането на експертните компетентности на служителите и професионалното им израстване. Предвид усложнената епидемична обстановка в страната, свързана с разпространението на COVID 19 и съгласно предписанията на здравните власти се въведоха стриктни мерки за запазване здравето на служителите, включващи създаване на физически защитени работни места, както и широко прилагане на дистанционен режим на работа. По този начин се осигури непрекъсваемост на работния процес, както и справяне с увеличаване обем на работа с цел постигане на най-добрите възможни резултати.

В Групата на ББР няма специализирано звено за научноизследователска и развойна дейност и през отчетния период не е извършвана такава.

Финансовото състояние и показатели на Групата на ББР са стабилни. Няма нефинансови показатели, стойността на които би повлияла на резултатите от основната ѝ дейност.

2.2 „Българска банка за развитие“ ЕАД

„Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество под наименованието “Насърчителна банка” АД. На 23.04.2008 г., със Закона за Българската банка за развитие, (ЗББР) се променя името и обхватът на дейността на Банката, така че да прилага схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната.

На 13 май 2021 г. Министерският съвет прие Решение № 414 за увеличаване на акционерното участие на държавата в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД. С това решение се дава съгласие държавата да увеличи акционерното си участие в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД чрез придобиване чрез дарение на всички акции, притежавани от „Банка ДСК“ ЕАД в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД, а именно 8 безналични акции, всяка с номинална стойност 100 лв., общо 800 лв., представляващи 0.000055 на сто от капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД.

На 14.05.2021 г. е сключен договор за дарение на 8 безналични акции между Банка ДСК АД и Република България. Прехвърлянето на собствеността върху акциите е регистрирано в Централен депозитар на Република България.

На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично търговско дружество.

Целите на „Българска банка за развитие“ ЕАД (ББР) са:

1. подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средните предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране;
2. привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната;
3. прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната;
4. привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции;
5. привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната.

Като единствената държавна банка в страната, ББР осъществява финансиране по конкретно възложени ѝ от правителството на Република България програми.

Експозицията към един клиент или група свързани клиенти, различни от кредитни институции, централни правителства и централни банки, следва изискванията и ограниченията на Регламент 575/2013/ЕС, като се отчита ефекта от редуцирането на кредитния риск по ред, определен от Управителния съвет.

„Българска банка за развитие“ ЕАД е кредитна институция, която притежава лиценз № Б25/1999 г. за извършване на банкова дейност от Българска народна банка с последна актуализация на лиценза съгласно Заповед № РД22-2272/ 16.11.2009 г. на управителя на БНБ.

„Българска банка за развитие“ ЕАД предоставя инвестиционни услуги и извършва инвестиционни дейности по чл. 6, ал. 2 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), както и допълнителни услуги по чл. 6, ал. 3 от ЗПФИ въз основа на издадения от Българската народна банка лиценз. Банката не предоставя инвестиционни услуги и дейности по чл. 6, ал. 2, т. 8 и 9 от ЗПФИ – организиране на многостранна система за търговия и организирана система за търговия.

Управлението на ББР се извършва в съответствие с чл. 5 от ЗББР, съгласно който Банката има двустепенна система на управление, като правата на държавата в Общото събрание на акционерите на Банката се упражняват от министъра на икономиката. Членовете на органите за управление на ББР се назначават в съответствие със ЗББР, Закона за кредитните институции, Търговския закон и подзаконовите нормативни актове, приети от Българската народна банка.

През 2020 г. са направени две увеличения на капитала на ББР в съответствие със следните приети от Правителството на Република България актове:

- Постановление № 52 на Министерския съвет от 26 март 2020 г. и Решение № 215 от 27 март 2020 г.: капиталът е увеличен със 700,000 хил. лв. ;
- Постановление № 134 на Министерски съвет от 18 юни 2020 г. и Решение № 402 на Министерския съвет от 18 юни 2020 г.: капиталът е увеличен със 140,000 хил. лв.

На 02.04.2020 г. е проведено извънредно Общо събрание на акционерите на Банката, на което е взето решение за увеличение на капитала с парична вноска на държавата в размер на 700,000,000 лева – чрез издаване на 7,000,000 бр. нови поименни безналични акции с номинална стойност 100 лева всяка.

На 06.07.2020 г. е проведено извънредно Общо събрание на акционерите на Банката, на което е взето решение за увеличение на капитала на Банката с парична вноска на държавата в размер на 140,000,000 лв. - чрез издаване на 1,400,000 бр. нови поименни безналични акции с право на глас с номинална стойност 100 лева всяка.

Към 31.12.2020 г. капиталът на дружеството е в размер на 1,441,773,500 лв. и се състои от 14,417,735 обикновени поименни акции с право на глас, с номинал 100 лева всяка. Към датата на одобрение на доклада целият размер на капитала е внесен, като собствеността на капитала се разпределя както следва: 99.99994% се притежава от българската държава, представлявана от министъра на икономиката, 0.00006% се притежава от Банка ДСК. Към датата на одобрение на настоящия доклад капиталът на ББР се притежава 100% от българската държава, представлявана от министъра на икономиката.

„Българска банка за развитие“ ЕАД не е придобивала собствени акции по реда на чл. 187д от Търговския закон (ТЗ) през 2020 г.

Няма придобити, притежавани или прехвърлени от членовете на управителните органи през годината акции на дружеството. Съгласно чл. 6, ал. 4 от ЗББР, членовете на управителните и на контролните органи, прокуристите и висшия ръководен състав не могат да притежават акции, и не могат да им бъдат предоставени опции върху ценни книжа на ББР, и в следващи отчетни периоди не могат да възникнат договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящи акционери.

През 2020 г., в Банката бяха извършени следните промени в управлението и структурата.

2.2.1 Съществени промени в органите за управление, Устава, Одитния комитет и структурата на Банката от началото на 2020 г. до датата на одобрение на този доклад

През 2020 г. и 2021 г., до датата на одобрение на този доклад, в Банката бяха извършени следните промени в управлението и структурата.

2.2.1.1 Промени в УС на Банката

С Решение на Надзорния съвет на ББР по Протокол № 10 от 06.04.2020 г. за нов член на Управителния съвет на ББР е избран г-н Живко Иванов Тодоров. Г-н Живко Тодоров е овластен да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 14.04.2020 г.

С Решение на Надзорния съвет на ББР по Протокол № 12 от 08.04.2020 г. е оттеглено овластяването за представляване от главния изпълнителен директор и е взето решение за освобождаване на г-н Стоян Тодоров Мавродиев като член на Управителния съвет на Банката. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 22.04.2020 г.

С Решение на Надзорния съвет по Протокол № 12 от 14.04.2020 г. за нов член на Управителния съвет на ББР е избран г-н Панайот Ивов Филипов. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 24.04.2020 г. Г-н Панайот Филипов е овластен да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 30.04.2020 г.

С Решение на Надзорния съвет по Протокол № 18 от 24.04.2020 г. е оттеглено овластяването за представляване от изпълнителния директор и е взето решение за освобождаване на г-н Румен Димитров Митров като член на Управителния съвет на Банката. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 30.04.2020 г.

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 18 от 30.06.2021 г. за нови членове на Управителния съвет на ББР са избрани Владимир Рашков Георгиев, Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. С решение на Управителния съвет по протокол № 44/30.06.2021 г. г-н Владимир Рашков Георгиев и г-н Цанко Руменов Арабаджиев са овластени да представляват и управляват Банката като изпълнителни директори. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. Г-н Крум Георгиев Георгиев е избран за председател на Управителния съвет.

На 14.07.2021г. Николай Димитров Димитров и Панайот Ивов Филипов са заличени в Търговския регистър като членове на Управителния съвет.

2.2.1.2 Промени в НС на Банката

С Решение на Общото събрание на акционерите на Банката от 20.08.2020 г. г-н Лъчезар Димитров Борисов е освободен като член на Надзорния съвет, като е прието неговото място да заеме г-н Стамен Стаменов Янев. С вписване в Търговски регистър от 26.08.2020 г. е заличено участието на г-н Лъчезар Димитров Борисов в състава на Надзорния съвет на Банката, като на негово място, с вписване от същата дата е вписан г-н Стамен Стаменов Янев.

С решение на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 25.06.2021г. Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов са избрани за членове на Надзорния съвет на Банката. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на 07.07.2021 г. Г-н Валентин Любомиров Михов е избран за председател на Надзорния съвет на Банката.

Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021 г., с което с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

2.2.1.3 Промени в Устава на ББР

С решение на общото събрание на акционерите, проведено на 20.08.2020 г., са приети и промени в Устава на Банката, свързани с управлението ѝ - длъжността „главен изпълнителен директор“ е заличена, внесени са изменения във функциите на членовете на Управителния съвет и изпълнителните директори, отразени в разпоредбите на чл. 54, 57, 59 и 59а от Устава на Банката. Изпълнителните директори организират изпълнението на решенията на органите за управление, имат равнопоставеност и разпределят помежду си задълженията си, като всеки от

тях отговаря за съответен ресор от дейността на Банката. Посочените промени са вписани в Търговски регистър на 03.09.2020 г.

С решение на министъра на икономиката по протокол от 21 май 2021 г. са приети изменения в Устава на Българска банка за развитие, като по-голяма част от промените са свързани с отразяване на настъпилата промяна в собствеността на капитала на дружеството (еднолично акционерно дружество). Като съществени следва да се посочат измененията в Устава, с които изрично се посочва, че приоритет при кредитната дейност на Банката представлява кредитирането на експортно ориентирани малки и средни предприятия с висока добавена стойност. Въведено е ограничение ББР да формира експозиции към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5 млн. лв., като това ограничение не се отнася до други кредитни институции, Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна дейност, Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави-членки на Европейския съюз, както и в случаите по ал. 7 (когато ББР изпълнява конкретно възложени от правителството програми). Въведено е изискване експозиции към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 1,000,000 лв., да се предоставят от Управителния съвет с единодушно решение и само след разрешение на Надзорния съвет.

С решение на министъра на икономиката по протокол от 10 юни 2021 г. са приети нови изменения в Устава на „Българска банка за развитие“ ЕАД, които са свързани с числеността на управителния и надзорния орган на банката. Съгласно промените в Устава Надзорният съвет се състои от три до седем лица, Управителния съвет в състав от трима до седем члена.

С решения на министъра на икономиката по протокол от 1 юни 2021 г. и по протокол от 20 юли 2021 г. са приети нови изменения в Устава на „Българска банка за развитие“ ЕАД, по силата на които ограничението за формиране на експозиции с размер над 5 млн. лв. не се отнася до дъщерните дружества на Банката. В устава изрично се конкретизира, че Банката не може да формира нови експозиции на индивидуална и консолидирана основа към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5,000,000 лева. Уточнява се също така, че одобряването на кредитни сделки и промени по вече сключени договори се извършва съгласно действащите към съответния момент правила за кредитна дейност на Банката, устава и приложимото законодателство.

Посочените промени в Устава са одобрени от Българска народна банка и са обявени в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел по партидата на „Българска банка за развитие“ ЕАД.

2.2.1.4 Промени в Одитния комитет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

През 2020 г. няма промени в състава на Одитния комитет на ББР.

С решение по Протокол от 25.05.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет са освободени Красимир Василев Йорданов, Калина Иванова Маврова и Росица Николова Григорова. На тяхно място са назначени Драгомир Иванов Вучев, Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов. С решение по Протокол от 22.06.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ

правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет е освободен г-н Валентин Любомиров Михов, а с решение от 07.07.2021 г. за член на Одитния комитет е назначена г-жа Гергана Стоянова Москова.

На 16.09.2021 г. министърът на икономиката утвърди и нов Статут на Одитния комитет.

Съставът на Одитния комитет в края на 2020 г. и към датата на одобрение на доклада е оповестен в секция 6.2 на Приложение 1: Декларация за корпоративно управление на Групата на ББР

2.2.1.5 Промяна в структурата на Банката

Промени през 2020 г:

С решения на УС от 12.05.2020 г., 22.06.2020 г. и 21.08.2020 г., потвърдени от НС с решение от 14.05.2020 г., 29.06.2020г. и от 01.09.2020 г., Банката извърши промени в организационната си структура, както следва:

- Закриват се звената Главен секретар и Кабинет на УС;
- Прехвърлят се отдели „Стратегическо развитие и планиране“, „Връзки с обществеността“ и „Концесии“, дотогава подчинени на началник на Кабинет на УС към изпълнителен директор, като Отдел „Стратегическо развитие и планиране“ се трансформира в управление и се преименува на управление „Стратегическо развитие“;
- Отдел „Класифицирана информация“ се трансформира в управление „Класифицирана информация“;
- Отдел „Секретариат“ се отделя от управление „Административно“ на пряко подчинение на изпълнителен директор;
- Длъжността „Длъжностно лице по защита на данните“ (ДЛЗД), част от отдел „Класифицирана информация“, се обособява като отделна длъжност, на пряко подчинение на Изпълнителен директор;
- Създава се ново Управление „Мониторинг и финансови инструменти“.

Към 31.12.2020 г. за целите на разделението на функциите и контрола между изпълнителните директори на ББР структурните единици в организационната структура на банката са групирани в три ресора, като разпределението на ресорите е както следва:

Ресор № 1

- Управление „Риск“
- Управление „Кредитна администрация“
- Управление „Проблемни вземания“
- Управление „Правно“
- Управление „Информационни технологии“
- Управление „Класифицирана информация“
- Длъжностно лице по защита на данните

Ресор № 2

- Управление „Корпоративно банкиране“
- Управление „Трежъри“
- Управление „Външни програми“
- Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“
- Управление „Международни финансови институции и еврофондове“
- Управление „Мониторинг и финансови инструменти“
- Управление „Административно“
- Управление „Човешки ресурси“
- Управление „Сигурност“
- Отдел „Концесии“
- Отдел „Секретариат“

Ресор № 3

- Управление „Счетоводство“
- Управление „Планиране, анализ и регулации“
- Управление „Операции и клиентско обслужване“
- Управление „Съответствие“
- Управление „Стратегическо развитие“
- Отдел „Връзки с обществеността“
- Главен икономист

Разпределението на отговорностите между членовете на УС на ББР е както следва:

Ресор 1 – г-н Панайот Ивов Филипов, Изпълнителен директор, член на УС

Ресор 2 – г-н Николай Димитров Димитров, Изпълнителен директор, член на УС

Ресор 3 – г-н Живко Иванов Тодоров, Изпълнителен директор, член на УС

През 2021 г. до момента на одобрение на настоящия доклад Банката извърши промени в организационната си структура:

С решение на УС, одобрено от НС на 25.06.2021 г. и съобразено с извършените промени в персоналия на УС и НС през 2021 г. е прието изменение в организационната структура на Банката, с което звената са структурирани четири направления, които имат следните ресорни членове на УС:

Ресор № 1, със структура, подчинена на г-н Крум Георгиев Георгиев, Председател на УС:

- Управление „Риск“
- Управление „Кредитна администрация“
- Управление „Проблемни вземания“
- Управление „Класифицирана информация“
- Управление „Сигурност“
- Длъжностно лице по защита на данните

Ресор № 2, със структура, подчинена на г-н Владимир Рашков Георгиев, Изпълнителен директор и член на УС:

- Управление „Корпоративно банкиране“
- Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“
- Управление „Правно“
- Управление „Операции и клиентско обслужване“
- Отдел „Секретариат“
- Отдел „Концесии“

Ресор № 3, със структура, подчинена на г-н Цанко Руменов Арабаджиев, Изпълнителен директор и член на УС:

- Управление „Трежъри“
- Управление „Външни програми“
- Управление „Международни финансови институции и европейски фондове“
- Управление „Финансови инструменти“
- Управление „Човешки ресурси“
- Управление „Административно“

Ресор № 4, със структура, подчинена на г-н Живко Иванов Тодоров, Изпълнителен директор и член на УС:

- Главен икономист
- Управление „Счетоводство“
- Управление „Планиране, анализ и регулации“
- Отдел „Стратегически анализи и развитие“
- Управление „Съответствие“
- Управление „Информационни технологии“
- Отдел „Връзки с обществеността“

Управление „Вътрешен одит на Групата“ - функцията по вътрешен одит на Групата е независима и е на пряко подчинение на НС.

През 2021 г. до момента на одобрение на настоящия доклад настъпиха следните промени в организационната структура на Банката:

С решение на УС, считано от 12.08.2021 г., наименованието на управление „Мониторинг и финансови инструменти“ е променено на „Финансови инструменти“ с цел акцентиране върху основната дейност при запазване на досегашните функции, като изменението е отразено и в организационната структура на банката.

С решение на УС от 11.08.2021 г. и от 24.08.2021 г., одобрени с решения на НС от 25.08.2021 г., считано от 01.09.2021 г., са извършени следните промени в ресор № 4:

- Управление „Счетоводство“ се структурира по функции, като се създават отдел „Вътрешно счетоводство“, отдел „Бизнес счетоводство“ и отдел „Данъчна методология“.

- Управление „Стратегическо развитие“ се реструктурира в отдел „Стратегически анализи и развитие“ и преминава на директно подчинение на ресорния изпълнителен директор, в резултат на което отпадат неефективни функции от звеното.

Във връзка с въвеждането на стратегия за по-активно директно кредитиране за бизнеса, в съответствие с промяната на Устава на банката и с цел увеличаване на кредитния портфейл, УС взе решения за създаване, считано от 30.09.2021 г., на звено „Бизнес развитие“ в управление „Корпоративно банкиране“ и на звено „Кол център“ в отдел „Секретариат“, считано от 06.10.2021 г. Дейността на новите звена е с фокус върху предлагането на нови атрактивни банкови продукти, новите клиентски програми, подкрепени от Паневропейския гаранционен фонд (ПЕГФ), стартиране на дигиталната платформа и предоставяне дистанционно на актуална информация по конкретно поставени въпроси, предвид липсата на клонова мрежа на банката.

Списъчният състав на Банката в края на 2020 г. е 235 служители.

„Българска банка за развитие“ ЕАД няма открити клонове.

Седалището и адресът на управление на ББР е гр. София 1000, ул. "Дякон Игнатий" № 1.

ББР спазва приложимото българско и европейско законодателство за опазване на околната среда. Групата прави анализ на въздействието върху околната среда на всички проекти, за които това се изисква според приложимата правна рамка. В процеса на реализиране на проектите, Групата на ББР изисква представянето на необходимите разрешения и документи, и стриктно следи за точната реализация на проектите. При наличие на по-строги изисквания относно околната среда, залегнали в договорите за заеми с външни кредитори, Групата изисква спазването на тези по-високи стандарти от своите клиенти и следи за тяхното изпълнение.

По отношение развитие на Човешките ресурси фокусът продължи да бъде насочен към утвърждаване на Групата на ББР като предпочитан работодател, предлагащ конкурентни условия за вътрешното корпоративно развитие, подкрепяйки надграждането на експертните компетентности на служителите и професионалното им израстване. Предвид усложнената епидемична обстановка в страната, свързана с разпространението на COVID-19 и съгласно предписанията на здравните власти се въведоха стриктни мерки за запазване здравето на служителите, включващи създаване на физически защитени работни места, както и широко прилагане на дистанционен режим на работа. По този начин се осигури непрекъсваемост на работния процес, както и справяне с увеличения обем на работа с цел постигане на най-добрите възможни резултати.

2.3 „Национален гаранционен фонд“ ЕАД (НГФ)

„Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, е дружество, учредено на 12.08.2008 г. въз основа на Закона за Българската банка за развитие и е регистрирано в Търговския регистър на 22.08.2008 г. Съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ), „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е финансова институция, вписана през 2009 г. от БНБ в Регистъра по чл. 3, ал. 2 от ЗКИ. В съответствие с Устава на дружеството, предметът на дейност е:

- Издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;
- Предлагане на други продукти на малки и средни предприятия, като: гаранция за участие в търг; гаранция за добро изпълнение; гаранция за авансово плащане; гаранция за изплащане на кредит на износител и други;
- Издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на малки и средни предприятия, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията;
- Издаваните за собствен риск гаранции от НГФ могат да покриват до 50 на сто от задължението. С промяна в Закона за ББР, обнародвана в Държавен вестник, бр. 102 от 21.12.2012 г., издаваните от НГФ гаранции във връзка с гаранционни схеми по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. и по Оперативната програма за развитие на сектор Рибарство 2007 - 2013 могат да покриват до 80 на сто от задължението;
- Други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Предметът на дейност на НГФ ЕАД е уреден като обхват глава Х в Закона за Българската банка за развитие (ДВ 43/29.04.2008 г.).

През 2020 г. Дружеството не е създавало клонове или дъщерни дружества, не е придобивало участия под каквато и да е форма в други търговски дружества и не е реализирало търговски проекти съвместно с други предприятия.

Към 31.12.2020 г., регистрираният капитал на Дружеството е 80,000,000 лева и е разпределен на 800,000 акции с номинална стойност 100 лева всяка. Акциите са обикновени, налични, поименни и неделими, като всяка акция дава право на един глас. Едноличен собственик на капитала е ББР ЕАД. Капиталът на НГФ е изцяло внесен.

Седалището и адресът на управление на НГФ е гр. София 1000, ул. "Дякон Игнатий" № 1. Дружеството ползва нает офис в гр. София 1421 бул. "Арсеналски" № 105.

Към 31.12.2020 г. списъчният състав на НГФ е 11 служители.

Към 31.12.2020 г. НГФ няма открити клонове.

2.4 „ББР Микрофинансиране“ ЕАД - с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД – ББР микрофинансиране

„ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, е вписано в Търговския регистър на 14.01.2011 г. Предметът на дейност е микрофинансиране, в това число отпускане на микрокредити, придобиване от трети лица и отдаване под лизинг на промишлено оборудване, автомобили и други превозни средства, както и други вещи /финансов лизинг/, покупко-продажба и внос на такива вещи, консултантски услуги, търговско представителство и посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица, извършващи дейността си в страната, както и всяка друга дейност, незабранена със закон.

С решение от 23 март 2021 г., на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, е променено наименованието на дружеството (вписано в Търговски регистър на 12.04.2021 г.) от „Микрофинансираща институция Джобс“ ЕАД на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, като едновременно с това е променен и устава на дружеството. Промяната отразява по-плътното фокуса на дружеството в подкрепата на микро-бизнеса, както и принадлежността му към Финансовата група на Българската банка за развитие. „ББР Микрофинансиране“ ЕАД вече 11 години създава условия за успешно развитие на микро и малките предприятия, използвайки ефективни модели и практики в сферата на кредитирането и лизинга.

Към 31.12.2020 г., регистрираният капитал ББР Микрофинансиране е 7,643,000 лева и е разпределен на 76,430 акции с номинална стойност 100 лева всяка. Акциите са обикновени, налични, поименни и неделими, като всяка акция дава право на един глас. Капиталът на Дружеството е изцяло внесен.

С решение от 1 септември 2021 г., на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, е увеличен капиталът на дружеството с парична вноска от 7 милиона лева чрез издаване на 70,000 нови обикновени поименни акции с номинална стойност от 100 лв. Новите акции са записани от ББР и увеличаването на капитала е вписано в Търговския регистър на 13.10.2021 г. Във връзка с увеличението на капитала е изменен и Устава на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД.

Седалището и адресът на управление на ББР Микрофинансиране е гр. София 1000, ул. "Дякон Игнатий" № 1. Дружеството ползва нает офис в гр. София 1421 бул. "Арсеналски" № 105.

Към 31.12.2020 г. списъчният състав на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД е 15 служители.

Към 31.12.2020 г. „ББР Микрофинансиране“ ЕАД е няма открити клонове.

2.5 „Фонд за капиталови инвестиции“ АД (ФКИ)

„Фондът за капиталови инвестиции“ АД е учреден на 24.08.2018 г. и регистриран на 04.10.2018 г. като акционерно дружество, със 100% крайно участие на ББР (директно участие на ББР 84.62% или 550,000 броя акции и индиректно чрез НГФ 15.38%, собственик на останалите 100,000 броя акции). Към 31.12.2020 г., регистрираният акционерен капитал е 650,000 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция и отговаря напълно на внесенения капитал към 31.12.2020 г. в размер на 65,000,000 лв.

Предметът на дейност на ФКИ включва:

- участие в капитала на малки и средни предприятия;
- предоставяне на консултантски услуги относно капиталовата структура на малки и средни предприятия, консултации и услуги, отнасящи се до преобразуване на предприятия по чл. 261 от Търговския закон;
- консултантски услуги по инвестиции;

- консултантски услуги по управление на пулове от ценни книжа на малки и средни предприятия, както и други дейности, които не са забранени изрично от закона;

Ключов приоритет е осигуряването на капитал за растеж на малки и средни предприятия с установен бизнес модел и възможности за ускорена експанзия на вътрешния и международни пазари.

Седалището и адресът на управление на Фонд за капиталови инвестиции АД (ФКИ) е гр. София 1000, ул. "Дякон Игнатий" № 1.

Към 31.12.2020 г., списъчният състав на ФКИ е 2-ма служители.

Към 31.12.2020 г. дъщерното дружество ФКИ няма открити клонове.

2.6 „ББР Лизинг“ ЕАД (ББР Лизинг)

„ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, е учредено на учредително събрание, проведено на 06.03.2019 г. и вписано в Търговския регистър на 12.03.2019 г. „Българска банка за развитие“ ЕАД има 100% пряко участие в капитала на дружеството.

Предметът на дейност включва: на финансов лизинг, отпускане на заеми със средства, които не са набирани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства и всички допълнителни и обслужващи лизинга и кредитирането дейности.

Към 31.12.2020 г. регистрираният акционерен капитал на дружеството е в размер на 20,000,000 лв. или 200,000 броя поименни акции с номинал 100 всяка. Учредителният капитал на ББР Лизинг е внесен изцяло при учредяването и е в размер на 2 млн. лева, разпределен на 20 000 обикновени поименни акции с номинал от 100 лева. С протокол № 83/14.09.2020 г на УС на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала, е взето решение за увеличение на капитала от 2 млн. лв. на 20 млн. лв., чрез издаване на нови 180,000 бр. акции с номинална стойност от 100 лв. Капиталът е изцяло внесен на 15.09.2020 г. и увеличението е вписано в ТР на 24.09.2020 г.

Седалището и адресът на управление на „ББР Лизинг“ ЕАД е гр. София 1000, ул. „Дякон Игнатий“ №1. Дружеството ползва нает офис в гр. София, ул. Стефан Караджа 10, ет. 2

Към 31.12.2020 г., списъчният състав на ББР Лизинг е 10 служители.

Към 31.12.2020 г., дъщерното дружество „ББР Лизинг“ ЕАД няма открити клонове.

2.7 „ББР Факторинг“ ЕАД (ББР Факторинг)

„ББР Факторинг“ ЕАД (ББР Факторинг), ЕИК: 205566082, е учредено на учредително събрание, проведено на 06.03.2019 г., и вписано в ТР на 13.03.2019 г. Българска банка за развитие ЕАД има 100% пряко участие в капитала на дружеството.

Предметът на дейност включва: извършване на сделки по прехвърляне на еднократни или периодични парични вземания, произтичащи от доставка на стоки или предоставяне на услуги (факторинг), отпускане на заеми със средства, които не са набирани чрез публично привличане

на влогове или други възстановими средства и всички допълнителни и обслужващи дейности по факторинг и кредитиране.

Към 31.12.2020 г. регистрираният акционерен капитал на дружеството е в размер на 20,000 броя поименни акции с номинал 100 лв. всяка.

Седалището и адресът на управление на ББР Факторинг е гр. София 1000, ул. „Дякон Игнатий“ № 1. Дружеството ползва нает офис в гр. София, ул. Стефан Караджа 10, ет. 2.

Към 31.12.2020 г. списъчният състав на ББР Факторинг ЕАД е 8 служители.

Към 31.12.2020 г. дъщерното дружество ББР Факторинг ЕАД няма открити клонове.

С Протокол №21/23.03.2021 г., УС на ББР в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР Факторинг“ ЕАД, взе решение за вливане на ББР Факторинг в ББР, като ББР ще поеме изцяло дейността на ББР Факторинг, както и неговите активи и пасиви. Българска народна банка и Комисията за защита на конкуренцията са приели решения във връзка с преобразуването и предстои финализиране на процедурата. Към момента на одобрение на този документ процедура по преобразуване на „ББР Факторинг“ ЕАД чрез вливане в „Българска банка за развитие“ ЕАД не е приключила.

2.8 Съществени промени в управителните органи и Уставите на дъщерните дружества от началото на 2020 г. до датата на одобрение на този доклад

2.8.1 „ББР Микрофинансиране“ ЕАД (с предишно наименование „МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ ДЖОБС“ ЕАД) (ББР Микрофинансиране)

С Решение по протокол от 13 май 2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД, са освободени г-н Румен Димитров Митров, г-н Николай Димитров Димитров, г-н Ангел Атанасов Джалъзов и г-жа Христина Атанасова Тодорова, като членове на Съвета на директорите на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД. За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Панайот Ивов Филипов, г-жа Ивана Борисова Цанева и г-жа Ангелина Георгиева Ангелова. Оттеглено е упълномощаването на прокуриста Христина Тодорова. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 20.05.2020 г.

С Решение по протокол от 21 май 2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД, е одобрен изборът на г-жа Ивана Борисова Цанева за изпълнителен директор на дружеството. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 20.05.2020 г.

С Решение по протокол от 22 май 2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД за нов член на Съвета на директорите на дружеството е избран г-н Стамен Стаменов Янев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 29.05.2020 г.

С Решение по протокол от 30 юли 2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД, е освободен г-н

Стамен Стаменов Янев като член на Съвета на директорите на дружеството. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 05.08.2020 г.

С Решение по протокол от 24 август 2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД, за нов член на Съвета на директорите на дружеството е избран г-н Илия Радков Комитов. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 28.08.2020 г.

С решение по протокол от 17 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД, е избран г-н Владимир Рашков Георгиев за член на Съвета на директорите на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД, като това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 23.08.2021 г. Г-н Владимир Рашков Георгиев е избран и за председател на Съвета на директорите на дружеството.

С решение по протокол от 23 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на ѝ едноличен собственик на капитала на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД, са освободени Панайот Ивов Филипов и Ангелина Георгиева Ангелова като членове на Съвета на директорите на дружеството, а за нов член е избран Боян Стефанов Бянов. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 30.08.2021 г.

2.8.2 „ББР Лизинг“ ЕАД (ББР Лизинг)

С Решение по протокол от 13 май 2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД, са освободени г-н Стоян Тодоров Мавродиев, г-н Румен Димитров Митров и г-н Николай Димитров Димитров, като членове на Съвета на директорите на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД. За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Живко Иванов Тодоров, г-жа Антония Христофорова Добрева и г-н Емил Вълканов Вълканов. Едновременно с това е оттеглено упълномощаването на прокуриста Емил Вълканов Вълканов. Г-н Живко Иванов Тодоров е избран за председател на Съвета на директорите, а г-н Емил Вълканов Вълканов - за заместник-председател на Съвет на директорите и за изпълнителен директор. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 20.05.2020 г.

С Решение по протокол от 13 май 2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД е одобрено упълномощаването на г-н Ивайло Кирилов Попов за Прокурист на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД. Обстоятелството е вписано в Търговския регистър на 01.06.2020 г.

С решение по протокол от 17 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД, е освободен Живко Иванов Тодоров като член на Съвета на директорите на дружеството. На негово място за член на Съвета на директорите е избран Крум Георгиев Георгиев. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 23.08.2021 г. Г-н Крум Георгиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството.

С решение по протокол от 14.09.2020 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД, е взето решение за увеличаване капитала на „ББР Лизинг“ ЕАД с парична вноска в размер на 18,000,000 лв. чрез издаване на 180,000 нови обикновени поименни акции с номинална стойност от 100 лв. Новите акции са

записани от ББР. Във връзка с увеличаването на капитала е променен и Уставът на дружеството, като промените са вписани в Търговския регистър.

2.8.3 „ББР Факторинг“ ЕАД (ББР Факторинг)

С Решение по протокол от 13 май 2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД, са освободени г-н Стоян Тодоров Мавродиев и г-н Румен Димитров Митров като членове на Съвета на директорите на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД. За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Панайот Ивов Филипов и г-н Георги Ванюшев Лилянков. Едновременно с това е оттеглено упълномощаването на прокуриста Георги Ванюшев Лилянков. Г-н Панайот Филипов е избран за председател на Съвета на директорите, г-н Георги Ванюшев Лилянков - за заместник-председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор на „ББР Факторинг“ ЕАД. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 20.05.2020 г.

С Решение по протокол от 26 май 2020г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД, е освободен г-н Николай Димитров Димитров като член на Съвета на директорите на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД. За нов член на Съвета на директорите е избран г-н Тодор Христов Гунчев. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 03.06.2020 г.

С решение по протокол от 2 септември 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД са освободени Панайот Ивов Филипов и Тодор Христов Гунчев като членове на Съвета на директорите на дружеството, а за нови членове са избрани Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 16.09.2021 г. Г-н Цанко Руменов Арабаджиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството.

2.8.4 „Фонд за капиталови инвестиции“ АД (ФКИ)

На извънредно общо събрание на акционерите на „ФОНД ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ“ АД, проведено на 13 май 2020 г., са освободени г-н Стоян Тодоров Мавродиев и г-н Румен Димитров Митров като членове на Съвета на директорите на „ФОНД ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ“ АД. За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Тихомир Гочев Чемширов и г-н Цветомир Георгиев Цанов. Промените в състава на Съвета на директорите са вписани в Търговския регистър на 20 май 2020 г.

С Решение на Съвета на директорите на „ФОНД ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ“ АД по протокол от 13 май 2020 г., г-н Николай Димитров Димитров е избран за председател на Съвета на директорите, а г-н Тихомир Гочев Чемширов е избран за заместник-председател. Едновременно с това г-н Николай Димитров Димитров е избран за изпълнителен директор на дружеството.

С решение на Съвета на директорите на дружеството по Протокол от 12 август 2020 г., за прокурист на дружеството е упълномощен Ангел Хаджиев. Обстоятелството е вписано в Търговски регистър на 21.08.2020 г.

С решения на общото събрание на акционерите на дружеството, проведени на 30 юли 2021 г., 13 август 2021 г. и 7 септември 2021 г., са избрани нови членове на Съвета на директорите на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД – Цанко Руменов Арабаджиев, Стефан Стефанов Тъмнев и

Красимир Танев Атанасов. Като членове на Съвета на директорите са освободени Николай Димитров Димитров и Тихомир Гочев Чемширов.

Посочените обстоятелства са съответно вписани в Търговския регистър на 05.08.2021 г., 20.08.2021 г. и на 14.09.2021 г.

Г-н Цанко Руменов Арабаджиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството, а г-н Стефан Стефанов Тъмнев – за заместник председател и изпълнителен директор на дружеството.

С решение на общото събрание на акционерите на дружеството, проведено на 29.09.2020 г., е изменен Устава на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, като е коригирана техническа грешка в чл. 8 от устава и е намален срокът за отправяне на покана за свикване на общото събрание на акционерите на дружеството.

С решение на общото събрание на акционерите на дружеството, проведено на 30 юли 2021 г. е изменен Уставът на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, като промените са свързани с промени в броя на членовете на Съвета на директорите, начина на свикване на общо събрание на акционерите, както и уточняване, че общата стойност на участието на Фонда за капиталови инвестиции в капитала на едно търговско дружество не може да надвишава 10 на сто от капитала на фонда и сумата от 5,000,000 лв.

2.8.5 „Национален гаранционен фонд“ ЕАД (НГФ)

С Решение по протокол от 13 май 2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, са освободени г-н Стоян Тодоров Мавродиев, г-н Ангел Атанасов Джалъзов и г-н Андон Георгиев Георгиев като членове на Съвета на директорите на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД. За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Живко Иванов Тодоров, г-н Тодор Людмилов Тодоров и г-жа Захарина Дамянова Тодорова. Г-н Живко Тодоров е избран за председател на Съвета на директорите, г-н Тодор Тодоров - за заместник-председател на СД и за изпълнителен директор на дружеството. Едновременно с това е оттеглено упълномощаването на прокуриста г-н Андон Георгиев Георгиев. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 20.05.2020 г.

С решение по протокол от 16 септември 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, е избран г-н Деян Петров Калъпчиев за член на Съвета на директорите на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, като това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 27.09.2021 г.

3 ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

3.1 Ключови събития и процеси

3.1.1 Нормативни промени

През 2020 г., като най-съществени промени в регулаторната рамка на Групата на ББР, могат да бъдат посочени следните: „Насоки относно предоставянето и наблюдението на кредити“ (ЕВА/GL/2020/06 от 29 май 2020 г.) (прилагат се от 30.06.2021 г.); Насоки относно управление на риска в областта на ИКТ и сигурността (ЕВА/GL/2019/04) (прилагат се от 30.06.2020); Насоките

относно изискванията за докладване на данни за измами съгласно член 96, параграф 6 от ДПУ2 (EBA/GL/2018/05) – консолидирана версия, в сила от 01.07.2020 г.; Насоки относно законодателните и частните мораториуми върху плащанията по кредити, прилагани с оглед на кризата, предизвикана от COVID-19 (EBA/GL/2020/02 от 2 април 2020 г.); Насоки EBA/GL/2020/08 от 25 юни 2020 за изменение на Насоки EBA/GL/2020/02; Пета директива срещу изпирането на пари; нова Наредба № 38 от 21 май 2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници, както и промени в Закона за пазарите на финансови инструменти; Данъчно-осигурителен процесуален кодекс, в сила от 01.01.2020 г. /нова Глава Осем „А“/; Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците; Закон за допълнение на Закона за задълженията и договорите.

3.1.2 Рейтинг

През 2020 г., международната рейтингова агенция „Фич Рейтинг“ осъществи своя редовен годишен преглед и потвърди кредитния рейтинг на Българска банка за развитие ЕАД. В своя следващ преглед през март 2021 г., „Фич Рейтинг“ ревизира перспективата пред дългосрочния кредитен рейтинг на Банката от „BBB“ / стабилна на „BBB“ / положителна. Това е най-високият кредитен рейтинг за българска финансова институция, като за ББР той е лимитиран до рейтинга на суверена – българската държава. В резултат на своя редовен годишен преглед, осъществен през 2021 година, на 01 октомври 2021 г. „Фич Рейтинг“ потвърди положителната перспектива пред дългосрочния кредитен рейтинг на Банката „BBB“.

Рейтинг валиден към	Към 31.12.2018 г.	Към 31.12.2019 г.	Към 31.12.2020 г.	Към датата на одобрение на доклада
Дата на изготвяне на рейтинга:	06.12.2018 г.	27.11.2019 г.	14.10.2020 г.	01.10.2021 г.
Дългосрочен Рейтинг (IDR, SRF)	„BBB“	„BBB“	„BBB“	„BBB“
Перспектива	Стабилна	Стабилна	Стабилна	Положителна

Оценката на рейтинговата агенция се базира на надеждната подкрепа на суверена – българската държава, на добрите финансови резултати на ББР, на добрата ѝ капитализация, както и на ролята ѝ в подкрепа на икономическата политика на правителството. Стабилната перспектива показва наличието на баланс в рисковете, свързани с оценяването на кредитния рейтинг.

Стабилната капиталова база допринася съществено за високата капиталова адекватност. ББР е институцията с най-високото равнище на капитализиране в банковата система на България, значително над регулаторния минимум.

На проведеното Общо събрание на акционерите на ББР през месец октомври 2020 г. бяха приети одитираните финансови отчети на институцията за 2019 г. /на индивидуална и на консолидирана основа/, заверени от съвместните одитори "Делойт Одит" ООД и „Грант Торнтон“ ООД. „Българска банка за развитие“ ЕАД отчете за 2019 г. печалба за разпределение в

размер на 11,057 хил. лв. Общото събрание взе решение печалбата на Банката за 2019 г. да бъде разпределена във Фонд „Резервен“.

3.1.3 Информационни технологии

2020 г. беше изключително предизвикателна в условията на глобалната пандемия предизвикана от COVID-19. Една от основните промени за Групата на ББР ЕАД беше промяна на бизнес модела от присъствена към работа от разстояние. Основен акцент в работата на ИТ екипите беше подсигуряване на работата на всички бизнес функции и процеси от разстояние и същевременно съблюдаване на максимално високо ниво на информационна сигурност.

ИТ инфраструктурата беше допълнително подсигурена с разширена антивирусна и анти малуеър платформа. През изминалата година бяха автоматизирани редица бизнес процеси в банката и дъщерните дружества и изпълнени множество промени продиктувани от регулаторната среда – промени в SWIFT, автоматизирано AML решение за мониторинг на платежните трансакции, изменения в отчетността към БНБ съгласно изисквания на ЕЦБ. Скоростно бяха изпълнени проекти за въвеждане на решения за дистанционна колаборация между екипите на банката, беше реализиран изцяло нов интернет сайт на Българска банка за развитие ЕАД и дъщерните дружества, както и изцяло нов вътрешен портал. Създадена беше софтуерна платформа за взаимодействие с 12-те банки партньори на ББР ЕАД в програмата за подпомагане с финансов ресурс на фирми и физически лица в условията на COVID-19 кризата.

3.1.4 Комуникации и връзки с обществеността

В областта на вътрешните комуникации през 2020 г. беше развита и подобрена политиката за вътрешни комуникации на Групата на ББР. Банката разпространява ежемесечно вътрешен електронен бюлетин до своите служители, разработен и пуснат в експлоатация е и нов интранет сайт на групата, в който се поддържат ежедневно специализирани новинарски секции, документи, фотоматериали и други.

През 2020 г. ББР стартира дейности по комуникация и публичност на правителствените мерки за пострадалите физически лица и бизнеса от пандемията COVID-19. Банката създаде кризисен кол-център, разработи и публикува микропортал с информация за програмите, включително поддържа публичен регистър на подкрепените компании. Скоро след старта на антикризисните програми ББР проведе масирана информационна кампания с ТВ и аудио клипове, както и с PR публикации в различни медийни канали. Банката информира регулярно представителите на медиите и на законодателната власт за напредъка по мерките. Институцията отговаря в кратък срок на запитвания на гражданите, постъпили по мейл, телефон и в социалните мрежи, както и съдейства за решаването на казуси на кандидатите по програмите.

3.2 Бизнес акценти

През 2020 г. продължи развитието на продуктовия и кредитния портфейл на Банката, както и диверсификацията на източниците на финансиране.

3.2.1 Програма „COSME+“

В края на 2020 г., ББР има сключени споразумения по Програма COSME+ за подкрепа на малкия и средния бизнес с две търговски банки и пет небанкови финансови институции През 2020 г. по Програма Космет+ са сключени договори в общ размер 26.1 млн. евро. Със средства по Програмата са предоставени 252 кредита в общ размер на 18.8 млн. евро.

Структурирана в рамките на механизма COSME+ на Европейския инвестиционен фонд, обновената Програма на ББР предлага на банки и небанкови финансови институции до десетгодишно он-лендинг финансиране в евро при лихва от 3М EURIBOR + 1.9% и 60% гаранция (върху главници и договорни лихви до 90 дни) по подделки, представляващи подзаеми и банкови гаранции в полза на МСП. Бюджетът на Програмата е 33,333,333 евро, а максималният размер на експозиция към МСП е 150 хил. евро. Програмата предвижда приоритетно разглеждане на исканията на стартиращи компании и създава облекчения при осигуряване на обезпечението от страна на крайните получатели - МСП. Максимална годишна лихва по редовна главница по подзаем е до 3М EURIBOR + 5.7% в общия случай или до 3М EURIBOR + 5.7% и 0% комисиона за управление при финансиране на „Проекти със социално въздействие“, поощряващи реализацията на инвестиционни проекти, чиято основна или преобладаваща цел е, чрез бизнеса на търговеца-кредитополучател да се осигурява реална заетост и интеграция на хора с увреждания, младежи без семейства и субекти на детско правосъдие. Максималното общо възнаграждение за поемане на ангажимент по подделка - банковата гаранция е до 2% годишно. Програмата предвижда приоритетно разглеждане на исканията на стартиращи компании и създава облекчения при осигуряване на обезпечението от страна на крайните получатели - МСП.

3.2.2 Програма „Лизинг лайн“

И през 2020 г. продължи развитието си програмата „Лизинг Лайн“, която е насочена към партньори небанкови финансови институции – лизингодатели, регистрирани в БНБ и осъществяващи финансов лизинг. Програмата е предназначена за кредитиране на лизингови дружества, с цел улесняване достъпа на ресурс за покупка и отдаване на лизинг на активи, използвани в стопанската дейност на малки и средни предприятия. Цената на финансирането е 3 мес. EURIBOR + 2.5%, но не по малко от 2.5%. Лизинговите дружества финансират МСП при максимално ГПР до 6.5%.

През 2020 г. ББР изпълнява Програмата Лизинг Лайн чрез партньорство със 7 лизингови дружества. С тях са сключени договори в общ размер на 22.2 млн. евро. Със средствата по Програмата са финансирани 817 лизингови сделки с обща стойност на закупените активи в размер на 28.2 млн. евро.

3.2.3 Програма за индиректно финансиране на земеделски стопани, които са членове на взаимоспомагателни кредитни кооперации на частни земеделски стопани

И през 2020 г. ББР продължи да осигурява индиректно финансиране към частни земеделски стопани чрез взаимоспомагателните кредитни кооперации, които са вписани в регистъра на БНБ като небанкови финансови институции, които поради конкурентния си бизнес са силно изолирани от достъпен заемен ресурс, предоставян от търговските банки и разчитат

предимно на вноски в капитала от страна на членовете си или на чуждестранен капитал. ББР дава възможност за запълване на този дефицит, предвиждайки стартов бюджет на Програмата от 15 млн. лв. и максимален индивидуален он-лендинг лимит към кредитна кооперация в размер на 1.5 млн. лв. за петгодишен период, с много атрактивни лихвени условия и 0% комисиона за управление на финансирането.

По Програмата е сключен един договор с взаимоспомагателна кредитна кооперация от област Пловдив в размер на 1.5 млн. лв. В резултат на това са предоставени 64 кредити на частни земеделски стопани в общ размер на 1,019 хил. лв.

3.2.4 Програма за оперативен лизинг

През 2020 г. ББР разви продукт за индиректно финансиране на МСП-лизингополучатели по договори за оперативен лизинг с бюджет от 30 млн. евро. По Програмата се предоставят револвиращи кредитни линии, предназначени за покупка на бизнес активи, отдавани на оперативен лизинг на малки и средни предприятия, осъществяващи стопанска дейност и инвестиции в Р. България. Цената на финансирането е 3 мес. EURIBOR + 4%, но не по малко от 3%.

През 2020 г. ББР изпълнява Програмата чрез партньорство с 2 лизингови дружества. С тях са сключени договори в общ размер на 6 млн. евро.

3.2.5 Програма „Напред“

Програма Напред стартира през 2015 г. и е предназначена за кредитиране на търговски банки, с цел последващо инвестиционно и оборотно финансиране на микро, малки и средни предприятия. По Програмата ББР гарантира до 30% от формирания по Програмата портфейл от подзаеми (главниците по подзаемите) при допустим лимит (CAP) на платените суми по поетия гаранционен ангажимент не повече от 20% от гарантирания портфейл или от дълга по он-лендинг финансирането. Цената на финансирането е 3 мес. EURIBOR + 1.90% като банките се задължават да предоставят кредити на малките и средни предприятия при максимален лихвен процент и такса/комисионна за управление до 4.7%.

През 2020 г. ББР изпълнява Програмата Напред чрез партньорство с 3 /три/ търговски банки. С тях са сключени договори в размер на 110 млн. лв.

Към 31 декември 2020 г. дългът на банките - партньори по Програма Напред е 52.9 млн. лв.

Резултатът по Програмата към 31.12.2020 г. е 267 подзаема към МСП в общ размер на 56.7 млн. лв.

3.2.6 Програма БРОД

В края на 2020 г. ББР пласира нов продукт за индиректно финансиране на малки и средни предприятия. Предназначението и целите на Програма „Брод“ са дългосрочно целево финансиране и възможност за получаване на заеман ресурс при атрактивни лихвени условия

Програма БРОД. Бюджетът на Програмата е 20 млн. евро. Цената на финансирането е 6 мес. EURIBOR + 2.5%, но не по малко от 2.5%. Партньорите по Програма БРОД финансират МСП при лихвен процент 6 мес. EURIBOR + 5.7% и максимално ГПР до 11%.

Максимален размер на финансиране за партньори на ББР ЕАД е евровата равностойност На 5 млн. лева , а по отношение на крайните бенефициенти максималният размер на експозиция към група свързани лица до 300 хил. евро. Включват се само нови подделки, без рефинансиране.

През отчетната 2020 г. ББР ЕАД е финансирала една небанкова финансова институция с кредит в размер на 2 млн. евро, а към датата на одобрение на доклада за дейността финансирането е в размер на 4 млн. евро към 2 небанкови финансови институции.

3.2.7 Кредитни гаранции анти-COVID-19

Приложението на мерки от страна ББР във връзка с епидемията бе стартирано след процедура по нотификация на държавна помощ към Европейската комисия във връзка с изпълнение на конкретни мерки за подпомагане на икономиката във връзка с епидемията от COVID-19.. През м. април ББР получи одобрение от ЕК по мярка „ Портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на МСП, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19” (SA 56933). През ноември бяха нотифицирани изменения в някои параметри на Мярката с цел адаптиране към търсенето на пазара (SA 59499).

През 2020 г. Банката, въз основа на Решения на Министерския съвет на РБ, стана гарант към група български търговски банки за кредити за физически и юридически лица, с цел преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19 (виж Бележка 37 от приложения консолидиран финансов отчет, както и Бележка 36 от индивидуалния отчет). За тези програми, ББР възприе специална методика за провизиране с оглед спецификата на програмите, профила на клиентите и структурата на свързаните с продуктите ангажименти за входящи и изходящи парични потоци, както следва:

3.2.7.1 Програма за фирми

Основните параметри на програмата и гарантираните кредити са:

- Задължението за плащане по гаранциите е на практика безусловно (за кредити допуснати в програмата).
- Гарантира се 80% от главницата по заема. Установен е максимален таван на плащанията – първоначално от 30%, а с решение на Министерски съвет таванът е повишен на 50%.
- Селекцията на кредитополучателите е базирана на критерии свързани с ефектите от пандемията, а не на обичайните критерии за предоставяне на финансиране на юридически лица. Включени са МСП, а с измененията от края на 2020 г. и големи предприятия.
- Банките имат възможност да включват кредити без обичайно необходимото обезпечение (изисква се 20% покритие на експозициите с обезпечение). Също така, възможно е включването на определен процент вече формирани експозиции, а

- самоучастието на банките е определено на 20%. Условието предопределят значително по-висок риск от този при обичайни гаранционни програми за бизнеса;
- Към 31.12.2020 г. ББР е поела към търговските банки ангажимент за гаранции в размер на 302.3 млн. лв., а потвърдените за гарантиране кредити за 157.1 млн. лв. Очакванията са издаването на гаранциите по програмата да приключи през 2021 г. (краен срок към датата на одобрение на документа е 31.12.2021 г.).
 - Целият размер на програмата с таван до 500 млн. лв. ще бъде достигнат чрез договаряне с търговските банки на допълнителни гаранционни линии през 2021 г. (към датата на одобрение на доклада за дейността целият размер се очаква да е до 400 млн. лева, който е за сметка на прехвърлени до 100 млн. лева към програмата за подпомагане на физически лица)

При заложените параметри оценките за очакваните развития са:

- Плащанията от страна на ББР да възлязат на 30% от поетия гаранционен ангажимент, а останалите 70% да бъдат изплатени от кредитополучателите.
- Реализацията на основната част от плащанията по програмата да продължи до 2 години след оригиналния матуритет на кредитите (отчитане на времето между начало на неизпълнение и плащане от страна на ББР и удължаване на срока на погасяване на лица с частично неизпълнение).
- Възстановяването на платените по гаранциите суми да възлезе на 35% от платените суми. Тази оценка отчита разходите по събиране на вземанията.
- Използван е дисконтов процент от 1%, съответстващ на приложимия лихвен процент по пасивите на ББР.

През последното тримесечие на 2020 г. Програмата е обновена с решение на Министерския съвет (РМС) 979/2020 г., както следва:

- Предоставяните кредити вече са в размер до 1 млн. лв. за МСП и до 2 млн. лв. за големи предприятия;
- Удължен е срокът за включване на кредити в Гарантирания портфейл до 30.06.2021 г. (към датата на одобрение на този отчет, срокът е повторно удължен, до 31.12.2021 г.);
- Крайният срок за кандидатстване по мярката за микро, малките и средните предприятия е 23.06.2021 г. (към датата на одобрение на този отчет, актуалният срок е 21.12.2021 г.);
- Променен е процентът на обезпеченост по кредитите от „до 20%“ на „до 50%“, спрямо размера на финансирането - (към датата на одобрението, процентът на вещно обезпечение е 0% за всички нови кредити);
- Изисква се намаление с поне 80 базисни точки на лихвените проценти по кредитите;
- Удължен е срокът на предоставяната от ББР гаранция – от 5 на 6 години;
- Гаранционното покритие ще обхваща и отпускани от банките инвестиционни кредити;
- Увеличен е лимитът на гаранционни плащания от страна на ББР ЕАД, от 30 % на 50 %.

Към 31.12.2020 г. общият одобрен лимит по програмата за фирми е 743,000 хил. лв., издадени са 302,300 хил. лв. портфейлни гаранции към търговските банки, като са потвърдени 1,282 бр. кредита към физически лица за обща сума в размер на 157,127 хил. лв.

3.2.7.2 Програма за физически лица

Основните параметри на програмата и гарантираните кредити са:

- Плащанията по гаранциите са на практика безусловни (за кредити допуснати в програмата);
- Гаранциите са за 100% от главницата по заема;
- Селекцията на кредитополучателите е базирана на критерия засегнатост от пандемията, а не на обичайните критерии за предоставяне на финансиране на физически лица. Това са лица в неплатен отпуск или самонаети лица с намалени приходи. Доходите на кредитополучателите са стресирани и значително по-ниски от обичайните;
- ББР компенсира участващите търговски банки с плащане на годишна база в размер на 1.50% върху размера на поетия гаранционен ангажимент;
- Към 31.12.2020 г. ББР е поела към търговските банки ангажимент за гаранции в размер на 177.2 млн. лв., а те от своя страна са отпуснали гарантирани кредити за 106.4 млн. лв. Очакванията са издаването на гаранциите по програмата да приключи в началото на 2021 г. (краен срок - С РМС 506/15.07.2021 г. е одобрено удължаване на срока за кандидатстване за кредит на физическите лица „до 31.08.2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити за финансиране от страна на банките - партньори по програмата, което от двете настъпи по-рано“);
- Кредитите са с гратисен период до две години и срочност до 5 години.

При заложените параметри оценките за очакваните развития са:

- Плащанията от страна на ББР да възлязат на 40% от поетия гаранционен ангажимент, а останалите 60% да бъдат изплатени от кредитополучателите;
- Реализацията на основната част от плащанията по програмата да продължи до 2 години след оригиналния матуритет на кредитите (отчитане на времето между начало на неизпълнение и плащане от страна на ББР и удължаване на срока на погасяване на лица с частично неизпълнение);
- Възстановяването на плащанията по гаранциите суми да възлезе на 25% от платените суми. Тази оценка отчита разходите по събиране на вземанията;
- Заплащането на 1.5% към търговските банки е неотменим ангажимент на ББР, който е включен в калкулацията;
- Използван е дисконтов процент от 1%, съответстващ на приложимия лихвен процент по пасивите на ББР.

Към 31.12.2020 г. общият одобрен лимит по програмата за физически лица е 179,860 хил. лв., издадени са 177,162 хил. лв. портфейлни гаранции към търговските банки, като са потвърдени 25,448 бр. кредита към физически лица за обща сума в размер на 106,426 хил. лв.

Към края на 2020 година по двете програми, Банката е издала общо портфейлни гаранции в размер на 479,462 хил. лв., като са потвърдени 26,730 броя кредити на обща стойност 263,553 хил. лв. и са заделени провизии на стойност в размер на 120,308 хил. лв.

Към 30.09.2021 г., общо за двете програми Банката е издала портфейлни гаранции в размер на 681,081 хил. лв., като са потвърдени 55,078 броя кредити на обща стойност 590,618 хил. лв. и са заделени провизии на стойност в размер на 176,422 хил. лв.

3.3 Привлечен ресурс

Политика на ББР е да привлича предимно дългосрочен ресурс за финансиране на кредитната си дейност и по този начин се създава естествен баланс между срочността на актива и пасива. През 2020 г. ББР договори и усвои близо 150 млн. лева от международни финансови институции. Средства са изцяло разпределени по кредити и използвани в подкрепа на българския бизнес.

3.4 Събития и проекти в развитие

3.4.1 Събития и проекти в развитие – ББР

В бъдеще Банката ще продължи да предлага финансиране за оборотен капитал, капиталови инвестиции и експортно финансиране за малкия и среден бизнес. Банката предлага гъвкави и съобразени с пазарното търсене финансови решения, които отговарят на спецификата на кредитополучателя и на финансирувания проект.

3.4.1.1 Форум на сп. „Euromoney“

През м. януари 2020 г. ББР взе участие в юбилейния икономически форум на сп. Euromoney. По време на 25-то издание на инвестиционния форум се разгледаха макроикономическите перспективи за Централна и Източна Европа за 2020 г. и дългосрочните приоритети за финансиране на устойчиво икономическо развитие в страните от региона. Особено внимание беше отделено на „Зелената сделка“ на Европейската комисия за финансиране на „зелени“ компании от ново поколение и еко иновации. ББР беше домакин на семинар, посветен на инвестициите в България, който се проведе под надслов „Invest in Bulgaria – expand in Europe“ и в който участваха висши банкери и финансисти от редица европейски институции. Семинарът представи инвестиционната среда в страната, приоритетите за развитие на устойчиво финансиране и възможностите за бъдещ растеж и интеграция в региона.

3.4.1.2 Инициатива „Три морета“

Инициативата „Трите морета“ (Черно, Адриатическо, Балтийско) има за цел засилването на инвестиции, връзки и сътрудничество – политическо и финансово, между страните-членки в региона. Това е публично-частен финансов инструмент, чиято цел е да допълва финансирането от структурните и други фондове на Европейския съюз. Още от края 2019 г. ББР получи покана от Министерство на икономиката за участие в среща на държавите-участнички в инициативата с цел учредяването на процес на оперативно взаимодействие на правителствено равнище, с оглед

преминаване към практическа реализация на приоритетните проекти в областта на транспортната, енергийна и дигитална инфраструктура. С Решение №613 от 2 септември 2020 г. Министерски съвет на Република България одобри участието на ББР в Инвестиционния фонд към инициативата „Трите морета“. През м. декември 2020 г. е подписано Споразумение за записване на акции (Subscription Agreement Relating to Three Seas Initiative Investment Fund S.A. SICAV – RAIF) между ББР и Фонда, с което ББР официално става акционер Клас А във Фонда.

3.4.1.3 Програма „InvestEU“

Програма „InvestEU“ предвижда единен европейски механизъм за подкрепа на инвестициите за новия програмен период 2021-2027 година. Програмата се базира на успешния опит от приложението на ЕФСИ и настоящите инструменти на ЕК. Програмата „InvestEU“ ще предоставя гаранция от бюджета на ЕС, която ще подкрепя финансови продукти, предоставени от прилагащите Програмата партньори. В началото на декември 2020 г. е постигнато Споразумение от съзаконодателите относно Програма InvestEU и определен бюджет. Средствата ще бъдат разпределени в четири политически „прозореца“ (области), в които ще се разработват финансовите продукти: 1) устойчива инфраструктура; 2) научни изследвания, иновации и цифровизация; 3) МСП; 4) социални инвестиции и умения. След полученото през септември 2019 година одобрение от Комисията, че ББР е допустима и може да бъде Прилагащ партньор по InvestEU, ББР започна извършването на Стълбовата оценка от независим одитор. В края на 2020 г. ББР е пред успешно приключване на Стълбовата оценка (Pillar Assessment) като задължителна стъпка и условие за кандидатстването с финансов/и продукт/и по Програмата. Успоредно се работи и по финансов продукт, с който да се кандидатства за подкрепа по Програмата.

3.4.1.4 Пан-европейски гаранционен фонд

Пан-европейският гаранционен фонд бе създаден през втората половина на 2020 година с участието на страни-членки на ЕС на доброволен принцип, вкл. България. За формирането на бюджета на Фонда страните-членки внасят вноски, пропорционална на тяхното участие в капитала на ЕИБ. Предлаганите продукти са в две направления: 1) гаранции и контрагаранции за малък бизнес, МСП и здравеопазване и 2) финансиране на дялов капитал в частни фондове. Три дружества от Групата на ББР са изразили интерес за участие в Пан-европейския гаранционен фонд. ББР изпрати искане за участие за директна гаранция без лимит.

3.4.1.5 Механизъм „Свързана Европа“

В края на 2019 г. ББР получи одобрение от Комисията за участие като Прилагащ партньор по улеснението Свързана Европа (Connecting Europe Facility – Transport Blending Facility), по което проектите ползват грант от Европейската Комисия и банково финансиране, в случая от ББР. През 2020 г. бе подписано споразумението за администриране, в резултат на което ББР е прилагащ партньор по улеснението за България.

3.4.2 Събития и проекти в развитие – дъщерни дружества

3.4.2.1 Събития и проекти в развитие – НГФ

През 2020 г. „Национален гаранционен фонд“ ЕАД /НГФ/ е подкрепил над 800 клиента, които са получили финансиране на обща стойност 242 млн. лв., включително и по програма COSME+, реализирана със средства по Плана „Юнкер“.

От стартирането на своята дейност през 2008 г. до края 2020 г. „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е реализирал 9 гаранционни програми, подкрепил е над 10,000 предприятия, които са получили финансиране на обща стойност 2.77 млрд. лв.

3.4.2.2 Събития и проекти в развитие – ББР Микрофинансиране

През 2020 г. е „ББР Микрофинансиране“ е предоставило финансиране на крайни клиенти по 191 договори за кредит и финансов лизинг с общ размер от 14,143 хил. лв. От момента на стартиране на дейността до края на четвъртото тримесечие на 2020 г., Дружеството е предоставило финансиране на целевите си групи с общ одобрен размер на 59,688 хил. лв. по 1,371 кредитни и лизингови сделки.

Пандемията от COVID-19 доведе до продължителна икономическа и финансова несигурност, която в сериозна степен засегна дейността на микро- и малки предприятия, земеделски производители, самонаети лица, занаятчии и др., които развиват или стартират бизнес на територията на страната. Доколкото дейността на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД е насочена именно към тези категории потребители на финансови услуги, през 2020 г. дружеството засили в значителна степен своята социална мисия, изцяло съобразявайки се с насоките и препоръките на ЕБО и БНБ. На всички клиенти на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, които отговарят на условията по Мораториума на БНБ, беше предоставена възможност за предоговаряне на условията по предоставени финансираня, чрез сключване на анекси по Механизъм 1 и Механизъм 2 от Мораториума. Допълнително през 2020 г. се създаде и нов продукт на дружеството, обезпечен с гаранция от ЕИФ, с който се предоставя финансова подкрепа на засегнати от пандемията микропредприятия. Към 31.12.2020 г. са предоставени 53 кредита по новия продукт на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД на обща стойност от 2,248 хил. лв.

3.4.2.3 Събития и проекти в развитие – Фонд за капиталови инвестиции

През 2020 г. беше финализирана първата сделка по придобиване на дялово участие от страна на ФКИ в капитала на местно експортно-ориентирано МСП, специализирано в проектирането и производството на мебели и обзавеждане за клиенти в среден и висок сегмент. Към края на месец август предприятието е успешно преобразувано в акционерно дружество, като са извършени инвестиции в машини и оборудване за разширяване на производствения капацитет, дигитализация на работни процеси при същевременно запазване на съществуващите работни места и ключовите клиенти на дружеството в условията на ограниченията на пандемията от COVID-19.

В края на 2020 г. беше подписано акционерно споразумение за увеличение на капитала на МСП, с насоченост към производството и търговията на детски обувки. Инвестицията от общо 2,000 хил. лв. е разделена на три транша, като втория и третия транш, всеки от които по 500 хил.

лв., са под условие на постигане на конкретни параметри, като сделката цели да подкрепи развитието на търговската мрежа на дружеството в страната и съседни страни, както и утвърждаване на собствената им търговска марка за детски обувки.

Фондът за капиталови инвестиции АД е пълноправен член на Българската асоциация за дялово и рисково инвестиране.

3.4.2.4 Събития и проекти в развитие – ББР Лизинг

През 2020 г. в ББР Лизинг са изградени екипи във всички основни функционални звена необходими за извършване на основната дейност на дружеството.

През същата година е завършено разработването и внедряването на счетоводно-лизингов софтуер на БанкСофт ООД, Ultimate Лизинг, който представлява основната информационна система на Дружеството.

През периода е усъвършенствана и завършена рамката от вътрешно фирмени правила и процедури регламентиращи дейността на Дружеството.

През м. февруари 2020 г. Дружеството е прието за член на Българска асоциация за лизинг (БАЛ);

С протокол №83/14.09.2020 г. на УС на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала, е взето решение за увеличение на капитала от 2 млн. лв. на 20 млн. лв., чрез издаване на нови 180,000 бр. акции с номинална стойност от 100 лв. Капиталът е изцяло внесен на 15.09.2020 г. и увеличението е вписано в ТР на 24.09.2020 г.

През 2020 г. са сключени 42 бр. лизингови договори на обща стойност 29,403 хил. лв., като основно са финансирани МСП в различни сектори на икономиката. Договори на стойност 6,284 хил. лв. сключени през 2019 г. са стартирали през 2020 г. и са в активния портфейл на дружеството. Към края на 2020 г. ББР Лизинг ЕАД формира лизингов портфейл надхвърлящ 39 млн. лв. по сключени 48 договора за финансов лизинг за обща финансирана стойност в размер на 44.8 млн. лв.

3.4.2.5 Събития и проекти в развитие – ББР Факторинг

През второто полугодие на 2019 година и първата половина на 2020 година се предприемат действия по обезпечаване дейностите на ББР Факторинг – назначаване на ключови служители във функционалните звена, промени в ръководния състав, подготовка и настройване на софтуерния продукт, осигуряване на условия и структуриране на дейността и обезпечаването с вътрешнонормативна уредба, политики, правила и процедури, преместване на дружеството в наето и оборудвано за целта помещение за извършване на дейността, договаряне на финансиране в размер на почти 15 млн. лв. от ББР и на по-късен етап предоговарянето им до почти 35 млн. лв.

Първите факторинг договори дружеството подписва в края на второто тримесечие на 2020 година и за шестте месеца до края на годината формира портфейл от 12.5 млн. лв. по подписани 13 договора с общ разрешен лимит от 26 млн. лв., като предоставя над 23 млн. лв. обратното

финансиране подпомагайки над 30 МСП, за нуждите им вследствие от междуфирмената задлъжнялост.

3.5 Програми и дейности

3.5.1 ББР – програми с национално значение

3.5.1.1 Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради

И през 2020 г. „Българска банка за развитие“ ЕАД продължи да предоставя финансиране по приетата с Постановление № 18 от 2 февруари 2015 г. на Министерския съвет на Р. България - Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (Програмата). Тя е насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради, осигурявайки по-добри условия на живот на гражданите в многофамилни жилищни сгради, топлинен комфорт и по-високо качество на жизнената среда. Изпълнението на мерките за енергийна ефективност в жилищните сгради се очаква да допринесе за по-високо ниво на енергийната ефективност и намаляване на разходите за енергия, подобряване на експлоатационните характеристики, удължаване на жизнения цикъл на сградите и осигуряване на жизнена среда в съответствие с критериите за устойчиво развитие. Програмата има значителен екологичен ефект - по експертна оценка в резултат на Програмата очакваното намаление на емисии на въглероден диоксид е оценено на 319,000 tCO₂/година, а икономията на енергия – 726,000,000 кВтч/година. Икономическият ефект е свързан и с предоставяне на повече възможности за икономическа активност на бизнеса – проектантите, строителен бранш, фирми за технически обследвания, фирми за обследвания за енергийна ефективност, производители на материали и др. – както и участие в изпълнението на Програмата на малки и средни фирми от цялата страна. Програмата постигна и социален ефект чрез подобряване на условията за живеене в сградите, намаляване на разходите за енергия, осигуряване на допълнителна заетост, установяване на традиции в управлението на многофамилни жилищни сгради, повишаване на обществената осведоменост за начините за повишаване на енергийната ефективност. Дейностите по Програмата се осъществяват на цялата територия на Република България в рамките на 265 общини. Заделеният финансов ресурс от държавния бюджет по Програмата е в размер на 2 млрд. лв.

3.5.1.2 Анти-COVID програми

През 2020 г. на ББР бе възложено управлението на гаранционни програми на обща стойност 700 млн. лв. за преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19. За тази цел бяха реализирани две програми – за физически лица и за предприятия, пострадали от пандемията.

Програма №1: Програма за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19, с бюджет до 300 млн. лв.

Към 31.12.2020 г. общият одобрен лимит по програмата е 179,860 хил. лв., издадени са 177,162 хил. лв. портфейлни гаранции към търговските банки, като са потвърдени 25,448 бр. кредита към физически лица за обща сума в размер на 106,426 хил. лв.

Програма №2: Програма за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19.

Към края на м. декември 2020 г. общият одобрен лимит по програмата е 743,000 хил. лв., издадени са портфейлни гаранции с лимит от 302,300 хил. лв., като са потвърдени 1,282 бр. кредити за обща сума в размер на 157,127 хил. лв.

Двете програми са подробно описани в секция 3.2.6.

3.5.2 Финансирани от Групата проекти и важни дейности през 2020 г.

3.5.2.1 ББР – проекти

Микропредприятие, спечелило редица международни награди през годините за стартиращ бизнес и иновации. Дружеството притежава продукт и всички патенти за него – надуваема снегоходка, който се характеризира с това, че е лек, компактен и изключително адаптивен. Може да се използва за всякакви видове зимни спортове и дейности – ски, сноуборд, катерене, параглайдинг и сноукайтинг. В допълнение, поради качеството и издръжливостта на продукта, снегоходките могат да бъдат използвани и от планинските спасителни и аварийни служби, за редица експедиции и са одобрени от НАТО за използване в армията.

Компанията също така разработва прототип на иновативен продукт без прецедент на световния пазар на базата на технологията на надуваемите снегоходки – надуваема носилка-шейна. Продуктът ще намери своята пазарна реализация сред различните видове спасителни служби, армия, спешна медицинска помощ, гражданска защита, както и всички други правителствени, публични и частни организации, предоставящи медицински услуги на населението, спасяване при бедствия, аварии и катаклизми и безопасно транспортиране на пострадали до лечебни заведения. Редица от партньорите на дружеството като армиите на различни държави, спасителни служби и гражданска защита, вече проявяват интерес към продукта, като заместител на конвенционалните носилки, но съчетаващ в себе си по-добри качества като компактност, лекота, по-добро обезопасяване на пострадалия, по-добра пригодност за използване в различни условия и по-висока здравина и издръжливост на големи по интензитет и различни по характер натоварвания. На практика снегоходките и носилката са иновативни продукти, които нямат конкуренция.

Финансиран инвестиционен проект по договор с ДФЗ в процес на успешна реализация. Проектът е по подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.

Инвестицията е насочена към **разширяване и модернизация на производствената дейност**. За тази цел се изгражда хладилна база за съхранение на млечни продукти с цех за разфасовка на млечни продукти и технологична модернизация на производствените мощности на съществуващо предприятие. Целта е модернизиране на производството, въвеждане на нови процеси и технологии, подобряване на качеството на продуктите, подобряване на енергийната ефективност на предприятието и осигуряване на допълнителна заетост.

Дружество с предмет на дейност търговия с медицински изделия, апаратура, оборудване и материали, използвани в областта на дерматологията, физиотерапия и козметика. С отпуснатото финансиране е извършен довършителен ремонт на недвижим имот и

оборудване на същия с модерна апаратура. Целта е изграждане на **високотехнологичен медико – козметичен център**. Дружеството също така организира изложения и обучение на специалисти за ползване и прилагане на различни медицински изделия. С реализация на инвестицията и увеличение на работната база на козметичния салон, се очаква нарастване броя на участниците в обучителната дейност в сферата на козметичните услуги. Фирмата има сключен договор с водещ производител на Криосауна Space Cabin за дистрибуция в България.

3.5.2.2 Национален гаранционен фонд – проекти

В изпълнение на основните цели за 2020 г., НГФ е издал гаранции за 102 млн. лв. по кредити в размер на 243 млн. лв. Подкрепените МСП са 807 на брой.

Изминалата 2020 е годината, през която НГФ успя да развие гаранционната схема, ползваща контрагаранция по програма COSME+ на Европейския инвестиционен фонд /ЕИФ/, както и гаранционната схема НГФ. Бяха издадени гаранции в размер на 90 млн. лв., с което общо издадените гаранции достигнаха по двата инструмента достигна 145 млн. лв.

Продължено бе и успешното реализиране на съвместната гаранционна схема с Министерство на земеделието, храните и горите, като за 2020 г. са гарантирани кредити за 23 млн. лв. Общо по гаранционната програма има издадени 302 броя гаранции по кредити в размер на 205 млн. лв.

3.5.2.3 ББР Микрофинансиране – проекти

Дъщерното дружество ББР Микрофинансиране реализира през годината редица успешни проекти, сред които:

- С финансиране от ББР Микрофинансиране е открита дентална клиника в град Бургас, която предлага пълна гама от висококачествени услуги и първокласно обслужване на достъпни цени. Закупено е специализирано оборудване – модерен 3D панорамен рентген (в град Бургас и региона няма друго лечебно заведение за дентална помощ, което да разполага с такъв апарат) и микроскоп;
- ББР Микрофинансиране финансира микропредприятие, което произвежда сертифицирани био продукти (ягоди, годжи бери, боровинки) в Северозападна България;
- Предоставено е финансиране на дружество, което стартира нов вид дейност – с четири реставрирани буса Omnia components, които ще бъдат закупени от Испания, на територията на град София ще бъдат предоставяни следните услуги:
 - първият бус ще предлага за продажба супи, приготвени по рецепти на шеф Шишков;
 - вторият бус ще предлага френско кафе и кроасани;
 - с третия бус ще се осъществяват прожекции на френски филми, които ще бъдат предоставени безплатно от Френския културен институт.

3.5.2.4 Фонд за капиталови инвестиции – проекти

Фондът участва и в инициативата на Българската фондова борса „beamUp lab”, под егидата на Министерство на финансите, която цели да отличи перспективни и иновативни български

компании с устойчив бизнес модел, както и да повиши тяхната информираност относно възможностите за финансиране.

3.5.2.5 ББР Лизинг – дейности

„ББР Лизинг“ ЕАД е специализирано в предоставянето на финансов лизинг на производствени машини и оборудване, подемна техника, транспортни средства, строителна и земеделска техника, медицинско оборудване, енергийно оборудване, недвижими имоти. През 2020 г. бяха подкрепени фирми от секторите „Производство“ „Транспорт“, „Инфраструктурно строителство“, „Търговия“, „Селско и горско стопанство“ и др.

3.5.2.6 ББР Факторинг – дейности

В първата година от дейността си дружеството обръща особено внимание на агро бизнеса, който изпитва затруднения заради дългите срокове на отложено плащане. Факторингът е нов за сектора финансов инструмент, с който ББР Факторинг доказва, че може ефективно да подпомогне различни бизнес звена по веригата за доставки – от производители на хранителни стоки за потреблението, през търговци на земеделска продукция до земеделските производители.

Подтикнати от увеличаващите се срокове на отложено плащане между публично-правни организации и българските компании, дружеството създаде „Програма за финансиране на вземания от публично-правни организации“. Тя стартира с първи подписан договор през октомври 2020 на стойност 4,900,000 лева с компания, работеща с общините Ситово, Симитли, Перник, Костенец, Ихтиман и други.

4 ОБЗОР НА ИКОНОМИЧЕСКАТА СРЕДА И БАНКОВИЯ СЕКТОР ПРЕЗ 2020 Г.

4.1 ИКОНОМИЧЕСКА СРЕДА

С цел ограничение на разпространението на COVID-19 на 13 май 2020 г. България въведе извънредно положение. В следствие в действие останаха отделни противоепидемични мерки. През есенните месеци увеличението на броя на нови случаи доведе до въвеждането на допълнителни мерки в края на октомври и засилване на ограниченията през ноември 2020 година.

През 2020 г. пандемията обърна траекторията на растеж и ни вкара в рецесия - по предварителни данни на Националния статистически институт (НСИ) брутният вътрешен продукт (БВП) на България за 2020 г. намалява в реално изражение с 4.2% спрямо 2019 година, а средната стойност на ЕС-27 отбелязва спад с 5.9%. Секторите с най-значителен спад в добавената стойност през 2020 г. са: културата, спорта и другите развлекателни дейности (15.5%) и търговията, транспорта и туризма (11.9%). Финансовите и застрахователните дейности отчитат ръст от 2.5%, а секторът на информационните технологии и далекосъобщения – 0.6%. Публичният сектор се оказва буфер, компенсиращ донякъде свиването на частния сектор – добавената стойност в държавното управление, включително образование, здравеопазване, социални дейности и др., отбелязва ръст от 5.9%.

Износът през 2020 г. се свива с 6.3%, или с 3.68 млрд. лв. до 54.8 млрд., показват окончателните данни на НСИ. За този спад до голяма степен е отговорен сривът на цените на петрола и по-слабото търсене на горива, което понижава продажбите на български минерални горива, масла и подобни продукти в чужбина с 54% до 2.55 млрд. през миналата година. Вносът също намалява - с 8.9% за годината до общо 60.1 млрд. лв. И тук понижението се дължи предимно на горивата, но фактор са и по-слаби покупки на автомобили от чужбина (с 20% надолу). Така търговското салдо се запазва отрицателно, като от 7.53 млрд. лв. през 2019г. става 5.3 млрд. през 2020 година. Потокът на влезлите в България преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ) за 2020 г. е положителен в размер на 2.3 млрд. евро, като се увеличава с 633.4 млн. евро спрямо този през 2019 година. Така обемът на инвестициите нараства с 38.6% на годишна база, показват данните на Българската народна банка (БНБ).

Противоепидемичните мерки доведоха до ръст в безработицата през 2020 година. Според НСИ, коефициентът на безработица се увеличава с 0.9% в сравнение с 2019 г. и достига 5.1%. Данните от Агенцията по заетостта обаче показват, че новорегистрираните безработни за 2020 година са 414,574, което е с 36.8% повече от регистриралите се безработни в бюрата по труда през 2019 година. МФ прогнозира ниво на безработица от 5.2% в края на 2021 г. и понижение до 4.6% в края на 2022 г. и запазване на това ниво през 2023 година.

Инфлацията се забави през 2020 година, като по данни на НСИ средногодишната инфлация за периода януари - декември 2020 г. спрямо периода януари - декември 2019 г. е 1.2%. През миналата годината най-съществен ръст в цените се наблюдава в секторите – Хранителни продукти и безалкохолни напитки (5.1%), Образование (3.6%) и Разнообразни стоки и услуги (3.1%). Най-значим спад се наблюдава при сектор Транспорт (5.0%). Очакванията на

Европейската централна банка (ЕЦБ) са, че инфлацията ще се повиши до малко над целевото ниво от 2% тази година, а през 2022 година ще спадне до 1.7%.

4.2 Банков сектор

По-ниска икономическа активност в среда на ограничителни мерки белязаха 2020 година. Дейността на банковият сектор се осъществява в условията на ниски и отрицателни лихвени проценти, увеличени обезценки, по-ниски приходи от такси и комисиони, забавяне на темпа на ръст на кредитирането в условията на COVID-19 и намаляващи печалби. През 2020 г. българският лев беше включен във валутния механизъм (ERM II) – важен етап по пътя на присъединяване на страната към еврозоната. Считано от 1 октомври 2020 г., България, заедно с присъединяването към Единния надзорен механизъм и началото на тясното сътрудничество между БНБ и Европейската централна банка, се присъедини и към Единния механизъм за реструктуриране. Пет банки, определени като значими, преминаха под прекия надзор над ЕЦБ.

Към 31 декември 2020 г. на територията на Р. България оперират 25 банки, като шест от тях са клонове на чуждестранни банки. Общата сума на активите на банковата система нараства с 8.6% на годишна база до 124 млрд. лева. Петте най-големи банки, които, според класификацията на Управление „Банков надзор“ на БНБ, попадат в т.нар. първа група банки, формират 62.1% от общия размер на активите в банковата система, съизмеримо с данните в края на 2019 година. Банките от втора група бележат намаление от 34.7% преди година на 30.4% , а трета група, в която влизат клоновете на чуждестранните банки, остават без промяна – 3.2%.

Печалбата след данъци на банковата система към края на декември е 814.6 млн. лв. и отбелязва годишно намаление от 860.4 млн. лв. (51.4%). Динамиката на печалбата се дължи на извършените разходи за обезценка и начислени провизии, промяната на кредитната активност, по-ниските приходи от такси и комисиони, ниските лихвени проценти, управлението на разходите за дейността и качеството на кредитния портфейл, както и някои еднократни ефекти.

През 2020 г. за банковия сектор се характеризира със забавяне в темпа на прираст на кредитирането, увеличение на депозитите и намаляване на необслужваните кредити, на фона на ниските лихвени проценти и предизвикателствата, породени от влиянието на пандемията от COVID-19, перспективите пред икономиката и регулаторната среда. Депозитите, привлечени от банките, продължават да нарастват. В края на 2020 г. общата сума на депозитите в банковата система достига 93.4 млрд. лв., като отбелязват годишен ръст от 9.7%, на фона на ниските лихвени проценти по депозитите. Прирастът на спестяванията през 2019 г. е 9.7% на годишна база. През 2020 г. общата сума на кредитите за неправителствения сектор (нефинансови предприятия и домакинства), отчитани като салда, според паричната статистика на БНБ, забавя своя растеж до 4.2% на годишна база (при 7.4% през 2019 г.) до 58.87 млрд. лв. от 58.52 млрд. лв. година по-рано.

Към края на 2020 г. необслужваните кредити, като дял и като абсолютна стойност, продължават да намаляват, спрямо 2019 година. Към 31 декември 2020 г. обемът на необслужваните кредити (с просрочие над 90 дни; без централни банки и кредитни институции) спада от 3.935 млрд. лв. на 3.322 млрд. лв.. Делът на необслужваните кредити средно за банковата система спада от 5.94% до 4.78%, колкото бе в края на 2019 г., според изчисления на

базата на данни от управление „Банков надзор“ на БНБ. При нефинансовите предприятия делът на необслужваните кредити се понижава до 5.29%, в сравнение с 6.80% година по-рано.

В края на второто тримесечие на 2021 г. съотношението на базовия собствен капитал от първи ред (т. нар. СЕТ 1) за цялата банкова система бележи лек спад от 22.10% на 21.96% колкото бе в края на второто тримесечие на 2020 г. Отношението на ликвидно покритие (LCR) нараства от 258% на 272.5%, колкото беше в края на второто тримесечие на 2020 г. Делът на необслужваните кредити към края на юни 2021 г. остава под границата от 5% (без централни банки и кредитни институции; над 90 дни). Въпреки че нивото на необслужвани кредити е над средното за ЕС, характерна за банковата система в България е по-високата степен на покритие с обезценка на брунтните необслужвани кредити, в сравнение със средното ниво за страните от ЕС.

Данните затвърждават оценката за висока устойчивост на българската банкова система, дори в условията на криза, породена от COVID-19. Секторът продължава да се характеризира със значителен капиталов излишък, над регулаторните изисквания за съотношенията на капиталова адекватност и ликвидно покритие, включително, в сравнение със средните стойности за ЕС и еврозоната.

4.3 Гаранционни програми

НГФ ЕАД като институция споделяща риска по кредити отпуснати на МСП в България е в пряка зависимост от състоянието на банкова система и предприетите мерки за облекчаване на ефекта от COVID-19 пандемията.

Влошаващата се в резултат на COVID-19 пандемията макроикономическа среда ще засегне пряко качеството на активите на банките, тъй като е вероятно да настъпи по-нататъшно влошаване на кредитното качество, нарастване на броя на кредитополучателите в затруднение и обезценката на кредити. Държавните мерки за подкрепа, включително парични, фискални, регулаторни и надзорни мерки, произведоха желания ефект за предотвръяване финансовата криза: беше облекчен ликвидният натиск върху банките и кредитополучателите и така проблемите с ликвидността не се превърнаха в проблеми на платежоспособността. Една от поуките от голямата финансова криза, когато с времето се натрупаха необслужвани кредити и задръстиха балансите на банките, е, че е важно разпознаването и разграничаването на чисто временните финансови затруднения, причинени от пандемията, и влошаването на кредити с по-траен икономически характер. Заделянето на подходящи провизии и признаването на загубите преди да са приключили мораториумите и фискалните мерки ще спомогне за избягването на резки сривове и проциклични ефекти, които биха могли да увеличат икономическата цена на пандемията.

В този смисъл е важно да се засилят допълнително инициативите, подети през 2020 г., да се гарантира, че банките са въвели задоволителни практики за управление на риска, така че да идентифицират, измерват и редуцират въздействието от кредитния риск, както и че разполагат с оперативен капацитет да управляват очакваното нарастване на броя на кредитополучатели в затруднение.

4.4 Лизингов сектор

По-ниската икономическа активност в резултат на ефектите на пандемията от COVID-19 пандемията се отразява в по-бавно нарастване на бизнеса на лизинговите компании през 2020 г. Интересът към лизинга като форма на финансиране има пряка връзка с икономическата обстановка в страната и преди всичко с инвестиционните намерения на фирмите и физическите лица.

Към 31.12.2020 г. вземанията по лизингови договори възлизат на 4.308 млрд. лева (ръст 0.37% на годишна база), което представлява около 3.7% от БВП на страната по данни на БНБ. От тях 4.087 млрд. лева са вземанията по финансов лизинг (0.3% ръст на годишна база). Вземанията за оперативен лизинг нарастват с 1.3% (2.9 млн. лв.) до 0.221 млрд. лева за 2020 г.

През 2020 г. обемът на вземанията по лизингови договори с юридически лица е 3.381 млрд. лева, което е минимален спад с 3.3 млн. лева (0.1%). Портфейлът на вземания по лизингови договори с физически лица регистрира ръст от 2.7% (18.4 млн. лв.) – общият обем за 2020 година е 690.6 млн. лева.

Към 31.12.2020 година най-голям е делът на вземанията по договори за лизинг на леки автомобили – 41%, следван от товарни и лекотоварни автомобили – 30% и машини, съоръжения и индустриално оборудване – 22%. Останалите 7% се разпределят между недвижимо имущество и други активи.

Необслужваните вземания в портфейлите на лизинговите дружества намаляват от 3.13% към 31.12.2019 (134 млн. лева) до 2.6% (112 млн. лева) от общите вземания по лизингови договор в края на 2020 г.

Очакванията са, че развитието на сектора през 2021 година и следващите периоди ще зависи най-вече от темпа на възстановяване на икономическия растеж. Развитието на сектора е в пряка връзка с развитието на сектори, които традиционно използват лизингово финансиране – транспорт, строителство, земеделие, преработваща промишленост.

5 ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА И ИЗБРАНА ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ

5.1 Резултати от дейността на Групата на ББР

5.1.1 Всеобхватен доход

Групата на Българска банка за развитие ЕАД продължава да работи активно върху поставените ѝ цели, като поддържа високи нива на ликвидност и капитализация. С началото на пандемията от COVID-19, на Банката бяха възложени нови задачи, главно за осигуряване на средства на пострадалите от периодите на локдаун български предприятия, както и физическите лица със значително намалели или без доходи. Тези мерки, намалената икономическа активност, спада на номиналните лихви, както и временният мораториум върху изплащането на задължения, съгласуван и предложен от членките на Асоциация на банките в България и одобрен от БНБ, доведе и до значителни промени във оперативните ѝ резултати, които са следва:

Всеобхватен доход за 2020 г. и 2019 г. на Групата на ББР:

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	2020	2019	Годишно изменение
Лихвен приход	81,471	75,273	8.2%
Лихвен разход	(19,846)	(11,358)	74.7%
Нетен лихвен доход	61,625	63,915	-3.6%
Нетни доход от такси и комисиони	4,715	5,664	-16.8%
Нетен доход от операции в чуждестранна валута	457	421	8.6%
Нетен доход от финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2,432	3,687	-34.0%
Общи и административни разходи, вкл. разходи за персонала и разходи за амортизации	(38,990)	(29,716)	31.2%
Други доходи от дейността	2,286	1,935	18.1%
Други разходи за дейността	(900)	(1,552)	-42.0%
Оперативна загуба/ доход преди обезценка и провизии	31,625	44,354	-28.7%
Нетни разходи за обезценки и провизии	(4,568)	(68)	6617.6%
Нетни разходи за обезценки на финансови инструменти	(258,822)	(30,455)	749.9%
(Загуба)/Печалба преди данъци	(231,765)	13,967	неприложимо
Приход от/(Разход за) данък върху печалбата	277	(2,240)	неприложимо
Нетна (загуба)/печалба за годината	(231,488)	11,727	неприложимо
Актюерски печалби/(загуби) по планове с дефинирани доходи, нетно от данъци	14	(48)	неприложимо
Нетна промяна в справедливата стойност на капиталовите финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(77,858)	-	неприложимо
Нетна промяна в справедливата стойност на дългови финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(2,794)	5,785	неприложимо
Общо всеобхватен доход	(312,126)	17,464	неприложимо

Финансовата година, приключваща на 31.12.2020 г. премина под знака на отрицателните лихви. Забраната за изплащане на дивиденди, както и значителните касови наличности в банковата система предопределиха лихви по междубанковите депозити, както и лихви по репосделките в размери близки до тези, определени от БНБ за салда над 105% от минималните задължителни резерви. Като следствие на значителните постъпления за ББР през 2020 г. – главно увеличението на капитала с общо 840 млн. лв., свързано с мерки за преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19 – ББР управляваше значителни по размер касови наличности, което доведе до депозиране на значителни по размер свръхрезерви в БНБ и отчитане на значителни по размер разходи за отрицателни лихви по свръхрезерва.

Лихвеният приход за 2020 г. е в размер на 81,471 хил. лв. (за 2019 г.: 75,273 хил. лв.) или увеличение с 8.2% спрямо предходната отчетна година. Ръстът е в резултат на нарасналия обем на кредитните вземания при финансирането на корпоративния бизнес в директния кредитен портфейл на ББР и нарастването на лизинговия портфейл на ББР Лизинг.

Лихвените разходи също бележат ръст, като размерът им за 2020 г. е 19,846 хил. лв. спрямо 11,358 хил. лв. за 2019 г., или ръст от 74.7%. Този ръст се дължи главно на новопривлечен ресурс от международни финансови институции за финансирането дейността на Групата, както и на значимите по обем отрицателни лихви платени от ББР по касовите наличности в БНБ, или реализирани на междубанковия пазар, в репо сделки и на пазара на държавни съкровищни облигации.

В резултат на реализираните през 2020 г. лихвени приходи и разходи е отчетен нетен лихвен доход за финансовата 2020 г. 3.6% по-нисък в сравнение с 2019 г., като стойността му възлиза на 61,625 хил. лв. (за 2019 г.: 63,915 хил. лв.).

Нетните приходи от такси и комисиони възлизат на 4,715 хил. лв., в сравнение с 5,664 хил. лв. отчетени за финансовата 2019 г., което представлява спад от 16.8%.

Нетният доход от финансови активи, отчетани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход за 2020 г. отбелязва намаление на годишна основа от 34.0% и достига 2,432 хил. лв. спрямо отчетни 3,687 хил. лв. за 2019 г.

За финансовата 2020 г. общите и административни разходи, разходите за персонала и разходите за амортизация са 38,990 хил. лв. и са по-високи с 31.2% от разходите за 2019 г. (за 2019 г.: 29,716 хил. лв.).

Към 31.12.2020 г., консолидираният финансов резултат на Групата след данъци е загуба в размер на 231,488 хил. лв., в сравнение с реализирана печалба от 11,727 хил. лв. за предходната отчетна година. Спадът в отчетения финансов резултат се дължи на значително по-високия размер на начислените разходи за обезценки и провизии през 2020 г., включително начисляването на провизии от 120,308 хил. лв. по гаранционните програми анти-COVID-19.

5.1.2 Финансово състояние

Към 31.12.2020 г., размерът на активите на Групата на ББР възлиза на 3,763,918 хил. лв., представляващ ръст от 20.5% спрямо предходната година. Основните елементи на отчета за финансовото състояние са представени в таблицата на следващата страница.

Този ръст се дължи основно на дейностите на Банката свързани с програмите анти-COVID-19, ръста на кредитния портфейл и придобиването на дял от Първа инвестиционна банка АД, в изпълнение на правителствен мандат.

Отчет за финансовото състояние към 31.12.2020 г. и 31.12.2019 г. на Групата на ББР

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	Към 31.12.2020	Към 31.12.2019	Годишно изменение
Активи			
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	496,279	250,643	98.0%
Вземания от банки	478,700	339,716	40.9%
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,829,250	1,650,088	10.9%
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републиканския бюджет	57,824	166,821	(65.3%)
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	649,573	596,967	8.8%
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – капиталови инструменти	57,709	3,578	1,512.9%
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Ценни книжа	12,056	12,144	(0.7%)
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	66,645	41,484	60.7%
Нетна инвестиция във финансов лизинг	39,611	9,735	306.9%
Други активи	76,271	52,167	46.2%
Общо активи	3,763,918	3,123,343	20.5%
Пасиви			
Привлечени средства от международни институции	1,238,904	1,211,937	2.2%
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	980,491	993,370	(1.3%)
Депозити от кредитни институции	8,176	7,877	3.8%
Други привлечени средства	85,009	109,351	(22.3%)
Провизии	127,448	8,215	1,451.4%
Задължения по финансов и оперативен лизинг	279	448	(37.7%)
Други пасиви	7,771	5,100	52.4%
Общо пасиви	2,448,078	2,336,298	4.8%
Собствен капитал			
Акционерен капитал	1,441,774	601,774	139.6%
Неразпределена и текуща печалба	(231,603)	11,727	неприложимо
Преоценъчен резерв по финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	(63,958)	16,694	неприложимо
Резерви	169,627	156,850	8.1%
Общо собствен капитал	1,315,840	787,045	67.2%
Общо пасиви и собствен капитал	3,763,918	3,123,343	20.5%

5.2 Кредитна дейност

5.2.1 Директно кредитиране

През 2020 г., Финансовата група продължи активно да развива своята дейност, подкрепяйки българския бизнес, като продължи да поддържа диверсификация на отраслова структура на кредитния си портфейл.

Към края на 2020 г. финансовите активи, отчетани по амортизирана стойност са в размер на 1,899,130 хил. лв. и бележат ръст от 3.8% (към 31.12.2019 г.: 1,829,053 хил. лв.). Най-голям дял в увеличението има нарастването на стойността на предоставените кредити и аванси, които към 31.12.2020 г. възлизат на 1,829,250 хил. лв. (спрямо 1,650,088 хил. лв. към 31.12.2019 г. или ръст от 10.9 % за отчетната 2020 г.)

По-голяма динамика се наблюдава в увеличаване на относителните дялове в кредитния портфейл на следните сектори и подсектори: „Финансови услуги“ (ръст от 146.0%), „Промисленост – производство и разпределение на енергия (ръст от 87.5%)“, „Държавно управление“ (увеличение с 63%) „Търговия“ (нарастване с 41.2%) и „Транспорт“ (увеличение от 10.4%). Намаление на дела се наблюдава за „Промисленост - други производства“ (намаление с 63.2%), „Селско стопанство“ (намаление от 9.7%), „Строителство“ (намаление от 5.9%) и класифицираните в „Други отрасли“ (намаление с 23.2%).

Кредитната дейност на Групата на ББР се изразява, както в директно предоставяне на заемни средства, така и във финансиране посредством програми за кредитиране на търговски банки, които с получените средства предоставят кредити на МСП и селскостопански производители, или т.нар. он-лендинг.

5.2.2 Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС)

НПЕЕМЖС стартира през 2015 г. Към края на 2020 г. общият размер на договореното финансиране по подписаните договори е 1,961,588 хил. лв. (за сравнение с края на 2019 г. – 1,950,074 хил. лв.). Обектите, за които са сключени договори за целево финансиране с Банката са общо 2,022. До края на 2020 г., приключените кредити по Програмата, по които МРРБ е превело суми към ББР ЕАД са за 1,878 сгради на сдружения на собствениците. Усвоеният размер възлиза на 1,925,337 хил. лв., а бруто вземанията по кредити с натрупани лихви възлизат на 57,975 хил. лв. (към 31.12.2019 г. – 145,140 хил. лв.). От началото на програмата до края на 2020 г. по НПЕЕМЖС са погасени общо 1,891,472 хил. лв. със средства от държавния бюджет, като погасената сума представлява погасяване по главница за 1,868,561 хил. лв. и изплатени лихви по приключили договори в размер на 22,911 хил. лв.

5.2.3 Програми анти-COVID-19

С решение № 257 от 14 април 2020 г., Министерският съвет одобри Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд

поради пандемията от COVID-19, с бюджет до 300 млн. лв.³, предложена от ББР, като обезпечаването на програмата ще бъде за сметка на средствата от увеличението на капитала на Банката съгласно Решение № 215 на Министерския съвет от 2020 г. Програмата за гарантиране на безлихвени кредити цели да подпомогне служителите в неплатен отпуск и самоосигуряващите се лица, които временно не могат да полагат труд в условията на извънредно положение.

Параметрите по програмата бяха допълнително изменени с цел повишаване ползите в интерес на засегнатите от пандемията лица с ПМС 910/10.12.2020г. Те имат възможността да получат безлихвени заеми до 6,900 лева, които се отпускат наведнъж или на траншове. Максималният срок на погасяване е 5 години, с минимум 6 месеца и максимум 24 месеца гратисен период. По заемите не се дължат такси, комисиони и неустойки.

С решение № 310 от 7 май 2020 г., Министерският съвет одобри Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19, предложена от ББР, с бюджет до 500 млн. лв., като обезпечаването на програмата да бъде за сметка на средствата от увеличението на капитала на банката съгласно Решение № 215 на Министерския съвет от 2020 г. Гаранционната програма, която е част от правителствените антикризисни мерки, е с бюджет до 500 млн. лв. В нея могат да бъдат включени компании от всички сектори, като се очаква от мярката да се възползват предимно фирми от най-засегнатите области – търговия, услуги, транспорт и логистика, туризъм, хотелиерство и ресторантьорство, и други.

Към 31.12.2020 г., Банката е издала портфейли гаранции по двете програми на обща стойност 479,462 хил. лв., като е заделила провизии на стойност 120,308 хил. лв.

5.3 Привлечени средства от международни институции

Привлечените средства от международни институции в края на 2020 г. съставляват 50.6% в структурата на пасива и възлизат на 1,238,904 хил. лв., в сравнение с 1,211,937 хил. лв. в края на 2019 г. Нарастването през 2020 г. в размер на 27 млн. лв. спрямо края на 2019 се дължи на усвояване на целия договорен ресурс в размер от 147 млн. лв. (75,000 хил. евро) през първото тримесечие на 2020 г. по подписано финансово споразумение с Индустриалната и търговска банка на Китай и от договорени погашения по подписани заеми за суми в размер на 120 млн. лв.

³ Съгласно ПМС № 194 /05.03.2021 г., „Българската банка за развитие“ ЕАД получи правото да увеличи с до 100 млн. лв. размера на гаранционната програма за безлихвени заеми за физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи се („Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19“) за сметка на бюджета на Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от Covid-19. Така възможностите за поемане на гаранционни ангажименти по Гаранционната програма за безлихвени заеми за физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи се е увеличен до 300 млн. лв.

5.4 Увеличение на капитала

През 2020 г. основният акционерен капитал на Банката е увеличен от 601,774 хил. лв. в края на 2019 г. до 1,441,774 хил. лв. към 31.12.2020 г.

През месец март 2020 г. бяха одобрени промени по бюджета на Министерства на икономиката за 2020 г. с оглед необходимостта от предприемане на спешни мерки за преодоляването на икономическите последици от разпространението на COVID-19. На 02.04.2020 г. беше проведено извънредно Общо събрание на акционерите на ББР, на което е взето решение за увеличение на капитала със 700,000 хил. лв. чрез парична вноска от страна на Държавата чрез Министерства на икономиката при условията и реда на чл. 195 във връзка с чл. 194, ал. 4 от ТЗ., с издаване на 7,000,000 броя нови поименни безналични акции с право на глас с номинална/емисионна стойност от 100 лева всяка.

През месец юни 2020 г. с решение № 402 от заседание на Министерският съвет е взето решение Държавата чрез Министерството на икономиката да увеличи акционерното си участие в капитала на ББР чрез парична вноска на обща стойност от 140,000 хил. лв.

Към края на 2020 г. размерът на увеличеният регистриран капитал е изцяло внесен.

5.5 Дейност на Групата по отношение на микрокредитиране чрез „ББР Микрофинансиране“ ЕАД

През 2020 г. ББР Микрофинансиране предоставило финансиране на крайни клиенти по 191 договори за кредит и лизинг в размер на 14,143 хил. лв.

Към 31.12.2020 г., активният кредитен и лизингов портфейл на дружеството е в размер на 24,132 хил. лв. представен по амортизирана стойност след обезценка и се състои от 465 кредитни и лизингови сделки. В допълнение дружеството има вземания и от 12 сдружения/ 11 бизнес центъра и 1 сдружение с нестопанска цел/ на стойност 16 хил. лв. след обезценка.

Сумата на активите на ББР Микрофинансиране към 31.12.2020 г. възлиза на 25,088 хил. лв.

Отчетения финансов резултат за 2020 г. е отрицателен – загубата преди данъци възлиза на 619 хил. лв.

Общите приходи на дружеството през 2020 г. са в размер на 1,283 хил. лв., като приходите от лихви са 1,133 хил. лв., което е 89% от общите приходи.

5.6 Дейност на Групата по отношение на гаранционни схеми чрез НГФ ЕАД

Националният гаранционен фонд има за основна цел осигуряването на гаранции в полза на МСП, като по този начин улеснява достъпа на предприятията до финансиране.

5.6.1 Гаранционни схеми за собствен риск

Първата гаранционна схема на НГФ - **Гаранционна схема 2009-2013**, стартира през 2009 г., като кредити можеха да се включват до февруари 2013 г. По първата гаранционна схема са подписани споразумения с 11 търговски банки. По схемата, НГФ издава гаранции по кредити на МСП в размер до 500 хил. лв. по инвестиционни и оборотни кредити, както и банкови гаранции.

Максималният срок на гаранциите е до 10 години, като НГФ одобрява включването на кредити в гарантирания портфейл на индивидуален принцип. В срока на включване на кредити в гарантирания портфейл, НГФ е одобрил гаранции в размер на 168,000 хил. лв. по кредити в размер на 391,000 хил. лв. Общия брой на подкрепените предприятия по схемата е над 2,300. Към 31.12.2020 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 3,133 хил. лв. По отчетна стойност, ангажиментът на Фонда по гарантирания дълг към 31.12.2020 г., е 1,311 хил. лв.

В началото на месец октомври 2015 г. до началото на януари 2016 г., по **Гаранционна схема 2015-2017** между НГФ ЕАД и 10 търговски банки са подписани гаранционни споразумения на обща стойност 326,000 хил. лв. През 2016 г. общият гаранционен лимит е увеличен до 379,000 хил. лв. По схемата НГФ гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1 млн. лв. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл беше до 31 март 2017 г. До изтичане на срока за включване на кредити в гарантирания портфейл 31 март 2017 г., НГФ ЕАД е гарантирал кредити в размер на 581,500 хил. лв., гаранциите са за сумата от 258 080 хил. лв. на 2,024 МСП. Към 31.12.2020 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 19,329 хил. лв., а размерът на гарантирания дълг е 9,662 хил. лв.

През м. март и м. април 2017 г., между НГФ ЕАД и 10 търговски банки са подписани гаранционни споразумения на обща стойност 328,000 хил. лв. **Гаранционната схема 2017-2018** е продължение на НГФ 2015. По схемата се гарантират до 50% от размера на кредита, но не повече от 1 млн. лв. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл бе до 30 септември 2018 г. От стартиране на гаранционната схема до 31.12.2020 г. са подкрепени 3,000 МСП, издадени са гаранции за 354,397 хил. лв. Към 31.12.2020 г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 218,943 хил. лв., а размерът на гарантирания дълг е 152,808 хил. лв.

В началото на 2019 г. НГФ стартира процедура за избор на банки партньори по нова **Гаранционната схема 2019-2020**. Допустими за включване са само ново отпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. По схемата НГФ гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1.5 млн. лв. на ниво свързани лица. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е 30 септември 2020 г. Гаранцията е портфейлна, като за суми над 500 хил. лв. е необходимо и предварително писмено съгласие от НГФ. По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ. Към края на 2020 г. са подписани споразумения с 6 банки с максимален размер на гарантирания портфейл в размер на 244,000 хил. лв. Към 31.12.2020 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 103,825 хил. лв., а размерът на гарантирания дълг е 96,854 хил. лв. Подкрепени са 760 бр. МСП.

Гаранционна схема по Програма COSME+ на Европейската комисия – през декември 2016 г. между Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) и Националният гаранционен фонд ЕАД (НГФ

ЕАД) е подписано Споразумение, с което се осигуряват допълнителни 40 милиона евро финансиране за малките и средни предприятия в България по програма COSME+ на Европейската комисия. Средствата се осигуряват с подкрепата на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), който стои в основата на Инвестиционния план за Европа (План „Юнкер“). ЕИФ осигурява гаранционна линия в размер на 20 милиона евро, с която НГФ ще подкрепи финансиране за 40 милиона евро към МСП в България, изпитващи затруднения при осигуряване на изискваните обезпечения. Към 31.12.2020 г. НГФ ЕАД има сключени споразумения с 5 финансови институции. Подкрепени са 308 бр. МСП.

Към 31.12.2020 г. са гарантирани 415 кредита за сумата от 75,306 хил. Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2020 г. е 24,038 хил. лв.

5.6.2 Гаранционни схеми за чужд риск – безрискови гаранции

Гаранционната програма в подкрепа на бенефициенти по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г. (ОПРСР) е инструмент за финансов инженеринг и представлява процес на издаване на гаранции за допълване на обезпечението по кредити, отпуснати от банки на кредитополучатели, за осъществяване на проекти, одобрени за подпомагане по следните мерки на ОПРСР: Програмата се изпълнява на база подписано Финансово споразумение с ИАРА от 2011 г., като НГФ ЕАД изпълнява гаранционната схема в сектор Рибарство.

Мярка 1.3: Инвестиции на борда на риболовните кораби и селективност

Мярка 2.1: Производствени инвестиции в аквакултурата

Мярка 2.5: Риболов във вътрешни водоеми

Мярка 2.6: Инвестиции в преработка и маркетинг на продукти и риболов и аквакултура

Мярка 3.3: Инвестиции за реконструкция и модернизация на рибарски пристанища, места за разтоварване и покрити лодкостоянки.

Както и по Приоритетна ос №4: Устойчиво развитие на рибарските области на проекти на част от бенефициентите по приоритетни оси първа, втора и трета ос и всички бенефициенти по четвърта ос на ОПРСР.

С подкрепата на схемата са реализирани проекти в размер на 46,000 хил. лв. от които 33,000 хил. лв. проекти по мярка 2.1 (79% от бюджета на мярката), по мярка 2.6 подкрепените проекти са за 12,000 хил. лв. (77% от бюджетът по мярката). Подкрепени по мярка 4.1 от Приоритетна ос №4 са и проекти за 500 хил. лв. Подкрепените МСП са 25 бр. Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2020 г. е 448 хил. лв.

Гаранционната схема в подкрепа на бенефициенти по Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г. (ПРСР) е инструмент за финансов инженеринг, одобрен с Осмо изменение на ПРСР, и представлява процес на издаване на гаранции за допълване на обезпечението по кредити, отпуснати от банки на кредитополучатели, за осъществяване на проекти, одобрени за подпомагане по мярка 121 „Модернизиране на земеделските стопанства“, мярка 122

„Подобряване на икономическата стойност на горите” и мярка 123 „Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти” от ПРСР на Република България (2007 – 2013 г.).

Към 31.12.2020 г. при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 80%, НГФ ЕАД е издал безрискови за Дружеството гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2007-2013 г. в размер на 185,606 хил. лв. с обща стойност на кредитите – 238,112 хил. лв.

Гаранционната схема в подкрепа на бенефициенти по **Програма за развитие на селските райони 2007-2013 , 2014 – 2020 г. и предприятия от сектор Растениевъдство и Животновъдство - Гаранционна схема - МЗХ 2016-2018 г.** е съвместна с МЗХ и се реализира с ресурс от освободени средства по гаранционната схема по ПРСР 2007-2013 г. в размер на 50 млн. лв. Издадените от НГФ ЕАД гаранции по програмата са безрискови за Дружеството, тъй като претенциите се изплащат за сметка на предоставените средства по ПРСР. По гаранционната схема са подписани споразумения със 17 търговски банки и „ББР Микрофинансиране“ ЕАД (с предишно наименование „МФИ Джобс“ ЕАД), дружество от Групата на ББР предоставящо финансиране до 300 хил. лв.

През първото тримесечие на 2021 г. с решение на Консултативния комитет по програмата бе удължен срока за включване на кредити в гарантирания портфейл, както и срока на валидност на гаранциите. Крайният срок за включване на кредити е променен на 30.06.2023 г., а срокът за предявяване на искания за плащане от банките-партньори на 28.02.2026 г.

Към 31.12.2020 г. при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 50%, НГФ ЕАД е издал безрискови за НГФ гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2014 - 2020 г. в размер на 101,602 хил. лв. с обща стойност на кредитите – 204,972 хил. лв. Към 31.12.2020 г. гарантираните кредити са 161 на брой, за обща сума от 105,985 хил. лв. Подкрепените МСП са 214 бр.

Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2020 г. е 47,354 хил. лв. Подкрепените МСП са 214 бр.

5.6.3 Финансов резултат на „НГФ“ ЕАД

Финансовият резултат след данъци от дейността на Национален гаранционен фонд за 2020 г. е печалба в размер на 695 хил. лв.

Въз основа на резултатите от прилагането на тест за оценка на риска по гаранционния портфейл към края на 2020 г., ръководството на НГФ ЕАД прие покритието с очаквани кредитни загуби на портфейла да бъде увеличено от 1.56 % за 2019 г. на 1.58 % за 2020 г., спрямо поетия от НГФ ЕАД ангажимент. На база оценката на риска по гаранционния портфейл заделените провизии осигуряват адекватно покритие на очакваните бъдещи загуби.

Оперативния доход на Фонда през 2020 г. е в размер на 4,887 хил. лв. (11% спад спрямо 2019 г., предвид несигурната ситуация с разпространението на пандемията (Covid-19) и е от два основни източника:

- Приходи от лихви от инвестирания капитал на Фонда в депозити и държавни ценни книжа в размер на 1,622 хил. лв.;
- Приходи от комисионни по издадени гаранции в размер на 3,244 хил. лв.

Основните разходи, които Фондът прави за дейността си през 2020 г. са административните и разходите за амортизация в размер на 1,589 хил. лв.

През периода са отчетени начислени обезценки по финансови активи в размер на 3,359 хил. лв. и са реинтегрирани очаквани кредитни загуби по гаранционни портфейли в размер на 833 хил. лв. Разходите за обезценка се увеличават с 66.9% годишно, повлияни от въздействието на Covid-19 кризата по отношение на рисковите параметри.

5.7 Дейност на Групата чрез „ББР Лизинг“ ЕАД

Основната цел на „ББР Лизинг“ ЕАД през 2020 г. беше да увеличи портфейла си, като осигури финансиране под формата на финансов лизинг на производствено оборудване, строителна техника, транспортни средства и др. на фирми от различни сектори на икономиката.

Към 31.12.2020 г. активите на дружеството са в размер на 46,387 хил. лв., като основен дял заемат вземанията по финансов лизинг представени по нетна стойност след обезценки – 39,375 хил. лв., за които е отбелязан ръст в размер на 30,339 хил. лв. спрямо 2019 г.

Към края на периода са сключени четиридесет и осем договора за финансов лизинг за обща финансирана стойност в размер на 44,781 хил. лв. Всички договори са сключени с плаваща лихва 3-месечен EURIBOR и надбавка.

ББР Лизинг ползва револвираща кредитна линия в размер на 50 млн. лв. от „Българска банка за развитие“ ЕАД за финансиране на основната си дейност с първоначален размер от 20 млн. лв. и краен срок за погасяване 30.10.2030 г. На 02.07.2020 г. е сключен анекс за нови /допълнителни/ 30 млн. лв., с което общият размер на кредита от ББР се увеличава на 50 млн. лв.

Формираният пасив в размер на 27,338 хил. лв. включва 25,428 хил. лв. усвоена част по договора за кредит от ББР (2019 г.: 11,855 хил. лв.), 70 хил. лв. задължения по лизингов договори, 27 хил. лв. провизия по задбалансови ангажименти и 1,529 хил. лв. получени първоначални вноски по подписани лизингови договори и 284 хил. лв. са отчетени в други пасиви.

Отчетените общо приходи през 2020 г. са в размер на 852 хил. лв., като основния дял заемат приходи от лихви по лизингови договори 775 хил. лв. (2019: 33 хил. лв.). Отчетените общи разходи са в размер на 1,632 хил. лв.

Нетният финансов резултат за периода, приключващ на 31 декември 2020 г. е загуба в размер на 780 хил. лв. (2019 – отрицателен финансов резултат в размер на 171 хил. лв.), което е с 22% по-малко от бюджетираната загуба за периода.

5.8 Дейност на Групата чрез „ББР Факторинг“ ЕАД

Сумата на активите и пасивите на Дружеството към 31.12.2020 г. е 13,597 хил. лв. Към 31.12.2020 г. Дружеството отчита приходи в размер на 356 хил. лева, представляващи лихви и такси за факторинг, разглеждане и управление на клиенти. Отчетени са разходи в общ размер на 938 хил. лева, представляващи разходи за лихви, такси и комисиони във връзка с обслужване на привлечения ресурс, разходи за външни услуги, разходи за възнаграждения и осигуровки, разходи за наем, както и разходи за амортизации.

Финансовият резултат преди данъци е загуба в размер на 582 хил. лева, поради факта, че все още обема на работа е недостатъчен за да осигури достатъчно приходи, които да покрият оперативните разходи на дружеството. Очакванията са портфейла да достигне нива такива, че приходите на дружеството да могат да покриват оперативните разходи в рамките на две години след започването на дейността му.

5.9 Дейност на Групата чрез „Фонд за капиталови инвестиции“ АД

През 2020 г., ФКИ направи първите си две инвестиции в миноритарни дялове на български компании – производител на висок клас офис оборудване и обзавеждане и производител на детски обувки. Общата стойност на инвестициите е 3,650 хил. лв.

През отчетния период Дружеството признава приходи съгласно Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти в размер на 103 хил. лв., произтичащи от платени такси по подадени искания за разглеждане на предложения от предприятия, търсещи инвестиция от страна на Фонда.

През отчетния период Дружеството признава общо разходи в размер на 398 хил. лв., произтичащи от платени хонорари за консултантски, счетоводни и правни услуги, в т.ч. и разходите за персонал.

Формираният през 2020 г. резултат е загуба в размер на 295 хил. лв.

6 СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ГРУПАТА

Банката - заедно с дружествата от Групата - е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката и дружествата взаимодействат интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката. Акценти в дейността са пред-експортно, експортно и мостово финансиране.

Дейността на Групата на ББР е насочена към създаването на жизнен и устойчив финансов пазар на МСП чрез основните инструменти на Групата – кредитиране на проекти и предоставяне на гаранции по широк спектър от фирмени кредити за малкия и средния бизнес или прехвърляне на ликвидност към пазарни сегменти и бенефициенти в изпълнение на правителствени мандати.

ББР и дъщерните ѝ дружества функционират в условията на прозрачност и прилагат най-добрите практики в управлението и банковата дейност. С кредитната си дейност, Банката цели

да достигне сектори на икономиката и кредитополучатели, които изпитват затруднен достъп до финансиране и получаване на финансиране, като предоставя финансови решения и продукти за преодоляване на пазарните несъвършенства.

В изпълнение на мисията си ББР, заедно с предприятията от Групата, подпомага усилията на правителството за ускоряване на икономическия растеж на страната, като предоставя своята експертиза и осъществява действия във всички области на неговата икономическа политика, като подпомага усвояването на средствата по структурните фондове на ЕС за България, подпомага експортния потенциал, финансиране на публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо национално или регионално значение, вкл. инфраструктурни проекти и др.

Разпространението на пандемията от COVID-19 стагнира бизнеса и оказва силен негативен ефект върху световната икономика. За справяне с негативните ефекти и бизнес очаквания от началото на март 2020 г. правителството предприе мерки, които насочват финансов ресурс директно в икономиката. ББР пое изпълнението на два правителствени мандата след като капитала ѝ бе увеличен със 700 млн. лв.: специален мандат за гаранционни програми с бюджет от 200 милиона лева и антикризисна програма с бюджет от 500 млн. лв. за портфейлни гаранции за бизнес кредити. Програмите се реализират с участието на търговските банки-посредници, които отпускат 6-годишни заеми и кредити без такси, комисионни и неустойки за обслужването им.

Основен принцип в дейността на Групата на ББР е да не допуска изкривяване на конкуренцията и изместване на традиционните търговски банки от пазара. Като компенсират съществуващ пазар недостиг във финансирането на определени сегменти и клиенти, ББР и дъщерните ѝ дружества допринасят за коригиране на рисковия им профил и допълнително съдейства за нарастване на банковото посредничество и ръст на кредитните обеми в икономиката.

Стратегическите цели на Групата на Българска банка за развитие са:

- Да подпомага икономическия ръст чрез подкрепа на региони и сектори с констатиран пазарен недостиг и потенциал за растеж;
- Да подпомогне МСП бързо да преодолеят кризата като балансира между различните секторни приоритети и националните икономически приоритети и програми, утвърдени от правителството;
- Да стимулира икономическата активност на инвеститорите за модернизация на материалната и технологична база и повишаване на конкурентоспособността на икономиката;
- Да подпомага икономическия ръст чрез финансиране, в т. ч. синдикирано, на мащабни, стратегически или инфраструктурни по характер проекти и инвестиции;
- Да подкрепя развитието на конкурентноспособни производства и сектори от икономиката с доказан потенциал;
- Да улеснява, съвместно с останалите институции в страната, достъпа до финансиране на иновативни и новосформирани фирми;

- Да улеснява и подпомага насочването на капиталови потоци към българската икономика.

При планиране и изпълнение на оперативните си цели Групата на ББР ще запази двата подхода за подкрепа на МСП сектора в страната – чрез директното кредитиране и чрез индиректни програми посредством търговските банки. Групата следва принципите на разумна оценка на рисковете от дейността и адекватно управление на тези рискове.

По отношение на директното кредитиране, Групата на ББР ще доразвие фокусирани продуктови линии, свързани с подкрепата на МСП. За изпълнение на целите, приоритети ще са пред-експортно, експортно и мостово финансиране. Традиционно, Групата ще продължи да предоставя финансиране за малкия и среден бизнес с по-дългосрочен период на кредитиране и облекчени законосъобразни изисквания към обезпеченията по кредитите.

Финансовата група счита, че в условия на висока ликвидност на банковия сектор поемането на частта от риска, представляваща допълнителният риск, който възпира търговските банки от финансиране, би било ключов фактор за успеха на индиректните програми.

ББР, заедно с предприятията от Групата, ще взаимодейства с органите за управление на оперативни програми в България, като идентифицира съществуващи проблеми при финансирането на конкретни мерки и ще предлага решения за тяхното отстраняване, в т.ч. конкретни форми за финансирането им. С ускорен темп ще бъдат осъществени консултации с цел адекватното вписване на Групата на ББР в цялостния модел на управление на публичния ресурс, в подкрепа на развитието икономиката на страната. Банката счита участието си в него като съществена стъпка в повишаването на ефективността на мерките в подкрепа на българската икономика.

През 2021 година с решения на Решение на МС № 349 от 15.04.2021 г. е одобрена новата Стратегия на Банката - Стратегията за дейността на „Българска банка за развитие“ ЕАД е за периода от 2021 г. до 2023 г., като очертава и стратегически инициативи за по-дългосрочен период. Документът се основава на оценка на националните приоритети, на целите за развитие на сектора на МСП, на реалните възможности за изпълнение на правителствени мандати и целеви програми, както и на ръст на дейността на Групата в условията на пост-COVID-19 пандемия. През новия програмен период Групата на ББР ще следва публичната и правителствена политика за възстановяване на бизнеса и икономиката от кризата с пандемията от COVID-19. Стратегическите приоритети на Групата ще бъдат префокусирани и насочени към по-бързото възстановяване на малки и средни предприятия и рестарт на икономиката след коронакризата.

6.1 Развитие на ББР през 2021 г.

Стратегията и дейността на ББР и Групата на ББР през следващата година ще се опира на три основни стълба:

- Устойчиво икономическо развитие с намаляване на въглеродния отпечатък и негативните ефекти върху околната среда, и увеличаване степента на кръговост и ефективност в използването на ресурсите;

- Дигитална трансформация и технологично екипиране на българския бизнес за повишаване на продуктивността, ефективността и конкурентоспособността, и за насърчаване на прехода към Индустрия 4.0;
- Разширяване на експортния потенциал чрез ускорена и устойчива интеграция в европейските вериги на стойност и доставки — подпомагане на свързаността и катализиране на инвестиции в модерна и “смарт” инфраструктура за бизнеса.

При осъществяване на дейността си банката се ръководи от принципите на прозрачност, неутралност, рентабилност, ефективност, пазарна съвместимост и добра банкова практика.

Банката възнамерява да разнообрази източниците на финансиране, като основните акценти и стратегически инициативи са:

- Подготовка и прилагане на финансовите инструменти по линия на ЕСИФ - InvestEU; Пан Европейски гаранционен фонд; COSME+; EaSI.
- Финансиране на български фирми, които имат одобрени проекти по Механизма за свързване на Европа.
- Участие в инвестиционния фонд на инициативата “Три морета”.
- Улесняване на достъпа на МСП чрез създаване на дигитален портал и развитие на консултантска и образователна дейност за новостартиращи дружества.
- Подкрепата за възникващата зелена и кръгова икономика.
- Развитие на пътната инфраструктура и на модерна смарт инфраструктура за транспорта, ИТ и енергийна ефективност.

В условията на пандемия COVID-19 ББР като единствена държавна банка осъществи редица инициативи в подкрепа на фирми и граждани, за които епидемиологичната ситуация е повлияла негативно върху възможността да осъществяват дейността си, да полагат труд и т.н. Банката ще продължи да бъде ключов инструмент за реализация на държавните политика и в етапа на следкризисно възстановяване.

6.2 Развитие на НГФ през 2021 г.

Като част от Групата на ББР, НГФ е инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Дружеството функционира в условията на прозрачност и прилага най-добрите практики в управлението на своята дейност. Основна задача на Фонда е подпомагане на сектори на икономиката, в които съществуват пазарни несъвършенства и изпитват затруднен достъп до финансиране, и предприемане на мерки за улесняване на достъпа до такова.

В същото време улесняването на достъпа на МСП до банково финансиране не изчерпва основните приоритети на НГФ ЕАД и Групата на ББР: те включват и подпомагане на правителството в мерките за ускоряване на икономическия растеж, като чрез кредитната си и гаранционна дейност Групата на ББР подкрепя експортния потенциал и конкурентоспособността на бизнеса, като компенсира съществуващ пазарен недостиг във финансирането на определени сегменти и с това коригира рисковият им профил и насърчава търговските банки да развият експозицията си към тях. Тези задачи Групата на Банката осъществява чрез „допълване“ на

пазара, като в същото време не допуска „изместване“ на търговските банки и не цели максимизиране на печалбата.

Основните задачи пред Фонда за 2021 г. са:

Продължаване на активната работа по прилагане в практиката на гаранционните програми в подкрепа на микро, малките и средни предприятия в Република България.

Ефективно реализиране на гаранционни програми за подкрепа на предприятия от сектор Селско, горско и рибно стопанство чрез гаранционни схеми по Програма за развитие на селските райони в Република България и Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г., 2014 – 2020 г. и Програма за развитие на селските райони 2007-2013, 2014 – 2020 г. и предприятия от сектор Растениевъдство и Животновъдство.

Организационно и техническо изграждане на структурата на НГФ в контекста на новите ангажименти.

За да изпълни своите цели и задачи, „НГФ“ ЕАД ще работи активно с банките-партньори по гаранционни споразумения, националните и европейски органи и институции пряко ангажирани с реализацията на схемите за финансов инженеринг, ще се стреми да привлича и нови партньори и ще търси сътрудничеството на сдружения на малкия и среден бизнес на национално и регионално ниво.

6.3 Развитие на ББР Микрофинансиране през 2021 г.

Ръководството на ББР Микрофинансиране се ангажира с бъдещото устойчиво развитие на дейността и растеж на активите на дружеството.

6.4 Развитие на ФКИ през 2021 г.

В съответствие с инвестиционната политика на ФКИ ключов приоритет в дейността на дружеството през 2021 г. е осигуряването на капитал за растеж в подкрепа на повишаване на конкурентоспособността и капацитета за иновации на МСП с установен потенциал за създаване на висока добавена стойност. Стремеш на мениджмънта на фонда е селектираните проекти да допринасят и за развитие на екосистемата на дялови инвестиции в България.

В началото на 2021 г., Фондът има сключени още две сделки с иновативни български МСП на обща стойност 8,456 хил. лв.: инженерно-производствена компания, предлагаща цялостни шумоизолационни и акустични решения; както и производител на микропроцесорни електронни системи за автономно електричество; и двете целящи разрастване на своя портфейл от продукти, както и затвърждаване на техните позиции на международните пазари.

6.5 Развитие на ББР Лизинг през 2021 г.

Основните усилия на дружеството през 2021 г. ще бъдат насочени към:

- Нарастване на съществуващия лизингов портфейл при използване на консервативен подход в управление на риска при одобрение на новите сделки, финансиране на

компания с добра капиталова структура и кредитоспособност. Очакванията за нарастване на портфейла към края на 2021 г. са до 80 млн. лв.

- Внедряване на гаранционни схеми, предлагани от международни и национални финансови институции, осигуряващи по-гъвкави условия и достъп до финансиране на по-широк кръг от малки и средни предприятия, вкл. насочени към подкрепа на бизнеса в следствие ефектите на пандемията от COVID-19. През месец май 2021 г. беше подписано споразумение с Европейския Инвестиционен Фонд по програма „Паневропейски гаранционен фонд - инструмент за подкрепа на бизнеса като отговор на ефектите на пандемията от COVID-19“. Бенефициенти по гаранционната програма са малки и средни предприятия, които имат достъп до лизингово финансиране при облекчени условия.
- „ББР Лизинг“ ЕАД подаде заявление за участие в програма на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, част от групата на ББР, във връзка с гаранционна схема “Лизинг 2021”, предназначена за лизингови дружества. Програмата е първата в България специализирана програма за споделяне на риска насочена към лизинговите компании. Целта на гаранционната схема е да улесни условията за финансиране на микро, малките и средните предприятия, чрез издаване на допълващи обезпечението гаранции по лизинговите сделки.
- Разширяване участието в програми, насочени към подкрепа на бизнеса в следствие ефектите на пандемията от COVID-19.

6.6 Развитие на ББР Факторинг през 2021 г.

Водени от заложената при създаването на дружеството стратегия и принципите на работа, през 2021 г. ББР Факторинг ще продължи да бъде фокусирано в създаване на добре диверсифициран портфейл от клиенти с добър и ниско рисков профил, като дейността на дружеството е фокусирана в подпомагане на съществуващи за Групата на ББР клиенти, както и създаването на нови стабилни клиентски отношения и привличане на компании, опериращи на факторинг пазара.

Усилия дружеството ще продължи да полага и през следващата година в посока привличане на ресурс под формата на кредитни и капиталови инструменти от местни и международни институции.

След увеличение на акционерния капитал, ББР Факторинг планира да стане пълноправен член на FCI (международната факторинг асоциация).

Към момента на приемане на финансовия отчет на ББР Факторинг има взето решение на ръководния орган и на едноличния собственик на капитала за преобразуване на Дружеството, чрез неговото вливане в Банката-майка, което подлежи на препотвърждаване.

До планираната дата на вливането ББР Факторинг ЕАД ще продължи дейността си като самостоятелно юридическо лице.

7 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

При управление на рисковете, Групата на ББР прилага политики и процедури, базирани на добрите банкови и бизнес практики, адекватни на характера и сложността на нейната дейност. В хода на обичайната си дейност, Групата е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата стабилност на институцията. Тези рискове се идентифицират, измерват и ограничават до приемливи нива посредством лимити и ограничения, които отразяват склонността на Групата на ББР да поеме конкретни рискове, за да постигне своите стратегически цели. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на дружествата от Групата и съществуването ѝ. Основните рискове, на които е изложена Финансовата група, са кредитен, пазарен, ликвиден и операционен риск.

7.1 Кредитен риск

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена Групата на ББР, поради което неговото управление е основно в дейността. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР, с действащите закони и подзаконовни нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики. В Групата се използват модели за генериране на вътрешен рейтинг за оценката и управлението на кредитния (вкл. контрагентния) риск по експозициите. В Групата са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При установяване на нови обстоятелства, които могат да доведат до промяна в рисковия профил на кредитополучателите, включително до увеличаване на риска от несъбираемост на кредитната експозиция, се предприемат адекватни и съобразени с рисковите параметри на длъжника мерки. В Групата на ББР при управлението на кредитния риск се съблюдава определена с вътрешнонормативни актове на Групата система от лимити по икономически отрасли, по инструменти, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация, а резултатите от мониторинга за спазването им се докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

7.2 Пазарен риск

При управлението на валутния риск в Групата на ББР се следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции, при спазване на утвърдените лимити. Позициите в отделните валути, както и общата валутна позиция се следят на ежедневна база. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Тези валутни операции са свързани с текущите нужди от финансиране на позицията. При управлението на активите и пасивите, поради спецификата си на финансиране, Групата се стреми тези активи и пасиви да са деноминирани в евро или в лева. Откритата валутна позиция се съобразява с условията и възможностите за нетиране на позициите в евро и в лева, съгласно предвиденото от приложимата регулаторната рамка.

При управлението на лихвения риск, Групата на ББР следва принципа за поддържане на балансирана структура на лихвеночувствителните си активи и пасиви, като се стреми да поддържа съответствие между периодичността на промяна на лихвата по активите и по пасивите, както и съответствие между приложимите референтни лихвени проценти по активите и по пасивите на Групата на ББР. Въведена е система от лимити за максимално приемливо (количествено) въздействие на различни шокови сценарии относно промяната на пазарните лихвени проценти върху нетния лихвен доход и икономическата стойност на капитала на Групата. Чрез вътрешната лимитна рамка се ограничава потенциалния риск върху очакваната бъдеща доходност и икономическата стойност на капитала, в рамките на приемливи нива, съответстващи на рисковия толеранс на Групата на ББР. Оценката на лихвения риск се извършва чрез използване на набор от техники, включващи основано на доходността измерване, измерване на икономическата стойност на капитала, анализ на несъответствията, лихвени стрес сценарии.

Поемането на риск, при извършване на операции на паричния и капиталов пазар се управлява чрез система от лимити отразяващи рисковия профил на инвестициите. Лимитите са определени по параметри на портфейла като контрагент, финансов инструмент, матуритет и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене. Портфейлът от ценни книжа, формиран от Групата на ББР с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително нисък лихвен риск и ДЦК и ценни книжа, емитирани от надеждни институции, с висока ликвидност и кредитно качество, т.е. нисък ценови риск. През 2020 година финансовата група не е поддържала търговски портфейл и не е подлежала на капиталови изисквания за пазарен риск от търговски дейности, съгласно регулаторните разпоредби.

7.3 Ликвиден риск

Управлението и контрола на ликвидния риск се извършва чрез ежедневно наблюдение и управление на ликвидността, поддържане на достъп до достатъчна ликвидност за обезпечаване несъответствията между входящите и изходящите парични потоци по падежни интервали, както в нормална банкова среда, така и при различни сценарии на утежнена ликвидна среда. Ликвидността на Групата на ББР се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността. Измерват се и се следят ликвидните буфери и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове. Основен акцент при управлението на ликвидността е поддържане на адекватно ниво на ликвиден буфер в съответствие с утвърдените лимити и ограничения, определени съгласно рисковия толеранс на Групата.

7.4 Операционен риск

За управлението на операционния риск Групата на ББР прилага системен подход, обхващащ събирането на обективна информация, своевременна идентификация на операционния риск, неговото измерване (качествено и количествено), установяване на

зависимости с други видове риск и прилагане на мерки за ограничаване влиянието му върху финансовия резултат и върху капитала на Групата. При управлението на операционния риск се регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността на различните звена в следствие на процеси в дейността на Групата, като се идентифицира и управлява пълния набор от операционни рискове. Операционни събития, характеризиращи се с по-голяма честота, както и тези с голям потенциален или реален ефект върху финансовия резултат са предмет на стриктно обследване и наблюдение. Те служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии, включително при извършване на стрес тест за операционен риск. Операционният риск е измерим и контролируем, като се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Групата на ББР. Съгласно приложимата регулаторна рамка, необходимият капитал за операционен риск се изчислява като се използва подход на базисния индикатор.

7.5 План за възстановяване (Директива 59/15.05.2014/ЕС)

ББР има разработен План за възстановяване на Групата на ББР. В края на отчетната 2020 г. е валиден документ одобрен с решение на УС №5/06.02.2020 г. и с решение на НС №4/19.02.2020 г. Към момента на одобрение на доклада последната актуализация на Плана за възстановяване, приета с решение на УС №23/30.03.2021 г. и с решение на НС №11/06.04.2021 г. е предоставена на БНБ. Планът е съобразен с изискванията, заложи в Закон за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, Насоки за минималния списък с качествени и количествени показатели, свързани с плана за възстановяване, (EBA-GL-2015-02) и Технически препоръки относно дефинирането на критичните функции и ключовите бизнес линии (EBA/Op/2015/05 - Technical advice on critical functions and core business lines) на Европейския банков орган.

В Плана за възстановяване са разгледани системно важните/критични функции на Групата на ББР и са определени показателите за възстановяване – система от показатели, които Банката съблюдава с цел ранно идентифициране на потенциални ситуации, които биха могли да застрашат финансовото състояние на институцията. Изложени са предпоставките за реализирането на заложените в Плана за възстановяване мерки за възстановяване. Разгледани са сценариите и вариантите за възстановяване, които в случай на активиране на Плана за възстановяване могат да бъдат предприети, както и процесът на вътрешна комуникация и вземане на решения. Разработен е комуникационен план за действие в случай на активиране на Плана за възстановяване.

В допълнение, по препоръка на БНБ, в Плана е добавен нов раздел, в който са разгледани реализираните и очакваните ефекти върху Банката и Групата вследствие COVID-19 кризата, и необходимостта от задействане на мерки по възстановяване.

Планът за възстановяване се актуализира веднъж годишно и се предлага за утвърждаване от УС и НС на ББР. Освен регулярно, Планът за възстановяване се актуализира и в случай на възникване на съществена промяна в правната или организационната структура, дейността или

финансовото състояние на Банката или финансовата система в България, която може да окаже съществени последици върху неговата ефективност.

8 КОНТРОЛНА СРЕДА

Вътрешният контрол в Групата на ББР е непрекъснат процес, осъществяван от органите на управление и от лицата, заети с вътрешно-контролни функции. Елементи на вътрешния контрол са системите за:

1. управленски контрол;
2. контрол на риска;
3. отчетност и информация; и
4. вътрешен одит.

Първите три елемента на системата за вътрешен контрол са от компетенцията и правомощията на съответните органи за управление. Четвъртият елемент на вътрешния контрол е ангажимент на вътрешния одит на групата.

С цел въвеждане на ефективната рамка за управление на риска и вътрешен контрол в Групата на ББР са въведени три линии на защита:

Първата линия на защита представлява управленския контрол, който ръководителите на оперативните звена упражняват. Оперативното ръководство идентифицира, оценява, контролира и ограничава рисковете, уверявайки се, че те функционират в съответствие с предварително заложените цели.

Втората линия на защита е функцията по управление на риска и съответствие, които се осъществяват от Управления „Риск“, „Съответствие“, както и от управление „Класифицирана информация“, по отношение на предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма. В дейността си, посочените управления се подпомагат от управление „Планиране, анализ и регулации“ и управление „Правно“. Втората линия на защита е организационно независима от първата и осъществява превантивен и текущ контрол.

Третата линия на защита е функцията по вътрешен одит. Управление „Вътрешен одит на групата“ извършва последващ контрол и предоставя увереност на висшето ръководство за ефективността на управлението на риска, вътрешния контрол и управлението, както и за начина, по който първата и втората линии постигат целите на управлението на риска и контрола. Управление „Вътрешен одит на групата“ предоставя цялостна увереност от позицията на най-високото ниво на независимост в организацията, чрез директна субординация на Надзорния съвет.

Ръководството възлага правомощия и отговорностите за оперативната дейност, в съответствие с детайлно разработена вътрешнонормативна база, съобразена с действащото национално и европейско законодателство, като за гарантиране на взаимоотношенията по отчетността и докладването и по йерархията на правомощията са изградени и работят специализирани комитети към УС и НС на ББР, както е оповестено в Декларацията за Корпоративно управление, представляваща неделима част от настоящия финансов отчет.

Групата на ББР е разработила вътрешнонормативна база, която включва политики и комуникации, насочени към гарантиране, че целият персонал разбира целите на Групата, знае по какъв начин индивидуалните действия на всеки са вътрешно обвързани и допринасят за тези цели, и кой и по какъв начин се отчита и за какво носи отговорност.

В Групата на ББР е изградена информационна система, включително свързани с нея бизнес процеси, осигуряващи необходимото качество и контрол на финансовата отчетност и комуникация.

Процесите по вътрешен контрол в Групата на ББР включват следните компоненти:

- а) анализ на контролната среда – описание на контролната среда може да бъде намерено в точка „Управление на риска“, и в „Декларация за корпоративно управление“, секция „Контролна среда“.
- б) процес на оценка на рисковете на предприятието – описание на оценката на рисковете може да бъде намерено в „Декларация за корпоративно управление“, секция „Управление на риска“;
- в) информационна система, включително свързаните с нея бизнес процеси, съществени за финансовата отчетност, и комуникация – описание на информационната система може да бъде намерено в секция „Управление на риска“ и секция „Контролна среда“ в „Декларация за корпоративно управление“;
- г) контролни дейности – описание на контролните дейности може да бъде намерено в секции „Управление на риска“, част от „Декларация за корпоративно управление“; „Структура за управление на рисковете“ и „Комитети към УС“;
- д) текущо наблюдение на контролите - описание на текущото наблюдение и контрол може да бъде намерено в Декларация за корпоративно управление, секции „Структура за управление на рисковете“ и „Комитети към УС“.

Одитният комитет на Банката наблюдава процесите по финансово отчитане, ефективността на системите за вътрешен контрол и ефективността на системите за управление на рисковете, наблюдава независимия финансов одит, извършва преглед на независимостта на регистрирания одитор, и дава препоръки за избор на регистриран одитор.

9 БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

В съответствие с изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове, регулиращи банковата дейност в страната, ББР следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения при индивидуалните и консолидираните си отчети. Към 31.12.2020 г., ББР е спазила всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

Считано от 1 октомври 2020 г., съгласно решение (ЕС) 2020/1015 на ЕЦБ от 24 юни 2020 година за установяване на тясно сътрудничество между Европейската централна банка и Българската народна банка (ЕЦБ/2020/30), Банката остана под директен надзор от БНБ в тясно сътрудничество с ЕЦБ. Наблюдението, което ЕЦБ осъществява, включва контрол по прилагането на общите надзорни стандарти на Единния надзорен механизъм (ЕНМ). Основните цели на ЕНМ са да осигури сигурността и стабилността на европейската банкова система, да засили финансовата интеграция и стабилност, както и да осигури последователен надзор. През 2020 г. българският лев се включи във валутния механизъм II (ERM II) като заедно с установеното тясно сътрудничество са условие за бъдещото членство на България в еврозоната.

Считано от 1 октомври 2020 г., България се присъедини към Единния механизъм за реструктуриране, заедно с присъединяването към Единния надзорен механизъм и началото на тясното сътрудничество между Българската народна банка и Европейската централна банка. В тази връзка Единния съвет за реструктуриране пое наблюдението върху процеса по планиране на реструктурирането по отношение на Банката. Европейският банков надзор наред с единния механизъм за реструктуриране са двата стълба на банковия съюз в ЕС.

На консолидирана база, отчетената капиталова адекватност на Групата на ББР към 31.12.2020 г. е 32.79% (към 31.12.2019 г.: 27.75%). Стойностите на покритие на активите с капиталови буфери многократно превишават нормативно изискваните нива. Финансовата група продължава да поддържа добро ниво на ликвидност. Към 31.12.2020 г., коефициентът на ликвидно покритие (LCR съгласно дефиниция на Регламент 575 /2013/ЕС) на Групата на ББР е в размер на 552% (при стойност от 614% към края на 2019 г.).

10 МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ББР продължава успешно да развива ползотворни взаимоотношения с водещи европейски и международни финансови институции чрез участието си в международни специализирани асоциации. Това сътрудничество дава възможност на Банката да се ползва от най-добрите банкови практики, ноу-хау, информация за финансови продукти и да участва в тяхното разработване и прилагане. ББР има бърз достъп до актуална, обща и специфична информация за промени в законодателната база на европейско ниво и нейното прилагане в областта на банките за развитие, като също така има възможност за участие в процеса на обсъждане на тези промени. Членството в международните специализирани асоциации предоставя възможност и за участие в семинари и срещи на високо ниво, с представители на ЕК и нейните дирекции.

- От 2005 г., ББР е активен член на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ). Членството в ЕАПБ спомага за обмяната на опит и най-добри практики между ББР и европейските публични банки. През м. май ББР взе участие в Общото събрание на асоциацията чрез видеоконференция. Беше обсъдена работната програма, както и планирани събития и приоритети за следващите 12 месеца на ЕАПБ.
- ББР е и пълноправен член в Мрежата на Европейските Финансови Институции (НЕФИ) в която влизат представители от 19 институции от различни европейски страни, от 2007 г. Мисията на НЕФИ е да се подобри обмена на информация и идеи, с цел улесняване достъпа до финансирането на МСП. През 2020 г. ББР участва в различни видеоконференции с фокус обсъждане на различни становища, предприети мерки и програми срещу последствията от COVID-19 и какви действия предприема всяка една институция. През м. май се проведе и конференция на тема: "Европейските стратегически инвестиционни фондове - Финансови инструменти по Инвестиционната инициатива „Отговор на Коронавируса“ („ESIF Financial Instruments Under the Coronavirus Response Investment Initiative“).
- През 2020 г., ББР продължи участието си в дейността на Европейска асоциация на дългосрочните инвеститори (ЕЛТИ). ББР е съчредител на тази организация. ББР

участва в проведеното общо събрание на Асоциацията, семинар на тема „Устойчиви инвестиции и индустриална политика за успешно възстановяване в Европа“, както и в редица семинари по актуални теми, свързани с антикризисните мерки, приложението на InvestEU, финансирането чрез дялов капитал, възможности за сътрудничество с Комисията през програмен период 2021-2027.

- След като стана първият ротационен президент и домакин на Първата международна среща на Междубанковата асоциация на Китай и страните от Централна и Източна Европа през месец юли 2018 г., през 2020 г. асоциацията продължи своята дейност. Започна подготовката и за третата среща на Борда на директорите, където ще се обсъжда присъединяването на нови членове към асоциацията и се работи върху корпоративен план за действие 2021-2025 (Corporation Action Agenda).
- ББР е акционер в Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) и участва редовно в дискусиите на Групата на финансовите институции-акционери, където се обсъждат основните насоки за развитие на дейността и политиката на ЕИФ. ББР участва в гласуването по различни теми – приемане на нови акционери и други организационни въпроси. От началото на 2020 г. ББР поднови членството си във Френско-българската търговска и индустриална камара (ФБТИК). Камарата е създадена през 2004 г. и представлява организация с нестопанска цел, която обединява 240 френски, български и международни компании. ББР си взаимодейства с ФБТИК в насърчаването и реализацията на проекти между български и френски фирми в приоритетни сектори като малък и среден бизнес, инфраструктура, големи проекти от национално значение и други. Сред ключовите приоритети на банката е управлението на програма за финансиране на експорта с цел насърчаване на външната търговия на България.

През 2020 г. ББР се присъедини към международната мрежа за малки и средни предприятия (INSME). INSME е под егидата на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). В асоциацията членуват 61 институции и организации от 30 държави. Мисията на INSME е да обедини на международно ниво специалисти и изследователи в областта на иновациите, трансфера на технологии и предприемачеството, които провеждат политики в подкрепа на малкия и средния бизнес. Целта на организацията е да улесни обмена на идеи и опит, както и разпространението на иновативни практики, насърчавайки диалога между публичния и частния сектор в създаването на международни партньорства. INSME работи активно чрез директна комуникация и сътрудничество за постигане на общите цели. Предоставят се възможности за обучение, техническа помощ и инициативи за изграждане на капацитет в световен мащаб. Подкрепата на малките и средните предприятия и насърчаването на предприемачеството са част от мисията на ББР.

11 УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА НА ББР

11.1 УПРАВЛЕНИЕ НА БАНКАТА

През 2020 г. не са настъпили промени в основните принципи за управление в ББР.

„Българска банка за развитие“ ЕАД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет.

През 2020 г. и 2021 г. са настъпили промени в Устава на „Българска банка за развитие“ ЕАД, в състава на Надзорния съвет и на Управителния съвет на Банката, както следва:

Промени в Надзорния съвет:

С решение на Общото събрание на акционерите на Банката от 20.08.2020 г. г-н Лъчезар Димитров Борисов е освободен като член на Надзорния съвет и за член на НС е избран г-н Стамен Янев. Решението е вписано в Търговски регистър на 26.08.2020 г.

С решение на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 25.06.2021 г. Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов са избрани за членове на Надзорния съвет на Банката. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на 07.07.2021 г. Г-н Валентин Любомиров Михов е избран за председател на Надзорния съвет на Банката.

Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

Промени в Управителния съвет:

С решение на Надзорния съвет на ББР от 06.04.2020 г. за нов член на Управителния съвет на ББР е избран г-н Живко Иванов Тодоров. Г-н Живко Тодоров е овластен да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 14.04.2020 г.

С решение на Надзорния съвет на ББР от 08.04.2020 г. е оттеглено овластяването за представляване от главния изпълнителен директор и е взето решение за освобождаване на г-н Стоян Тодоров Мавродиев като член на Управителния съвет на Банката. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 22.04.2020 г.

С Решение на Надзорния съвет от 14.04.2020 г. за нов член на Управителния съвет на ББР е избран г-н Панайот Ивов Филипов. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 24.04.2020 г. Г-н Панайот Филипов е овластен да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 30.04.2020 г.

С Решение на Надзорния съвет от 24.04.2020 г. е оттеглено овластяването за представляване от изпълнителния директор и е взето решение за освобождаване на г-н Румен Димитров Митров като член на Управителния съвет на Банката. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 30.04.2020 г.

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 18 от 30.06.2021 г. за нови членове на Управителния съвет на ББР са избрани Владимир Рашков Георгиев, Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. С решение на Управителния съвет по протокол № 44/30.06.2021 г. г-н Владимир Рашков Георгиев и г-н Цанко Руменов Арабаджиев са овластени да представляват и управляват Банката като изпълнителни директори. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. Г-н Крум Георгиев Георгиев е избран за председател на Управителния съвет.

На 14.07.2021 г. Николай Димитров Димитров и Панайот Ивов Филипов са заличени в Търговския регистър като членове на Управителния съвет.

Промени в устава на ББР:

С решение на общото събрание на акционерите, проведено на 20.08.2020 г., са приети и промени в Устава на Банката, свързани с управлението ѝ - длъжността „главен изпълнителен директор“ е заличена, внесени са изменения във функциите на членовете на Управителния съвет и изпълнителните директори, отразени в разпоредбите на чл. 54, 57, 59 и 59а от Устава на Банката. Изпълнителните директори организират изпълнението на решенията на органите за управление, имат равнопоставеност и разпределят помежду си задълженията си, като всеки от тях отговаря за съответен ресор от дейността на Банката. Посочените промени са вписани в Търговски регистър на 03.09.2020 г.

С решение на министъра на икономиката по протокол от 21 май 2021 г. са приети изменения в Устава на Българска банка за развитие, като по-голяма част от промените са свързани с отразяване на настъпилата промяна в собствеността на капитала на дружеството (еднолично акционерно дружество). Като съществени следва да се посочат измененията в Устава, с които изрично се посочва, че приоритет при кредитната дейност на Банката представлява кредитирането на експортно ориентирани малки и средни предприятия с висока добавена стойност. Въведено е ограничение ББР да формира експозиции към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5 млн. лв., като това ограничение не се отнася до други кредитни институции, Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна дейност, Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави-членки на Европейския съюз, както и в случаите по ал. 7 (когато ББР изпълнява конкретно възложени от правителството програми). Въведено е изискване експозиции към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 1 млн. лв., да се предоставят от Управителния съвет с единодушно решение и само след разрешение на Надзорния съвет.

С решение на министъра на икономиката по протокол от 10 юни 2021 г. са приети нови изменения в Устава на „Българска банка за развитие“ ЕАД, които са свързани с числеността на управителния и надзорния орган на банката. Съгласно промените в Устава Надзорният съвет се състои от три до седем лица, Управителния съвет в състав от трима до седем члена.

С решения на министъра на икономиката по протокол от 1 юни 2021 г. и по протокол от 20 юли 2021 г. са приети нови изменения в Устава на „Българска банка за развитие“ ЕАД, по силата на които ограничението за формиране на експозиции с размер над 5 млн. лв. не се отнася до

дъщерните дружества на Банката. В устава изрично се конкретизира, че Банката не може да формира нови експозиции на индивидуална и консолидирана основа към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5 млн. лв.. Уточнява се също така, че одобряването на кредитни сделки и промени по вече сключени договори се извършва съгласно действащите към съответния момент правила за кредитна дейност на Банката, устава и приложимото законодателство.

Посочените промени в Устава са одобрени от Българска народна банка и са обявени в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел по партидата на „Българска банка за развитие“ ЕАД.

Към 31.12.2020 г. органите на управление и надзор на ББР имат следния състав:

11.1.1 Надзорен съвет на ББР към 31.12.2020 г.

Стамен Стаменов Янев - председател на НС

Стамен Янев е юрист, магистър по право от Софийския университет „Св. Климент Охридски“, специализирал в сферата на сливанията и придобиванията, както и в областта на инвестициите. Професионалният му път преминава през големите международни консултантски компании, сред които и българските подразделения на някои от четирите най-големи одиторски фирми в света. Г-н Янев е специализирал европейско и английско право в ASSER College Europe в Холандия, University of Cambridge, University College London, European University Institute (Италия). От 2015 г. е изпълнителен директор на Българска агенция за инвестиции. Г-н Янев заема поста Председател на НС на ББР от 26.08.2020 г., като същевременно е и заместник-министър на икономиката.

Митко Емилов Симеонов – Заместник-председател на НС

Митко Симеонов е магистър по право от Нов български университет и магистър по международни икономически отношения от УНСС. Има и следдипломна квалификация по финансов мениджмънт от УНСС. Бил е заместник-изпълнителен и изпълнителен директор в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

Велина Илиева Бурска – Член на НС

Велина Бурска е магистър по икономика и организация на вътрешната търговия от УНСС. От 2002 до 2017 година е директор на дирекция „Следприватизационен контрол“ в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

11.1.2 Управителен съвет на ББР към 31.12.2020 г.

Николай Димитров Димитров – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор

Николай Димитров е доктор по икономика, завършил Университета за национално и световно стопанство със специалностите „Международни икономически отношения“ и „Финанси“. В периода 2007-2015 г. преминава през редица допълнителни курсове и квалификации в Бизнес училище „Джъдж“ към Кеймбриджкия университет (Великобритания), Investment Banking Institute (САЩ) и др. Кариерата му в банковия сектор започва в края на 2003

г. и преминава през Райфайзен банк и Обединена българска банка. В „Българската банка за развитие“ ЕАД работи от юли 2011 г., като от януари 2012 г. застава начело на Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“, а от април 2013 г. е началник на Управление „Корпоративно банкиране“. Паралелно с това, в периода 2010 – 2017 г. той е бил и хоноруван преподавател в катедра МИО в УНСС.

Живко Иванов Тодоров – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 14.04.2020 г.

Живко Тодоров притежава магистърска степен по Счетоводство и контрол от УНСС в София, както и Executive MBA от Hult International Business School в Лондон. Професионалната му кариера започва през 1997 г. в ING Bank – клон София, където до 2012 г. заема последователно длъжностите оперативен счетоводител, финансов контролер, главен финансов директор и член на Управителния съвет за България. В периода 2012-2014 г. е назначен за главен финансов директор и член на УС на Алфа Банк – клон България. От юни 2014 до март 2020 г. е главен финансов директор и член на Управителния съвет на „Първа инвестиционна банка“ АД, където отговаря за ресорите Финанси, Счетоводство, Връзки с инвеститорите, Трежъри и Финансови институции, Кореспондентски отношения. Под негово ръководство се разработва и внедрява вътрешна политика за трансферно ценообразуване на средства и модел за разпределение на разходите, както и модел за изчисляване на рентабилност на ниво бизнес линия, продукти и клиенти. През април 2020 г. г-н Тодоров е избран за изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската банка за развитие.

Панайот Ивов Филипов – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 30.04.2020 г.

Панайот Филипов е завършил УНСС, с магистърска степен по икономика, има и специализация по фондови пазари към Делуеърския университет в България. През 1998 г. е обявен за Брокер № 1 на Българската фондова борса с най-голям брой сделки за годината. В банковата сфера влиза през 2001 г., като до 2008 г. заема позиции в СИ Банк, ДЗИ Банк, където е и член на УС, както и в Банка Пиреос България. През 2012 г. поема управленски функции в Общинска банка. През 2014 г. г-н Панайот Филипов е назначен за член на Съвета на директорите на ЗАД „ОЗК – Застраховане“, а през 2017 г. става изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската агенция за експортно застраховане (БАЕЗ). През април 2020 г. г-н Филипов е избран за изпълнителен директор и член на Управителния съвет на „Българската банка за развитие“ ЕАД.

„Българска банка за развитие“ ЕАД се представлява съвместно от двама изпълнителни директори или поне един изпълнителен директор и прокурист. Към 31.12.2020 г. Банката няма прокурист.

Договори със свързани лица, участващи в управлението, и участие на членове на УС и НС на Банката в други дружества

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б от Търговския закон между членовете на НС, УС или свързани с тях лица, от една страна, и Банката – от друга, които да излизат извън обичайната дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Няма сключени съществени договори, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на - или върху Банката, или в резултат на осъществяване на задължително търгово предлагане, доколкото съществува законово ограничение относно акционерната структура на ББР, съгласно ЗББР, и не се очаква да възникнат такива договори.

Не е налице практика по сключване на споразумения между ББР и управителните им органи и/или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание, или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане.

Участие, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва (към 31.12.2020 г.):

I. По отношение на членове на НС на Банката (състав през 2020 г. и към 31.12.2020 г.):

Лъчезар Димитров Борисов – председател на НС на ББР до 26.08.2020 г. Няма участие в капитала на търговски дружества, като към края на 2020 г. не участва в управлението на търговски дружества. До 29.07.2020 г. г-н Борисов участва в управлението на следните дружества:

Фонд енергийна ефективност и възобновяеми източници, БУЛСТАТ: 131330278, член на УС на дружеството;

Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, ЕИК: 205756975.

Стамен Стаменов Янев – председател на НС от 26.08.2020 г. Няма участие в капитала на търговски дружества. Към дата на одобрение на настоящия документ е член на УС на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ ТПП.

Митко Емилов Симеонов – няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества.

Велина Илиева Бурска - няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества.

II. По отношение на членовете на УС на Банката (състав през 2020 г. и към 31.12.2020 г.):

Стоян Тодоров Мавродиев – главен изпълнителен директор, председател на УС на ББР до 22.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г.
- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката, като председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор – до 20.05.2020 г;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор – до 20.05.2020 г;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор – до 20.05.2020 г;

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Рийл естейт венчърс“ ЕООД, ЕИК: 131160908, едноличен собственик на капитала;
- „Дженезис Адвайзори Сървисис“ ЕООД, ЕИК: 206148068, едноличен собственик на капитала

Румен Димитров Митров – изпълнителен директор, заместник-председател на УС на ББР до 30.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;
- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, заместник-председател председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г.;

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Николай Димитров Димитров – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г;
- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите – до 03.06.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Живко Иванов Тодоров – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР от 14.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите - от 20.05.2020 г;
- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.;
- „Първа инвестиционна банка“ АД, ЕИК: 831094393, кредитна институция, член на Управителния съвет до 22.04.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Панайот Ивов Филипов – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР от 30.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.;

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

11.1.3 Надзорен съвет на ББР към датата на одобрение на настоящия доклад

Към датата на одобрение на настоящия доклад органите на управление и надзор на ББР имат следния състав:

Валентин Любомиров Михов - председател на НС от 25.06.2021 г.

Валентин Михов има магистърски степени по международни икономически отношения от МГИМО и по бизнес администрация от INSEAD. Притежава значителен опит в ръководството на банки. От 1999 до 2008 г. е консултант и младши партньор в консултантската фирма McKinsey и е ръководил проекти в най-големите банки в България, Германия и Русия. В периода 2008 – 2017 г. той е бил на висши ръководни длъжности в Коммерцбанк в Германия, Сбербанк Русия, Сбербанк Европа в Австрия, както и в надзорните съвети на техни дъщерни банки в редица страни в Източна Европа. От 2018 г. отново съветва банки и компании като консултант или независим член на Съвета на директорите.

Васил Атанасов Щонов – Заместник-председател на НС от 25.06.2021 г.

Васил Щонов е магистър по финанси от Масачузетския институт по технологии в Кеймбридж. Той има богат опит банковото дело, телекомуникациите и енергетиката. Има опит в американски фонд за рискови инвестиции в малки и средни предприятия в Лос Анджелис, в консултантската компания МакКинзи (McKinsey) като младши партньор, където е ръководил екипи по анализ и управление на търговски банки, и в инвестиционната банка Bear Stearns в Ню Йорк. Бил е главен директор стратегии и маркетинг на кабелната компания Blizoo. Служебен министър на икономиката и енергетиката през 2014 г.

Стамен Стаменов Янев – Член на НС от 26.08.2020 г.

Стамен Янев е магистър по право от СУ „Св. Климент Охридски“. Специализирал е европейско и английско право в ASSER College Europe в Холандия, University of Cambridge, University College London, European University Institute (Италия). Янев е юрист, специализирал в сферата на сливанията и придобиванията, както и в областта на инвестициите. Професионалният му път преминава през големите международни консултантски компании, сред които и българските подразделения на някои от четирите най-големи одиторски фирми в света. От 2015 г. е изпълнителен директор на Българската агенция за инвестиции. Заместник-министър на икономиката от 2020 до 2021 г.

Митко Емилов Симеонов – Член на НС от 27.11.2017 г.*

Митко Симеонов е магистър по право от Нов български университет и магистър по международни икономически отношения от УНСС. Има и следдипломна квалификация по финансов мениджмънт от УНСС. Бил е заместник-изпълнителен и изпълнителен директор в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

Велина Илиева Бурска – Член на НС от 27.11.2017 г.*

Велина Бурска е магистър по икономика и организация на вътрешната търговия от УНСС. От 2002 до 2017 година е директор на дирекция „Следприватизационен контрол“ в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

*Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021 г., с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

11.1.4 *Управителен съвет на ББР към датата на одобрение на настоящия доклад***Крум Георгиев Георгиев – Председател на УС от 30.06.2021 г.**

Крум Георгиев има бакалавърска степен по стопанско управление и магистърска степен по финанси от Университета за национално и световно стопанство. Професионалното му развитие включва 11 години опит в банковото дело и натрупани солидни познания в областта на финансовия анализ и корпоративното управление. Бил е ръководител на Отдел „Проектно финансиране“ в ОББ, като е отговарял за увеличаване на кредитното портфолио, проследяване на качеството на кредитния портфейл и структуриране на нови сделки. Има успешно развитие и като мениджър активи в сектора на ВЕИ.

Владимир Рашков Георгиев – Член на УС и изпълнителен директор от 30.06.2021 г.

Владимир Георгиев има повече от 11 години опит в банковата система, преминал е през всички нива на развитие, с дългогодишен управленски опит начело на дирекции и управления в няколко големи търговски банки, както и като член на Управителния съвет и изпълнителен директор на банкови институции. С доказан опит в областта на международната дейност и ликвидността на банките, международните кредитни и кореспондентски отношения, както и в областта на оздравяването на банки с лош кредитен портфейл, дилърските операции, документарните

операции, ликвидността, корпоративното финансиране и събирането на проблемни кредити. Участвал е в екипите по консолидацията на две големи български банки като отговарящ за обединението в областта на международните кредитни и кореспондентски отношения и ликвидността. Владимир Георгиев е специализирал финанси и банково дело в Германия, Австрия, Белгия, Люксембург. Повече от 19 години опит във финансовото управление на български и чуждестранни инвестиции в различни сектори на икономиката. Организиран Първично Публично Предлагане и Облигационно финансиране чрез БФБ за няколко корпоративни структури.

Цанко Руменов Арабаджиев – Член на УС и изпълнителен директор от 30.06.2021 г.

Цанко Арабаджиев е финансов мениджър с 16 години опит и утвърдено присъствие в банковия, застрахователния и частния сектор. Професионалният му път започва в ОББ, където в периода 2005-2013 г. преминава през различни нива на развитие в областта на банкирането на дребно, управлението на колективни инвестиционни схеми и кредитирането на малък и среден бизнес. През 2013 г. се присъединява към застрахователна компания „УНИКА“, където в продължение на 5 години е директор „Управление на инвестициите“. Основните му отговорности са свързани с цялостното управление на паричните потоци на компанията, изготвяне и прилагане на стратегии за управление на активите, така че да се постигне оптимална възвръщаемост в рамките на инвестиционния мандат. В допълнение, води различни проекти, свързани с въвеждане на нови продукти, оптимизиране на разходи и процеси и др. Кариерата на г-н Арабаджиев продължава като главен финансов директор на Норд Холдинг, а от 2019 г. е част от екипа на Пенсионно-осигурителна компания „Доверие“, където отговаря за вътрешния контрол на инвестиционната й дейност и управляваните фондове. Цанко Арабаджиев е завършил Международни икономически отношения в УНСС и притежава магистърска степен по Финанси от същия университет.

Живко Иванов Тодоров – Член на УС и изпълнителен директор от 14.04.2020 г.

Живко Тодоров притежава магистърска степен по Счетоводство и контрол от УНСС, както и Executive MBA от Hult International Business School в Лондон. Професионалната му кариера започва през 1997 г. в ING Bank – клон София, където заема последователно длъжностите оперативен счетоводител, финансов контролер, главен финансов директор и член на Управителния съвет за България. В периода 2012-2014 г. е главен финансов директор и член на УС на Алфа Банк – клон България. От 2014 до март 2020 г. е главен финансов директор и член на Управителния съвет на Първа инвестиционна банка, където отговаря за ресорите Финанси, Счетоводство, Връзки с инвеститорите, Трежъри и Финансови институции, Кореспондентски отношения. Под негово ръководство се разработва и внедрява вътрешна политика за трансферно ценообразуване на средства и модел за разпределение на разходите, както и модел за изчисляване на рентабилност на ниво бизнес линия, продукти и клиенти.

„Българска банка за развитие“ ЕАД се представлява съвместно от двама изпълнителни директори или поне един изпълнителен директор и прокурист. Към датата на одобрение на този документ Банката няма прокурист.

Договори със свързани лица, участващи в управлението, и участие на членове на УС и НС на Банката в други дружества

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б от Търговския закон между членовете на НС, УС или свързани с тях лица, от една страна, и Банката – от друга, които да излизат извън обичайната дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Няма сключени съществени договори, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на - или върху Банката, или в резултат на осъществяване на задължително търгово предлагане, доколкото съществува законово ограничение относно акционерната структура на ББР, съгласно ЗББР, и не се очаква да възникнат такива договори.

Не е налице практика по сключване на споразумения между ББР и управителните им органи и/или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание, или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане.

11.1.5 Участия по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон

Участие, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва (към 31.12.2020 г.):

I. По отношение на членове на НС на Банката (състав към датата на одобрение на този доклад):

Валентин Любомиров Михов – председател на НС на ББР от 25.06.2021 г. е управител на

„Валор Адвайзърс“ ЕООД, ЕИК: 204708828 и Първа Украинска Международна Банка - член на Надзорния Съвет, както и съдружник в капитала на „ЕКШЪН ТС“ ООД, ЕИК: 030222081, неучастващ в управлението или контрола върху дружеството. Единоличен собственик на капитала на „Валор Адвайзърс“ ЕООД, ЕИК: 204708828.

Васил Атанасов Щонов – Зам. председател на НС от ББР от 25.06.2021 г. е управител на „ЕйЕмСи Директорс“ ЕООД, ЕИК: 205674040 и на „Ре-лайф Клотинг“, ЕИК: 206181417.

Стамен Стаменов Янев – член на НС от 26.08.2020 г. Няма участие в капитала на търговски дружества. Към дата на одобрение на настоящия документ има следните участия в управлението на търговски дружества:

- Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ ТПП, ЕИК 205756975, член на Управителния съвет;
- „Българска агенция за инвестиции“, Булстат: 831910252 – изпълнителен директор;
- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740 – член на Съвета на директорите – до 29.05.2020 г.

Лъчезар Димитров Борисов – председател на НС на ББР до 26.08.2020 г. Няма участие в капитала на търговски дружества, като към края на 2020 г. не участва в управлението на търговски дружества. До 29.07.2020 г. г-н Борсов участва в управлението на следните дружества:

- Фонд енергийна ефективност и възобновяеми източници, БУЛСТАТ: 131330278, член на УС на дружеството;
- Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, ЕИК: 205756975.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Митко Емилов Симеонов – няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества.

Велина Илиева Бурска - няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества.

II. По отношение на членовете на УС на Банката (състав към датата на одобрение на този доклад):

Цанко Руменов Арабаджиев – изпълнителен директор и член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014 – член на Съвета на директорите
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите

Крум Георгиев Георгиев – председател на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Лизинг“ АД, ЕИК: 205565411 – член на Съвета на директорите
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации - няма.

Владимир Рашков Георгиев – изпълнителен директор и член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества, включително – като прокурист: няма

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „Дебтнет“ ЕАД, ЕИК: 200817666 – едноличен собственик на капитала;
- „Роза Органика“ ООД, ЕИК: 131389390 – съдружник

Живко Иванов Тодоров – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР от 14.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите - от 20.05.2020 г.;
- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.;
- „Първа Инвестиционна Банка“ АД, ЕИК: 831094393, кредитна институция, член на Управителния съвет до 22.04.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

В бележка № 39 от консолидирания финансов отчет е оповестена изчерпателна информация за пълния размер на възнагражденията, наградите и/или ползите на членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от Банката и нейните дъщерни дружества.

11.2 УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪЩЕРНИТЕ ДРУЖЕСТВА

Към 31.12.2020 г. ББР е собственик на капитала на следните дъщерни дружества:

Едноличен собственик на:

- „Национален гаранционен фонд“, ЕАД, ЕИК: 200321435;
- „ББР Микрофинансиране“, ЕАД, ЕИК: 201390740;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082;
- Търговски център „Марица“ ЕООД, ЕИК: 115619162;

Притежава съвместно участие, заедно с НГФ, в капитала на:

- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, като разпределението на записания капитал е следното (84.62% от капитала на дружеството принадлежат на ББР, а 15.38 % на НГФ).

Упражнява контрол в:

- „Кохоферм“ ООД – чрез назначаване на управител и контрол върху търговското предприятие (вижте Бележки 2 – Методи на консолидация, 26 – Активи, държани за продажба и 34 – Други пасиви).

Промените в органите са посочени в секция [2.8. Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2020 и през 2021 г.](#)

11.2.1 „НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД“ ЕАД (НГФ)

НГФ има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима членове, като към 31.12.2020 г. и към датата на одобрение на този доклад има следния състав:

Съвет на директорите на дружеството (към 31.12.2020):

- **Тодор Людмилов Тодоров** – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- **Живко Иванов Тодоров** – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- **Захарина Дамянова Тодорова** – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Съвет на директорите към датата на одобрение на този доклад:

- **Живко Тодоров Тодоров** - Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- **Тодор Людмилов Тодоров** - Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- **Захарина Дамянова Тодорова** – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- **Деян Петров Капълчиев** – Член на Съвета на директорите от 27.09.2021 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на съвета на директорите заедно.

Членовете на СД на НГФ не притежават акции на Фонда, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б от Търговския закон между членовете на СД на НГФ или свързани с тях лица, от една страна, и дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната дейност на дружеството или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на НГФ в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва (към 31.12.2020 г.):

Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник – председател на СД на НГФ от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Гленридж Кепитъл“ ЕООД, ЕИК 205578775, управител;

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Гленридж Кепитъл“ ЕООД, ЕИК 205578775, едноличен собственик на капитала;
- „Хобо България“ ООД, ЕИК: 205420451, съдружник - 15%.

Живко Иванов Тодоров – Председател на СД на НГФ от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, изпълнителен директор и член на УС от 14.04.2020 г.;

- „Национален Гаранционен Фонд“ ЕАД, ЕИК 200321435, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите - от 20.05.2020 г;
- „Първа Инвестиционна Банка“ АД, ЕИК: 831094393, кредитна институция, член на Управителния съвет до 22.04.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Захарина Дамянова Тодорова – член на Съвета на директорите на НФГ от 20.05.2020 г.

Няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества.

Деян Петров Калъпчиев - член на СД на НГФ от 27.09.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- "Кепитъл Алианс" ЕООД, ЕИК: 175172627, управител;
- „Джи Енд Ел Пропъртис“ ООД, ЕИК: 175172659, представляващ.

Участие в капитала на търговски дружества:

- "Кепитъл Алианс" ЕООД, ЕИК: 175172627, едноличен собственик на капитала;
- „Джи Енд Ел Пропъртис“ ООД, ЕИК: 175172659, съдружник с размер 50% от капитала.

11.2.2 „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД (С ПРЕДИШНО НАИМЕНОВАНИЕ МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ ДЖОБС ЕАД)

ББР Микрофинасиране има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, като към 31.12.2020 г. и към датата на одобрение на този доклад има следния състав:

Съвет на директорите (към 31.12.2020)

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;

Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор, заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Ангелина Георгиева Ангелова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;

Илия Радков Комитов - Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.

Съвет на директорите към датата на одобрение на този доклад:

Владимир Рашков Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.;

Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Илия Радков Комитов – Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.;

Боян Стефанов Бянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно. Назначеният прокурист има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите на съответното дружество.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Владимир Рашков Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.;

Участие в управлението на търговски дружества, включително – като прокурист:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – изпълнителен директор и член на Управителния съвет.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „Дебтнет“ ЕАД, ЕИК: 200817666 – едноличен собственик на капитала;
- „Роза Органика“ ООД, ЕИК: 131389390 – съдружник.

Боян Стефанов Бянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.

Няма участие в капитала или в управлението на търговски дружества.

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 изпълнителен директор и член на УС от 30.04.2020 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите

Участие в управлението на търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Ангелина Георгиева Ангелова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „АФЕ“ ЕООД, ЕИК: 204261633, управител.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Код Бродкастинг Груп“ („ТРАНСТРОЙ АМБ“) ЕООД, ЕИК: 205276652, едноличен собственик на капитала до 16.04.2021 г.

Илия Радков Комитов - Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „БРАНД БОЙС“ ЕООД, ЕИК: 203557782, управител;
- „СЕНМОН“, ЕИК: 202994314, управител.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „БРАНД БОЙС“ ЕООД, ЕИК: 203557782, съдружник;
- „СЕНМОН“ ЕООД, ЕИК: 202994314, едноличен собственик на капитала.

11.2.3 „ФОНД ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ“ АД (ФКИ)

„Българска банка за развитие“ ЕАД притежава участие в размер 84.62% от капитала на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, като 15.38% от капитала на дружеството се притежава от „Национален гаранционен фонд“ ЕАД.

ФКИ има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима членове, като в края на 2020 г. и към датата на одобрение на този доклад има следния състав:

Съвет на директорите (към 31.12.2020 г.):

Николай Димитров Димитров – Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор от 20.05.2020 г. до 20.08.2021 г.;

Тихомир Гочев Чемширов – Заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 14.09.2021 г.;

Цветомир Георгиев Цанов – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Съвет на директорите към датата на одобрение на този доклад:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.;

Стефан Стефанов Тъмнев – Изпълнителен директор и Заместник - председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.;

Цветомир Георгиев Цанов - Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Красимир Танев Атанасов – Член на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.

От 21.08.2020 г. дружеството има и упълномощен прокурист Ангел Пенев Хаджиев.

Дружеството се представлява от всеки двама измежду членовете на съвета на директорите и прокуриста. Назначеният прокурист има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите на ФКИ.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.;

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД – изпълнителен директор и член на Управителния съвет;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации - няма.

Стефан Стефанов Тъмнев – Изпълнителен директор и Заместник - председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.;

Участие в управлението на търговски дружества: няма.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „РМ ФРУТ“ ООД, ЕИК 206485936, съдружник с дял от 10%.

Красимир Танев Атанасов – Член на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Омега Трейдинг Партнърс“ ООД, ЕИК 175048191 – управител;
- „Праймус“ ЕООД, ЕИК 175080997 – управител.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „Омега Трейдинг Партнърс“ ООД, ЕИК 175048191 – съдружник с дял от 50%.
- „Праймус“ ЕООД, ЕИК 175080997 – едноличен собственик на капитала.

Николай Димитров Димитров – Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор от 20.05.2020 г. до 20.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, Изпълнителен директор и член на УС на банката;

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите – до 03.06.2020 г..

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Тихомир Гочев Чемширов – Заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 14.09.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Цветомир Георгиев Цанов – член на Съвета на директорите на дружеството

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ТИ ЕМ АЙ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК: 175330187 - управител;
- „М2 ПРОМ“ АД, ЕИК: 206194254, член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „ТИ ЕМ АЙ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК: 175330187 – едноличен собственик на капитала;

11.2.4 „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД (ББР ЛИЗИНГ)

ББР Лизинг има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, като в края на 2020 г. и към датата на одобрение на този доклад има следния състав:

Съвет на директорите (31.12.2020 г.):

Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 23.08.2021 г.;

Емил Вълканов Вълканов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Антония Христофорова Добрева – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Дружеството има упълномощен прокурист - **Ивайло Кирилов Попов** от 01.06.2020 г.

Съвет на директорите към датата на одобрение на този доклад:

Крум Георгиев Георгиев от 23.08.2021 г. – Председател на Съвета на директорите;

Емил Вълканов Вълканов - Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Антония Христофорова Добрева - Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Дружеството има упълномощен прокурист – **Ивайло Кирилов Попов** от 01.06.2020 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама членове на Съвета на директорите заедно. Назначеният прокурист има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите на ББР Лизинг.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Лизинг“ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

Крум Георгиев Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД - председател на Управителния съвет;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации - няма.

Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 23.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, изпълнителен директор и член на УС от 14.04.2020 г.;
- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.;
- „Първа инвестиционна банка“ АД, ЕИК: 831094393, кредитна институция, член на Управителния съвет до 22.04.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Емил Вълканов Вълканов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Антония Христофорова Добрева – Член на Съвета на директорите от 20.05.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества – няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Ивайло Кирилов Попов – прокурист.

Участие в управлението на търговски дружества – няма.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Взех“ ЕООД, ЕИК: 203745229, съдружник – до 02.06.2020 г.

11.2.5 „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД (ББР ФАКТОРИНГ)

ББР Факторинг има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, който в края на 2020 г. и към датата на одобрение на този доклад има следния състав:

Съвет на директорите (към 31.12.2020 г.):

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г до 16,09.2021 г.;

Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Тодор Христов Гунчев – Член на Съвета на директорите от 03.06.2020 г.

Съвет на директорите към датата на одобрение на този доклад:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.;

Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Крум Георгиев Георгиев – Член на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Факторинг“ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД – изпълнителен директор и член на Управителния съвет;
- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014 – член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации - няма.

Крум Георгиев Георгиев – Член на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД– председател на Управителния съвет;
- „ББР Лизинг“ АД, ЕИК: 205565411 – член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации - няма.

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 16.09.2021 г.;

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, изпълнителен директор и член на УС от 30.04.2020 г.;
- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите

Участие в управлението на търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Тодор Христов Гунчев – член на Съвета на директорите от 03.06.2020 г. до 16.09.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

В Групата на ББР за 2020 г. няма сключени съществени договори, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола или в резултат на осъществяване на задължително търгово предлагане, и не се очаква да възникнат такива договори.

12 СДЕЛКИ С ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА

Собственик на ББР е българската държава. В Бележка № 39 към консолидирания финансов отчет на Групата на ББР за 2020 г. са представени сделките с дружества под общ контрол на държавата.

13 СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за издаване. Промените в управителните органи на Банката и дъщерните ѝ дружества, едноличната акционерна форма на Банката и Уставите на Банката и дъщерните ѝ дружества, осъществени през 2021 г., са оповестени в *секция 2.1* на този доклад. След датата на отчета са възникнали следните некоригиращи събития:

В началото на януари 2021 г. банките партньори на ББР по **Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19** стартираха приема на заявления по обновените с РМС № 910/10.12.2020 г. условия по Програмата, като основните промени, утвърдени с РМС 910/2020 г., са **увеличаване на лимита на гарантираните от ББР безлихвени заеми за едно лице от 4,500 лева на 6,900 лева и удължаване на срока за кандидатстване до 30 юни 2021 г.** или до изчерпване на гаранционните лимити на търговските банки-партньори по Програмата. При калкулирането на провизиите към 31.12.2020 г., това увеличени е взето предвид.

„Българската банка за развитие“ ЕАД и Университетът за национално и световно стопанство ще извършват съвместни проучвания в областта на финансите и корпоративното управление. Това става възможно след подписването през февруари 2021 г. на 3-годишен меморандум за сътрудничество между двете институции. Споразумението предвижда провеждането на инициативи в областта на банковото дело, финансирането на малки и средни предприятия, придобиването на дялови участия, обработката на статистически данни и други. Ще бъдат организирани посещения на място в дружествата от Групата на ББР, срещи с експерти, организация на учебни и преддипломни стажове и практики. Предвижда се и провеждането на съвместни научни прояви, обучения и конкурси.

„Българска банка за развитие“ ЕАД и Софийският университет „Св. Климент Охридски“ подписаха през месец април 2021 г. Меморандум за сътрудничество, който предвижда подпомагане обучението и кариерното развитие на студенти и докторанти от Университета, партньорство при осъществяване на проучвания и научни изследвания, свързани с банковата дейност, финансирането на малки и средни предприятия, добро корпоративно управление и др.

На **01 март 2021 г.** международната рейтингова агенция „Fitch Ratings“ **повиши перспективата пред рейтинга на „Българската банка за развитие“ ЕАД** от стабилна на положителна и **потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на Банката на "BBB"**. На **01 октомври 2021** „Fitch Ratings“ **потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на Българската банка за развитие на BBB с положителна перспектива**. Оценката показва наличието на баланс в рисковете, свързани с оценяването на рейтинга. Като аргумент за това се изтъква високата вероятност за подкрепа на банката от суверена – българската държава, и финансирането,

осигурявано или гарантирано от нея. Това ниво е равно на оценката на рейтинговата агенция за Република България и е практически най-високият възможен кредитен рейтинг за националната банка за развитие. Потвърдени са и всички останали рейтинги на банката. Разгледани са и факторите, които могат да доведат до промяна на рейтинга. Покачване или понижение биха могли да са следствие от промяна в рейтинга на България, на оценката за склонността на държавата да подкрепя банката или промяна в капитализацията на ББР. От рейтинговата агенция отчитат и ролята на банката в правителствените програми в подкрепа на компании и физически лица, които търпят негативни последици от пандемията COVID-19.

Съгласно РМС № 194 /05.03.2021 г., „Българската банка за развитие“ ЕАД получи правото **да увеличи с до 100 млн. лв.** размера на гаранционната програма за безлихвени заеми за физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи се („Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19“) за сметка на бюджета на Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от Covid-19. Така възможностите за поемане на гаранционни ангажименти по Гаранционната програма за безлихвени заеми за физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи се е увеличен до 300 млн. лв.

С РМС № 506/15.07.2021 г. срокът за кандидатстване по Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от Covid-19, се удължи до 31 август 2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити на търговските банки-партньори по Програмата.

Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19, е актуализирана с РМС № 194/05.03.2021 г., както и с РМС 578/05.08.2021 г. Програмата е синхронизирана в максимално възможна степен до разработения през месец май 2021 г. от Министерство на икономиката и Министерство на финансите надграждащ механизъм за интервенция, чрез ликвидна подкрепа за предприятията в страната, наречен „Портфейлна гаранция за преодоляване на последствията от COVID-19“. Последните промени в Програмата, одобрени с РМС № 578 / 05.08.2021 г., влязоха в сила след взетото на 01.10.2021 г. Решение на ЕК С (2021) 7260, относно държавна помощ SA.64711 (2021/N)–България COVID-19 за второ изменение на държавна помощ SA.56933 (2020/N) приета с Решение на Европейската комисия № С (2020) 2342 от 8.04.2020 г. По силата им се променя обхвата на допустимите кредитополучатели: микро-, малки и средни предприятия, по смисъла на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП), както и предприятия с до и включително 499 души персонал, отговарящи на един от следните два критерия: до 100 млн. евро вкл. сума на актива и/или до 86 млн. евро вкл. приходи от продажби (small mid-caps), които страдат от негативните икономически ефекти от пандемията на COVID-19.

Под осигурените от ББР гаранции могат да се включат нови кредити за инвестиционни и/или ликвидни нужди за оборотен капитал в това число за плащане на заплати, наеми, режийни разходи и др. разходи, пряко свързани със стопанската дейност на предприятията. Срокът за кандидатстване за финансиране по новите условия по Програмата: до 20.12.2021 г., а за включване на кредити в гарантирания портфейл: до 31.12.2021 г.

“Българската банка за развитие“ ЕАД излъчи двама представители в ръководството на Инвестиционния фонд „Три морета“ - през март 2021 г. изпълнителните директори на ББР Николай Димитров и Панайот Филипов бяха избрани на Общо събрание на Инвестиционния фонд „Три морета“ да представят България в Инвестиционния фонд. След настъпили промени в ръководството на ББР за нови представители на Банката с решение на Общото Събрание на Инвестиционния Фонд от 22 септември 2021 г са избрани: за член на Надзорния съвет на Инвестиционния Фонд – г-н Цанко Арабаджиев – член на Управителния съвет на ББР и Изпълнителен директор и г-н Илия Лингорски – Главен икономист на ББР за член на Управителния съвет на Инвестиционния фонд, който ще осигурява част от необходимото финансиране за засилване на сътрудничеството между страните – членки в региона на Черно, Адриатическо и Балтийско море. През юли 2021 г. ББР бе домакин на панела за инвестиции по време на форума „Три морета“ в България. Инвестиционният фонд „Три морета“ е финансов механизъм за реализирането на приоритетните проекти в региона: транспортна, дигитална и енергийна инфраструктура. Негов ексклузивен инвестиционен съветник е Amber Infrastructure Group (Amber) - специализиран международен мениджър, който работи в областта на създаването на инвестиции, управлението на активи и фондове. ББР е предложила новите представители във

Паневропейският гаранционен фонд е създаден като част от цялостния пакет от мерки на ЕС и Групата на Европейската инвестиционна банка за намаляване на икономическите последици на пандемията от COVID-19. Негови крайни бенефициенти са основно малки и средни предприятия на територията на ЕС и публични предприятия, предоставящи важни услуги като здравеопазване, медицински изследвания и др. Очаква се общото финансиране да достигне 200 млрд. евро. Групата на Българската банка за развитие кандидатства и беше одобрена за финансов посредник по гаранционната програма на Паневропейския гаранционен фонд, по която бе създаден новият ѝ продукт. От края на септември 2021 г. с помощта на финансовите инструменти на Паневропейския гаранционен фонд ББР ще представи три нови нишови продукта на българския пазар, насочени към малкия и средния бизнес, сектора на творческите и креативните индустрии и стартиращите компании в производството. Програмата е в партньорство с Паневропейския фонд и е с обем 40 млн. евро, като чрез нея ББР ще може да отпуска директни заеми с още по-облекчени условия.

По отношение на дружествата от Финансовата група на ББР, няма други съществени събития, настъпили в периода от отчетната дата до датата на приемане на този доклад, които да налагат допълнителни оповестявания в годишния отчет към 31.12.2020 г.

14 ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО

Ръководството на ББР декларира, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет отразява достоверно имущественото и финансовото състояние на Групата на ББР към края на 2020 г., както и определянето на финансовия резултат за годината, в съответствие с действащото законодателство. Използвана е подходяща счетоводна политика, която е прилагана последователно. При съставяне на консолидирания финансов отчет са направени необходимите преценки, в съответствие с принципа на предпазливост. Ръководството последователно използва приложимите счетоводни стандарти и консолидираният финансов отчет е съставен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството на Банката полага усилия за поддържане на подходяща счетоводна система, която отговаря на действащите счетоводни стандарти. Годишният консолидиран финансов отчет разкрива състоянието на Групата на ББР с разумна степен на точност.

Предприети са всички мерки за опазване активите на Групата на ББР, предотвратяване на измами и недопускане на нарушаване на законите в страната и наредбите на БНБ за регулиране на банковата дейност.

Настоящият доклад за дейността е приет на 02 декември 2021 г. от УС на Българска банка за развитие ЕАД и е подписан от:

ВЛАДИМИР ГЕОРГИЕВ

ЧЛЕН НА УС И

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ЖИВКО ТОДОРОВ

ЧЛЕН НА УС И

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ЦАНКО АРАБАДЖИЕВ

ЧЛЕН НА УС И

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА НА ББР

1 ПРИНЦИПИ НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ

Настоящата декларация за корпоративно управление е изготвена на основание чл. 40, ал. 1 от Закона за счетоводството. Предоставената информация отчита обстоятелството, че „Българска банка за развитие“ ЕАД не е емитирала ценни книжа, допуснати до търговия на регулиран пазар, или акции, които се търгуват на многостранна система за търговия.

2 ГРУПАТА НА ББР

Към края на 2020 г., Финансовата група на Българска банка за развитие⁴ („Групата“, „Групата на ББР“ или „Финансовата Група“) включва „Българска банка за развитие“ ЕАД („ББР“, „Банката“) и нейните дъщерни дружества – „Национален Гаранционен Фонд“ ЕАД („НГФ“), „ББР Микрофинансиране“ ЕАД - с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС⁵ („ББР Микрофинансиране“), „Фонд за капиталови инвестиции“ АД („ФКИ“), „ББР Лизинг“ ЕАД („ББР Лизинг“) и „ББР Факторинг“ ЕАД („ББР Факторинг“).

Като кредитна институция, създадена по силата на специален закон – Закон за ББР (ЗББР) – и същевременно прилагаща всички регулаторни норми на Българската народна банка (БНБ) и европейското законодателство, и в изпълнение на мисията си да бъде устойчив инструмент на държавната политика за насърчаване на развитието на малкия и среден бизнес в България, „Българска банка за развитие“ ЕАД си е поставила за цел да бъде еталон за добро корпоративно управление и корпоративна отговорност, като последователно и стриктно спазва законите и регулаторните изисквания в Република България, нормите на европейското законодателство, Националния кодекс за корпоративно управление от 2016 година, приетите в банката Кодекс за професионално поведение в Групата на ББР от 2020 г., Етичния кодекс на Вътрешния одит на Групата на ББР от 2020 г., както и добрите корпоративни и банкови практики.

„Българска банка за развитие“ ЕАД притежава лиценз за инвестиционен посредник, по силата на който може да предоставя инвестиционни услуги и извършва инвестиционни дейности по чл. 6, ал. 2 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), както и допълнителни услуги по чл. 6, ал. 3 от ЗПФИ съгласно издаден от БНБ лиценз. Предоставянето на инвестиционни услуги и извършването на инвестиционни дейности се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за пазарите на финансови инструменти, Директива 2014/65/ЕС на ЕП и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (Директива 2014/65/ЕС или MIFID II), Регламент (ЕС) № 600/2014 на ЕП и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (Регламент (ЕС)

⁴Към края на 2020 г. Банката е едноличен собственик на капитала на ТЦ „Марица“ ЕООД (ТЦМ), като дружеството не е част от стратегическия бизнес модел на Финансовата група на ББР.

⁵ Наименованието на дружеството Микрофинансираща институция „Джобс“ ЕАД бе променено на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД считано от 12 април 2021 г.

600/2014), Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 на Комисията от 25 април 2016 г. за допълване на Директива 2014/65/ЕС на ЕП и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива (Делегиран регламент (ЕС) 2017/565), Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията и други, както и приложимите закони и подзаконови нормативни актове на Република България.

Банката не предоставя инвестиционни услуги и дейности по чл. 6, ал. 2, т. 8 и 9 от ЗПФИ – организиране на многостранна система за търговия и организирана система за търговия.

„Българска банка за развитие“ ЕАД прилага и поддържа системи и процедури, които осигуряват сигурността, целостта и поверителността на информацията, свързана с дейността ѝ като инвестиционен посредник.

С оглед горното, Банката е приела и актуализирала вътрешнонормативната си уредба в съответствие с приложимото законодателство.

2.1 „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ ЕАД (ББР, БАНКАТА)

„Българска банка за развитие“ ЕАД е създадена на 11.03.1999 г., като акционерно дружество, под наименованието „Насърчителна банка“ АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие. С него е уреден обхватът на дейността на Банката и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества.

Седалището на „Българска банка за развитие“ ЕАД е гр. София 1000, район „Средец“, ул. „Дякон Игнатий“ №1.

Към 31.12.2020 г. „Българска банка за развитие“ ЕАД няма открити клонове.

Банката изпълнява изискванията на БНБ за минимално изискван акционерен капитал за упражняване на банкова дейност, както и капиталовите изисквания на ЗББР. От основаването си до м. август 2017 г., държавното участие в ББР е под контрола на министъра на финансите. С изменение в ЗББР през 2017 г. управлението на държавното участие преминава под контрола на министъра на икономиката.

Към 31.12.2020 г. собствеността на капитала се разпределя, както следва: 99.99994% се притежават от Република България, като правата на държавата в общото събрание на акционерите се упражняват от министъра на икономиката, а 0.00006% се притежават от „Банка ДСК“ ЕАД.

На 13 май 2021 г. Министерският съвет прие Решение № 414 за увеличаване на акционерното участие на държавата в капитала на „Българска банка за развитие“ АД. С това решение се дава съгласие държавата да увеличи акционерното си участие в капитала на „Българска банка за развитие“ АД чрез придобиване чрез дарение на всички акции, притежавани от „Банка ДСК“ ЕАД в капитала на „Българска банка за развитие“ АД, а именно 8

безналични акции, всяка с номинална стойност 100 лв., общо 800 лв., представляващи 0.000055 на сто от капитала на „Българска банка за развитие“ АД.

На 14.05.2021 г. е сключен договор за дарение на 8 безналични акции между Банка ДСК АД и Република България. Прехвърлянето на собствеността върху акциите е регистрирано в Централен депозитар на Република България.

На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично търговско дружество.

Към 31.12.2020 г. капиталът на Банката е в размер на 1,441,773,500 лв. съставен 14,417,735 бр. обикновени, поименни, безналични акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева. Акциите на ББР не се търгуват на регулиран пазар.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката се притежават от Държавата и са непрехвърлими. Правата по акциите не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

По силата на чл. 6 ал. 4 от ЗББР акциите от капитала на Банката, освен от българската държава, могат да бъдат придобивани и притежавани от Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави - членки на Европейския съюз. В тези случаи не се прилага чл. 31 от Закона за кредитните институции. С оглед разпоредбата на чл. 6 ал. 4 от ЗББР, членовете на управителните и на контролните органи, прокуристите и висшия ръководен състав не могат да притежават акции и не могат да им бъдат предоставени опции върху ценни книжа на ББР, и в следващи отчетни периоди не могат да възникнат договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящи акционери.

Управлението на ББР се извършва в съответствие с чл. 5 от ЗББР, съгласно който Банката има двустепенна система на управление и правата на държавата в Общото събрание на акционерите на Банката се упражняват от министъра на икономиката.

В края на 2020 г. година ББР няма задължения по съществуващи или нови емисии ценни книжа.

Към 31.12.2020 г. няма висящо съдебно, административно или арбитражно производство, касаещо задължения или вземания на Групата на ББР, в размер на 10% или повече от собствения капитал.

Съгласно Устава на ББР, кредитната дейност на Банката е ориентирана към:

- пред-експортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия;
- кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия;
- рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия;
- финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия;
- участие в публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо, национално и/или регионално значение.

Банката предоставя и други видове кредити по ред, определен от Управителния съвет, като по отношение на размера на експозициите към един клиент или група свързани клиенти се спазват изискванията и ограниченията по смисъла на ЗКИ, Регламент 575/2013/ЕС и актовете по тяхното прилагане.

Банката не кредитира:

- дейности, които са в несъответствие с националното законодателство, включително за опазване на околната среда;
- дружества с неизвестен краен контролиращ собственик;
- политически партии и свързани с тях лица. Свързани с политически партии лица са: младежки, женски и други организации, които по закон партиите могат да създават, както и лица, създадени от политическите партии за осъществяване на единствено разрешената им от закона стопанска дейност - издателска дейност, авторски права и ползване на интелектуална собственост, както и от продажба и разпространение на печатни, аудио и аудиовизуални материали с партийно-пропагандно съдържание;
- дружества и организации с нестопанска цел;
- медии;
- дейности, свързани със спорт и спортни прояви;
- дейности, забранени от закона.

Банката предоставя кредити пряко или чрез търговски банки-посредници. Условието и редът за предоставяне на кредити се определят от Управителния съвет.

Управителният съвет взема единодушно решение за формиране на експозиция към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 5% от собствения капитал на Банката, при спазване изискванията на Закона за кредитните институции, вътрешните правила на Банката и след предварително разрешение на Надзорния съвет.

Към 31.12.2020 г. и 31.12.2019 г. няма експозиция на клиент или група свързани клиенти, която да е по-голяма от 25% от регулаторния собствен капитал на Банката.

С оглед на специфичната си функция за провеждане на държавна политика на насърчаване, ББР приоритизира в дейността си програми и продукти за насърчаване на МСП, он-лендинг програми, експортно финансиране и финансиране по възложени мандати. Най-голямата кредитна експозиция на Банката, предоставена на група свързани лица (извън банкови институции), е в размер на 198,839 хил. лв. (включително 159,154 хил. лв. брутен балансов дълг, 33,157 хил. лв. сума за усвояване и 6,528 хил. лв. гаранции) (за 2019 г.: 152,450 хил. лв.) по амортизирана стойност, което представлява 19.14% (2019 г.: 20.74%) от собствения капитал на Банката (приемливия капитал на Банката, изчислен съгласно Регламент 575 /2013/ЕС, в размер на 1,038,884 хил. лв. (2019 г.: 735,176 хил. лв.)). Анализ на структурата на кредитния портфейл по сегменти е предоставен в консолидираните и индивидуални финансови отчети на Банката.

Предвид специфичната дейност на Банката, към 31 декември 2020 г. средствата, привлечени от 20 най-големи небанкови депозанти представляват 85.10% от общата сума на задълженията към други клиенти (към 31 декември 2019 г.: 92.28%). Делът на най-големия

небанков депозант в общата сума на задълженията към други клиенти възлиза на 15.83% (31 декември 2019 г.: 33.50%).

През 2020 г. Министерският съвет възложи на „Българска банка за развитие“ ЕАД изпълнението на две програми, чиято цел е намаляване на икономическите последици от разпространението на COVID-19:

- Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19 (размер: 200 млн. лева от капитала на Банката);
- Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19, одобрена с Решение № 310 на Министерския съвет от 2020 г. Повече информация относно реализирането на програмите е оповестена на интернет страницата на Банката (размер: 500 млн. лева от капитала на Банката).

С оглед на специфичната си дейност, Групата на ББР използва значително външно финансиране от международни финансови институции. Детайлна информация относно получените външни кредитни линии е оповестена в бележка към годишния финансов отчет.

2.2 „НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД“ ЕАД (НГФ)

„Национален гаранционен фонд“ ЕАД е дружество, учредено на 12.08.2008 г. въз основа на Закона за Българската банка за развитие и е регистрирано в Търговския регистър на 22.08.2008 г. Съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ), „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е финансова институция, вписана през 2009 г. от БНБ в Регистъра по чл. 3, ал. 2 от ЗКИ. В съответствие с Устава на дружеството, предметът на дейност е:

- Издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;
- Предлагане на други продукти на малки и средни предприятия, като: гаранция за участие в търг; гаранция за добро изпълнение; гаранция за авансово плащане; гаранция за изплащане на кредит на износител и други;
- Издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на малки и средни предприятия, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията;
- Издаването за собствен риск гаранции от НГФ могат да покриват до 50 на сто от задължението. С промяна в Закона за ББР, обнародвана в Държавен вестник, бр. 102 от 21.12.2012 г., издаването от НГФ гаранции във връзка с гаранционни схеми по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. и по Оперативната програма за развитие на сектор Рибарство 2007 - 2013 могат да покриват до 80 на сто от задължението;
- Други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Предметът на дейност на НГФ ЕАД е уреден като обхват глава X в Закона за Българската банка за развитие (ДВ 43/29.04.2008 г.).

Към 31.12.2020 г., регистрираният капитал на дружеството е 80,000,000 лева и е разпределен на 800,000 акции с номинална стойност 100 лева всяка. Акциите са обикновени, налични, поименни и неделими, като всяка акция дава право на един глас. Капиталът на Дружеството е изцяло внесен.

Седалището и адресът на управление на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ №1.

Към 31.12.2020 г. списъчният състав на НГФ е 11 служители.

Към 31.12.2020 г., НГФ няма открити клонове.

2.3 „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД - с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ)

„ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД е вписана в Търговския регистър на 14.01.2011 година. Предметът на дейност е микрофинансиране, в това число отпускане на микрокредити, придобиване от трети лица и отдаване под лизинг на промишлено оборудване, автомобили и други превозни средства, както и други вещи (финансов лизинг), покупко-продажба и внос на такива вещи, консултантски услуги, търговско представителство и посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица, извършващи дейността си в страната, както и всяка друга дейност, незабранена със закон.

С решение от 23 март 2021 г., на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, е променено наименованието на дружеството от „Микрофинансираща институция Джобс“ ЕАД на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, като едновременно с това е променен и устава на дружеството. От 12.04.2021 г., „Микрофинансираща институция Джобс“ ЕАД е преименувана в „ББР Микрофинансиране ЕАД“.

Към 31.12.2020 г., регистрираният капитал на ББР Микрофинансиране е 7,643,000 лева и е разпределен на 76,430 акции с номинална стойност 100 лева всяка. Акциите са обикновени, налични, поименни и неделими, като всяка акция дава право на един глас. Капиталът на дружеството е изцяло внесен.

С решение от 1 септември 2021 г., на Управителния съвет на ББР, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, е увеличен капитала на дружеството с парична вноска от 7 милиона лева чрез издаване на 70,000 нови обикновени поименни акции с номинална стойност от 100 лв. Новите акции са записани от ББР и увеличаването на капитала е вписано в Търговския регистър на 13.10.2021 г. Във връзка с увеличението на капитала е изменен и Устава на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД.

Седалището и адресът на управление на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД е гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ №1.

Към 31.12.2020 г. списъчният състав на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД е 15 служители.

Към 31.12.2020 г., ББР Микрофинансиране няма открити клонове.

2.4 „ФОНД ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ“ АД (ФКИ)

„Фондът за капиталови инвестиции“ АД е учреден на 24.08.2018 г. и регистриран на 04.10.2018 г. като акционерно дружество, със 100% крайно участие на ББР (директно участие на ББР 84.62% или 550,000 броя акции и индиректно чрез НГФ 15.38%, собственик на останалите 100,000 броя акции). Към 31.12.2020 г., регистрираният акционерен капитал е 650,000 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция и отговаря напълно на внесеня капитал към 31.12.2020 г. в размер на 65,000,000 лв.

Предметът на дейност на ФКИ включва:

- участие в капитала на малки и средни предприятия;
- предоставяне на консултантски услуги относно капиталовата структура на малки и средни предприятия, консултации и услуги, отнасящи се до преобразуване на предприятия по чл. 261 от Търговския закон;
- консултантски услуги по инвестиции;
- консултантски услуги по управление на пулове от ценни книжа на малки и средни предприятия, както и други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Ключов приоритет е осигуряването на капитал за растеж на малки и средни предприятия с установен бизнес модел и възможности за ускорена експанзия на вътрешния и международни пазари.

Седалището и адресът на управление на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД (ФКИ) е гр. София 1000, ул. "Дякон Игнатий" № 1.

Към 31.12.2020 г., списъчният състав на ФКИ е 2-ма служители.

Към 31.12.2020 г. дъщерното дружество ФКИ няма открити клонове.

2.5 „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД (ББР ЛИЗИНГ)

„ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, е учредено на учредително събрание, проведено на 06.03.2019 г. и вписано в Търговския регистър на 12.03.2019 г. „Българска банка за развитие“ ЕАД има 100% пряко участие в капитала на дружеството.

Предметът на дейност включва: извършване на финансов лизинг, отпускане на заеми със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства и всички допълнителни и обслужващи лизинга и кредитирането дейности.

Едноличен собственик на капитала на „ББР Лизинг“ ЕАД е „Българска банка за развитие“ ЕАД. Капиталът на Дружеството, внесен при учредяването, е в размер на 2,000,000 лева, разпределен на 20,000 обикновени поименни акции с номинал от 100 лева. С протокол №83/14.09.2020 на УС на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала, е взето решение за увеличение на капитала от 2,000,000 лв. на 20,000,000 лв., чрез издаване на нови 180,000 бр. акции с номинална стойност от 100 лв. Капиталът е изцяло внесен на 15.09.2020 г. и увеличението е вписано в ТР на 24.09.2020 година.

Седалището и адресът на управление на ББР Лизинг е гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 1.

Към 31.12.2020 г., списъчният състав на „ББР Лизинг“ ЕАД е 10 служители.

Към 31.12.2020 г. ББР Лизинг няма открити клонове.

2.6 „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД (ББР ФАКТОРИНГ)

„ББР Факторинг“ ЕАД е дружество, учредено на 06.03.2019 г. и вписано в Търговския регистър към Агенция по вписванията на 13.03.2019 г. като акционерно дружество с едноличен собственик на капитала „Българска банка за развитие“ ЕАД. Създадено е на основание чл. 4, ал. 7 от Закона за Българската банка за развитие като дъщерно дружество Банката.

Предметът на дейност на „ББР Факторинг“ ЕАД е извършване на сделки по прехвърляне на еднократни или периодични парични вземания, произтичащи от доставка на стоки или предоставяне на услуги (факторинг), отпускане на заеми със средства, които не са набирани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства и всички допълнителни и обслужващи дейностите по факторинг и кредитиране.

Капиталът на дружеството е внесен изцяло при учредяването и е в размер на 2,000,000 лева, разпределен на 20,000 обикновени поименни акции с номинал от 100 лева.

Седалището и адресът на управление на ББР Факторинг е гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 1.

Към 31.12.2020 списъчният състав на „ББР Факторинг“ ЕАД е 8 служители.

Към 31.12.2020 г. ББР факторинг няма открити клонове.

С Протокол №21/23.03.2021 г., УС на ББР в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала на „ББР Факторинг“ ЕАД, взе решение за вливане на ББР Факторинг в ББР, като ББР ще поеме изцяло дейността на ББР Факторинг, както и неговите активи и пасиви. Българска народна банка и Комисията за защита на конкуренцията са приели решения във връзка с преобразуването и предстои финализиране на процедурата по преобразуване.

3 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА НА ГРУПАТА НА ББР

В хода на обичайната си дейност дружествата от Групата на ББР са изложени на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата стабилност на Групата. Тези рискове се идентифицират, измерват, оценяват и контролират с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът по управление на рисковете е съществен за доходността на Групата. Основните рискове, на които е изложена Групата, са кредитен, пазарен, ликвиден и операционен.

При управлението на различните видове риск, произтичащи от дейността, Групата се ръководи от принципите на консервативност, обективност и пълно съответствие с действащите национални и Европейски нормативни актове. В подкрепа на тази политика, Групата поддържа значително по-високи нива на ликвидни буфери и капиталова адекватност от регулаторно определените.

Във възприетия вътрешно нормативен документ „Политика за управление и контрол на риска на ББР ЕАД“ са определени целите и принципите за управление на основните рискове, идентифицирани в дейността на „Българска банка за развитие“ ЕАД, включително рисковия апетит, стратегиите, рисковата рамка, организацията на управление, както и отговорностите за тяхното измерване, контрол, управление и отчитане. Политиката е приложима за „Българска банка за развитие“ ЕАД и дъщерните ѝ дружества „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, „ББР Лизинг“ ЕАД и „ББР Факторинг“ ЕАД.

3.1 Основни рискове

3.1.1 Кредитен риск на Групата на ББР

Кредитният риск е основният риск, на който са изложени ББР и дружествата от Групата, поради което неговото управление е основно в дейността. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР, с действащите закони и подзаконовни нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики.

В ББР са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При установяване на нови обстоятелства, които могат да доведат до промяна в рисковия профил на кредитополучателите, включително до увеличаване на риска от несъбираемост на кредитната експозиция, се предприемат адекватни и съобразени с рисковите параметри на длъжника мерки.

Управлението на кредитния риск на ББР е изградено на следните основни принципи:

- цялостна и задълбочена оценка на кредитния риск на етапа на разглеждане на кредитно предложение;
- използване на инструменти за редуциране на кредитния риск;
- текущ и системен мониторинг на нивото на кредитния риск на индивидуална и портфейлна основа;
- наличие и прилагане на ясно дефинирани процедури и процеси по управление на кредитния риск и непосредствен ангажимент в процеса по управление на кредитния риск от Управителния съвет и Комитета за управление на риска.

Всички процеси и процедури по управление на кредитния риск са ясно дефинирани, като са налице ясно установени процедури за одобрение на нови кредити, промяна или револвиране на съществуващи такива и надлежно определени процеси и отговорности на звената, участващи в процесите по текущия мониторинг и контрол на кредитния риск. Вътрешните политики и правила на Групата регламентиран най-важните инструменти и действия за редуциране на риска и определят толерантността/склонността на ББР към поемане на кредитни рискове.

Одобрение на кредити се извършва въз основа на ясни и добре дефинирани критерии при отчитане на спецификите на съответния клиент, пазар, цел и структура на кредита и източника за неговото обслужване. Вътрешните методики за анализ и оценка на кредитния риск са базирани на съвкупност от поредица количествени и качествени показатели, отчитащи характеристиките на длъжника и сделката. Анализът на кредитоспособността контрагентите на Банката се фокусира върху идентифициране на ключовите финансови и бизнес рискове, присъщи на клиента. В резултат на цялата тази комплексна оценка, се присъжда кредитен рейтинг на всеки контрагент, отразяващ неговата индивидуална вероятност от неизпълнение. Процесът по присъждане на вътрешен кредитен рейтинг е базиран на разработен от Банката рейтингов модел, регламентиран във вътрешнобанковите нормативни документи. Присъждането на рейтинг на дружество се извършва въз основа на кумулативна оценка на количествените и качествените показатели на клиента. Кредитният рейтинг е основен елемент от кредитния процес, както и е в основата на преценката за вземане решение за кредитиране и на процеса на оценяване на очаквани кредитни загуби при финансовите активи.

Основен елемент в управлението на кредитния риск е прилагането на инструменти за редуциране на кредитния риск. Стратегията на Банката изисква получаването на адекватно обезпечение за предоставяне на кредити. Процентът и състава на предоставеното обезпечение са в зависимост от комплексната оценка на кредитния риск на всеки индивидуален контрагент и проект и се одобрява от компетентния орган на Банката. При осъществяване на дейността си Банката не формира необезпечени кредитни експозиции. Видовете приемливи за банката обезпечения и гаранции са регламентираны във вътрешнобанковите нормативни документи.

Текущия мониторинг на кредитния риск е друг основен елемент от процеса по управление на кредитния риск. Контролът се осъществява на ниво индивидуален контрагент и на ниво портфейл. Всички кредитни експозиции са обект на регулярен мониторинг (кредитен преглед), като неговата честота на изготвяне се определя от вътрешния кредитен рейтинг на контрагента, но не по-рядко от веднъж годишно. Независимо от регулярните кредитни прегледи на контрагентите, се използва система за ранно предупреждение, базирана на набор от предупредителни сигнали за контрагентите, които индикират потенциално увеличение на кредитния риск.

При управлението на кредитния риск, ББР съблюдава определена с вътрешно-нормативни актове на Банката система от лимити по икономически отрасли, по инструменти, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация, а резултатите от мониторинга за спазването им се докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

Оценката на кредитните рискове се допълва чрез регулярно провеждане на стрес-тестове, чрез които се оценява въздействието на силно негативни шокове върху финансовия резултат и капиталовата адекватност на Групата на ББР. Управлението на кредитния риск по поетите задбалансови (гаранционни) ангажменти от НГФ е на две нива – на ниво индивидуална сделка (гаранция) и на портфейлно ниво. Кредитният риск на индивидуално ниво се управлява, съгласно вътрешните правила и процедури за гаранционната дейност за издаване на гаранция. На портфейлно ниво кредитният риск се управлява чрез въведени лимити за плащане (капове),

ограничаващи ангажимента на НГФ да плати до определен дял от размера на портфейла от гаранции, издадени по дадена програма към дадена банка. Последващото управление на поетия от НГФ кредитен риск се осъществява чрез процедури за мониторинг, в рамките на които Фондът може да изключи от гарантирания портфейл определени кредити, които не отговарят на специфични изисквания на подписаните гаранционни споразумения.

С цел минимизиране на кредитния риск ББР Микрофинасиране прави предварителна оценка на кредитоспособността на клиентите, както и да осигурява прилагането на подходящи правила и политики и съответствието им със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на всяка сделка по предоставено финансиране. Рисковата експозиция на кредитния и лизингов портфейл се управлява чрез анализ на способността на контрагентите да спазват задълженията си за плащане и чрез поставянето на подходящите кредитни ограничения. Кредитният риск се намалява частично и чрез приемане на различни видове обезпечения.

Кредитният риск в ББР Лизинг се управлява самостоятелно за всеки проект, посредством анализ на способността на клиентите да обслужват задълженията си по плащания на лихви и главници и чрез постоянен мониторинг на нетната реализуема стойност на лизинговото имущество (обезпечение). Прави се индивидуална преценка за кредитоспособността и нивото на приемлив риск по отношение на всеки клиент. Прилагат се приети вътрешни правила относно одобрението на лизинговите експозиции. Договорите за лизинг се вписват в Централния Регистър на Особените Залози и имуществото се застрахова в полза на Лизингодателя. По преценка на компетентния орган за взимане на решение, могат да бъдат изискани и допълнителни обезпечения, напр. солидарна отговорност, записи на заповеди, залог на вземания по договори, залог на търговско предприятие, залог на движими вещи и др.

По примера на останалите дружества в Групата на ББР, ББР Факторинг прилага политика за управление и намаление на кредитния риск, чрез анализ и оценка на кредитоспособността както на доставчиците, така и на платците по факторинг сделките, което координира със звената в банката. Дейността на дружеството е фокусирана в създаване на добре диверсифициран портфейл от клиенти с добър и ниско рисков профил, като първоначалният фокус е подпомагане на съществуващи за Групата на Банката клиенти, както и създаването на нови стабилни клиентски отношения и привличане на компании, опериращи на факторинг пазара. Старае се винаги да има застраховки кредитен/търговски риск на търговските вземания в своя полза и по този начин да трансферира риска от неплащане към приемлив застраховател с одобрен от компетентен орган в Групата на Банката лимит.

Поради спецификата на дейността на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, не съществува кредитен риск за дружеството.

3.1.2 Пазарни рискове на Групата на ББР

При управлението на валутния риск, Групата на ББР прилага стратегия за поддържане на минимални открити валутни позиции, при спазване на утвърдени лимити. Позициите в отделните валути, както и общата валутна позиция се следят на ежедневна база. Валутни позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната дейност на Групата. При управлението на активите и пасивите, поради

спецификата си на финансиране, Групата на ББР се стреми тези активи и пасиви да са деноминирани в евро или в лева. Управлението и контрола на валутния риск се осъществяват посредством лимити за максимална нетна открита позиция по видове валути и за обща нетна валутна позиция. Основните елементи в процеса на управление на валутния риск включват ежедневно управление и контрол на нетните открити позиции по валути и общо в рамките на утвърдените лимити. Откритата валутна позиция се съобразява с условията и възможностите за нетиране на позициите в евро и в лева, съгласно предвиденото от приложимата регулаторната рамка.

При управлението на лихвения риск, Групата на ББР следва принципа за поддържане на балансирана структура на лихвеночувствителните си активи и пасиви, като се стреми да поддържа съответствие между периодичността на промяна на лихвата по активите и по пасивите, както и съответствие между приложимите референтни лихвени проценти по активите и по пасивите на Групата. Управление и контрол на лихвения риск се осъществяват посредством система от лимити за максимално приемливо (количествено) въздействие на различни шокови сценарии относно промяната на пазарните лихвени проценти върху нетния лихвен доход в едногодишен хоризонт и икономическата стойност на капитала на Групата. Чрез вътрешната лимитна рамка се ограничава потенциалният риск върху очакваната бъдеща доходност и икономическата стойност на капитала, в рамките на приемливи нива, съответстващи на рисковия толеранс на Групата на ББР. Оценката на лихвения риск се извършва чрез използване на набор от техники, включващи основано на доходността измерване, измерване базирано на икономическата стойност на капитала, анализ на несъответствия, лихвени стрес сценарии. Изготвят се регулярни отчети и анализи за финансовите активи и пасиви на ББР и дружествата от Групата, разпределени във времеви интервали, според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти.

Поемането на риск, при извършване на операции на паричния и капиталов пазар се управлява чрез система от лимити, отразяващи рисковия профил на инвестициите. Лимитите са определени по параметри на портфейла като контрагент, финансов инструмент, матуритет и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене. Портфейлът от ценни книжа, формиран от Групата на ББР с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително нисък лихвен риск и с относително ликвидни ДЦК и ценни книжа, емитирани от надеждни институции, т.е. нисък ценови риск. През 2020 година Групата на ББР не е поддържала търговски портфейл и не е подлежала на капиталови изисквания за пазарен риск от търговски дейности, съгласно регулаторните разпоредби.

Управлението и контрола на ликвидния риск се извършва чрез ежедневно наблюдение и управление на ликвидността, поддържане на достъп до достатъчна ликвидност за обезпечаване несъответствията между входящите и изходящите парични потоци по падежни интервали, както в нормална банкова среда, така и при различни сценарии на утежнена ликвидна среда. За целите на управление и контрол на ликвидния риск Групата прилага вътрешни правила и процедури, чрез които е изградена система от ликвидни показатели, включваща лимити и индикатори за ранно предупреждение. Ликвидността на Банката се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва

чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността. Измерват се и се следят ликвидните буфери на Групата и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове. Основен акцент при управлението на ликвидността е поддържане на адекватно ниво на ликвиден буфер в съответствие с утвърдените лимити и ограничения, определени съгласно рисковия толеранс на Групата на ББР. Спазването на лимитите за ликвидни съотношения се следи и докладва регулярно пред компетентните органи.

Оценката на пазарните рискове се допълва чрез регулярно провеждане на стрес-тестове, чрез които се оценява въздействието на силно негативни шокове върху финансовия резултат и капиталовата адекватност на Групата на ББР.

3.1.3 Операционен риск на Групата на ББР

За управлението на операционния риск Групата на ББР прилага системен подход, обхващащ събирането на обективна информация, своевременна идентификация на операционния риск, неговото измерване (качествено и количествено), установяване на зависимости с други видове риск и прилагане на мерки за ограничаване влиянието му върху финансовия резултат и върху капитала на Групата. При управлението на операционния риск се регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността на различните структурни звена в следствие на процеси в дейността на Групата на ББР, като се идентифицира и управлява пълния набор от операционни рискове. Операционните събития, характеризиращи се с по-голяма честота, както и тези с голям потенциален или реален ефект върху финансовия резултат на ББР или дружествата от Групата, са предмет на стриктно обследване и наблюдение. Те служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии, включително при извършване на стрес тест за операционен риск. Операционният риск е измерим и контролируем, като се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Групата. Прилагат се лимити за ключови индикатори за операционен риск, които изпълняват функцията на ранни предупредителни сигнали за потенциално нарастване на операционния риск, с цел гарантиране адресирането на критични проблеми и задействане на навременна управленска реакция при необходимост. Съгласно приложимата регулаторна рамка, необходимият капитал за операционен риск се изчислява като се използва подход на базисния индикатор.

3.2 Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете, са следните:

За Дружеството-майка (Банката):

- Надзорен съвет – извършва общ надзор върху управлението на рисковете. При осъществяване на правомощията си Надзорният съвет на Банката се подпомага от специализирани комитети, както следва:
 - Комитет за управление на риска (КР) - съветва Надзорния съвет и Управителния съвет във връзка с цялостната текуща и бъдеща стратегия по отношение на риска и склонността на Банката към поемане на риск и подпомага контрола върху

- изпълнението ѝ от висшия ръководен персонал. КР разглежда регулярно информация във връзка с анализа, управлението и контрола на риска, чрез която се информира за цялостния рисков профил, изпълнението на рисковите ограничения, както и капиталовата и ликвидната позиция на ББР.
- Одитен комитет (ОК) – отговорностите на ОК по отношение на риска включват наблюдение на процесите по финансово отчитане, наблюдение на ефективността на системите за вътрешен контрол, наблюдение на ефективността на системите за управление на рисковете, наблюдение на дейността по вътрешен одит и изпълнението на одитния план, наблюдение на независимия финансов одит, даване на препоръки за избор на регистриран одитор и докладване на Надзорния съвет по всички въпроси от своята компетентност.
 - Комитет за възнагражденията - изготвя и предлага решения за възнагражденията, като отчита влиянието върху риска и неговото управление, дългосрочните интереси на акционерите, инвеститорите и другите заинтересовани лица.
 - Комитет за подбор на кандидати - анализира периодично, поне веднъж годишно структурата, състава, броя на членовете и резултатите от работата на УС и НС и отправя препоръки за евентуални промени. Периодично прави преглед на Политиката за подбор, приемственост и оценка на пригодността в „Българска банка за развитие“ ЕАД и отправя препоръки за промяна в нея.
- Вътрешен одит – предоставя увереност на висшето ръководство на банката за ефективността на управлението на риска, вътрешния контрол и управлението;
 - Управителен съвет – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете. Към Управителния съвет като помощни органи функционират специализирани комитети, както следва:
 - Комитет за управление на активите и пасивите (КУАП) – отговаря за стратегическото управление на активите, пасивите и ликвидността, както и за управлението на пазарните рискове, в рамките на своите компетенции, съгласно вътрешната нормативна уредба.;
 - Комитетът по обезценките и провизиите (КОП) - контролира процеса на наблюдение, оценка и класифициране на финансовите инструменти, установяване на очакваните кредитни загуби и формиране на обезценки;
 - Комисия за разглеждане на сигнали – орган за разглеждане на жалби и сигнали, подадени от служители на Групата.
 - Изпълнителни директори и членове на УС – осъществяват текущ оперативен контрол по поддържане и спазване на определените лимити за конкретните видове риск и прилагането на разработените процедури;
 - Управление „Риск“ – осигурява независима информация, анализи и експертна оценка за рисковете и предоставя на ръководния орган цялостен преглед на всички рискове. Звеното изпълнява дейности, свързани с идентифициране, управление, измерване, контрол и отчитане на рисковете, стрес тестове, мониторинг на лимити и докладване тяхното изпълнение в съответствие с утвърдените процедури за

ескалация, както и предоставя становища по свързани с управлението на риска предложения и решения за съвместимостта им с рисковия толеранс на банката;

- Управление „Съответствие“ – отговаря за спазването на регулаторната рамка, включително за адаптацията на вътрешната нормативна база и организацията на процесите в Банката към настъпилите и/или предстоящи промени. Звеното предоставя информация на ръководството на Банката чрез регулярни отчети до УС относно съответствието с регулаторната рамка. При констатиране на пропуски, звеното предлага мерки за отстраняване на допуснати несъответствия. Управлението съгласува всички вътрешни нормативни документи при тяхното разработване и актуализиране;
- Управление „Планиране, анализ и регулации“ – осъществява докладването към УС и БНБ на отчети, ключови показатели, бизнес планове и тяхното изпълнение, включително на рисковете на оперативно, бизнес, отчетно и стратегическо ниво;
- Бизнес звената и звената, поемащи риск прилагат утвърдените правила и процедури за управление на рисковете, спазват регламентирано зададените ограничения по отношение на извършваните от тях дейности и предоставят необходимата информация за анализ, оценка и вземане на информирано решение. Тяхната дейност се подпомага от управления „Правно“, „Кредитна администрация“, „Сигурност“, „Планиране, анализ и регулации“, „Класифицирана информация“, „Операции и клиентско обслужване“ и „МФИ и европейски фондове“.

За дъщерното дружество „Национален гаранционен фонд“ ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

- Управителен съвет на ББР (Дружеството-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Съвет на директорите – извършва общ надзор върху управлението на рисковете, като отговаря за общия подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- Комитет по провизиите – анализира гарантираните портфейли от гледна точка на управление на кредитния риск общо за гарантирания портфейл, както и на ниво гаранционна сделка и получател на гаранция;
- Отдел „Риск и мониторинг“ – осъществява общ мониторинг на гарантираните портфейли посредством проверки (текущи и при предявяване на искане за плащане) в търговските банки относно спазването на залегналите в гаранционните споразумения, условия на ниво отделен клиент и на ниво портфейл. Осъществява и дейностите по идентифициране, оценка, мониторинг и прилагане на мерки за ограничаване влиянието на основните рискове.

За дъщерното дружество „ББР Лизинг“ ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- Управителен съвет на ББР (Дружеството-майка), както следва:

- за експозиция към едно юридическо лице или за обща експозиция към група от свързани лица над 1 милион лева (при липса на друга експозиция към Групата на ББР);
- при наличие на експозиция към Групата на ББР (но при липса на експозиция на ББР), независимо от неговия размер.
- Съвет на директорите – приема правила и процедури за управление на риска и контролира рисковите фактори. Взема решения за експозиции до 1 млн. лева;
- Оперативно ръководство (Член на Съвета на директорите и Прокуриснт или двама членове на Съвета на директорите) – взимат решения за експозиции до 200 хил. лева;
- Компетентният орган на ББР съгласно правилата на ББР - при наличие на съществуваща експозиция към банката, независимо от размера на дълга на групата от свързани лица към Групата на ББР;
- Отдел “Риск” –звеното изпълнява дейности, свързани с идентифициране, управление, измерване, контрол и отчитане на рисковете, стрес тестове, мониторинг на лимити и докладване тяхното изпълнение в съответствие с утвърдените процедури, както и предоставя становища по свързани с управлението на риска предложения и решения за съвместимостта им. Извършва предварителен и последващ анализ и рейтинг на лизингополучателите, както първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска.

За дъщерното дружество „ББР Факторинг“ ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- Управителен съвет на ББР (Дружеството-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Съвет на директорите – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на дружеството и взема решения в границите на своите правомощия;
- Оперативно ръководство (Изпълнителен директор) – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите политики, правила и процедури. Създава организация на работа, която осигурява спазването на добрите практики и принципите за управление и намаление на рисковете, принципа на четирите очи във всяка една дейност на дружеството и следенето и спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с приетите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи. Координира дейността и транзакциите в дружеството със съответните звена в ББР;
- Отдел „Риск” – извършва предварителен и последващ анализ на контрагентите по факторинг сделки. Контролира входящите данни, необходими за оценката на риска, съгласно приложим метод на достоверност и достатъчност. Следи и контролира спазването на ангажименти и договорени условия, лимити и срокове. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска. При необходимост изпраща напомнителни писма. Периодично изготвя доклади и справки за състоянието на факторинг транзакциите и наличието на ранни предупредителни

сигнали за потенциални затруднения по същите. Изготвя и представя на Съвета на директорите и докладва текущо на оперативното ръководство периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността на дружеството, в това число спазването на лимити;

- Отдел “Операции” – следи и контролира спазването на ангажименти и договорени условия, лимити и срокове. Извършва първоначална и текуща проверка и контрол на представяните документи по транзакциите. Следи и контролира състоянието на факторинг транзакциите и наличието на ранни предупредителни сигнали за потенциални затруднения по същите. Изготвя и представя на Съвета на директорите и докладва текущо на оперативното ръководство периодични отчети.

За дъщерното дружество „ББР Микрофинансиране“ ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- Управителен съвет на ББР (Дружеството-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Съвет на директорите – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на Дружеството и взема решения в границите на своите правомощия. Също така, анализира кредитните сделки на стойност над 100,000 лева от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване;
- Кредитен комитет – текущо наблюдава и анализира кредитния и лизинговия портфейл на Дружеството от гледна точка на кредитния риск в т.ч. и по отделни сделки;
- Кредитен съвет – анализира кредитните и лизингови сделки от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване и/или предоговаряне;
- Оперативно ръководство (Изпълнителен директор и прокурис) – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите Правила за управление на риска. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с приетите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи;
- Отдел „Управление на риска“ - разработва и внедрява система за управление на риска. Изготвя и внася на Съвета на директорите периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността, в т.ч. спазването на лимити и докладва текущо на оперативното ръководство на Дружеството. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска. Контролира входящите данни, необходими за оценката на риска, съгласно приложим метод на достоверност и достатъчност.

- За дъщерното дружество „Фонд за капиталови инвестиции“ АД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- Управителен съвет на ББР (Дружеството-майка) – взема решения за формиране на експозиция към едно юридическо лице или за обща експозиция към група от свързани лица на стойност над 1 милион лева;
- Съвет на директорите - Определя риск апетита на ФКИ. Приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на дружеството и взема решения в границите на своите правомощия. Одобрява изготвените предложения свързани с инвестиции в дялове/акции в размер до 1 млн. лева.
- Отдел „Риск“ – Осъществява цялостен анализ и контрол на риска по отношение на потенциални и сключени сделки от ФКИ относно дялови участия. Отговаря за спазването на одобрените лимити при следване на принципа на диверсификация на портфейла от инвестиции. Участва в процеса по вземане на решение за избор и управление на дадена инвестиция, както и при избор на подходящ вариант за изход от инвестицията. Съгласува периодичните преоценки на инвестициите на Фонда. Съвместно със звената „Инвестиции“ и „Правно“, извършва периодичен мониторинг по портфейлните инвестиции, чрез изготвяне на периодични доклади за дейността.

4 БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО И ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

В съответствие с изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове, регулиращи банковата дейност в страната, ББР следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения при индивидуалните и консолидираните си отчети. Към 31.12.2020 г., ББР е спазила всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

Считано от 1 октомври 2020 г., съгласно решение (ЕС) 2020/1015 на ЕЦБ от 24 юни 2020 година за установяване на тясно сътрудничество между Европейската централна банка и Българската народна банка (ЕЦБ/2020/30), Банката остана под директен надзор от БНБ в тясно сътрудничество с ЕЦБ. Наблюдението, което ЕЦБ осъществява, включва контрол по прилагането на общите надзорни стандарти на Единния надзорен механизъм (ЕНМ). Основните цели на ЕНМ са да осигури сигурността и стабилността на европейската банкова система, да засили финансовата интеграция и стабилност, както и да осигури последователен надзор. През 2020 г. българският лев се включи във валутния механизъм II (ERM II) като заедно с установеното тясно сътрудничество са условие за бъдещото членство на България в еврозоната.

Считано от 1 октомври 2020 г., България се присъедини към Единния механизъм за реструктуриране, заедно с присъединяването към Единния надзорен механизъм и началото на тясното сътрудничество между Българската народна банка и Европейската централна банка. В тази връзка Единния съвет за реструктуриране пое наблюдението върху процеса по планиране на реструктурирането по отношение на Банката. Европейският банков надзор наред с единния механизъм за реструктуриране са двата стълба на банковия съюз в ЕС.

5 КОНТРОЛНА СРЕДА

Дружествата от Групата на ББР следват управленска философия и оперативен стил подчинени на принципите на консервативност при изпълнение на възложените по силата на Закона за ББР стратегически цели на Банката.

Банката прилага модела на трите защитни линии в рамката на управлението на риска:

Първата линия на защита представлява управленския контрол, който ръководителите на оперативните звена упражняват. Оперативното ръководство идентифицира, оценява, контролира и ограничава рисковете, уверявайки се, че те функционират в съответствие с предварително заложените цели.

Втората линия на защита е функцията по управление на риска и съответствие, които се осъществяват от управления „Риск“, „Съответствие“, както и от управление „Класифицирана информация“, по отношение на предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма. В дейността си посочените управления се подпомагат от управление „Планиране, анализ и регулации“ и управление „Правно“. Втората линия на защита е организационно независима от първата и осъществява превантивен и текущ контрол.

Третата линия на защита е функцията по вътрешен одит. Управление „Вътрешен одит на Групата“ извършва последващ контрол и предоставя увереност на висшето ръководство за ефективността на управлението на риска, вътрешния контрол и управлението, както и за начина, по който първата и втората линии постигат целите на управлението на риска и контрола. Управление „Вътрешен одит на Групата“ предоставя цялостна увереност от позицията на най-високото ниво на независимост в организацията, чрез директна субординация на Надзорния съвет.

Ръководството възлага правомощия и отговорности за оперативната дейност в съответствие с детайлно разработена вътрешнонормативна база, съобразена с действащото национално и европейско законодателство, като за гарантиране на взаимоотношенията по отчетността и докладването и йерархията на правомощията са изградени редица специализирани комитети към УС и НС на ББР.

Банката е разработила вътрешнонормативна база, която включва политика и комуникации, насочени към гарантиране, че целият персонал разбира целите на предприятието, знае по какъв начин индивидуалните действия на всеки са вътрешно обвързани и допринасят за тези цели, и кой и по какъв начин се отчита и за какво носи отговорност.

Банката е изградила информационна система, включително свързани с нея бизнес процеси, осигуряващи необходимото качество и контрол на финансовата отчетност и комуникация.

Одитният комитет на банката наблюдава процесите по финансово отчитане, ефективността на системите за вътрешен контрол и ефективността на системите за управление на рисковете, наблюдава независимия финансов одит, извършва преглед на независимостта на регистрирания одитор, и дава препоръки за избор на регистриран одитор.

6 УПРАВЛЕНИЕ НА „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ ЕАД

„Българска банка за развитие“ ЕАД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет.

Към 31.12.2020 г. органите на управление имат следния състав:

6.1 НАДЗОРЕН СЪВЕТ НА ББР КЪМ 31.12.2021 Г И КЪМ ДАТАТА НА ОДОБРЕНИЕ НА ТАЗИ ДЕКЛАРАЦИЯ:

Валентин Любомиров Михов – председател на НС от 25.06.2021 г.

Валентин Михов има магистърски степени по международни икономически отношения от МГИМО и по бизнес администрация от INSEAD. Притежава значителен опит в ръководството на банки. От 1999 до 2008 г. е консултант и младши партньор в консултантската фирма McKinsey и е ръководил проекти в най-големите банки в България, Германия и Русия. В периода 2008 – 2017 г. той е бил на висши ръководни длъжности в Коммерцбанк в Германия, Сбербанк Русия, Сбербанк Европа в Австрия, както и в надзорните съвети на техни дъщерни банки в редица страни в Източна Европа. От 2018 г. отново съветва банки и компании като консултант или независим член на Съвета на директорите.

Васил Атанасов Щонов – Заместник-председател на НС от 25.06.2021 г.

Васил Щонов е магистър по финанси от Масачузетския институт по технологии в Кеймбридж. Той има богат опит банковото дело, телекомуникациите и енергетиката. Има опит в американски фонд за рискови инвестиции в малки и средни предприятия в Лос Анджелис, в консултантската компания МакКинзи (McKinsey) като младши партньор, където е ръководил екипи по анализ и управление на търговски банки, и в инвестиционната банка Bear Stearns в Ню Йорк. Бил е главен директор стратегии и маркетинг на кабелната компания Blizoo. Служебен министър на икономиката и енергетиката през 2014 г.

Стамен Стаменов Янев – Член на НС от 26.08.2020 г.

Стамен Янев е магистър по право от СУ „Св. Климент Охридски“. Специализирал е европейско и английско право в ASSER College Europe в Холандия, University of Cambridge, University College London, European University Institute (Италия). Янев е юрист, специализирал в сферата на сливанията и придобиванията, както и в областта на инвестициите. Професионалният му път преминава през големите международни консултантски компании, сред които и българските подразделения на някои от четирите най-големи одиторски фирми в света. От 2015 г. е изпълнителен директор на Българската агенция за инвестиции. Заместник-министър на икономиката от 2020 до 2021 г.

Лъчезар Димитров Борисов – Председател на НС до 26.08.2020 г.

Лъчезар Борисов е роден през 1978 г. в гр. Самоков. Магистър по Макроикономика и Счетоводство и финанси от Университета за национално и световно стопанство (УНСС). Има редица специализации у нас и в чужбина, включително по предприемачество и рисков капитал в Американския университет в България, по Управление на проекти във WIFI, Австрия, Насърчаване на преките чуждестранни инвестиции в JICA, Япония, борсово-валутна търговия и банки, в CITIBANK и др. Има богат опит в сферата на корпоративното управление, участвал е в

ръководството на частни и държавни компании в сферата на промишлеността, енергетиката и финансовото управление. Г-н Борисов е Председател на НС на ББР до 26.08.2020 г.

Митко Емилов Симеонов – Заместник-председател и член на НС*

Митко Симеонов е магистър по право от Нов български университет и магистър по международни икономически отношения от УНСС. Има и следдипломна квалификация по финансов мениджмънт от УНСС. Бил е заместник-изпълнителен и изпълнителен директор в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

*Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

Велина Илиева Бурска – Член на НС*

Велина Бурска е магистър по икономика и организация на вътрешната търговия от УНСС. От 2002 до 2017 година е директор на дирекция „Следприватизационен контрол“ в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

*Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

При осъществяване на правомощията си Надзорният съвет се подпомага от специализирани комитети, както следва:

- Комитет за управление на риска – съветва Надзорния съвет и Управителния съвет във връзка с цялостната текуща и бъдеща стратегия по отношение на риска и склонността към поемане на риск и подпомага контрола върху изпълнението ѝ от висшия ръководен персонал.
- Одитен комитет – осъществява наблюдение на процесите по финансово отчитане, наблюдение на ефективността на системите за вътрешен контрол, наблюдение на ефективността на системите за управление на рисковете, наблюдение на дейността по вътрешен одит и изпълнението на одитния план, наблюдение на независимия финансов одит, даване на препоръки за избор на регистриран одитор и др.
- Комитет за възнагражденията – изготвя и предлага решения за възнагражденията, като отчита влиянието върху риска и неговото управление в банката, дългосрочните интереси на акционерите, инвеститорите и другите заинтересовани лица.
- Комитет за подбор – анализира структурата, състава, броя на членовете и резултатите от работата на УС и НС, прави преглед на Политиката за подбор, приемственост и оценка на пригодността в „Българска банка за развитие“ ЕАД и др.

Член	Комитет за управление на риска към 31.12.2020	Комитет за подбор към 31.12.2020	Комитет за възнагражденията към 31.12.2020
Стамен Стаменов Янев	Член	Председател	Член
Митко Емилов Симеонов	Председател	Член	Член
Велина Илиева Бурска	Член	Член	Председател

Член	Комитет за управление на риска (към датата на одобрение тази декларация):	Комитет за подбор (към датата на одобрение тази декларация):	Комитет за възнагражденията (към датата на одобрение тази декларация):
Валентин Любомиров Михов	Член	Председател	Член
Васил Атанасов Щонов	Член	Член	Председател
Стамен Стаменов Янев	Председател	Член	Член

6.2 ОДИТЕН КОМИТЕТ КЪМ 31.12.2020 Г. И КЪМ ДАТАТА НА ОДОБРЕНИЕ НА ТАЗИ ДЕКЛАРАЦИЯ:

Одитният комитет се състои от следните членове:

Към датата на одобрение на настоящия документ Одитният комитет е в следния състав:

Драгомир Иванов Вучев – Председател на Одитния комитет от 25.05.2021 г.

Васил Атанасов Щонов – Член на Одитния комитет от 25.05.2021 г.

Васил Щонов е магистър по финанси от Масачузетския институт по технологии в Кеймбридж. Той има богат опит банковото дело, телекомуникациите и енергетиката. Има опит в американски фонд за рискови инвестиции в малки и средни предприятия в Лос Анджелис, в консултантската компания МакКинзи (McKinsey) като младши партньор, където е ръководил екипи по анализ и управление на търговски банки, и в инвестиционната банка Bear Stearns в Ню Йорк. Бил е главен директор стратегии и маркетинг на кабелната компания Blizoo. Служебен министър на икономиката и енергетиката през 2014 г.

Гергана Стоянова Москова – Член на Одитния комитет от 07.07.2021 г.

С решение по Протокол от 25.05.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет са освободени Красимир Василев Йорданов, Калина Иванова Маврова и Росица Николова Григорова. На тяхно място са назначени Драгомир Иванов Вучев, Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов. С решение по Протокол от 22.06.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет е освободен г-н

Валентин Любомиров Михов, а с решение от 07.07.2021 г. за член на Одитния комитет е назначена г-жа Гергана Стоянова Москова.

На 16.09.2021 г. министърът на икономиката утвърди и нов Статут на Одитния комитет.

Към края на 2020 г Одитният комитет е във следния състав:

Красимир Василев Йорданов – Председател на Одитния комитет до 25.05.2021 г.;

Красимир Йорданов е магистър-икономист по счетоводство и финансово-контролна дейност от СА „Д. А. Ценов – Свищов“ и магистър по право от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“. Г-н Йорданов има и придобита магистърска степен по правоговор и актьорство в публичните комуникации от НАТФИЗ „Кр. Сарафов“, гр. София. Красимир Василев Йорданов притежава докторска степен по икономика, бил е доцент-преподавател в Нов Български университет в периода 2001-2015 и е заемал длъжността главен одитор в Сметната палата от 2001 г. до 2018 г. В момента е професор-преподавател в Международното бизнес училище – Благоевград и доцент-преподавател в катедра „Финансов контрол“ към УНСС.

Росица Николова Григорова – Член на Одитния комитет до 25.05.2021 г.

Росица Григорова е магистър-икономист по специалност „Финанси“ от УНСС и магистър с квалификация „Инженер по автоматизация“ от Висшия химико технологичен институт, гр. София. В над 25 годишния си професионален опит г-жа Григорова заема следните длъжности: лаборант към Висшия химико технологичен институт, икономист в отдел „Финансово-счетоводен“ към Министерство на отбраната, експерт „Материално-техническо осигуряване“ към „Военно строителство инженеринг“ ЕООД, началник сектор “Младежки програми и проекти“ в Дирекция „Финансово-стопански дейности управление на собствеността“ към Държавната агенция за младежта и спорта и държавен експерт, младши ранг II в отдел “Бюджет“ към Министерство на земеделието и храните. Росица Николова Григорова е заемала ръководни длъжности като началник на отдел „Бюджет“ в Министерство на труда и социалната политика, началник на отдел „Счетоводство“ в Дирекция “Финанси и управление на собствеността“ към Министерство на регионалното развитие и благоустройството, както и е била зам. финансов директор в БНТ. Понастоящем е Финансов директор и директор на Дирекция „Администрация“ в Българска национална телевизия.

Калина Иванова Маврова – Член на Одитния комитет до 25.05.2021 г.;

Калина Маврова е магистър по специалност „Европейски бизнес и финанси“ от университета Нотингам Трент, Великобритания и има бакалавърска степен по специалност „Международни икономически отношения“ от УНСС. Професионалният опит на г-жа Маврова започва в Българска народна банка, където е била стажант и е заемала длъжностите експерт по международни съобщения и експерт по връзки с обществеността. Калина Иванова Маврова продължава професионалната си кариера в Уникредит Булбанк - София, където работи като експерт по разработване на продукти и експерт по маркетингово развитие. Г-жа Маврова има основно участие в проект „Създаване на вътрешен онлайн портал за финансови и икономически анализи“ по време на стажа си в Unicredit S.P.A – Болоня, Италия.

6.3 Управителен съвет на ББР през 2020 г., към 31.12.2020 г. и към датата на тази декларация:

Към датата на одобрение на настоящия документ Управителния съвет е в следния състав:

Крум Георгиев Георгиев – Председател на УС от 30.06.2021 г.

Крум Георгиев има бакалавърска степен по стопанско управление и магистърска степен по финанси от Университета за национално и световно стопанство. Професионалното му развитие включва 11 години опит в банковото дело и натрупани солидни познания в областта на финансовия анализ и корпоративното управление. Бил е ръководител на Отдел „Проектно финансиране“ в ОББ, като е отговарял за увеличаване на кредитното портфолио, проследяване на качеството на кредитния портфейл и структуриране на нови сделки. Има успешно развитие и като мениджър активи в сектора на ВЕИ.

Владимир Рашков Георгиев – Член на УС и изпълнителен директор от 30.06.2021 г.

Владимир Георгиев има повече от 11 години опит в банковата система, преминал е през всички нива на развитие, с дългогодишен управленски опит начело на дирекции и управления в няколко големи търговски банки, както и като член на Управителния съвет и изпълнителен директор на банкови институции. С доказан опит в областта на международната дейност и ликвидността на банките, международните кредитни и кореспондентски отношения, както и в областта на оздравяването на банки с лош кредитен портфейл, дилърските операции, документарните операции, ликвидността, корпоративното финансиране и събирането на проблемни кредити. Участвал е в екипите по консолидацията на две големи български банки като отговарящ за обединението в областта на международните кредитни и кореспондентски отношения и ликвидността. Владимир Георгиев е специализирал финанси и банковото дело в Германия, Австрия, Белгия, Люксембург. Повече от 19 години опит във финансовото управление на български и чуждестранни инвестиции в различни сектори на икономиката. Организиран Първично Публично Предлагане и Облигационно финансиране чрез БФБ за няколко корпоративни структури..

Цанко Руменов Арабаджиев – Член на УС и изпълнителен директор от 30.06.2021 г.

Цанко Арабаджиев е финансов мениджър с 16 години опит и утвърдено присъствие в банковия, застрахователния и частния сектор. Професионалният му път започва в ОББ, където в периода 2005-2013 г. преминава през различни нива на развитие в областта на банкирането на дребно, управлението на колективни инвестиционни схеми и кредитирането на малък и среден бизнес. През 2013 г. се присъединява към застрахователна компания „УНИКА“, където в продължение на 5 години е директор „Управление на инвестициите“. Основните му отговорности са свързани с цялостното управление на паричните потоци на компанията, изготвяне и прилагане на стратегии за управление на активите, така че да се постигне оптимална възвръщаемост в рамките на инвестиционния мандат. В допълнение, води различни проекти, свързани с въвеждане на нови продукти, оптимизиране на разходи и процеси и др. Кариерата на г-н Арабаджиев продължава като главен финансов директор на Норд Холдинг, а от 2019 г. е част от екипа на Пенсионно-осигурителна компания "Доверие", където отговаря за вътрешния

контрол на инвестиционната ѝ дейност и управляваните фондове. Цанко Арабаджиев е завършил Международни икономически отношения в УНСС и притежава магистърска степен по Финанси от същия университет.

Живко Иванов Тодоров – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 14.04.2020 г.

Живко Тодоров притежава магистърска степен по Счетоводство и контрол от УНСС в София, както и Executive MBA от Hult International Business School в Лондон. Професионалната му кариера започва през 1997 г. в ING Bank – клон София, където до 2012 г. заема последователно длъжностите оперативен счетоводител, финансов контролер, главен финансов директор и член на Управителния съвет за България. В периода 2012-2014 г. е назначен за главен финансов директор и член на УС на Алфа Банк – клон България. От юни 2014 до март 2020 г. е главен финансов директор и член на Управителния съвет на Първа инвестиционна банка, където отговаря за ресорите Финанси, Счетоводство, Връзки с инвеститорите, Трежъри и Финансови институции, Кореспондентски отношения. Под негово ръководство се разработва и внедрява вътрешна политика за трансферно ценообразуване на средства и модел за разпределение на разходите, както и модел за изчисляване на рентабилност на ниво бизнес линия, продукти и клиенти. През април 2020 г. г-н Тодоров е избран за изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската банка за развитие.

През 2020 г. и към 31.12.2020 г. Управителният съвет е във следния състав:

Стоян Тодоров Мавродиев – Председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор до 22.04.2020 г.

Стоян Тодоров Мавродиев е магистър по право от СУ „Св. Климент Охридски“ и магистър по финанси от УНСС. Преминал е през поредица курсове в Международната данъчна академия в Амстердам, обучавал се е и в Международната програма за лидери към Държавния департамент на САЩ. Кариерата му започва като правен, данъчен и бизнес консултант в PriceWaterhouse Co. В периода 1996-2006 г. работи като финансов и правен консултант в управляваната от него United Consulting. От 2009 до 2010 г. е заместник-председател на Комисията по икономическа политика, енергетика и туризъм и член на Комисията по бюджет и финанси в 41-ото НС. В продължение на 6 години (2010-2016) е председател на Комисията за финансов надзор, осъществяваща надзора и регулацията на финансовата система и небанковия финансов сектор в България. От 2010 до 2016 г. е член на Консултативния съвет по финансова стабилност (КСФС). В този период членува и в редица международни организации, сред които ESMA, EIOPA, ESRB, IOSCO, IAIS и IOPS. Г-н Мавродиев заема длъжността Главен изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Банката до 22.04.2020 година.

Румен Димитров Митров – Заместник-председател на Управителния съвет и изпълнителен директор до 30.04.2020 г.

Румен Димитров Митров е магистър по счетоводство и контрол от УНСС. Професионалният му опит започва през 1994 г. в НАП - София. В периода 2000-2003 г. е управител на компанията за внос на петролни продукти „СМН ГАЗ“, а от 2003 до 2011 г. се занимава с финансови и данъчни консултации, като управител на двете счетоводни компании „Евротим България“ и „РМ Консулт“.

От 2011 до 2016 г. заема последователно длъжността директор на дирекциите „Надзор на инвестиционната дейност“, „Регулаторна политика“ и „Координация, анализи и политика на регулаторната и надзорната дейност“ в Комисията за финансов надзор. Г-н Митров заема длъжността Изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Банката до 30.04.2020 година.

Николай Димитров Димитров – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор

Николай Димитров е доктор по икономика, завършил Университета за национално и световно стопанство със специалностите „Международни икономически отношения“ и „Финанси“. В периода 2007-2015 г. преминава през редица допълнителни курсове и квалификации в Бизнес училище „Джъдж“ към Кеймбриджския университет (Великобритания), Investment Banking Institute (САЩ) и др. Кариерата му в банковия сектор започва в края на 2003 г. и преминава през Райфайзен банк и Обединена българска банка. В Българската банка за развитие работи от юли 2011 г., като от януари 2012 г. застава начело на Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“, а от април 2013 г. е началник на Управление „Корпоративно банкиране“. Паралелно с това, в периода 2010 – 2017 г. той е бил и хоноруван преподавател в катедра МИО в УНСС.

Панайот Ивов Филипов – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 30.04.2020 г.

Панайот Филипов е завършил УНСС, с магистърска степен по икономика, има и специализация по фондови пазари към Делауеърския университет в България. През 1998 г. е обявен за Брокер №1 на Българската фондова борса с най-голям брой сделки за годината. В банковата сфера влиза през 2001 г., като до 2008 г. заема позиции в СИ Банк, ДЗИ Банк, където е и член на УС, както и в Банка Пиреос България. През 2012 г. поема управленски функции в Общинска банка. През 2014 г. г-н Панайот Филипов е назначен за член на Съвета на директорите на ЗАД „ОЗК – Застраховане“, а през 2017 г. става изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската агенция за експортно застраховане (БАЕЗ). През април 2020 г. г-н Филипов е избран за изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската банка за развитие.

Живко Иванов Тодоров – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 14.04.2020 г.

Живко Тодоров притежава магистърска степен по Счетоводство и контрол от УНСС в София, както и Executive MBA от Hult International Business School в Лондон. Професионалната му кариера започва през 1997 г. в ING Bank – клон София, където до 2012 г. заема последователно длъжностите оперативен счетоводител, финансов контролер, главен финансов директор и член на Управителния съвет за България. В периода 2012-2014 г. е назначен за главен финансов директор и член на УС на Алфа Банк – клон България. От юни 2014 до март 2020 г. е главен финансов директор и член на Управителния съвет на Първа инвестиционна банка, където отговаря за ресорите Финанси, Счетоводство, Връзки с инвеститорите, Трежъри и Финансови институции, Кореспондентски отношения. Под негово ръководство се разработва и внедрява

вътрешна политика за трансферно ценообразуване на средства и модел за разпределение на разходите, както и модел за изчисляване на рентабилност на ниво бизнес линия, продукти и клиенти. През април 2020 г. г-н Тодоров е избран за изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската банка за развитие.

„Българска банка за развитие“ ЕАД се представлява съвместно от двама изпълнителни директори или поне един изпълнителен директор и прокурист. Към датата на одобрение на този документ Банката няма прокурист.

През 2020 г. не са настъпили промени в основните принципи за управление в групата на ББР.

6.4 Комитети към УС

Към Управителният съвет като помощни органи функционират специализирани комитети, както следва:

- Комитет по управление на активите и пасивите (КУАП) – извършва функциите по стратегическото управление на активите, пасивите и ликвидността, както и по управлението на пазарните рискове, в рамките на своите компетенции, определени в отделни вътрешно нормативни документи.
- Комитет по обезценките и провизиите (КОП) - контролира процеса на наблюдение, оценка и класифициране на финансовите инструменти, установяване на очакваните кредитни загуби и формиране на обезценки съгласно приложимите стандарти за финансова отчетност и вътрешната нормативна уредба.
- Комисия за разглеждане на жалби и сигнали – орган за разглеждане на жалби и сигнали, подадени от служители на Групата.

Комитетите към УС имат следните състави към 31.12.2020 г.:

Комитетите към УС	Комитет по Управление на Активите и Пасивите	Комисия за разглеждане на сигнали	Комитет по обезценките и провизиите
Живко Иванов Тодоров	Член		
Панайот Ивов Филипов	Член		
Николай Димитров Димитров	Председател		
Началник у-ние „Риск“	Член	Член	Член
Началник у-ние „Правно“		Член	
Началник у-ние „Сигурност“		Член	
Началник у-ние „Планиране, анализ и регулации“	Член	Член	Председател
Началник у-ние „Вътрешен одит на Групата“		Член	
Началник у-ние „Трежъри“	Член		
Началник у-ние „Съответствие“		Председател	

Комитетите към УС	Комитет по Управление на Активите и Пасивите	Комисия за разглеждане на сигнали	Комитет по обезценките и провизиите
Началник у-ние „Международни финансови институции и Европейски Фондове“	Член		
Началник у-ние „Корпоративно банкиране“			Член
Началник у-ние „Мониторинг и финансови инструменти“	Член		
Началник у-ние „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“			Член
Началник у-ние „Проблемни вземания“			Член

*Председателите се избират от членовете за срок от една година.

Комитетите имат следните състави към датата на одобрение на настоящия документ:

Комитетите към УС	Комитет по Управление на Активите и Пасивите	Комисия за разглеждане на сигнали	Комитет по обезценките и провизиите
Цанко Руменов Арабаджиев	Председател		Член
Крум Георгиев Георгиев	Член		Председател
Владимир Рашков Георгиев	Член		
Живко Иванов Тодоров	Член		
Началник у-ние „Риск“	Член	Член	Член
Началник у-ние „Правно“		Член	
Началник у-ние „Сигурност“		Член	
Началник у-ние „Планиране, анализ и регулации“	Член	Член	Член
Началник у-ние „Вътрешен одит на Групата“		Член	
Началник у-ние „Трежъри“	Член		
Началник у-ние „Съответствие“		Председател	
Началник у-ние „Международни финансови институции и Европейски Фондове“	Член		
Началник у-ние „Корпоративно банкиране“			Член
Началник у-ние „Финансови инструменти“	Член		
Началник у-ние „Проблемни вземания“			Член

*Председателите се избират от членовете за срок от една година.

6.5 Договори със свързани лица, участващи в управлението, и участие на членове на УС и НС на банката в други дружества

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б от Търговския закон между членовете на НС, УС или свързани с тях лица, от една страна, и Банката – от друга, които да излизат извън обичайната дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

През 2020 година между ББР и свързани лица няма сключени сделки или предложения за сключване на такива сделки, които са извън обичайната дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия, по които ББР или нейно дъщерно дружество е страна.

Няма сключени съществени договори, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на - или върху Банката, или в резултат на осъществяване на задължително търгово предлагане. Доколкото съществува законово ограничение относно акционерната структура на ББР, не се очаква да възникнат такива договори.

Не е налице практика по сключване на споразумения между дружествата от Групата на ББР и управителните им органи и/или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание, или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане.

Участието по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва (към 31.12.2020 г.):

Членове на управителния и надзорния орган

I. По отношение на членове на НС на Банката:

Лъчезар Димитров Борисов – председател на НС на ББР до 26.08.2020 г. До 29.07.2020 г. г-н Борсов участва в управлението на следните дружества:

- Фонд енергийна ефективност и възобновяеми източници, БУЛСТАТ: 131330278, член на УС на дружеството;
- Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, ЕИК: 205756975.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Стамен Стаменов Янев – председател на НС от 26.08.2020 г. Участие в управлението на търговски дружества:

- Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ ТПП, ЕИК 205756975, член на Управителния съвет;
- „Българска агенция за инвестиции“, Булстат: 831910252 – изпълнителен директор;

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740 – член на Съвета на директорите – до 29.05.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Митко Емилов Симеонов – няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества или кооперации.

Велина Илиева Бурска - няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества или кооперации.

Васил Атанасов Щонов, член на Надзорния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ЕйЕмСи Директорс“ ЕООД, ЕИК: 205674040 – управител;
- „Ре-лайф Клотинг“, ЕИК: 206181417 – управител.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Валентин Любомиров Михов, председател на Надзорния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Валор Адвайзърс“ ЕООД, ЕИК: 204708828 – управител;
- Първа Украинска Международна Банка - член на Надзорен Съвет.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Валор Адвайзърс“ ЕООД, ЕИК: 204708828 – едноличен собственик на капитала;
- „ЕКШЪН ТС“ ООД, ЕИК: 030222081 – съдружник, без участие в управлението или контрола.

Участие в капитала на други търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник – няма.

II. По отношение на членовете на УС на Банката:

Стоян Тодоров Мавродиев – главен изпълнителен директор, председател на УС на ББР до 22.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г.;
- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката, като председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор – до 20.05.2020 г.;

- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор – до 20.05.2020 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор – до 20.05.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Рийл естейт венчърс“ ЕООД, ЕИК: 131160908, едноличен собственик на капитала;
- „Дженезис Адвайзори Сървисис“ ЕООД, ЕИК: 206148068, едноличен собственик на капитала.

Румен Димитров Митров – изпълнителен директор, заместник-председател на УС на ББР до 30.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г.;
- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г.;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Николай Димитров Димитров – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г.;
- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите.;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите – до 03.06.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Панайот Ивов Филипов – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР от 30.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.;

- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Живко Иванов Тодоров – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР от 14.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите - от 20.05.2020 г.;
- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.;
- „Първа инвестиционна банка“ АД, ЕИК: 831094393, кредитна институция, член на Управителния съвет до 22.04.2020 г.

Владимир Рашков Георгиев – изпълнителен директор и член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества, включително – като прокурист:

- ББР Микрофинансиране ЕАД, ЕИК: 201390740 – председател на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „Дебтнет“ ЕАД, ЕИК: 200817666 – едноличен собственик на капитала;
- „Роза Органика“ ООД, ЕИК: 131389390 – съдружник.

Крум Георгиев Георгиев – председател на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411 – член на Съвета на директорите;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Цанко Руменов Арабаджиев – изпълнителен директор и член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014 – член на Съвета на директорите;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително като неограничено отговорен съдружник: няма.

Във финансовия отчет е оповестена информация за пълния размер на възнагражденията, наградите и/или ползите на членовете на управителните и на контролните органи на Банката за отчетната финансова година, изплатени от емитента и негови дъщерни дружества.

7 УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪЩЕРНИТЕ ДРУЖЕСТВА

Към 31.12.2020 г. ББР е собственик на капитала на следните дъщерни дружества:

Едноличен собственик на:

- „Национален гаранционен фонд“, ЕАД, ЕИК: 200321435;
- „ББР Микрофинансиране“, ЕАД, ЕИК: 201390740;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082;
- Търговски център „Марица“ ЕООД, ЕИК: 115619162.

Притежава съвместно участие, заедно с НГФ, в капитала на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК 205322014, като разпределението на записания капитал е следното (84.62% от капитала на дружеството принадлежат на ББР, а 15.38 % на НГФ).

Упражнява контрол върху Кохоферм ООД⁶, ЕИК 201807408, по силата на упражнени права по залог на търговско предприятие.

7.1 „НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД“ ЕАД

НГФ има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима членове, като към 31.12.2020 г. и към датата на одобрение на тази декларация има следния състав:

Съвет на директорите на дружеството (към 31.12.2020):

Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Захарина Дамянова Тодорова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Съвет на директорите към датата на одобрение на тази декларация:

Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Захарина Дамянова Тодорова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Деян Петров Капълчиев – Член на Съвета на директорите от 27.09.2021 г.

⁶ „Кохоферм“ ООД също не е част от стратегическия бизнес модел на Финансовата група на ББР.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на съвета на директорите заедно.

Членовете на СД на НГФ ЕАД не притежават акции на Фонда, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б от Търговския закон между членовете на СД на НГФ или свързани с тях лица, от една страна, и дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната дейност на дружеството или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на НГФ в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва (към 31.12.2020 г.):

Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник – председател на СД на НГФ от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Гленридж Кепитъл“ ЕООД, ЕИК 205578775, управител.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Гленридж Кепитъл“ ЕООД, ЕИК 205578775, едноличен собственик на капитала;
- „Хобо България“ ООД, ЕИК: 205420451, съдружник - 15%.

Живко Иванов Тодоров – Председател на СД на НГФ от 20.05.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, изпълнителен директор и член на УС от 14.04.2020 г.;
- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК 200321435, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите - от 20.05.2020 г.;
- „Първа инвестиционна банка“ АД, ЕИК: 831094393, кредитна институция, член на Управителния съвет до 22.04.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Захарина Дамянова Тодорова – член на Съвета на директорите на НГФ от 20.05.2020 г.

Няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества.

Деян Петров Калъпчиев - член на СД на НГФ от 27.09.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Кепитъл Алианс“ ЕООД, ЕИК: 175172627, управител;
- „Джи Енд Ел Пропъртис“ ООД, ЕИК: 175172659, представляващ.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Кепитъл Алианс“ ЕООД, ЕИК: 175172627, едноличен собственик на капитала;
- „Джи Енд Ел Пропъртис“ ООД, ЕИК: 175172659, съдружник с размер 50% от капитала.

7.2 „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД (с предишно наименование „Микрофинансираща институция ДЖОБС“ ЕАД)

ББР Микрофинансиране има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, като към 31.12.2020 г. и към датата на одобрение на тази декларация има следния състав:

Съвет на директорите (към 31.12.2020)

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;

Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор, заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Ангелина Георгиева Ангелова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;

Илия Радков Комитов - Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.

Съвет на директорите към датата на одобрение на тази декларация:

Владимир Рашков Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.;

Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Илия Радков Комитов – Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.;

Боян Стефанов Бянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно. Назначеният прокуристи има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите на съответното дружество.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Владимир Рашков Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.;

Участие в управлението на търговски дружества, включително – като прокурист:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – изпълнителен директор и член на Управителния съвет.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „Дебтнет“ ЕАД, ЕИК: 200817666 – едноличен собственик на капитала;
- „Роза Органика“ ООД, ЕИК: 131389390 – съдружник.

Боян Стефанов Бянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.

Няма участие в капитала или в управлението на търговски дружества.

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 изпълнителен директор и член на УС от 30.04.2020 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите

Участие в управлението на търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Ангелина Георгиева Ангелова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „АФЕ“ ЕООД, ЕИК: 204261633, управител.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Код Броудкастинг Груп“ („ТРАНСТРОЙ АМБ“) ЕООД, ЕИК: 205276652, едноличен собственик на капитала до 16.04.2021 г.

Илия Радков Комитов - Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „БРАНД БОЙС“ ЕООД, ЕИК: 203557782, управител;
- „СЕНМОН“, ЕИК: 202994314, управител.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „БРАНД БОЙС“ ЕООД, ЕИК: 203557782, съдружник;
- „СЕНМОН“ ЕООД, ЕИК: 202994314, едноличен собственик на капитала.

7.3 „ФОНД ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ“ АД

„Българска банка за развитие“ ЕАД притежава участие в размер 84.62% от капитала на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, като 15.38% от капитала на дружеството се притежава от „Национален гаранционен фонд“ ЕАД.

ФКИ има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима членове, като в края на 2020 г. и към датата на одобрение на тази декларация има следния състав:

Съвет на директорите (към 31.12.2020 г.):

Николай Димитров Димитров – Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор от 20.05.2020 г. до 20.08.2021 г.;

Тихомир Гочев Чемширов – Заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 14.09.2021 г.;

Цветомир Георгиев Цанов – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Съвет на директорите към датата на одобрение на тази декларация:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.;

Стефан Стефанов Тъмнев – Изпълнителен директор и Заместник - председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.;

Цветомир Георгиев Цанов - Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Красимир Танев Атанасов – Член на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.

От 21.08.2020 г. дружеството има и упълномощен прокурист Ангел Пенев Хаджиев.

Дружеството се представлява от всеки двама измежду членовете на съвета на директорите и прокуриста. Назначеният прокурист има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите на ФКИ.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „Фонд за Капиталови инвестиции“ АД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД– изпълнителен директор и член на Управителния съвет;

- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации - няма.

Стефан Стефанов Тъмнев – Изпълнителен директор и Заместник - председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества: няма.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „РМ ФРУТ“ ООД, ЕИК 206485936, съдружник с дял от 10%.

Красимир Танев Атанасов – Член на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Омега Трейдинг Партнърс“ ООД, ЕИК 175048191 – управител;
- „Праймус“ ЕООД, ЕИК 175080997 – управител.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „Омега Трейдинг Партнърс“ ООД, ЕИК 175048191 – съдружник с дял от 50%.
- „Праймус“ ЕООД, ЕИК 175080997 – едноличен собственик на капитала.

Николай Димитров Димитров – Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор от 20.05.2020 г. до 20.08.2021 г.; Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, Изпълнителен директор и член на УС на банката;
- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г.;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г.;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите – до 03.06.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Тихомир Гочев Чемширов – Заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 14.09.2021 г.

Участие в управлението на други търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Цветомир Георгиев Цанов – член на Съвета на директорите на дружеството

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ТИ ЕМ АЙ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК: 175330187 - управител;
- „М2 ПРОМ“ АД, ЕИК: 206194254, член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „ТИ ЕМ АЙ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК: 175330187 – едноличен собственик на капитала;

7.4 „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД

ББР Лизинг има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, като в края на 2020 г. и към датата на одобрение на тази декларация има следния състав:

Съвет на директорите (31.12.2020 г.):

Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 23.08.2021 г.;

Емил Вълканов Вълканов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Антония Христофорова Добрева – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Дружеството има упълномощен прокурист - **Ивайло Кирилов Попов** от 01.06.2020 г.

Съвет на директорите към датата на одобрение на тази декларация:

Крум Георгиев Георгиев от 23.08.2021 г. – Председател на Съвета на директорите;

Емил Вълканов Вълканов - Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Антония Христофорова Добрева - Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Дружеството има упълномощен прокурист – **Ивайло Кирилов Попов** от 01.06.2020 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама членове на Съвета на директорите заедно. Назначеният прокурист има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите на ББР Лизинг.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Лизинг“ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

Крум Георгиев Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД - председател на Управителния съвет;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации - няма.

Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 23.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, изпълнителен директор и член на УС от 14.04.2020 г.;
- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.;
- „Първа инвестиционна банка“ АД, ЕИК: 831094393, кредитна институция, член на Управителния съвет до 22.04.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Емил Вълканов Вълканов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Антония Христофорова Добрева – Член на Съвета на директорите от 20.05.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества – няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Ивайло Кирилов Попов – прокурист.

Участие в управлението на търговски дружества – няма.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Взех“ ЕООД, ЕИК: 203745229, съдружник – до 02.06.2020 г.

7.5 „ББР Факторинг“ ЕАД

ББР Факторинг има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, който в края на 2020 г. и към датата на одобрение на тази декларация има следния състав:

Съвет на директорите (към 31.12.2020 г.):

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г до 16.09.2021 г.;

Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Тодор Христов Гунчев – Член на Съвета на директорите от 03.06.2020 г.

Съвет на директорите към датата на одобрение на тази декларация:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.;

Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Крум Георгиев Георгиев – Член на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Факторинг“ АД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД – изпълнителен директор и член на Управителния съвет;
- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014 – член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации - няма.

Крум Георгиев Георгиев – Член на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД– председател на Управителния съвет;
- „ББР Лизинг“ АД, ЕИК: 205565411 – член на Съвета на директорите.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации - няма.

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г до 16.09.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, изпълнителен директор и член на УС от 30.04.2020 г.;
- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите.

Участие в управлението на търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Тодор Христов Гунчев – член на Съвета на директорите от 03.06.2020 г. до 16.09.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

В Групата на ББР за 2020 г. няма сключени съществени договори, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола или в резултат на осъществяване на задължително търгово предлагане, и не се очаква да възникнат такива договори.

8 СДЕЛКИ С ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА

Собственик на ББР е българската държава. В консолидираните и индивидуални финансови отчети на Банката е предоставена детайлна информация относно сделките на Групата на ББР и на ББР с дружества под общ контрол на държавата.

9 СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ И БИЗНЕС ЦЕЛИ

Дългосрочните цели на Банката са тясно обвързани с насърчителната ѝ дейност и не бива да се ограничават в средносрочна рамка. Те обхващат:

- подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средните предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране, чрез предоставяне на финансови схеми и инструменти за финансиране на неоптимални и небалансирани ситуации, за които пазарът не предоставя адекватно на търсенето решение;
- прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната;
- привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната;
- привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната;

- привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции.

Стратегията и дейността на Групата на ББР през следващите 3 години се придържа към установените дългосрочни цели, но следва стриктно и националните приоритети, като се опира на три основни стълба:

- Устойчиво икономическо развитие с намаляване на въглеродния отпечатък и негативните ефекти върху околната среда, и увеличаване степента на кръговост и ефективност в използването на ресурсите;
- Дигитална трансформация и технологично екипиране на българския бизнес за повишаване на продуктивността, ефективността и конкурентоспособността, и за насърчаване на прехода към Индустрия 4.0;
- Разширяване на експортния потенциал чрез ускорена и устойчива интеграция в европейските вериги на стойност и доставки — подпомагане на свързаността и катализиране на инвестиции в модерна и “смарт” инфраструктура за бизнеса.

Стратегическите цели за 2021 - 2023 на Групата са префокусирани съгласно националните приоритети и са насочени към по-бързото възстановяване на МСП и рестарт на икономиката след коронакризата. Те включват:

- Достъп до финансиране на МСП и предоставяне на гъвкави условия по обслужването на кредитите в партньорство и допълняемост, а не в конкуренция с търговските банки. Директното кредитиране на микро, малки и средни фирми ще остане важен сегмент в дейността.
- Подпомагане на финансирането на публични инвестиционни проекти в напреднала фаза на подготовка, на проекти на екологичната и модерната инфраструктура. Това изисква задълбочено сътрудничество с публичния сектор, като подобрява рисковия профил на портфейла на банката, което се отчита позитивно от рейтинговите агенции.
- Подпомагане на финансирането на проекти на устойчивата икономика като зеления транспорт, цифровия преход, чистото производство и използването на енергията (с цел декарбонизация и преход към неутралност по отношение на климата).
- Продължаване на изпълнението на действащата Национална програма за енергийна ефективност за многофамилните жилищни сгради.
- Подпомагане на проекти със социална значимост (социално включване) за укрепване на социалната среда и културната общност.

При осъществяване на дейността си Групата на ББР се ръководи от принципите на прозрачност, неутралност, рентабилност, ефективност, пазарна съвместимост и добра банкова практика. Основна задача на Групата през периода е да посреща нуждите от възстановяване и растеж на българската икономика след кризата и да добавя стойност за кредитополучателите. С финансово-кредитната си дейност ББР адресира предизвикателствата на кризата и предприема мерки за улесняване на достъпа до финансиране и адекватността на финансов ресурс. Чрез инструментите ББР ще се стреми да споделя риска с частния сектор, да търси облекчаване на

финансовите условия по кредитите и така да създава силни стимули за другите банки да кредитират малките и развиващи се компании.

Стратегия 2021-2023 за дейността на Групата на ББР е съобразена с целите на политиката за насърчаване на МСП. Групата на ББР ще продължи да подкрепя и през новия стратегически период финансово жизнеспособни и икономически устойчиви проекти. ББР ще цели увеличение на присъствието си в инфраструктурния сектор, в това число в енергетиката, възобновяемите енергийни източници, ИТ и телекомуникациите, транспорта и общинската инфраструктура.

За ефективното изпълнение на горните цели и задачи, Групата на ББР разчита на статута си на банка за развитие и възможностите за привличане на дългосрочно по-евтин ресурс от европейски мултилатерални банки, международни финансови институции и международни търговски банки. Друг източник на външно финансиране са и капиталовите международни пазари. През периода ББР планира да използва възможностите на предлаганите инструменти от институциите на Европейския съюз за директно кредитиране и издаване на гаранции към други банки посредници и/или крайни кредитополучатели.

В бъдеще Групата на ББР ще продължи да предлага финансиране за оборотен капитал, капиталови инвестиции и експортно финансиране за малкия и среден бизнес. Групата предлага гъвкави и съобразени с пазарното търсене финансови решения, които отговарят на спецификата на кредитополучателя и на финансирувания проект.

10 СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ И ПОЛИТИКА НА МНОГООБРАЗИЕ

Своята мисия за корпоративна социална отговорност Българската банка за развитие традиционно посвещава на значими за обществения живот теми като образование, култура, изкуство и история, предприемачество. Подкрепата на уязвими социални групи и съхранение на природното разнообразие е част не само от корпоративната отговорност на институцията, но и от разбирането и личното участие на голяма част от служителите на Групата на ББР. През 2020 г. с избухването на пандемията от COVID-19 в програмата ни за корпоративна социална отговорност се появи и ново направление – сферата на здравеопазването.

10.1 Здравеопазване

ББР реализира поредица от дарителски кампании във връзка с обявеното от месец март 2020 г. извънредно положение в страната и избухването на **пандемията от COVID-19**. Бяха подпомогнати лечебни заведения в София и страната за закупуване на животоспасяваща апаратура – респиратори, апарати за газов анализ и тестове за COVID-19. Като продължение бе реализирана и кампания сред служителите на банката и дъщерните дружества, които направиха лични дарения за екипите на Центъра за спешна помощ – София, както и дарение за медиците и служителите, които работят на първа линия по време на коледните и новогодишни празници.

10.2 Култура, изкуство и културно-историческо наследство

Българското изкуство, история и култура, са сред фундаментите, които изграждат и съхраняват българската национална идентичност. По тази причина ББР полага последователни

усилия за реализирането на културни инициативи и проекти за съхраняване на постигнатото в тази област.

В тази посока през 2020 г. ББР реализира кампания за популяризиране и опазване на културното наследство. Една от областите с потенциал за такова подпомагане са недвижимите културни паметници и наследство в страната. Банката направи проучване за възможности за финансова подкрепа за културни индустрии и анализ на потребностите на общините от специализиран продукт за реставрация и социализация на културно-историческо наследство.

През 2020 г. ББР реализира подкрепа за организирането на **Международен конкурс за кларнетисти** по случай 100-годишнината от рождението на проф. Сава Димитров, основател на българската кларнетна школа. Победителите в конкурса бяха обявени от Международно жури, съставено от представители на различните водещи европейски национални школи. Банката подкрепи и честването по случай 100-годишния юбилей от създаването на Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ и фондация „Проф. Сава Димитров“.

В продължение на политиката си за подкрепа на българското изкуство, в сградата на ББР продължава организирането на **временни експозиции на картини и скулптури** на млади и утвърдени български автори.

10.3 Образование и предприемачество

Финансовата група на ББР се включи в подкрепа на програмата за насърчаване на растежа на българските МСП и стартиращи компании **„Beam Up Lab“** инициатирано от **Българската фондова борса** за подкрепа на Инициативата има за цел да повиши знанието на компании в т.нар. startup/scale up етап за възможностите за финансиране в България.

Сред образователните проекти, реализирани в сътрудничество с ББР, е и проектът „Иновационен център за интегративно практическо обучение“ на **Националната търговско-банкова гимназия (НТБГ)** в София. Целта на проекта е учениците от X до XII клас да създадат своя организационно-управленска структура, изготвят търговска и административна документация, осъществяват бизнес контакти и извършват своята дейност, съобразно нормативната уредба в страната.

ББР подкрепи **ICAP Bulgaria**, най-голямата група от компании, предлагащи B2B услуги в Югоизточна Европа. Конференцията предостави полезна информация по въпросите на кредитния риск, изнесена от български и международни лектори. Този обмен на идеи, заедно с диалога по отношение на солидни практики за намаляване на кредитния риск, представляват отправна точка за бъдещи планове за сферата на управление на кредитния риск.

10.4 Екология

Банката реализира подкрепа за дейността на фондация **„Шаро – подай лапа на изоставените“** – българска неправителствена организация, чиято основна дейност е спасяването, лекуването и задомяването на бездомни животни, като към момента се грижи за над 120 такива.

10.5 Уязвими социални групи

През 2020 г. ББР продължава подкрепата си за уязвими социални групи. Банката подкрепя организации, чиято дейност подобрява значително качеството на живот на хората в неравностойно положение. Сред тях са:

Сдружение „SOS Детски селища България“

Сдружението осигурява приемна грижа в общност от приемни семейства и по този начин деца, лишени от родителска грижа, израстват в семейна среда и успешно се включват в обществото. В София и Перник са изградени общности от SOS приемни семейства, които отглеждат деца в техните собствени жилища или жилища, собственост на сдружението.

Национален фонд „Св. Никола“

Фондът организира традиционна Коледна кампания в подкрепа на деца и възрастни хора с увреждания, настанени в институции. Чрез подкрепата си за него ББР допринася за по-пълноценен живот на хората с увреждания.

УНИЦЕФ

ББР подкрепя кампания на УНИЦЕФ, в чийто фокус е намаляването на детската смъртност. Инициативата осигурява патронажни сестри в областите Шумен и Сливен, които подпомагат семействата с малки деца в първите 1,000 дни от раждането. По проекта е реализирана помощ за над 12,400 семейства.

„Сдружение граждански инициативи“, гр. Ловеч

ББР предостави дарение за закупуването на климатици за два центъра за обществена подкрепа, социална рехабилитация и интеграция от семеен тип за деца и младежи с увреждания. В тези центрове са настанени 22 деца от бившите домове за деца, лишени от родителски грижи в България.

Сдружение с нестопанска цел „Седем истории“

Основната цел на сдружението е изграждане и оборудване на терапевтични центрове, в които да се даде възможност на децата с аутизъм да се развиват в нормална среда, а техните семейства да придобият знания за начините на социално приобщаване на хората със специални потребности.

„Българската Коледа“

Благотворителната инициатива „Българската Коледа“ се провежда под патронажа на Президента на Република България и до настоящия момент е подпомогнала стотици болни деца чрез предоставяне на средства за диагностика, лечение и рехабилитация. За 22 лечебни заведения в цялата страна е закупена високоспециализирана медицинска апаратура.

Дом за сираци „Св. Николай“ – Нови хан

ББР реализира дарение за закупуване на храна и дърва за огрев в Дом за сираци „Св. Николай“ - Нови хан. Освен в дома в с. Нови Хан част от семействата са настанени в колонията от фамилни къщите в с. Якимово, област Монтана.

Основно училище „Христо Ботев“ в село Рупци

ББР дари на училището в с. Рупци 10 бр. компютърни конфигурации, които не се ползват в работния процес в банката. Искането е свързано с една от новите мерки, които правителството въвежда, относно затваряне на училищата и преминаване на всички ученици в дистанционна форма на обучение.

С цел постигане на специфичната мисия и цели на ББР, управленският екип на Групата се стреми да поддържа и надгражда адаптивна, ефикасна и модерна корпоративна култура и работна среда, съобразена с ценностите на съвременното общество. Основен фокус е да се осигури стабилност, постоянно развитие и надграждане на знанията на екипа на Групата, висока ангажираност и непрекъснато подобряване на предлаганите услуги.

ВЛАДИМИР ГЕОРГИЕВ

**ЧЛЕН НА УС И
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР**

ЖИВКО ТОДОРОВ

**ЧЛЕН НА УС И
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР**

ЦАНКО АРАБАДЖИЕВ

**ЧЛЕН НА УС И
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР**

**БЪЛГАРСКА БАНКА
ЗА РАЗВИТИЕ**

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ
ОДИТОРИ И
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2020 г.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До едноличния акционер на Българска банка за развитие ЕАД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на Българска банка за развитие ЕАД („Банката-майка“) и нейните дъщерни дружества („Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2020 и консолидирания отчет за всеобхватния доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, консолидираното финансово състояние на Групата към 31 декември 2020 и нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Обезценка на предоставени кредити и аванси на клиенти

Оценката на очакваните кредитни загуби от обезценка на предоставени кредити и аванси на клиенти изисква от ръководството на Групата да прилага значително ниво на преценка, особено по отношение на идентифицирането на обезценени вземания и количественото определяне на обезценките на кредити. За да определи сумата на обезценките за очаквани кредитни загуби, Групата прилага статистически модели и индивидуални анализи с входящи данни, получени от вътрешни и външни източници.

Както е оповестено в бел. 18 от приложения консолидиран финансов отчет, Групата е отчетала към 31 декември 2020 кредити и аванси на клиенти с брутна стойност 2,087,855 хил. лв. и очаквани кредитни загуби от обезценка и несъбираемост на кредити и аванси на клиенти в размер на 258,605 хил. лв.

При определяне на очакваните кредитни загуби на колективна основа ключовите предположения, преценки и параметри са свързани с разработване на количествени и качествени показатели за проследяване на значително увеличение на кредитния риск за разпределението на отделните кредитни експозиции на клиенти по фази (Фаза 1: Експозиции без значително увеличение на кредитния риск; Фаза 2: Експозиции със значително увеличение на кредитния риск, но без налични обективни доказателства за обезценка и Фаза 3: Експозиции с налични обективни доказателства за обезценка); за определянето на „вероятността от неизпълнение“ (PD), „загубата при неизпълнение“ (LGD) и „експозицията при неизпълнение“ (EAD), а също така и за включването на информация за бъдещо развитие на макро-икономически фактори предвид различни сценарии при определянето на приблизителните оценки на очакваните кредитни загуби.

Като част от нашите одиторски процедури ние получихме разбиране за процесите на определяне на очакваните кредитни загуби от предоставени кредити и аванси на клиенти, прилагани от Групата. Ние оценихме адекватността на политиките, процедурите и въведените контроли върху процеса, с цел да проектираме нашите по-нататъшни одиторски процедури по такъв начин, че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с начислените очаквани кредитни загуби от предоставени кредити и аванси на клиенти.

Ние преценихме адекватността на методологията, използвана от Групата за идентифициране на загуби от обезценка и за изчисляване на обезценките на индивидуална и портфейлна основа.

Ние оценихме проектирането, въвеждането и оперативната ефективност на релевантните контроли, които ръководството е въвело в процеса на определяне на обезценките.

Нашите тестове бяха фокусирани върху контроли, свързани с:

- навременното идентифициране на значително увеличение на кредитния риск и правилната класификация на кредитите в съответните фази на обезценка,
- редовните процеси за преглед на кредитоспособността на клиентите,
- създаване и редовен преглед на списъци с експозиции под наблюдение,
- одобрение на изготвените от експерти оценки на обезпеченията,
- преглед и одобрение от ръководството на резултатите от изчислението на обезценките.

Също така, ние прегледахме качеството на историческите данни, използвани в изчислението на рисковите параметри, и преизчислихме обезценката на база на

Висока степен на несигурност е присъща за оценката на очакваните кредитни загуби за предоставени кредити и аванси на клиенти, оценявани на колективна основа и зависи от това доколко Групата разполага с достатъчна историческа информация за тестване на използваните допускания и калибриране на точността на параметрите PD и LGD в модела за обезценка.

Определянето на очакваните кредитни загуби на кредити и аванси, оценявани на индивидуална основа, е също свързано с прилагането на значителни преценки и предположения от ръководството, най-вече относно времето на разпределение и стойността на очакваните бъдещи парични потоци по експозицията, включително и тези от реализиране на обезпечението.

Пандемията от COVID-19 доведе до увеличаване на несигурността по отношение на икономическите перспективи и заедно с различните правителствени мерки, включително мораториума върху плащания по кредити, повиши сложността на оценката и мониторинга на финансовото състояние на клиентите, което изисква повишено ниво на преценка при изчисляване на обезценките на кредити и аванси.

Поради значимостта на оценката на предоставените кредити и аванси на клиенти за консолидирания финансов отчет, и поради факта, че допусканията за определяне на очакваните кредитни загуби по своята същност включват значителни преценки, ние преценихме, че обезценката на кредити и аванси на клиенти е ключов одиторски въпрос.

стойностите на рисковите параметри, получени в резултат от прилагането на моделите.

Ние оценихме доколко използваните методи за определяне на обезценките са подходящи.

Ние извършихме детайлни процедури по същество върху рисково-базирана извадка от кредити с цел да проверим дали кредитите са правилно класифицирани и да идентифицираме дали съществуват индикатори за обезценка, които биха довели до необходимост от начисляване на допълнителни обезценки. Ние приложихме професионална преценка, за да оценим допусканията, използвани при определяне на обезценките и сравнихме нашите преценки с използваните от Групата. Ние анализирахме финансовото състояние на кредитополучателите и проверихме дали са налице нарушения на договорите и/или отклонения при спазване на договорните условия. Ние взехме предвид влиянието на текущите икономически условия, оценките на обезпеченията и други фактори, които могат да повлияят на събираемостта на кредитите. Ние оценихме адекватността на допусканията и преценките на Групата, свързани с въздействието на пандемията от COVID-19, включително мораториума върху плащания по кредити и други мерки, върху оценката на очакваните кредитни загуби и всички аспекти на процеса по определянето им.

Ние включихме в одита експерти на одиторите в областите, изискващи специфична експертиза.

Ние извършихме оценка доколко оповестяванията в консолидирания финансов отчет на Групата, свързани с оценката на кредитите и аванси на клиенти, са пълни, подходящи и адекватни.

Обезценка на договори за финансови гаранции, свързани с програмите за противодействие на последиците от пандемията от COVID-19

Българска банка за развитие ЕАД е издател на договори за финансова гаранция, които изискват Групата да направи определени плащания, за да възстанови на притежателя на гаранцията загубата, която е претърпял, в случай че даден длъжник не е направил плащане, когато е било дължимо, в съответствие с първоначалните или променени условия на дългов инструмент.

Към 31 декември 2020 Групата оценява договорите за финансови гаранции по стойността на коректива за загуби, определена в съответствие с МСФО 9.

Договорите за финансови гаранции, поети от Българска банка за развитие ЕАД съгласно програмите за противодействие на последиците от пандемията от COVID-19 представляват гаранции за кредитен риск, които се анализират и обезценяват съгласно разработен от Групата модел за обезценка, базиран на настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци по програмите и отчитащ техните специфики.

Както е оповестено в бел. 32 в приложения консолидиран финансов отчет изчислените провизии към 31 декември 2020 са 120,308 хил. лв. общо за гаранции по кредити на предприятия и за гаранции по кредити на физически лица.

Оценката на загубите от поети финансови гаранции изисква от ръководството на Групата да прилага значително ниво на преценка, особено по отношение на тяхното количествено определяне.

Поради значимостта на оценката на загубите от поетите финансови гаранции за консолидирания финансов отчет, и поради факта, че допусканията за определяне на очакваните кредитни загуби по своята същност включват значителни преценки, ние преценихме, че

Като част от нашите одиторски процедури ние получихме разбиране за процесите на определяне на очакваните кредитни загуби от договори за финансови гаранции, прилагани от Групата. Ние оценихме адекватността на политиките, процедурите и въведените контроли върху процеса, с цел да проектираме нашите по-нататъшни одиторски процедури по такъв начин, че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с начислените очаквани кредитни загуби от договори за финансови гаранции.

Ние преценихме адекватността на методологията, използвана от Групата за идентифициране на загуби от обезценка и за изчисляване на очакваните кредитни загуби от договори за финансови гаранции.

Ние оценихме проектирането и въвеждането на релевантните контроли, които ръководството е въвело в процеса на определяне на обезценките от договори за финансови гаранции.

Също така, ние прегледахме качеството на данните, използвани в изчислението на очакваните кредитни загуби, и преизчислихме обезценката на база на параметрите, получени в резултат от прилагането на моделите.

Ние включихме в одита експерти на одиторите в областите, изискващи специфична експертиза.

Ние извършихме детайлни процедури по същество върху всички договори за финансови гаранции с цел да проверим дали те са правилно класифицирани и да идентифицираме дали съществуват индикатори за обезценка, които биха довели до необходимост от начисляване на допълнителни обезценки. Ние приложихме професионална преценка, за да оценим допусканията, използвани при определяне на обезценките и сравнихме нашите преценки с използваните от Групата. Ние взехме предвид

очакваната кредитна загуба от поетите финансови гаранции е ключов одиторски въпрос.

влиянието на текущите икономически условия и други фактори, които могат да повлияят на очакваните кредитни загуби.

Ние извършихме оценка доколко оповестяванията в консолидирания финансов отчет на Групата, свързани с очакваните кредитни загуби от договори за финансови гаранции, са пълни, подходящи и адекватни.

Последваща оценка на капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, представляващи 18.35% от капитала на Първа инвестиционна банка АД.

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката.

Оценката на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност, изисква от ръководството на Групата да прилага значително ниво на преценка, особено по отношение на идентифицирането на основния пазар за конкретния инструмент и по отношение на хипотезите, използвани при методите за оценяване на справедливата стойност. Йерархията на справедливите стойности предоставя най-висок ранг на обявените (некоригирани) цени на активните пазари за идентични активи или пасиви (хипотези от 1-во ниво) и най-нисък - на ненаблюдаемите хипотези (хипотези от 3-то ниво).

За да определи справедливата стойност на финансовите инструменти, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, Групата възприема обявените пазарни цени или цените на затваряне за хипотези от 1-во ниво.

Както е оповестено в приложения консолидиран финансов отчет, към 31 декември 2020 Групата е отчела финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, представляващи 18.35% от капитала на Първа

Като част от нашите одиторски процедури ние получихме разбиране за процеса на определяне на справедливата стойност на финансови инструменти, прилаган от Групата. Ние оценихме адекватността на политиките, процедурите и въведените контроли върху процеса, с цел да проектираме нашите по-нататъшни одиторски процедури по такъв начин, че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с определянето на справедлива стойност на финансовите инструменти.

Ние оценихме проектирането и въвеждането на релевантните контроли, които ръководството е въвело в процеса на определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти.

Ние преценихме адекватността на преценките, използвани от Групата за идентифициране на основния пазар на финансовия инструмент и за определяне на хипотезите, използвани за оценяване на справедливата стойност.

Ние оценихме доколко използваните методи за определяне на справедливата стойност на финансовия инструмент са подходящи.

Ние извършихме детайлни процедури по същество върху финансовия инструмент, представляващ 18.35% от капитала на Първа инвестиционна банка АД с цел да проверим дали той е правилно класифицирани и да идентифицираме дали съществуват индикатори, които биха довели до определяне на съществено

инвестиционна банка АД със справедлива стойност 50,324 хил. лв. (бел. 21) и загуба от промяна на справедливата стойност на инструмента в размер на 86,504 хил. лв. (бел. 21).

Поради значимостта на оценката на справедливата стойност на този финансов инструмент за консолидирания финансов отчет, и поради факта, че допусканията за нейното определяне включват значителни преценки, ние преценихме, че оценката на справедливата стойност на този финансов инструмент е ключов одиторски въпрос.

различна справедлива стойност. Ние приложихме професионална преценка, за да оценим допусканията, използвани при определяне на справедливата стойност и сравнихме нашите преценки с използваните от Групата.

Ние включихме в одита експерти на одиторите в областите, изискващи специфична експертиза.

Ние извършихме оценка доколко оповестяванията в консолидирания финансов отчет на Групата, свързани със справедливата стойност на финансовия инструмент, са пълни, подходящи и адекватни.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Банката-майка („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността и декларация за корпоративно управление, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Банката-майка („Лицата, натоварени с общо управление“), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одиторите за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одиторите в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет.
- ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността и декларацията за корпоративно управление, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България, Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД и Грант Торнтон ООД са назначени за задължителни одитори на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2020 на Групата от общото събрание на акционерите, проведено на 10 декември 2020, за период от една година.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2020 на Групата представлява втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Делойт Одит ООД и втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Грант Торнтон ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Групата, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Не са предоставяни посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен съвместен одит, освен одита, Делойт Одит ООД (дружество – част от мрежата на Делойт) самостоятелно е предоставило следните услуги на Банката-майка, които не са посочени в доклада за дейността или консолидирания финансов отчет на Групата:
 - Предоставяне на услуги по изразяване на сигурност, различни от одит и преглед на историческа информация съгласно Международен стандарт за ангажименти за изразяване на сигурност 3000 (Преработен) относно изразяване на мнение относно съответствието с изискванията на Европейския Съюз за следните стълбове: системата за вътрешен контрол; счетоводната система; независим външен одит; обществени поръчки; финансови инструменти; изключване от достъп до финансиране; публикуване на информация за получателите; защита на личните данни. Периодът, обхванат от оценката, е 1 юни 2019 – 30 май 2020.

- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен съвместен одит, освен одита, Делойт Одит ООД и Грант Торнтон ООД съвместно са предоставили следните услуги на Банката-майка, които не са посочени в доклада за дейността или консолидирания финансов отчет на Групата:
 - Договорени процедури относно приложението в Банката-майка на Наредба 10 на Българска народна банка за периода 1 януари – 31 декември 2020, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“.

Делойт Одит ООД

Делойт Одит ООД

Росица Ботева
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

Грант Торнтон ООД

Силвия Динова
Регистриран одитор отговорен за одита

СД

Марий Апостолов
Управител

бул. Черни връх 26
1421 София, България

3 декември 2021

**БЪЛГАРСКА БАНКА
ЗА РАЗВИТИЕ**

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ
ОДИТОРИ И
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2020 г.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
 КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	Към 31.12.2020	Към 31.12.2019
Активи			
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	496,279	250,643
Вземания от банки	17	478,700	339,716
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	1,829,250	1,650,088
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския Бюджет	19	57,824	166,821
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - дългови инструменти	21	649,573	596,967
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - капиталови инструменти	21	57,709	3,578
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	20	12,056	12,144
Нетна инвестиция във финансов лизинг	22	39,611	9,735
Активи, държани за продажба	26	3,210	51
Активи, придобити от обезпечения	27	33,938	35,187
Инвестиционни имоти	25	7,608	7,484
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	24	66,645	41,484
Активи с право на ползване	23	108	168
Текущи данъчни вземания	27	1,116	880
Активи по отсрочени данъци	14	8,844	15
Други активи	27	21,447	8,382
Общо активи		3,763,918	3,123,343
Пасиви			
Привлечени средства от международни институции	30	1,238,904	1,211,937
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	980,491	993,370
Депозити от кредитни институции	28	8,176	7,877
Задължения по лизинг	33	279	448
Други привлечени средства	31	85,009	109,351
Провизии	32	127,448	8,215
Пасиви по отсрочени данъци	14	14	417
Други пасиви	34	7,757	4,683
Общо пасиви		2,448,078	2,336,298
Собствен капитал			
Акционерен капитал	35	1,441,774	601,774
Текуща (загуба)/печалба		(231,488)	11,727
Натрупана загуба		(115)	-
Преоценъчен резерв по финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	36	(63,958)	16,694
Резерви	36	169,627	156,850
Общо собствен капитал		1,315,840	787,045
Общо пасиви и собствен капитал		3,763,918	3,123,343

Приложените бележки от 1 до 40 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД на 02.12.2021 г.

[Своето подпис]
 Цанко Арабаджиев
 Изпълнителен директор

[Своето подпис]
 Владимир Георгиев
 Изпълнителен директор

[Своето подпис]
 Живко Тодоров
 Изпълнителен директор

[Своето подпис]
 Иван Личев
 Главен счетоводител
 Съставител

Върху този консолидиран финансов отчет е издаден одиторски доклад на 03 декември 2021 г.

Делойт Одит ООД, одиторско дружество

Росица Ботева

Управител

Регистриран одитор, отговорен за одита

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Силвия Динова, Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, Управител

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

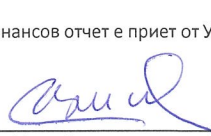
	Бележка	2020	2019
Приходи от лихви	6	81,471	75,273
Разходи за лихви	6	(19,846)	(11,358)
Нетен лихвен доход		61,625	63,915
Приходи от такси и комисиони	7	6,378	5,737
Разходи за такси и комисиони	7	(1,663)	(73)
Нетен доход от такси и комисиони		4,715	5,664
Нетен доход от операции в чуждестранна валута	8	457	421
Нетен доход от финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	9	2,432	3,687
Други приходи от дейността	10	2,286	1,935
Други разходи за дейността	11	(900)	(1,552)
Нетни разходи за обезценки и провизии	12А	(4,568)	(68)
Нетни разходи за обезценки на финансови инструменти	12Б	(258,822)	(30,319)
Оперативна (загуба)/доход		(192,775)	43,683
Разходи за персонала	13А	(20,653)	(16,325)
Общи и административни разходи	13Б	(15,469)	(11,753)
Разходи за амортизации	24	(2,868)	(1,638)
(Загуба)/Печалба преди данъци		(231,765)	13,967
Приход от/(разход за) данък върху печалбата	14	277	(2,240)
Нетна (загуба)/печалба за годината		(231,488)	11,727
Дял от нетната (загуба)/печалба за акционерите на Банката-майка		(231,488)	11,727
Дял от нетната (загуба)/печалба за неконтролиращо участие		-	-
Друг всеобхватен доход			
<i>Статии, които не се рекласифицират към печалбата или загубата:</i>			
Актюерски (загуби)/печалби по планове с дефинирани приходи, нетно от данъци	34	14	(48)
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	15	(77,858)	-
<i>Статии, които впоследствие се рекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	15	(2,794)	5,785
Общо друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		(80,638)	5,737
Общо всеобхватен доход за годината		(312,126)	17,464
Дял от общия всеобхватен доход за акционерите на Банката-майка		(312,126)	17,464
Дял от нетната (загуба)/печалба за неконтролиращо участие		-	-

Приложените бележки от 1 до 40 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД на 02.12.2021 г.

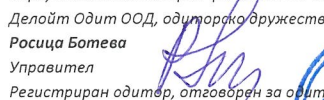

Цанко Арабаджиев
 Изпълнителен директор

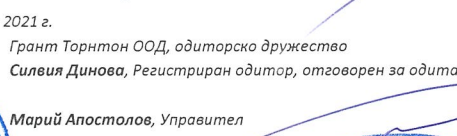

Владимир Георгиев
 Изпълнителен директор

Живко Тодоров
 Изпълнителен директор

Иван Личев
 Главен счетоводител
 Съставител

Върху този консолидиран финансов отчет е издаден одиторски доклад на 03 декември 2021 г.

 Делойт Одит ООД, одиторско дружество
Росица Ботева
 Управител
 Регистриран одитор, отговорен за одита

 Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Силвия Динова, Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, Управител

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧАВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Акционерен капитал	Законови резерви	Допълнителни резерви	Преоценъчен резерв по финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	Неразпределена печалба/Натрупана загуба	Общо
Към 01 януари 2019 г.	601,774	73,672	76,190	10,909	27,621	790,166
Всеобхватен доход за периода						
Печалба	-	-	-	-	11,727	11,727
Друг всеобхватен доход	-	-	(48)	5,785	-	5,737
Общо всеобхватен доход			(48)	5,785	11,727	17,464
Изплатен дивидент*	-	-	-	-	(20,104)	(20,104)
Трансфер към резерви въз основа на решение на акционерите	-	5,557	1,479	-	(7,517)	(481)
Общо сделки с акционерите		5,557	1,479		(27,621)	(20,585)
Към 31 декември 2019 г.	601,774	79,229	77,621	16,694	11,727	787,045
Всеобхватен доход за периода						
Загуба	-	-	-	-	(231,488)	(231,488)
Друг всеобхватен доход	-	-	14	(80,652)	-	(80,638)
Общо всеобхватен доход			14	(80,652)	(231,488)	(312,126)
Трансфер към резерви въз основа на решение на акционерите	-	7,956	4,807	-	(11,842)	921
Увеличение на капитала	840,000	-	-	-	-	840,000
Общо сделки с акционерите	840,000	7,956	4,807		(11,842)	840,921
Към 31 декември 2020 г.	1,441,774	87,185	82,442	(63,958)	(231,603)	1,315,840

* През 2019 г. Групата е разпределила дивидент към акционерите в размер на 20,104 хил. лв. или по 3.34 лв. на акция.

Приложения бележки от 1 до 40 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД на 02.12.2021 г.

Цанко Абаджиев
 Изпълнителен директор

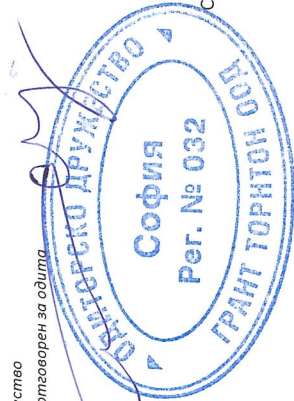
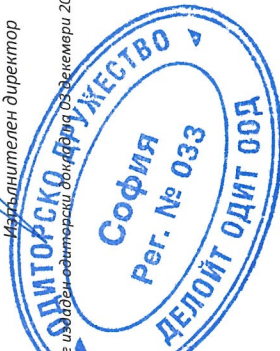
Владимир Георгиев
 Изпълнителен директор

Живко Тодоров
 Изпълнителен директор

Иван Личев
 Главен счетоводител

Върху този консолидиран финансов отчет е извършен одиторски дейност за декември 2021 г.
 Делойт Одит ООД, одиторско дружество
Росица Ботева
 Управител
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество
Силвия Динова, Регистриран одитор, отговорен за одита
Марий Апостолов, Управител

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

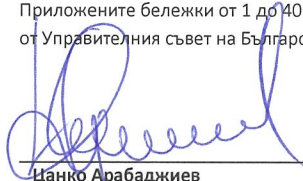
	Бележка	2020	2019
Парични потоци от оперативна дейност			
(Загуба)/печалба за годината, преди данъци		(231,765)	13,967
<i>Корекции за:</i>			
Приходи от дивиденди	10	(25)	(36)
Разходи за обезценки на кредити	12	135,816	29,661
Разходи за/(Приходи от) провизии по гаранции и неусвоени кредитни ангажименти	12	119,829	(450)
(Приходи от)/Разходи за обезценки по портфейлни гаранции	12	(998)	631
Разходи за обезценка на вземания по платени гаранции	12	3,055	1,174
Загуби от обезценки и изменения в справедливата стойност на финансови активи – ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	12	516	(641)
Загуби от обезценки и изменения в справедливата стойност на финансови активи – ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	12	25	-
Разходи за обезценка по финансов лизинг	12, 22	274	-
Печалба от преоценка на инвестиционни имоти	10	(152)	-
Загуби от обезценки и продажба на други активи	12	3,281	6
Нетна загуба/(печалба) от преоценка на валутни активи и пасиви	8	11	6
Амортизации на активи с право на ползване	23	28	8
Разходи за амортизации	24	2,846	1,638
Балансова стойност на отписани активи		75	7
Други изменения		1,262	(1,077)
		34,078	44,894
<i>Изменение на:</i>			
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от банки		(64,795)	(28,325)
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти		(315,025)	(614,594)
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републиканския бюджет		108,997	305,178
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Ценни книжа		68	-
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – дългови и капиталови ценни книжа		(187,905)	41,444
Нетна инвестиция във финансов лизинг		(30,158)	(8,914)
Активи, държани за продажба		(587)	4,772
Депозити от кредитни институции		278	3,358
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции		(12,857)	(177,473)
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност		(14)	85
Провизии		365	204
Други търговски вземания и задължения		(8)	6
Други активи		(24,196)	(13,480)
Други пасиви		2,301	2,143
Платени данъци върху печалбата		(901)	(2,009)
Нетен паричен поток, използван в оперативна дейност		(490,359)	(442,711)
Инвестиционна дейност			
Парични плащания за придобиване на материални/нематериални активи		(27,599)	(5,580)
Парични постъпления от продажба на материални/нематериални активи		-	8
Постъпления от инвестиционни имоти		-	611
Покупка на ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност		(5)	(1,371)
Парични постъпления/(плащания) от падеж на ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход		-	32
Нетен паричен поток, използван в инвестиционна дейност		(27,604)	(6,300)

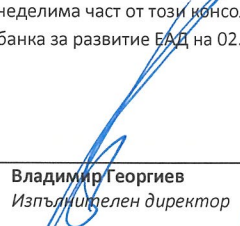
ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

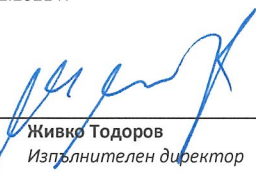
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

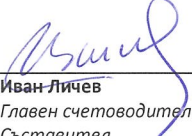
	Бележка	2020	2019
Финансова дейност			
Увеличение на капитала		840,000	-
Платени дивиденди		-	(20,101)
Платени суми по други привлечени средства		(25,732)	(2,465)
Получени суми по други привлечени средства		1,427	1,475
Получени суми по привлечени средства от международни институции		146,687	528,073
Платени суми по привлечени средства от международни институции		(119,720)	(220,918)
Платени суми по лизинг		(105)	(51)
Нетен паричен поток от финансова дейност		842,557	286,013
Нетно (намаление)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		324,594	(162,998)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода	38	454,763	617,761
Парични средства и парични еквиваленти в края на периода	38	779,357	454,763
Оперативни парични потоци, свързани с лихви			
Постъпления от лихви		75,646	82,695
Платени лихви		(16,801)	(10,488)

Приложените бележки от 1 до 40 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие ББД на 02.12.2021 г.

Цанко Арабаджиев
 Изпълнителен директор

Владимир Георгиев
 Изпълнителен директор

Живко Тодоров
 Изпълнителен директор

Иван Личев
 Главен счетоводител
 Съставител

Върху този консолидиран финансов отчет е издаден одиторски доклад на 03 декември 2021 г.

Делойт Оudit ООД, одиторско дружество

Росица Ботева

Управител

Регистриран одитор, отговорен за аудита

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Силвия Динова, Регистриран одитор, отговорен за аудита

Марий Апостолов, Управител

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА

Настоящият консолидиран финансов отчет на Групата Българска банка за развитие ЕАД („Групата“) за годината, приключваща на 31 декември 2020 г., е одобрен за издаване съгласно решение на Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД („ББР“, „Банката“, „Дружеството-майка“) от 02.12.2021 г.

Българска банка за развитие ЕАД („ББР“, „Банката“, „Дружеството-майка“) е еднолично¹ акционерно дружество, регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 121856059, със седалище гр. София, област София-град, България и адрес на управление ул. Дякон Игнатий № 1. Финансовата година на Банката приключва на 31 декември.

Група Българска банка за развитие ЕАД

Група Българска банка за развитие ЕАД включва Дружество-майка – Българска банка за развитие ЕАД и нейните дъщерни дружества – Национален гаранционен фонд ЕАД („НГФ“, „Фондът“), ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД („МФИ“)), Фонд за капиталови инвестиции АД („ФКИ“), ББР Лизинг ЕАД („ББР Лизинг“), ББР Факторинг ЕАД („ББР Факторинг“) и ТЦ Марица ЕООД (ТЦМ).

Българска банка за развитие ЕАД

Българска банка за развитие ЕАД е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество в България под наименованието “Насърчителна банка” АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ДВ бр.43/29.04.2008 г.). С него е уредена структурата и обхвата на дейността на Банката, включително и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества. По силата на този закон функциите, всички права и задължения са приложени към Насърчителна банка АД. Съгласно изискване на закона е проведено Общо събрание на акционерите ѝ (26.06.2008 г.), на което е променено наименованието ѝ на “Българска банка за развитие” и уставът ѝ е приведен, в съответствие с новите законови изисквания към Банката.

Банката притежава лиценз за банкова дейност, издаден от Българска народна банка (БНБ) на 25.02.1999 г. и с последна актуализация от 16.11.2009 г. Банката може да осъществява всички банкови операции, разрешени от българското законодателство. Банката също така е лицензиран инвестиционен посредник.

Банката е била създадена още от самото начало със специална цел – да подкрепя изпълнението на икономическата политика на държавата по отношение на финансиране развитието на бизнеса на малките и средни предприятия (МСП), включително за подкрепяне на техните възможности и инициативи за осъществяване на инвестиции и износ. С приемането на Закона за Българската банка за развитие през 2008 г. тази цел е допълнително доразвита в заложените по закон цели, принципи и обхват на дейност на Банката.

В Закона за Българската банка за развитие (2008 г.) е предвидено учредяването на две дъщерни акционерни дружества на Банката – Фонд за капиталови инвестиции АД и Национален гаранционен фонд ЕАД.

¹ На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично акционерно дружество със собственик българската държава. Правата на едноличен собственик се упражняват от Министъра на икономиката.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Кредитната дейност на Банката е ориентирана към:

- пред-експортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия;
- кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия;
- рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия;
- финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия.

Основните цели на Банката са:

- подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средни предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране;
- привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната;
- прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната;
- привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции;
- привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната;
- финансиране на проекти на местни компании, създаващи експорт, иновации, висока заетост и/или добавена стойност;
- финансиране на приоритетни сектори от икономиката, съгласно приетата правителствена политика за икономическо развитие.

Българска банка за развитие ЕАД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС). Надзорният съвет и Одитният Комитет представляват лицата, натоварени с общо управление.

Към 31 декември 2020 година, Надзорният съвет на ББР (НС) има следния състав: Стамен Стаменов Янев – председател на НС, Митко Емилов Симеонов – зам. председател и член на НС, Велина Илиева Бурска – член на НС.

Към датата на съставяне на настоящия консолидиран отчет Надзорният съвет на ББР има следния състав: Валентин Любомиров Михов – председател на НС и член на НС, Васил Атанасов Щонов - зам. председател и член на НС; Стамен Стаменов Янев – член на НС, Митко Емилов Симеонов – член на НС, Велина Илиева Бурска – член на НС. Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

Съставът на Управителния съвет на ББР към 31 декември 2020 г. е следният: Николай Димитров Димитров – член на УС и изпълнителен директор, Живко Иванов Тодоров – член на УС и изпълнителен директор, и Панайот Ивов Филипов – член на УС и изпълнителен директор.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Към датата на съставяне на настоящия консолидиран отчет Управителния съвет на ББР (УС) има следния състав: Крум Георгиев Георгиев – председател на УС, Владимир Рашков Георгиев – член на УС и изпълнителен директор, Цанко Руменов Арабаджиев – член на УС и изпълнителен директор и Живко Иванов Тодоров – член на УС и изпълнителен директор.

Банката се представява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

Към 31.12.2020 г., в Банката работят 235 служители (31.12.2019 г.: 208).

В Закона за Българската банка за развитие (2008 г.) е предвидено учредяването на две дъщерни акционерни дружества на Банката – Фонд за капиталови инвестиции АД и Национален гаранционен фонд ЕАД (Бележка 23). Национален гаранционен фонд ЕАД е учреден през 2008 г. с 80,000 хил. лв. капитал, а Фонд за капиталови инвестиции АД е учреден през 2018 г. с капитал от 65,000 хил. лв., 100% внесен (25% внесен към 31.12.2019 г.). Участието на ББР във Фонд за капиталови инвестиции АД е 85%, като останалите 15% се притежават от НГФ.

Банката е едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД (с предишно наименование „Микрофинансираща институция ДЖОБС“ ЕАД, регистрирано на 14 януари 2011 година. Общият размер на внесенния капитал е в размер на 7,643 хил. лв. разпределен в 76,430 броя акции по 100 лева на акция.

В допълнение, ББР притежава 100% от капитала на учредените през 2019 г. дружества ББР Лизинг ЕАД, с капитал към 31.12.2020 г. от 20 млн. лв. и ББР Факторинг ЕАД, с капитал към 31.12.2020 г. от 2 млн. лв. На 23.03.2021 г. УС на ББР взе решение за вливане на ББР Факторинг ЕАД в ББР, като ББР ще поеме изцяло дейността на ББР Факторинг, както и неговите активи и пасиви. Българска народна банка и Комисията за защита на конкуренцията предоставиха необходимите регулаторни одобрения за преобразуването. Предстои финализиране на процедурата.

Към 31.12.2020 г., Българска банка за развитие ЕАД няма открити клонове.

Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2020 г.

През 2020 г., в Банката бяха извършени следните промени в управлението и структурата.

Промени в УС на Банката през 2020 г.

С Решение на Надзорния съвет на ББР по Протокол № 10 от 06.04.2020 г. за нов член на Управителния съвет на ББР бе избран г-н Живко Иванов Тодоров. Г-н Живко Иванов Тодоров бе овластен да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. обстоятелствата бяха вписани в Търговския регистър на 14.04.2020 г.

С Решение на Надзорния съвет на ББР по Протокол № 12 от 08.04.2020 г. бе оттеглено овластяването за представляване от главния изпълнителен директор и бе взето решение за освобождаване на г-н Стоян Тодоров Мавродиев като член на Управителния съвет на Банката. обстоятелствата бяха вписани в Търговския регистър на 22.04.2020 г.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2020 г. (продължение)

Промени в УС на Банката през 2020 г. (продължение)

С Решение на Надзорния съвет по Протокол № 12 от 14.04.2020 г. за нов член на Управителния съвет на ББР бе избран г-н Панайот Ивов Филипов. Това обстоятелство бе вписано в Търговския регистър на 24.04.2020г. Г-н Панайот Филипов бе овластен да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. Това обстоятелство бе вписано в Търговския регистър на 30.04.2020 г.

С Решение на Надзорния съвет по Протокол № 18 от 24.04.2020 г. бе оттеглено овластяването за представляване от изпълнителния директор и бе взето решение за освобождаване на г-н Румен Димитров Митров като член на Управителния съвет на Банката. Това обстоятелство бе вписано в Търговския регистър на 30.04.2020 г.

Промени в НС на Банката през 2020 г.

С Решение на Общото събрание на акционерите на Банката от 20.08.2020 г. г-н Лъчезар Димитров Борисов бе освободен като член на Надзорния съвет, като бе прието неговото място да заеме г-н Стамен Стаменов Янев. С вписване в Търговски регистър от 26.08.2020 г. бе заличено участието на г-н Лъчезар Борисов в състава на Надзорния съвет на Банката, като на негово място, с вписване от същата дата бе вписан г-н Стамен Стаменов Янев.

Промяна в структурата на Банката през 2020 г.

С решения на УС от 12.05.2020 г., 22.06.2020 г. и 21.08.2020 г., потвърдени от НС с решение от 14.05.2020 г., 29.06.2020г. и от 01.09.2020 г., Банката извърши промени в организационната си структура, както следва:

- Закри звената Главен секретар и Кабинет на УС
- Прехвърли отдели „Стратегическо развитие и планиране“, „Връзки с обществеността“ и „Концесии“, дотогава подчинени на началник на Кабинет на УС към изпълнителен директор, като Отдел „Стратегическо развитие и планиране“ се трансформира в управление и се преименува на управление „Стратегическо развитие“;
- Отдел „Класифицирана информация“ се трансформира в управление „Класифицирана информация“;
- Отдел „Секретариат“ се отделя от управление „Административно“ на пряко подчинение на изпълнителен директор;
- Длъжността „Длъжностно лице по защита на данните“ (ДЛЗД), част от отдел „Класифицирана информация“, се обособи като отделна длъжност, на пряко подчинение на Изпълнителен директор;
- Създаде ново Управление „Мониторинг и финансови инструменти“.

За целите на разделението на функциите и контрола между изпълнителните директори на ББР структурните единици в организационната структура на Банката са групирани в ресори, като разпределението на ресорите е както следва;

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2020 г. (продължение)
Промяна в структурата на Банката през 2020 г. (продължение)

Ресор № 1

- Управление „Риск“
- Управление „Кредитна администрация“
- Управление „Проблемни вземания“
- Управление „Правно“
- Управление „Информационни технологии“
- Управление „Класифицирана информация“
- Длъжностно лице по защита на данните

Ресор № 2

- Управление „Корпоративно банкиране“
- Управление „Трежъри“
- Управление „Външни програми“
- Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“
- Управление „Международни финансови институции и еврофондове“
- Управление „Мониторинг и финансови инструменти“
- Управление „Административно“
- Управление „Човешки ресурси“
- Управление „Сигурност“
- Отдел „Концесии“
- Отдел „Секретариат“
- Управление „Мониторинг и финансови инструменти“.

Ресор № 3

- Управление „Счетоводство“
- Управление „Планиране, анализ и регулации“
- Управление „Операции и клиентско обслужване“
- Управление „Съответствие“
- Управление „Стратегическо развитие“
- Отдел „Връзки с обществеността“
- Главен икономист

Разпределението на отговорностите между членовете на УС на ББР е както следва:

Ресор 1 – г-н Панайот Филипов, Изпълнителен директор, член на УС

Ресор 2 – г-н Николай Димитров, Изпълнителен директор, член на УС

Ресор 3 – г-н Живко Тодоров, Изпълнителен директор, член на УС

Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2021 г.

Промяна в Надзорния съвет на Българска банка за развитие ЕАД през 2021

С решение на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 25.06.2021 г. Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов са избрани за членове на Надзорния съвет на Банката. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на 07.07.2021 г. Г-н Валентин Любомиров Михов е избран за председател на Надзорния съвет на Банката.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2021 г. (продължение)

Промени в Надзорния съвет на Българска банка за развитие ЕАД през 2021 (продължение)

Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

Промени в Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД през 2021

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 18 от 30.06.2021 г. за нови членове на Управителния съвет на ББР са избрани Владимир Рашков Георгиев, Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. С решение на Управителния съвет по протокол № 44/30.06.2021 г. г-н Владимир Рашков Георгиев и г-н Цанко Руменов Арабаджиев са овластени да представляват и управляват Банката като изпълнителни директори. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. Г-н Крум Георгиев Георгиев е избран за председател на Управителния съвет.

На 14.07.2021 г. Николай Димитров Димитров и Панайот Ивов Филипов са заличени в Търговския регистър като членове на Управителния съвет.

Промени в Одитния комитет на Българска банка за развитие ЕАД през 2021

С решение по Протокол от 25.05.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет са освободени Красимир Василев Йорданов, Калина Иванова Маврова и Росица Николова Григорова. На тяхно място са назначени Драгомир Иванов Вучев, Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов. С решение по Протокол от 22.06.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет е освободен г-н Валентин Любомиров Михов, а с решение от 07.07.2021 г. за член на Одитния комитет е назначена г-жа Гергана Стоянова Москова.

През месец септември 2021 г. министърът на икономиката утвърди и нов Статут на Одитния комитет.

Промяна в отговорностите на членовете на УС през 2021 г.

След извършването на промени в персоналия състав на УС и НС през 2021 г., действащата към момента на изготвяне на настоящия отчет организационна структура е следната – тя е обособена в четири направления, които имат следните ресорни членове на УС и изпълнителни директори:

Ресор № 1, със структура, подчинена на г-н Крум Георгиев Георгиев, Председател на УС:

- Управление „Риск“
- Управление „Кредитна администрация“
- Управление „Проблемни вземания“
- Управление „Класифицирана информация“
- Управление „Сигурност“
- Длъжностно лице по защита на данните

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2021 г. (продължение)

Промяна в отговорностите на членовете на УС през 2021 г. (продължение)

Ресор № 2, със структура, подчинена на г-н Владимир Рашков Георгиев, Изпълнителен директор и член на УС:

- Управление „Корпоративно банкиране“
- Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“
- Управление „Правно“
- Управление „Операции и клиентско обслужване“
- Отдел „Секретариат“
- Отдел „Концесии“

Ресор № 3, със структура, подчинена на г-н Цанко Руменов Арабаджиев, Изпълнителен директор и член на УС:

- Управление „Трежъри“
- Управление „Външни програми“
- Управление „Международни финансови институции и еврофондове“
- Управление „Финансови инструменти“
- Управление „Човешки ресурси“
- Управление „Административно“

Ресор № 4, със структура, подчинена на г-н Живко Иванов Тодоров, Изпълнителен директор и член на УС:

- Главен икономист
- Управление „Счетоводство“
- Управление „Планиране, анализ и регулации“
- Управление „Стратегически анализи и развитие“
- Управление „Съответствие“
- Управление „Информационни технологии“
- Отдел „Връзки с обществеността“

Звено „Вътрешен одит на Групата“ - функцията по вътрешен одит на Групата е независима и в пряка комуникация с НС/УС.

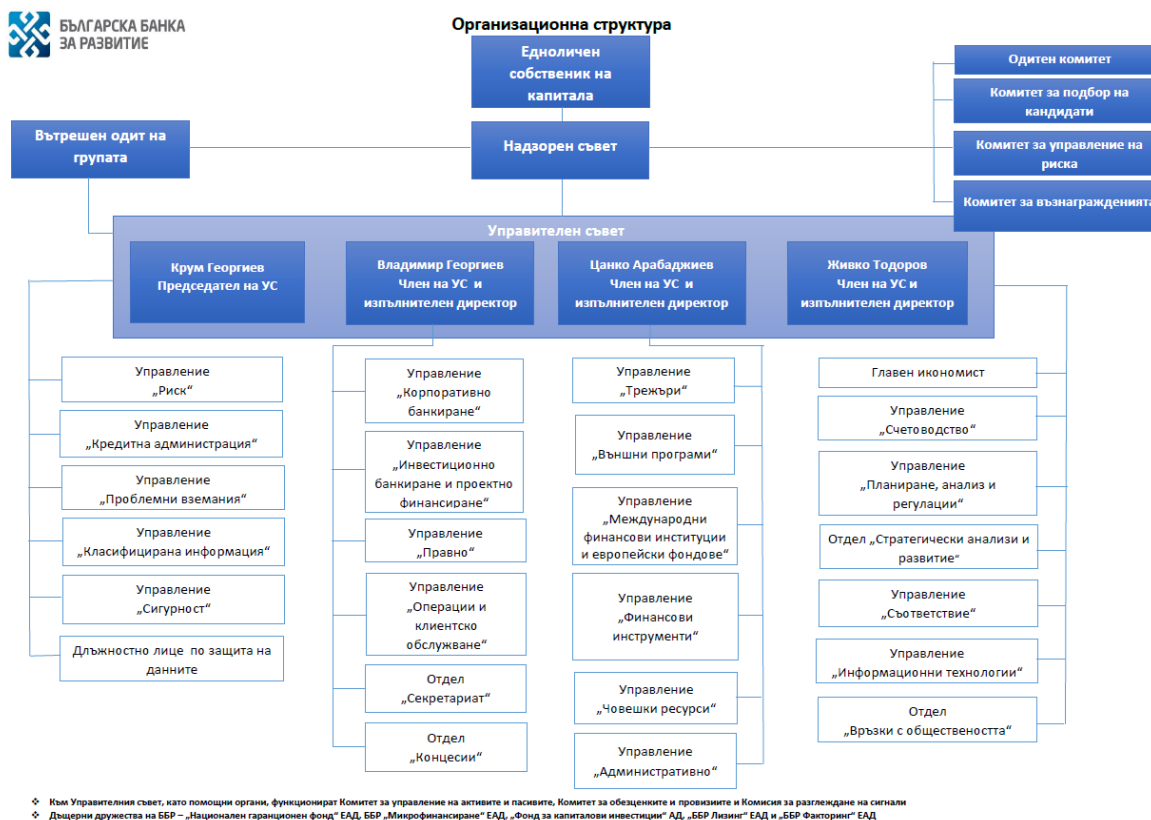
Диаграма на актуалната организационна структура на ББР е представена на следващата страница.

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2021 г. (продължение)

Промяна в отговорностите на членовете на УС през 2021 г. (продължение)

През 2021 г до момента на одобрение на настоящия консолидиран отчет настъпиха следните промени в организационната структура на Банката:

С решение на УС, считано от 12.08.2021 г., наименованието на управление „Мониторинг и финансови инструменти“ е променено на „Финансови инструменти“ с цел акцентирание върху основната дейност при запазване на досегашните функции, като изменението е отразено и в организационната структура на Банката.

С решение на УС от 11.08.2021 г. и от 24.08.2021 г., одобрени с решения на УС от 25.08.2021 г., считано от 01.09.2021 г., са извършени следните промени в ресор № 4:

- Управление „Счетоводство“ се структурира по функции, като се създават отдел „Вътрешно счетоводство“, отдел „Бизнес счетоводство“ и отдел „Данъчна методология“.
- Управление „Стратегическо развитие“ се реструктурира в отдел „Стратегически анализи и развитие“ и преминава на директно подчинение на ресорния изпълнителен директор, в резултат на което отпадат неефективни функции от звеното.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Българска банка за развитие ЕАД (продължение)

Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2021 г. (продължение)

Промяна в отговорностите на членовете на УС през 2021 г. (продължение)

Във връзка с въвеждането на стратегия за по-активно директно кредитиране за бизнеса, в съответствие с промяната на Устава на банката и с цел увеличаване на кредитния портфейл, УС взе решения за създаване, считано от 30.09.2021 г., на звено „Бизнес развитие“ в управление „Корпоративно банкиране“ и на звено „Кол център“ в отдел „Секретариат“, считано от 06.10.2021 г. Дейността на новите звена е с фокус върху предлагането на нови атрактивни банкови продукти, новите клиентски програми, подкрепени от Паневропейския гаранционен фонд (ПЕГФ), стартиране на дигиталната платформа и предоставяне дистанционно на актуална информация по конкретно поставени въпроси, предвид липсата на клонова мрежа на Банката.

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2020 и 2021 г.

Всички дъщерни дружества на ББР се представляват заедно от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите. Назначените прокуристи в дъщерните дружества на ББР имат право да представляват дружеството заедно с член на Съвета на директорите на съответното дружество.

С решение на УС на ББР бяха извършени следните промени в управителните органи на дъщерните на ББР дружества:

ББР Лизинг ЕАД

С Решение по Протокол № 33 от 13.05.2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД, са освободени г-н Стоян Тодоров Мавродиев, г-н Румен Димитров Митров и г-н Николай Димитров Димитров, като членове на Съвета на директорите на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД. За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Живко Иванов Тодоров, г-жа Антония Христофорова Добрева и г-н Емил Вълканов Вълканов. Едновременно с това е оттеглено упълномощаването на прокурита Емил Вълканов Вълканов. Г-н Живко Иванов Тодоров е избран за председател на Съвета на директорите, е г-н Емил Вълканов Вълканов - за заместник-председател на Съвет на директорите и за изпълнителен директор. обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 20.05.2020 г.

С Решение по Протокол № 34 от 13.05.2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД е одобрено упълномощаването на г-н Ивайло Кирилов Попов за Прокурист на „ББР Лизинг“ ЕАД. обстоятелството е вписано в Търговския регистър на 1.06.2020.

С решение по протокол от 17 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД, е освободен Живко Иванов Тодоров като член на Съвета на директорите на дружеството. На негово място за член на Съвета на директорите е избран Крум Георгиев Георгиев. обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 23.08.2021 г. Г-н Крум Георгиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2020 и 2021 г. (продължение)

ББР Лизинг ЕАД (продължение)

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2020 г. е:

- Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 23.08.2021 г.;
- Емил Вълканов Вълканов – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Антония Христофорова Добрева – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Дружеството има упълномощен прокурист - Ивайло Кирилов Попов от 01.06.2020 г.

Съставът на Съвета на директорите към датата на този отчет е:

- Крум Георгиев Георгиев от 23.08.2021 г. – Председател на Съвета на директорите;
- Емил Вълканов Вълканов - Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Антония Христофорова Добрева - Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Дружеството има упълномощен прокурист – Ивайло Кирилов Попов от 01.06.2020 г.

ББР Факторинг ЕАД

С Решение по Протокол № 39 от 13.05.2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД, са освободени г-н Стоян Тодоров Мавродиев и г-н Румен Димитров Митров като членове на Съвета на директорите на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД. За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Панайот Ивов Филипов и г-н Георги Ванюшев Лилянов. Едновременно с това е оттеглено упълномощаването на прокуриста Георги Ванюшев Лилянов. Г-н Панайот Ивов Филипов е избран за председател на Съвета на директорите, г-н Георги Ванюшев Лилянов - за заместник-председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор на „ББР Факторинг“ ЕАД. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 20.05.2020 г.

С Решение по Протокол № 48 от 26.05.2020г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД, е освободен г-н Николай Димитров Димитров като член на Съвета на директорите на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД. За нов член на Съвета на директорите е избран г-н Тодор Христов Гунчев. Обстоятелствата са вписвани в Търговския регистър на 03.06.2020.

С решение по Протокол от 2 септември 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД са освободени Панайот Ивов Филипов и Тодор Христов Гунчев като членове на Съвета на директорите на дружеството, а за нови членове са избрани Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 16.09.2021 г. Г-н Цанко Руменов Арабаджиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2020 и 2021 г. (продължение)

ББР Факторинг ЕАД (продължение)

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2020 г. е:

- Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г до 16.09.2021 г.;
- Георги Ванюшев Лилянков – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Тодор Христов Гунчев – Член на Съвета на директорите от 03.06.2020 г. до 16.09.2021 г.

Съставът на Съвета на директорите към датата на този отчет е:

- Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.;
- Георги Ванюшев Лилянков – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Крум Георгиев Георгиев – Член на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Национален гаранционен фонд ЕАД

С Решение по Протокол № 35 от 13.05.2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на „НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД“ ЕАД, са освободени г-н Стоян Тодоров Мавродиев, г-н Ангел Атанасов Джалъзов и г-н Андон Георгиев Георгиев като членове на Съвета на директорите на „НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД“ ЕАД. За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Живко Иванов Тодоров, г-н Тодор Людмилов Тодоров и г-жа Захарина Дамянова Тодорова. Г-н Живко Иванов Тодоров е избран за председател на Съвета на директорите, г-н Тодор Тодоров - за заместник-председател на СД и за изпълнителен директор на дружеството. Едновременно с това е оттеглено упълномощаването на прокуриста г-н Андон Георгиев Георгиев. обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 20.05.2020 г.

С решение по протокол от 16 септември 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, е избран г-н Деян Петров Калъпчиев за член на Съвета на директорите на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, като това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 27.09.2021 г.

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2020 г. е:

- Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Захарина Дамянова Тодорова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Съставът на Съвета на директорите към датата на този отчет е:

- Живко Иванов Тодоров - Председател от 20.05.2020 г.;
- Тодор Людмилов Тодоров - Изпълнителен директор и заместник от 20.05.2020 г.;
- Захарина Дамянова Тодорова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.
- Деян Петров Калъпчиев - член на СД на НГФ

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2020 и 2021 г. (продължение)

ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД²)

С Решение по Протокол № 37 от 13.05.2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД), са освободени г-н Румен Димитров Митров, г-н Николай Димитров Димитров, г-н Ангел Атанасов Джалъзов и г-жа Христина Атанасова Тодорова, като членове на Съвета на директорите на ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД). За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Панайот Ивов Филипов, г-жа Ивана Борисова Цанева и г-жа Ангелина Георгиева Ангелова. Оттеглено е упълномощаването на прокуриста Христина Тодорова. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 20.05.2020 г.

С Решение по Протокол № 46 от 21.05.2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД), е одобрен избора на г-жа Ивана Борисова Цанева за изпълнителен директор на дружеството.

С Решение по Протокол № 47 от 22.05.2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД) за нов член на Съвета на директорите на дружеството е избран г-н Стамен Стаменов Янев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 29.05.2020.

С решение по протокол от 30.07.2020 г. Управителния съвет на ББР АД, в качеството на едноличен собственик на капитала на ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД), освобождава г-н Стамен Стаменов Янев като член на Съвета на директорите на дружеството. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 05.08.2020 г.

С решение по протокол от 24 август 2020 г. на Управителния съвет на ББР АД, в качеството на едноличен собственик на капитала на ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД), е избран г-н Илия Радков Комитов за член на Съвета на директорите на ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД), като това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 28.08.2020 г.

С решение по протокол от 17 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД), е избран г-н Владимир Рашков Георгиев за член на Съвета на директорите на ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД), като това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 23.08.2021 г. Г-н Владимир Рашков Георгиев е избран и за председател на Съвета на директорите на дружеството.

² Наименованието на дружеството Микрофинансираща институция „Джобс“ ЕАД бе променено на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД считано от 12 април 2021 г.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2020 и 2021 г. (продължение)

ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД) (продължение)

С решение по протокол от 23 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД), са освободени Панайот Ивов Филипов и Ангелина Георгиева Ангелова като членове на Съвета на директорите на дружеството, а за нов член е избран Боян Стефанов Бянов. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 30.08.2021 г.

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2020 г. е:

- Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;
- Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Ангелина Георгиева Ангелова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;
- Илия Радков Комитов - Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.

Съставът на Съвета на директорите към датата на този отчет е:

- Владимир Рашков Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.;
- Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Илия Радков Комитов – Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.;
- Боян Стефанов Бянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.

Фонд за капиталови инвестиции АД

На извънредно общо събрание на акционерите на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, проведено на 13.05.2020 г., са освободени г-н Стоян Тодоров Мавродиев и г-н Румен Димитров Митров като членове на Съвета на директорите на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД. За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Тихомир Гочев Чемширов и г-н Цветомир Георгиев Цанов. Промените в състава на Съвета на директорите са вписани в Търговския регистър на 20.05.2020 г.

С Решение на Съвета на директорите на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД по Протокол № 11 от 13.05.2020 г., г-н Николай Димитров Димитров е избран за председател на Съвета на директорите, а г-н Тихомир Гочев Чемширов е избран за заместник-председател. Едновременно с това г-н Николай Димитров Димитров е избран за изпълнителен директор на дружеството.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2020 и 2021 г. (продължение)

Фонд за капиталови инвестиции АД (продължение)

С решения на общото събрание на акционерите на дружеството, проведени на 30 юли 2021 г., 13 август 2021 г. и 7 септември 2021 г., са избрани нови членове на Съвета на директорите на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД – Цанко Руменов Арабаджиев, Стефан Стефанов Тъмнев и Красимир Танев Атанасов. Като членове на Съвета на директорите са освободени Николай Димитров Димитров и Тихомир Гочев Чемширов. Посочените обстоятелства са съответно вписани в Търговския регистър на 05.08.2021 г., 20.08.2021 г. и на 14.09.2021 г.

Г-н Цанко Руменов Арабаджиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството, а г-н Стефан Стефанов Тъмнев – за заместник председател и изпълнителен директор на дружеството.

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2020 г. е:

- Николай Димитров Димитров – Председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор от 20.05.2020 г. до 20.08.2021 г.;
- Тихомир Гочев Чемширов – Заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 14.09.2021 г.;
- Цветомир Георгиев Цанов – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Дружеството има упълномощен прокурист - Ангел Пенев Хаджиев от 21.08.2020 г.

Съставът на Съвета на директорите към датата на този отчет е:

- Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.;
- Стефан Стефанов Тъмнев – Изпълнителен директор и Заместник - председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.;
- Цветомир Георгиев Цанов - Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Красимир Танев Атанасов – Член на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.

Търговски център „Марица“ ЕООД

Търговски център Марица ЕООД (ТЦ Марица) става собственост на Българска банка за развитие ЕАД с решение на Управителния съвет на Банката, съгласно протокол № 29 от 18.05.2018 г. ТЦ Марица е с основна дейност опериране на концесия на търговски център на пешеходен мост в гр. Пловдив, съгласно договор с община Пловдив, чрез разполагане на търговски обекти и събиране на наеми от тях. Концесионният договор изтича през 2036 г. Към 31.12.2020 г., балансовата стойност на капитала на дружеството на индивидуална основа е 3,600 хил. лв. (към 31.12.2019 г.: 4,095 хил. лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Този консолидиран финансов отчет е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Банката изготвя индивидуален финансов отчет съгласно Закона за счетоводството.

Този консолидиран финансов отчет следва да се разглежда заедно с индивидуалния финансов отчет.

Изявление за съответствие

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на:

- Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата
- Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход
- Финансови инструменти, отчитани по амортизирана стойност
- Инвестиционни имоти, които се отчитат по справедлива стойност
- Активи, държани за продажба, отчитани по по-ниската от тяхната отчетна стойност и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите за продажба
- Активи, придобити от обезпечения, които се отчитат по по-ниската от тяхната цена на придобиване и нетната им реализируема стойност.

Действащо предприятие

Ръководствата на дружествата в Групата са извършили оценка на способността им да продължат да функционират като действащи предприятия и са уверени в наличието на достатъчни ресурси за продължаване на нормална дейност в обозримо бъдеще. Общо собственият капитал на Групата е по-нисък от регистрирания капитал, вследствие реализираните загуби през 2020 г. Българска банка за развитие ЕАД е отправила предложение до Министъра на икономиката, който упражнява правата на държавата като едноличен собственик на капитала на ББР, за вземане на решение за частично покриване на загубата по годишния финансов отчет за 2020 г. със средствата от Фонд Резервен и от допълнителните резерви на Банката. Доколкото собствения капитал на Групата е по-висок от минимално изискуемия за извършване на банкова дейност, и капиталовата адекватност е над регулаторно изискуемата (виж бележка 4.5), това не влияе на способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ръководствата не считат, че съществува съществена несигурност, която би могла да постави под съмнение способността на дружествата да продължат да оперират като действащи предприятия. С оглед на горното, настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен на база принципа за действащо предприятие.

Степен на ликвидност и матуритетна структура

Групата представя консолидиран отчет за финансовото си състояние по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите е представен в Бележка 4.3.

Съпоставимост на данните

Консолидираният финансов отчет предоставя сравнителна информация по отношение на предходния период.

Валута на представяне

Българският лев е функционалната и отчетна валута на ББР, както и на дъщерните ѝ дружества. Този консолидиран финансов отчет е представен в хиляди лева.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Методи на консолидация

Този консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“, като в обхвата му влизат всички предприятия, върху които Българска банка за развитие ЕАД упражнява контрол чрез притежаване на всички от следните:

- правомощия да ръководи всички важни дейности в предприятието, в което е инвестирано;
- изложеност на, или права върху, променливата възвръщаемост (да получи ползи или понесе загуби от дейността) от своето участие в предприятието;
- възможност да използва своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта.

Дружеството-майка преценява отново дали има или няма контрол върху предприятието, в което е инвестирано, ако фактите и обстоятелствата показват, че съществуват промени в един или повече от елементите на контрола. Консолидацията на дъщерно дружество се осъществява, когато Дружеството-майка придобива контрол над него и се прекратява, когато Дружеството-майка губи контрола си над дъщерното дружество. Активите, пасивите, приходите и разходите на дъщерното дружество, придобити или освободени през годината, се включват в консолидирания финансов отчет от датата, на която Групата придобива контрол до датата, на която контролът бъде преустановен.

Консолидираните дружества и приложеният метод на консолидация към 31 декември 2020 г. са както следва:

Дружество	Участие в капитала	Метод на консолидация
Национален гаранционен фонд ЕАД („НГФ“)	100%	пълна консолидация
ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД)	100%	пълна консолидация
ББР Лизинг ЕАД	100%	пълна консолидация
ББР Факторинг ЕАД	100%	пълна консолидация
Фонд за капиталови инвестиции АД („ФКИ“)	100% ³	пълна консолидация
ТЦ Марица ЕООД („ТЦ Марица“)	100%	пълна консолидация
Кохоферм ООД	0% ⁴	пълна консолидация

³ Българска банка за развитие ЕАД – 84.62%, Национален гаранционен фонд ЕАД – 15.38%

⁴ ББР придобива контрол върху Кохоферм ООД вследствие неизпълнение на договор за кредит и назначава управител на дружеството. Стратегията спрямо експозицията предвижда продажба на активите, като в този отчет те са представени по справедлива стойност като държани за продажба (виж Бележка 26). Пасивите на дружеството са представени в рамките на Други пасиви – Пасиви, свързани с активи, държани за продажба (виж Бележка 34).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Методи на консолидация (продължение)

При консолидацията всички вземания и задължения, приходи и разходи, произтичащи от операции между Банката и дъщерните ѝ предприятия са елиминирани. Нереализираните загуби са елиминирани по същия начин, както нереализираните печалби в случаите, когато няма индикации за обезценка. Финансовите отчети на дъщерните дружества се изготвят за същия отчетен период, както този на Дружеството-майка, като се прилагат последователни счетоводни политики.

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансово отчитане изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени по-долу.

а) Очаквани кредитни загуби от активи, отчитани по амортизирана стойност

Всеки месец Групата извършва преглед на своя кредитен портфейл и други активи, отчитани по амортизирана стойност, с цел да установи размера на очакваните загуби от обезценка. При определяне на размера на загубата от обезценка в консолидирания отчет за всеобхватния доход, ръководствата на дружествата от Групата преценяват количествения ефект на наблюдаваните индикатори и данни, които посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от кредитния портфейл като цяло, или респективно – намаление, свързано с конкретен кредит/компонент от този портфейл. Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на кредитополучателите от определена група или от конкретен кредитополучател, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за дадена група/вид кредити.

Основните показатели за определяне на рисковите групи са финансово състояние на длъжника и изпълнение на проекта, финансиран от кредита, проблеми в обслужването, включително просрочие на лихви и падежирали главници, източници за погасяване и предоставено обезпечение, като вид и възможност за реализация. Допълнително, за кредитите, приети за гарантиране от Европейския инвестиционен фонд („ЕИФ“), се признава загуба от обезценка след приспадане на частта, поета от ЕИФ (Бележка 4.1).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

а) Очаквани кредитни загуби от активи, отчитани по амортизирана стойност (продължение)

При определянето на бъдещите парични потоци, Групата използва приблизителни оценки, преценки и предположения на базата на историческия си опит, коригирани със статистически данни за Европа, за загуби от активи, които притежават сходни характеристики на кредитен риск, както и на обективни доказателства за обезценка или очаквана обезценка на портфейла от нереализирала се в конкретен негов компонент, загуба. Аналогичен подход се използва и за оценка на ниво индивидуална кредитна експозиция, като се взема предвид и качеството на обезпеченията. Методологията и използваните предположения, за извършване на приблизителна оценка на размера и периода за получаване на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да се минимизират разликите между направената приблизителна оценка на загубите и размера на действителните загуби (Бележки 12 и 18 В).

б) Оценка на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Капиталови инструменти, некотирувани на фондов пазар

Групата класифицира като финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, притежаваните от нея инвестиции под формата на акции в непублични дружества/предприятия (под 33% в капитала им), които са придобити с цел установяване и развитие на стопански отношения от значение за нея. Ръководството оценява тези финансови активи по справедлива стойност, използвайки допустими методи за оценяването им съгласно МСФО 13, освен в случаите, когато е преценило, че цената на придобиване (себестойността) най-добре отразява тяхната справедлива стойност, в случаите, когато

- Липсва достатъчна и съвременна информация, чрез която да се оцени справедливата стойност, или
- Където има широк кръг от възможни методи и/или резултиращи оценки на справедливата стойност, и цената на придобиване е най-близо до справедливата стойност от диапазона получени стойности. (Бележка № 9, 21).

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

б) Оценка на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (продължение)

Капиталови и дългови инструменти, котиран на фондов пазар

Към 31.12.2020 г., Банката е направила подробен сравнителен анализ на промените в движението на борсовите цени на националния и чуждестранни фондови пазари по отношение на притежаваните от нея акции на публични дружества и публично търгувани облигации.

За инвестициите в ценни книжа, регистрирани за търговия на регистрирани фондови пазари, ръководството е извършило проучване и анализи и счита, че могат да се оценяват последващо по справедлива стойност, определяна директно на база реализирани сделки на борсовия пазар през последния месец на финансовата година (Ниво 1). Допълнително, приложените цени са анализирани за тенденцията в поведението на борсовите цени на съответните ценни книжа поне за последните три месеца на годината, и респективно до датата на издаване на консолидирания финансов отчет. (Бележки 9, 15 и 21).

Групата начислява обезценка за очаквани кредитни загуби на дълговите инструменти съобразно Политика и Методика за оценка на очакваните кредитни загуби и процедура за изчисляване.

в) Провизии по издадени банкови и кредитни гаранции

Групата е формирала провизии, свързани с портфейл от условни ангажименти за плащане в съответствие с МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи. Групата извършва преглед на условните си ангажименти с цел да установи дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да бъде изплатен ангажимент за погасяване на задължение. В случай на възникнали събития, Групата провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи, свързани с изходящите потоци от стопански изгоди/плащания. Тези разходи/загуби се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искиове към ползвателя на гаранцията или трети лица (Бележки 12 и 32).

Договор за финансова гаранция е договор, който изисква от издателя да направи определени плащания, за да възстанови на притежателя загубата, която е претърпял, тъй като даден длъжник не е направил плащане, когато е било дължимо, в съответствие с първоначалните или променени условия на дългов инструмент.

Договорите за финансова гаранция първоначално се измерват по тяхната справедлива стойност и, освен ако не са класифицирани като измервани по справедлива стойност през печалба и загуба или не са възникнали в резултат от прехвърляне на активи, след първоначалното им признаване се оценяват впоследствие по високата от:

- стойността на коректива за загуби, определена в съответствие с МСФО 9, и
- първоначално признатата стойност минус, когато е уместно, кумулативната стойност на признатия приход.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

г) Актюерски изчисления

При определяне на настоящата стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани методи и изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Групата (Бележка 34).

д) Оценка на инвестиционни имоти

При определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти са използвани становища и оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката. Оценките са направени, използвайки различни подходи за оценка – метод на възстановителната стойност, метод на капитализиране на доходите, метод на пазарните сравнения, като за всеки метод е определена тежест за достигане на крайната справедлива стойност на инвестиционните имоти към края на отчетния период. (Бележка 25).

е) Активи, придобити от обезпечения

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които Групата е придобила в резултат на кредити в неизпълнение. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализуема стойност. Нетната реализуема стойност се определя на базата на оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Групата.

ж) Справедлива стойност на финансовите инструменти

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в консолидирания отчет за финансовото състояние, не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на математически модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от историческите наблюдения на Групата и индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно. В противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтови проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи.

2.1. Нови и изменени стандарти и разяснения

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки** – Определение за същественост - прието от ЕС на 29 ноември 2019 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020),
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Определение за бизнес прието от ЕС на 21 април 2020 (в сила за бизнес комбинации, за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период);

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.1. Нови и изменени стандарти и разяснения (продължение)

- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване** и **МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване”** – Реформа на референтните лихвени проценти – приети от ЕС на 15 януари 2020 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020);
- **Изменение на МСФО 16 Лизинг** – Отстъпки от наем, свързани с Covid-19 (прието от ЕС на 9 октомври 2020 и в сила най-късно от 1 юни 2020 за финансови години, започващи на или след 1 януари 2020);
- **Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО**, приети от ЕС на 29 ноември 2019 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовите отчети на дружествата от Групата Българска банка за развитие.

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти или техните промени, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Групата към датата на издаване на настоящия консолидиран финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Групата възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- **Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори „Удължаване на временното освобождаване от прилагане на МСФО 9“**, прието от ЕС на 16 декември 2020 (датата на изтичане на временното освобождаване от МСФО 9 беше удължена от 1 януари 2021 до годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменения на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване, МСФО 4 Застрахователни договори и МСФО 16 Лизинг** - Реформа на референтните лихвени проценти – Фаза 2, прието от ЕС на 13 януари 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021).

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС, не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС (продължение)

- **МСФО 17 Застрахователни договори**, включително изменения на МСФО 17 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети**: Класификация за задълженията като текущи и нетекущи (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения** – Постъпления преди предвижданата употреба (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи** – Обременяващи договори – Разходи за изпълнение на договор (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Референция към Концептуалната рамка с изменения на МСФО 3 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);
- **Изменения на различни стандарти, дължащи се на „Подобрения на МСФО (цикъл 2018 -2020)“**, произтичащи от годишния проект за подобряване на МСФО (МСФО 1, МСФО 9, МСФО 16 и МСС 41), основно с цел премахване на несъответствията и изясняване на формулировката (Измененията на МСФО 1, МСФО 9 и МСС 41 влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022. Изменението на МСФО 16 е само с илюстративен характер и затова не е посочена дата на влизане в сила);
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и Насоки № 2 за прилагане на МСФО**: Оповестяване на счетоводната политика (в сила за годишни периоди, започващи на или след 12 февруари 2021);
- **Изменение на МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки**: Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 12 февруари 2021).

Групата очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовият ѝ отчет в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на ръководството прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно **МСС 39 Финансови инструменти - Признание и оценяване**, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

3.1 Финансови инструменти

Финансови инструменти: класификация и оценяване (МСФО 9)

Признаване на активи

Групата признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансовото състояние, тогава и само тогава, когато е част от съществуващо договорно отношение, уреждащо инструмента.

Групата класифицира финансовите активи, както измервани впоследствие по амортизирана стойност, справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата въз основа на:

- 1) бизнес модел на Групата за управление на финансовите активи и
- 2) характеристиките на договорния паричен поток на финансовия актив.

Независимо от избора си по отношение на подхода за отчитане, Групата има възможност при първоначалното признаване да определи неотменимо определен финансов актив като оценяван по справедлива стойност в печалбата или загубата, ако това елиминира или значително намалява несъответствието в оценката или признаването, което в противен случай би възникнало от оценяването на активи или пасиви или от признаването на печалби и загуби от тях на различна основа, както е описано по-долу:

- 1) Ако Групата има пасиви по застрахователни договори, чието оценяване включва текуща информация и финансови активи, които тя счита за свързани и които в противен случай биха били оценени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или амортизирана стойност.
- 2) Ако Групата има финансови активи, финансови пасиви или и двете, които споделят рисковете си характеристики и това води до противоположни промени в справедливата стойност, които са склонни взаимно да се компенсират.
- 3) Ако Групата има финансови активи, финансови пасиви или и двете, които споделят рисковете си характеристики, което води до противоположни промени в справедливата стойност, които имат възможност да се нетират, и нито един от финансовите активи или финансови пасиви не отговаря на изискванията за определяне като хеджиращ инструмент, тъй като те не се оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако едновременно са изпълнени следните две условия:

- 1) Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да се съберат договорните парични потоци (Hold to Collect); и
- 2) Договорните условия на финансовия актив дават основание за възникване на парични потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница, на определени дати (SPPI).

Финансов актив се оценява по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако едновременно са изпълнени следните две условия:

- 1) Финансовият актив е държан в рамките на бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи и
- 2) Договорните условия на финансовия актив дават основание за възникване на парични потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница, на определени дати.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови инструменти: класификация и оценяване (МСФО 9) (продължение)

Признаване на активи (продължение)

Финансов актив се оценява по справедлива стойност в печалбата или загубата, освен ако не се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход в съответствие с посочените критерии.

При първоначалното признаване, Групата може да направи неотменим избор да представи по справедливата стойност през друг всеобхватен доход последващи промени в инвестиция в капиталов инструмент, която не е държана за търгуване, или не е условно възнаграждение, признато от приобретател в бизнес комбинация, към която се прилага МСФО 3.

Рекласификация на финансови активи

Когато и само когато Групата промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, тя рекласифицира всички засегнати финансови активи, в съответствие с изискванията за класификация на активи. В случай, че Групата приложи такава рекласификация на финансовите активи, тя я прилага занапред, от първия ден на първия отчетен период следващ промяната в бизнес модела, която е резултирала в рекласификация на финансовите активи. Групата не преизчислява признати в миналото печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Оценка и отчитане

При първоначално признаване, в случай на финансов актив или пасив, който не се отчита по справедлива стойност в печалбата или загубата, Групата отчита финансов актив или финансов пасив по справедлива стойност, вземайки предвид като евентуално увеличение и/или намаление разходи по сделката, които са пряко свързани с придобиването или създаването на финансовия актив или пасив.

Определяне на бизнес модела

Групата дефинира "бизнес модел с основна цел задържане на финансови активи за събиране на договорни парични потоци" като бизнес модел, при който финансовите активи на Групата се управляват за да се реализират парични потоци чрез събиране на договорни плащания през жизнения цикъл на инструмента. Групата може да използва този бизнес модел и в случай на конвертиране на продажба на активи с повишен кредитен риск или с цел намаляване на концентрационния риск. Тези финансови активи се отчитат по амортизирана стойност, ако както е описано по-горе е изпълнен допълнителният критерий от договорните условия на финансовия актив да възникват парични потоци, които представляват само плащания по главница и лихва по оставащата главница, на конкретни дати.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови инструменти: класификация и оценяване (МСФО 9) (продължение)

Определяне на бизнес модела (продължение)

Групата определя "бизнес модел, с основна цел едновременно събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи" като бизнес модел, при който ключовият ръководен персонал на Групата е взел решение, че събирането на договорните парични потоци и продажбата на финансови активи са неразделна част от постигането на целта на бизнес модела и включва много по-чести и на по-висока стойност продажби на финансови активи в сравнение с бизнес модел с основна цел задържане на финансови активи за събиране на договорни парични потоци.

Тези активи се отчитат като финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако както е описано по-горе е изпълнен допълнителният критерий от договорните условия на финансовия актив да възникват парични потоци, които представляват само плащания по главница и лихва по оставащата главница, на конкретни дати.

Групата определя "Други бизнес модели" като бизнес модел, който не включва нито държане на финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци, нито за едновременно събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. Обикновено включва активно изкупуване и продажба на финансови активи. Тези активи се отчитат като финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Финансови активи

Групата първоначално признава заеми и вземания и депозити на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи (включително активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби) се признават първоначално на датата на търгуване, на която Групата е станала страна по договорните условия на инструмента.

Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с МСФО 9, Групата преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата. Брутната балансова стойност на финансовия актив се преизчислява като настоящата стойност на предоговорените или модифицираните договорни парични потоци, които са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент по финансовия актив (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка), или, когато е приложимо, с преразгледания ефективен лихвен процент, изчислен съгласно параграф 6.5.10 от МСФО 9. Балансовата стойност на модифицирания финансов актив се коригира за всякакви извършени разходи и такси, които се амортизират за оставащия срок на модифицирания финансов актив.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Групата отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Групата прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Групата, се признава като отделен актив или пасив.

При определени обстоятелства предоговарянето или модифицирането на договорните парични потоци на финансов актив може да доведе до отписване на съществуващия финансов актив. Когато модифицирането на финансов актив води до отписване на съществуващия финансов актив и последващо признаване на модифицирания финансов актив, модифицираният актив се счита за „нов“ финансов актив за целите на МСФО 9.

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в консолидирания отчет за финансово състояние тогава и само тогава, когато Групата има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Групата признава следните не-деривативни финансови активи:

- Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- Финансови активи по амортизирана стойност.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност са финансови активи, които се държат в рамките "бизнес модел с основна цел задържане на финансови активи за събиране на договорни парични потоци" и които представляват само плащания на главници и лихви (SPPI). Групата държи такива финансови активи в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да се съберат договорните парични потоци в рамките на жизнения цикъл на актива. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване тези финансови активи се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка.

Ефективният лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия актив или финансовия пасив до брутната балансова стойност на финансов актив или до амортизираната стойност на финансов пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент се оценяват приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), но не взема предвид очакваните кредитни загуби.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (продължение)

Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии или отбивки.

Групата начислява обезценка за очаквани кредитни загуби на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност за всеки конкретен актив с изключение на вземанията от служители (Бележка 3: Обезценка на финансови активи). След проведен задълбочен преглед на качеството и тест за обезценка на редовните експозиции, Групата установи, че към 31.12.2020 г., както и в 2019 г. очакваната кредитна загуба от вземания от служители е 0%, а очакваната кредитна загуба от вземанията от Републиканския бюджет по НПЕЕМЖС е 151 хил. лв. (Към 31.12.2019 г.: 247 хил. лв.).

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност включват пари и парични еквиваленти, вземания от банки, кредити и аванси на клиенти, вземания от Републикански бюджет, ценни книжа и търговски и други вземания.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Финансовите активи, отчитани през друг всеобхватен доход включват капиталови и дългови ценни книжа, както и специфични случаи на кредити. Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход представляват активи, придобити съгласно бизнес модел, с основна цел едновременно събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи.

Дълговите инструменти се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- 1) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи, и
- 2) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Дълговите инструменти първоначално се признават по справедлива стойност плюс разходите по сделката. В следствие промените в отчетната стойност на тези дългови инструменти в резултат от положителни или отрицателни валутни курсови разлики, приходи или разходи от обезценка и лихвен доход изчислен при използването на ефективния лихвен процент се признават в печалби и загуби. Когато една инвестиция в дългов инструмент се отпише, натрупаните печалби и загуби през друг всеобхватен доход се рекласифицират в печалби и загуби.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (продължение)

При първоначално признаване Групата може да направи неотменим избор (на база отделен инструмент) да определи инвестиция в капиталов инструмент като измервана по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход. Определянето като измерван по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход не се прилага когато капиталовия инструмент е държан за търгуване или представлява условен актив признат от придобиващата страна при бизнес комбинация.

Финансовият актив е държан за търгуване, ако:

- е придобит с основна цел да бъде продаден в краткосрочен план, или
- при първоначалното признаване е част от портфейл от определени финансови инструменти, които Групата управлява съвместно и има доказателства за скорошно прилагане на модел на краткосрочно реализирана печалба, или
- е дериватив (освен е дериватив, който е договор за финансова гаранция или е определен като ефективен инструмент за хеджиране)

Инвестиции в капиталови инструменти, измервани по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход, първоначално се измерват по справедлива стойност плюс разходи по сделката. Впоследствие, те се измерват по справедлива стойност, като печалба или загуба възникнала от промените в справедливата стойност се признават през друг всеобхватен доход и се натрупват в преоценъчен резерв. Натрупаната печалба или загуба не се рекласифицира като печалба или загуба при загуба или продажба на инвестицията в капиталови инструменти, а се прехвърля към резервите.

Дивидентите от инвестиции в капиталови инструменти се признават в печалбата или загубата в съответствие с МСФО 9, освен ако дивидентите доказано не представляват възстановяване на част от разходите за инвестицията. При освобождаването от капиталови инструменти от тази категория всяка сума, отчетена в преоценъчния резерв на инструментите, се рекласифицира в неразпределената печалба.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансови активи, които не отговарят на условията за оценяване по амортизирана стойност или справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата. По-конкретно:

- Инвестиции в капиталови инструменти се класифицират по справедлива стойност в печалбата или загубата, освен ако Групата не определи капиталовата инвестиция, която нито е държана за търгуване, нито представлява условно възнаграждение, произтичащо бизнес комбинация, през друг всеобхватен доход при първоначалното признаване;
- Дългови инвестиции, които не отговарят на критериите за оценяване по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се класифицират като оценени по справедлива стойност в печалбата или загубата. В допълнение, дългови инструменти, които отговарят на

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата (продължение)

условията за оценявана както по амортизирана стойност, така и по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, мога да бъдат определени като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното признаване ако това елиминира или значително намалява счетоводно несъответствие, което би могло да възникне от оценяването на активи и пасиви или признаването на печалби и загуби от тях на различни бази. Групата не е определила дългови инструменти като отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба.

- Свързаните разходи по сделката се признават в печалба и загуба, когато възникнат. Финансовите активи отчитани по промени, включително доходи от дивиденди, се отчитат в печалби и загуби.
- При първоначалното придобиване, ръководството на Групата определя дали един финансов актив ще се държи за търгуване. Обикновено деривативите са такъв тип инструменти.

Деривативите са финансови инструменти:

- чиято стойност се променя в отговор на промени в лихвен процент, цена на ценна книга, цена на стока, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива;
- които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове договори, които реагират по подобен начин на промени в пазарните условия;
- които са платими на бъдеща дата.

Когато при сключване на конкретна деривативна сделка, Групата определя конкретна позиция за хеджиране и са изпълнени всички изисквания на МСФО 9, съответния дериватив се отчита като такъв за хеджиране, като се определя дали той хеджира:

- отклонения в справедливата стойност на конкретен актив (fair value hedge),
- разлики в очаквани бъдещи парични потоци (cash flow hedge), или
- ефект от инвестиции в чуждестранни дъщерни предприятия (net investment hedge).

Деривативи, се отчитат като по справедлива стойност през печалба и загуба.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по справедлива стойност (включително разходите по сделката) и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Към 31.12.2020 г. и 31.12.2019 г., Групата не притежава активи, които са отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Активи на доверително управление

Групата предоставя доверителни услуги, които водят до държане на или инвестиране в активи от името на клиенти. Активите, държани на доверително управление, освен ако са изпълнени определени критерии за признаване, не са показват във финансовите отчети на Групата, тъй като не представляват активи на Групата. Българска банка за развитие ЕАД извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник, съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник, Групата следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и Наредба 38 издадена от Комисията по Финансов Надзор (КФН). Групата също така следва да спазва изискванията на Директива 2014/65/ЕС за Пазарите на финансови инструменти (MiFID II) и Регламент 600/2014 на ЕС относно Пазарите на Финансови инструменти (MiFIR).

Групата е създадена и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на горепосочените национални и Европейски нормативни актове. Групата е изградила система от вътрешни правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят пълното съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

Финансови пасиви

Всички финансови пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективния лихвен процент или по справедлива стойност в печалбата или загубата. Финансови пасиви, които не са условно възнаграждение на придобиващия в бизнес комбинация, държани за търгуване, или определени като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективния лихвен процент.

Първоначално, те се признават по справедливата стойност на получените парични потоци при възникване на пасива, намалени с разходите по сделката. Впоследствие, всяка разлика между нетните парични потоци и остатъчната стойност се признава в печалбата или загубата за периода по метода на ефективната лихва за срока на пасива. Финансовите пасиви, отчетени от Групата като депозити, привлечени средства и издадени ценни книжа, се представят по амортизирана стойност.

Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до брутната балансова стойност на финансовия актив или до амортизираната стойност на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Отписване на финансови инструменти

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- 1) Договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- 2) Договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са прехвърлени, или договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са запазени, но е поето договорно задължение за плащане на всички събрани парични потоци, без съществено отлагане, на трета страна по сделка за прехвърляне, при което:
 - Групата е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив или
 - Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазила контрола върху него.

Когато Групата е прехвърлила договорните си права за получаване на парични потоци от финансовия актив и нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но е запазила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления финансов актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай, Групата признава и съпътстващо задължение. Прехвърленият актив и съпътстващото задължение се оценяват така че да отразяват правата и задълженията, които Групата е запазила. Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаграждението, което може да се наложи да бъде възстановено от Групата.

Пълно или частично отписване на вземания се инициира при наличие на съответния размер заделени по конкретната експозиция провизии и по преценка на дружеството от Групата за тяхната несъбираемост, съответно непълна събираемост, в обичайния за предприетата процедура срок, която преценка се базира на осъществяване на някои от следните обстоятелства:

1. Предприетите съдебни действия по реда на ГПК, ЗОЗ и ТЗ са изчерпани и/или иницирането на съдебни действия (респ. продължаването на вече предприети такива) е безпредметно, като това е потвърдено от управление „Правно“;
2. Всички обезпечения са реализирани в хода на съдебните действия;
3. Няма допълнително открити имоти или други активи, собственост на длъжника и/или на поръчителите и солидарните длъжници;
4. Допълнително откритите имоти или други активи, собственост на длъжника и/или поръчителите и солидарните длъжници, са несеквестируеми, т.е. Банката не може да насочи изпълнение към тях, или са с незначителна стойност спрямо остатъчния дълг;
5. Не се очаква Банката да събере суми от запори на дружествени дялове на основния длъжник и/или на поръчителите и солидарните длъжници (ако има такива) в дружества и последваща ликвидация на тези дружества (в случай, че има икономически смисъл за стартиране на такава);
6. Липсват обосновани очаквания за получаване на паричен поток от иницирането/продължаването на правните действия по отношение на оставащото учредено в полза на Банката обезпечение, защото същото е определено въз основа на релевантно правно становище, като нереализуемо или трудно реализуемо поради наличието на непреодолими проблеми от правно естество, или са налице вещни тежести в полза на друг кредитор с поредност преди учреденото обезпечение в полза на Банката;

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Отписване на финансови инструменти (продължение)

7. Разходите за извършване на продажба по принудителен ред (по ТЗ, ГПК или ЗОЗ) на имущество на длъжника и/или на поръчителите и солидарните длъжници (ако има такива) биха надвишили очакваните от Банката приходи от продажбата или възприетата от Банката редуцирана стойност;
8. В резултат на извършен анализ на обезпечеността и възможностите за погасяване на експозицията е установено, че същата не се очаква да бъде събрана в пълен размер;
9. Постановено е определение за откриване на производство по несъстоятелност и неговото спиране, след установена от съда липса на достатъчно активи, които да покрият разноските по несъстоятелност, и същевременно липса на солидарни длъжници.

Съгласно своята Процедура относно отписване на вземания, Групата отписва вземания и въз основа на окончателна преценка за несъбираемост, независимо от забавата спрямо обичайния за предприетата процедура срок, която преценка е породена от осъществяване на някое от долуописаните обстоятелства:

1. За кредитополучатели, солидарни длъжници и поръчители, които са юридически лица – когато са заличени търговци.
2. За кредитополучатели, солидарни длъжници и поръчители, които са физически лица – починало лице без прието наследство, или без наследници.
3. В случай, че са налице следните обстоятелства (кумулятивно):
 - изчерпани са всички възможни принудителни действия за събиране на вземането, или в случай, че има имущество, собственост на някое от задължените лица, разходите за извършване на продажбата му по принудителен ред (по ТЗ, ГПК или ЗОЗ) биха надвишили очакваните от Банката приходи от продажбата или възприетата от Банката редуцирана стойност.
 - не се очакват повече постъпления за погасяване на задълженията – както от принудителни действия, така и от доброволни погашения.
 - разноските, свързани с предприемане на действия за заличаване на дружеството от Търговски регистър, са разход, който не се очаква да бъде възстановен.

Финансов пасив се отписва от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато той е погасен, т.е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл. Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив, се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив, се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход – в печалбата или загубата.

Обезценка на финансови активи

МСФО 9 изисква признаването на обезценка от очаквани кредитни загуби върху дългови финансови инструменти, оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, лизингови вземания, търговски вземания и активи по договори, както и върху договори за финансови гаранции. Размерът на обезценката зависи от вероятността от неизпълнение на длъжника през следващите 12 месеца след първоначалното признаване, освен ако не е настъпило значително увеличение на кредитния риск, което налага да се оценят очакваните кредитни загуби (ОКЗ) през целия живот на финансовия актив.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

Оценката на ОКЗ се основава на цялата налична, разумна и аргументирана информация към отчетната дата за миналите събития, текущата ситуация, както и използване на уместни макроикономически показатели и надеждни прогнози за бъдещите икономически условия. Основните макроикономически показатели, които Банката използва са брутен вътрешен продукт, безработица, инфлация, промяна на цените на петрола и промяна в курса на щатския долар и 3-месечния EURIBOR. Анализът в исторически план (10 год.) показва, че тези показатели имат статистически значими корелации – положителни или отрицателни – с нивото на очакваните кредитни загуби, както следва:

<u>Макроикономически показател</u>	<u>Корелация с движението на обема необслужвани заеми</u>
Ръст на БВП (България)	Отрицателен
Ръст на безработицата (България)	Положителен
Инфлация (България)	Положителен
Ръст на цените на петрола (Европа)	Положителен
EURIBOR 3М	Отрицателен
USD/BGN ⁵	Неутрален

Очакваните кредитни загуби се оценяват на базата на три макроикономически сценария – реалистичен, негативен и оптимистичен – които се използват при изчислението на обезценката с различни тегла. За експозиции, които в съответния момент надвишават 5,000 хил. лв. на ниво група свързани лица или такива, класифицирани във Фаза 3, установяването на конкретния размер на необходимата обезценка за очаквани кредитни загуби се прави на индивидуална основа, а за останалите – на портфейлна основа. Получените резултати могат допълнително да се коригират и очакваните кредитни загуби да се увеличат или намалят, за да бъдат отразени бъдещи рискове, които не подлежат на моделиране (основно законодателни или регулаторни).

Наличието на такива рискове се установява при периодичните анализи на експозициите, които се извършват от Банката. Изготвените индивидуални тестове за обезценка се докладват от отговорните бизнес звена и управление „Риск“ на компетентните органи в Банката, вкл. на Комитета за обезценки и провизии, с цел вземане на решение за промяна на класификация, установяване на наличието на реструктуриране и/или размер на необходимата провизия за обезценка.

Групата е изготвила методология, която въвежда критерии за класифициране на финансовите активи в три категории (т.нар. „фази“), критерии за трансфери между тях и определяне размер на обезценка в зависимост от фазата, в която е класифициран съответният актив. По-долу са описани фазите и техните характеристики:

- Фаза 1 – включва обслужвани кредити без значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Обезценката на тези активи се основава на вероятността от неизпълнение на длъжника през следващите 12 месеца или за по-къс период, ако животът на инструмента е по-къс от една година;

⁵ Показателят не е значим сам по себе си за нивото на необслужваните заеми, но, с оглед значимостта на щатския долар в определянето на цените на основни суровини, материали, продукти и услуги, той индиректно влияе, а в някои случаи е предвестник на движенията в БВП, инфлацията и цените на петрола.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

- Фаза 2 – включва активи със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Такова увеличение се предполага да има, ако кредитът е просрочен повече от 30 дни; длъжникът е поставен под наблюдение; кредитният рейтинг на длъжника се е влошил към отчетната дата в сравнение с рейтинга му на датата на признаване на инструмента или Групата очаква кредитът да бъде реструктуриран. В този случай очакваните кредитни загуби се изчисляват за целия живот на актива;
- Фаза 3 – включва активи, за които съществуват обективни доказателства, че са обезценени, като например кредити в неизпълнение. Групата е определила специфични критерии, според които се определя че даден длъжник е в неизпълнение. Очакваните кредитни загуби за тези инструменти също се изчисляват за целия им живот.

Абсолютният праг за прехвърляне на кредитите между нивата е обвързан с вътрешния кредитен рейтинг, определен от Банката на съответния кредитополучател. Групата е определила кредитен рейтинг 7 за граница за преминаване във фаза 2 и кредитен рейтинг 8 за преминаване във Фаза 3. В допълнение, Групата наблюдава относителни индикатори за увеличен кредитен риск, с цел да определи дали е налице значително влошаване на риска от неизпълнение на експозицията. Тези индикатори са залегнали в Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР и са представени в Бележка 4.1.

Финансовите активи класифицирани във Фаза 1 – Редовни – се анализират за обезценка въз основа на вероятността от неизпълнение на длъжника през следващите 12 месеца или за по-къс период, ако животът на инструмента или остатъчният срок е по-къс от една година;

Финансов актив, класифициран във Фаза 2 – Наблюдавани – е актив със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Такова увеличение се предполага да има, ако графикът на плащания е просрочен повече от 30 дни; длъжникът е поставен под наблюдение; кредитният рейтинг на длъжника се е влошил към отчетната дата в сравнение с рейтинга му на датата на признаване на инструмента или Групата очаква кредитът да бъде реструктуриран. В този случай очакваните кредитни загуби се изчисляват за целия живот на актива;

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

Финансов актив, класифициран във Фаза 3 – Необслужвани – който не се отчита по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглежда към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства че е обезценен. Един финансов актив е обезценен ако има обективни доказателства за обезценка в резултат от едно или повече събития, възникнали след първоначалното признаване на актива, и това събитие на загуба е засегнало очакваните бъдещи парични потоци от този актив, което може да бъде надеждно оценено.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва неизпълнение или просрочие от длъжника, реструктуриране на задължението към Групата при условия, които Групата иначе не би разглеждала, индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност, неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент, икономически условия, които водят до неизпълнения или изчезването на активен пазар за дадена ценна книга. Всеки актив с просрочие на дължимите по него договорни плащания над 90 дни се категоризира като „необслужван“.

Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка са активи, които са кредитно обезценени при първоначалното признаване. За тези активи Групата признава всички промени в очакваната кредитна загуба за целия срок на инструмента от първоначалното признаване като загуба от обезценка с признаване на промените в печалбата или загубата. Резултатът от положителна промяна в тези активи е приход от преоценка.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Групата взема предвид доказателства за обезценка на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Активите, които имат сходни рискови характеристики се проверяват колективно за обезценка.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Групата използва историческите тенденции за вероятността за неизпълнение, времето за възстановяване и размера на възникналите загуби. Загубата от обезценка за финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент.

Оценяването на очакваните кредитни загуби е функция на вероятност от неизпълнение, загуба при неизпълнение (значимостта на загубата при неизпълнение) и експозиция при неизпълнение. Оценката на вероятността от неизпълнение и загуба при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с прогнозна информация. По отношение на експозицията при неизпълнение, за финансови активи тя се представлява от брутната им балансова стойност към отчетната дата.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (продължение)

Съгласно „Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции“, разбирането на Групата за обезценка на колективна (портфейлна) основа е следното:

„Чл. 32. (1) Въз основа на мотивирано предложение от управление „Риск“, банката може да обособява подпортфейли от експозиции със сходни рискови характеристики.

(2) Показателите, мотивирали обособяването на подпортфейл, се контролират и наблюдават минимум веднъж годишно с цел установяване на потенциална неблагоприятна динамика и промени на рисковия профил на портфейла.

Чл. 33. Размерът на колективната обезценка се определя при спазване на приетата от банката методика. Допуска се разработването и на допълнителни методики, отчитащи специфични рискови фактори за конкретни подпортфейли.

Чл. 34. За групи финансови инструменти (портфейли), чийто кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното признаване, може да се извърши оценка на портфейлна база, като се вземе предвид информацията, която удостоверява значителното увеличение на кредитния риск на ниво група или подгрупа от финансови инструменти. По този начин Групата признава очаквани кредитни загуби за целия срок на финансовите инструменти, чийто кредитен риск се е увеличил значително, дори когато на ниво отделен инструмент липсват доказателства за това.

Чл. 35. (1) Когато Групата определя дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск и признава корекции за загуби на колективна база, финансовите инструменти може да се групират на базата на общи характеристики на кредитния риск с цел провеждане на анализ, целящ своевременното установяване на значително увеличение на кредитния риск.

(2) Групирайки финансови инструменти, Групата спазва принципа да не влошава качеството на наличната информация чрез групиране на финансови инструменти с различни рискови характеристики. Общите характеристики на кредитния риск включват например, но не се ограничават до: вид инструмент; рейтинг за кредитния риск; вид обезпечение; дата на първоначално признаване; остатъчен срок до падежа; отрасъл; географско местоположение на заемополучателя; и относителната стойност на обезпечението спрямо финансовия актив, ако тя оказва въздействие върху вероятността от настъпване на неизпълнение (например заеми без право на регресен иск в някои юрисдикции или съотношения заем/обезпечение).“

Понастоящем Групата е определила като портфейли за колективна обезценка вземанията по НПЕЕМЖС, вземанията по лизингови договори, както и всички вземания под 5 млн. лв., които не са обект на индивидуална оценка.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (продължение)

Под обезценка на индивидуална база, Групата разбира (пак в същата Политика) оценка на очакваните кредитни загуби въз основа на индивидуалните параметри на експозицията:

1. Когато експозицията е във Фаза 3, се прилага индивидуален модел за очакваните бъдещи парични потоци от реализация на обезпеченията.
2. Когато експозицията е във Фаза 1 или 2 се използва:
 - а. инструмент (tool), който съпоставя индивидуалните характеристики на експозицията (матуритет, модел на изплащане, сектор, тип и т.н.) с приложими към експозиции със сходни характеристики исторически обосновани вероятности за неизпълнение, макроикономически параметри, секторни специфики и др.
или
 - б. индивидуална матрица за очакваните бъдещи парични потоци от дейността при сценарии „действащо предприятие“ в няколко (минимум два) сценария със съответните тегла с обща сума равна на вероятността да не настъпи неизпълнение, както и индивидуална матрица за очакваните бъдещи парични потоци от реализация на обезпеченията в сценарий „недействащо предприятие“ с тегло, равно на вероятността от неизпълнение.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

За дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, не се признава провизия за загуба от обезценка в отчета за финансовото състояние, тъй като балансовата стойност е равна на справедливата стойност. Въпреки това, загубата от обезценка се включва като част от преоценената стойност в преоценъчни резерв на инвестициите.

Абсолютният праг за прехвърляне на експозициите между нивата е обвързан с вътрешния кредитен рейтинг, определен от Групата на съответния кредитополучател. Групата е определила кредитен рейтинг 7 за граница за преминаване във фаза 2 и кредитен рейтинг 8 за преминаване във Фаза 3. В допълнение, Групата наблюдава относителни индикатори за увеличен кредитен риск, с цел да определи дали е налице значително влошаване на риска от неизпълнение на експозицията. Тези индикатори са залегнали в Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР и са представени в Бележка 4.1. За експозиции над 5,000 хил. лв. тези прегледи са индивидуални, а за суми под този праг – на портфейлна основа.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови инструменти (продължение)

Договори за финансови гаранции и гаранции за кредитен риск

Договорите за финансови гаранции подлежат на анализ и обезценка съгласно модела за анализ на очаквани кредитни загуби. Към тези договори, доколкото по тях не е настъпило плащане, се прилага конверсионен коефициент, който може да бъде между нула и единица, определена въз основа на историческия опит, разбирането на Банката за специфичните бъдещи нужди от финансиране на длъжниците и друга относима прогнозна информация. Договорите за финансови гаранции, по които е настъпило плащане от страна на Банката, се обезценяват като кредити към съответния бенефициент.

Гаранциите за кредитен риск, поемани от ББР съгласно програмите за противодействие на последиците от пандемията от COVID-19, се анализират и обезценяват съгласно разработен от Банката отделен модел, отчитащ спецификите както на програмите (виж подсекция „Условни ангажименти“ в секция 4.1 Кредитен риск, както и бележки 32 и 37), така и на бенефициентите, както и историческите данни за загуби на сходни кредитни продукти на българския пазар. Изчислените провизионни проценти към 31.12.2020 г. са 18.7% по програмата за гарантиране на кредити за юридически лица и 36% - по програмата за гарантиране на кредити на физически лица и свободни професии. По тези програми Банката отчита обезценки от очаквани кредитни загуби към края на 2020 г. в размер на 120,308 хил. лв. (виж бележки 32 и 37).

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (МСФО 13)

Дефиниции

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Групата оповестява информация за справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената балансова стойност.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява нуждата от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности.

Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите, и се променя въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти, Групата определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. Групата има установена контролна среда по отношение на оценяването на справедливите стойности.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (МСФО 13) (продължение)

Дефиниции (продължение)

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари (напр. деривативи, нетъргуеми на борсата), които са обект на сделка между страните, са определени чрез използването на техники за оценки. Тези техники за оценки се придържат към употребата на пазарни данни, когато има такива и колкото е възможно по-малко на специфичните оценки на Групата.

Справедливата стойност на нетъргуеми капиталови активи (акции и дялове в дружества) се оценяват използвайки един или повече допустими методи за оценяването им съгласно МСФО 13, освен в случаите, когато е преценило, че цената на придобиване (себестойност) най-добре отразява справедливата стойност. Такива методи са:

- Пазарният метод – като използва цени и друга относима информация, генерирана от сделки на пазара, които касаят сходни или идентични активи, пасиви или групи активи и пасиви (бизнеси)
- Разходният метод – като използва сумите, които биха били необходими понастоящем за подмяната на определен актив или изграждане на сходен ин по капацитет и функционалност актив (настояща стойност на замяна)
- Приходният метод – който превръща бъдещи суми (парични потоци или приходи и разходи) до единна настояща (дисконтирана) сума, отразяваща текущите пазарни очаквания за тези бъдещи суми.

Изборът на използван метод зависи от характеристиките на бизнеса, възможността за идентифициране на сходни сделки или сходни компании, както и свързаната със структурата на сделката очаквана възвръщаемост. При последващо оценяване Групата взема предвид методите, използвани при първоначалната/предходната оценка на справедливата стойност, и анализира разликите в стойностите между периодите. При промяна на методите и/или теглата, Групата предоставя аргументация защо тя е наложителна и как новият подход отразява в максимална степен справедливата стойност, както и нейното изменение във времето.

Групата класифицира като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, притежавани от нея инвестиции под формата на акции в непублични дружества/предприятия (не повече от 34% от капитала им), които са придобити с цел подпомагане на развитието на тези предприятия. Групата оценява тези финансови активи по справедлива стойност, използвайки допустими методи за оценяването им съгласно МСФО 13, освен в случаите, когато е преценило, че цената на придобиване (себестойност) най-добре отразява справедливата стойност.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Йерархия на справедлива стойност

Групата използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват, за да отразят разликите между инструментите.

Йерархията на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви е оповестена в Бележка 5.

Отчитане на хеджирането (МСФО 9)

Отчитането на хеджирането изисква по-голям обем оповестявания относно дейността по управление на риска. Бизнес моделът на Групата не включва заемането на значими пазарни или валутни позиции. Доколкото Групата е изложена на валутен или лихвен риск, тя предприема подходящи мерки за неговото минимизиране: осигуряване на съответствие между размера на активните и пасивните експозиции в съответната валута, осигуряване на покритие на лихвоносните активи с фиксирана лихва със сходни по размер лихвоносни пасиви с фиксирана лихва.

Групата поема в пълна степен пазарния риск по притежаваните от нея ценни книжа, независимо дали са държани за събиране на парични потоци или за продажба.

Групата не притежава дъщерни дружества в чужбина, които да консолидира.

Групата не отчита активни финансови инструменти, за които е определено хеджиращо взаимоотношение, поради което изискванията относно хеджирането съгласно МСФО 9 не оказват влияние върху финансовите отчети на Групата.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните еквиваленти за целите на отчета за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в други банки, предоставени депозити на други банки - на виждане и/или с оригинален срок до три месеца, в това число и по репо-сделки с оригинален срок до три месеца, както и салда по сметките с Централната банка, които са свободни от всякакви ограничения (не са блокирани). Групата поддържа Минимален Задължителен Резерв според изискванията на БНБ и за целите на паричния поток ги включва в Пари и Парични еквиваленти. Те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната амортизирана стойност.

Лизинг (МСФО 16)

Групата като лизингодател

Лизингови договори, при които дружество от Групата е лизингодател, се класифицират като финансов или оперативен лизинг. Когато по лизинговия договор се прехвърлят по същество всички рискове и ползи от използването на актива към лизингополучателя, договорът се класифицира като финансов лизинг. Всички останали лизингови договори се класифицират като оперативен лизинг.

На началната дата на лизинговия договор Групата признава активите, държани по силата на договор за финансов лизинг, в своя отчет за финансовото състояние и ги представя като вземане, чиято сума е равна на нетната инвестиция в лизинговия договор.

Групата използва лихвения процент, заложен в лизинговия договор, за да определи размера на нетната инвестиция. Лихвеният процент, заложен в лизинговия договор, се определя така, че първоначалните преки разходи да бъдат автоматично включени в нетната инвестиция.

Приходите от финансов лизинг се разпределят през счетоводните периоди, така, че да отразяват постоянна периодична норма на възвращаемост върху нетната инвестиция на Групата.

Всяко изменение в лизингов договор се оценява и отразява съгласно изискванията на МСФО 16 „Лизинг“.

Началната дата на завеждане на един лизингов договор в портфейла на дружество от Групата е датата на предоставяне на актива за ползване от страна на лизингополучателя, като се подписва приемо – предавателен протокол за актива. В актива на отчета за финансовото състояние се отразява вземане по финансов лизинг на база ефективна главница. Лихвата се признава като приход месечно по метода на ефективната лихва.

Групата като лизингодател (продължение)

Групата прилага изискванията за отписване и обезценка на финансови активи съгласно МСФО 9 „Финансови инструменти“.

Иззет актив по прекратен договор се завежда като актив с цел продажба и той подлежи на последваща реализация – директна продажба или нов лизингов договор. Не се завежда като дълготраен материален актив, освен ако няма да се предлага по договор за оперативен лизинг. Активи, държани за целите на оперативен лизинг се признават като имоти, машини, съоръжения в отчета за финансовото състояние на дружеството /лизингодател/.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Други активи

Данъци (МСС 12)

Групата начислява текущи данъци съгласно българските закони. Данъкът върху печалбата се изчислява на база на облагаемата печалба за периода, определена в съответствие с правилата, установени от данъчните власти, по силата на които се плащат (възстановяват) данъци.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за всеобхватния доход, също се отчита в отчета за всеобхватния доход, и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се отнася директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, до която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетено за същия или различен период директно в собствения капитал. Отсрочени данъци се начисляват в или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат през същия или различен период, директно в собствения капитал.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Други активи (продължение)

Имоти, машини и съоръжения (МСС 16)

Имотите, машините и съоръженията са представени в консолидирания финансов отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубата от обезценка. Групата признава дълготраен актив, когато стойността му е равна на, или надвишава, 700 лв.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и съоръженията се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и други.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща оценка на имотите и съоръженията е модела на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения (определят се като разлика между постъпленията и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други доходи/разходи от/за дейността в печалби и загуби.

Метод на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имоти и оборудване. Полезният живот по групи активи е както следва:

- сгради – 50 г.
- банково оборудване и компютри – 5 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6.7 г.

Полезният живот по групи активи не е променен в сравнение с 2019 г.

Полезният живот на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Определеният полезен живот на съоръженията се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Други активи (продължение)

Нематериални активи (МСС 38)

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени програмни продукти (софтуер) и лицензи за ползване на софтуер.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години.

Балансовата стойност на имоти, машини и съоръжения и на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценката се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Имоти, машини и съоръжения и нематериалните активи се отписват от консолидирания финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди, или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групите на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи (определени като разлика между нетните приходи от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата) се признават нетно в Други оперативни приходи/разходи в отчета за всеобхватния доход.

Инвестиционни имоти (МСС 40)

Ръководството на Групата използва тази категория при отдаване под наем на активи, придобити от обезпечения по кредити. Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. След първоначалното признаване, инвестиционните имоти се отчитат по модела на справедливата стойност.

Печалбата или загубата, възникнала от промяната в справедливата стойност на инвестиционните имоти, се включва в печалбата или загубата за периода, в който е възникнала. Справедливата стойност на инвестиционните имоти се определя въз основа на оценката от независим оценител.

Приходите от наем от инвестиционните имоти се представят в други доходи от дейността, а оперативните разходи пряко или непряко свързани с генерираните доходи от наем се представят в други разходи за дейността. Отписването на инвестиционен имот се извършва при продажба или трайно изваждане от употреба, като от продажбата му не се очакват бъдещи ползи. Печалбите или загубите от отписването на инвестиционни имоти се отчитат в печалбата или загубата за периода, в които са възникнали.

Активи, държани за продажба (МСФО 5)

Активи се класифицират като държани за продажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на Групата, или чрез отдаване под наем или лизинг. Активите, държани за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. Тези активи, обичайно, са били първоначално приети от Групата като обезпечения и се придобиват в следствие от нея в резултат на замяна "дълг срещу собственост" от кредитополучатели, които не обслужват своите задължения съгласно договорните условия по кредита.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Други активи (продължение)

Активи, държани за продажба (МСФО 5) (продължение)

Активи, класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Ръководството обичайно активно провежда мероприятия за реализиране на сделка за продажба, която се цели да бъде изпълнена в рамките поне на една година от датата на класифициране на актива в тази група.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата.

Активите от тази класификационна група не се амортизират.

Ако тези активи не бъдат реализирани в 12-месечен срок или в 24 месечен срок, при положение, че са изпълнение изискванията на МСФО 5 за удължаване на срока, те се прехвърлят в Активи, придобити от обезпечения.

Активи, придобити от обезпечения (МСС 2)

Активите, придобити от обезпечения, които не са реализирани в 12-месечен срок или в 24 месечен срок, когато за били изпълнени изискванията на МСФО 5 за удължаване на срока, се прехвърлят в Активи, придобити от обезпечения. Те се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализуема стойност съгласно изискванията на МСС 2 Материални запаси.

Себестойността на активите, придобити от обезпечения представлява сумата от всички преки разходи по придобиването на активите, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние. Нетната реализуема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност минус приблизително оценените разходи за завършване на търговския цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

Обезценката на тези активи се изчислява в съответствие със счетоводната политика на Групата на база на очакваната реализация на активите от придобити обезпечения. Обезценката на активите, придобити от обезпечения се включва в отчета за всеобхватния доход. Ръководството на Групата счита, че балансовата стойност на активите, придобити от обезпечения представлява най-добрата преценка за тяхната нетна реализуема стойност към датата на отчета за финансово състояние. Допълнителна информация е представена в Бележка 27.

Обезценка на нефинансови активи (МСС 36)

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Групата, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до настоящата им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и специфичния риск за актива или за ОГПП.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Други активи (продължение)

Обезценка на нефинансови активи (МСС 36) (продължение)

За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат разглеждани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загубите от обезценка се признават в печалби и загуби. Загубите от обезценка, признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално.

Загубата от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

3.3. Пасиви

Финансови пасиви

Отчитането и оценката на финансовите пасиви е описана в секция 3.1 – Финансови инструменти.

Лизинг (МСФО 16)

МСФО 16 определя принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на лизинг и за двете страни по договор, т.е. клиента („лизингополучател“) и на доставчика („лизингодател“). МСФО 16 изисква лизингополучателите да отчитат повечето лизинги в отчета за финансовото състояние и да прилагат единен модел при отчитането на всички лизингови договори, с някои изключения. Отчитането при лизингодателите не се променя по същество. Стандартът е приложен от Банката, използвайки модифицирания ретроспективен подход.

За тези договори за лизинг, които преди са били класифицирани като финансов лизинг, активът с правото на ползване и лизинговото задължение са оценени със същите суми към датата на първоначалното прилагане на стандарта, с които са били съгласно МСС 17 непосредствено преди датата на първоначалното прилагане.

Групата като лизингополучател

Дружествата от Групата оценяват дали даден договор е или съдържа елементи на лизинг при започване на своето действие.

Дружествата от Групата признават актив с право на ползване и съответно лизингово задължение по отношение на всички договорености за лизинг, в които са лизингополучатели, с изключение на краткосрочните лизингови договори (договори със срок от 12 месеца или по-малко) и договори, активите по които са с ниска стойност. За тези лизингови договори се признават лизингови плащания като оперативен разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви (продължение)

Лизинг (МСФО 16) (продължение)

Групата като лизингополучател (продължение)

Първоначално лизинговото задължение се оценява по настояща стойност на лизинговите плащания, дисконтирани с присъщия за лизинга лихвен процент. Ако този процент не може да се определи, дружествата от Групата използват свой диференциален лихвен процент.

Лизинговите плащания, участващи в оценката на лизинговото задължение, включват:

- Фиксирани лизингови плащания (включително фиксираните по същество плащания), намалени с всички вземания по лизингови стимули;
- Променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или лихвен процент, първоначално измерени с помощта на индекса или процента към началната дата;
- Сумата, която се очаква да бъде платима от лизингополучателя по гаранции за остатъчна стойност;
- Цената на упражняване на опциите за покупка, ако в голяма степен е сигурно, че лизингополучателят ще упражни опциите; и
- Плащане на неустойки за прекратяване на лизинговия договор, ако срокът на лизинга отразява упражняването на опция за прекратяване на лизинговия договор.

Лизинговото задължение се представя на отделен ред в отчета за финансовото състояние в Задължения по лизинг.

Впоследствие лизинговото задължение се оценява чрез увеличаване на балансовата стойност, което да отрази лихвата върху лизинговото задължение (използвайки метода на ефективния лихвен процент) и чрез намаляване на балансовата стойност, което да отрази направените лизингови плащания.

Дружеството преоценява лизинговото задължение (и съответно коригира свързания актив с право на ползване), когато:

- Срокът на лизинга се е променил или има значително събитие или промяна в обстоятелствата, което води до промяна в оценката на упражняването на опция за покупка, като в този случай лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка.
- Лизинговите плащания се променят поради промени в индекс или процент или промяна в очакваното плащане по гарантирана остатъчна стойност, в които случаи лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва непроменена дисконтова ставка (освен ако промяната в лизинговите плащания не се дължи на промяна в плаващ лихвен процент, в който случай се използва ревизирана дисконтова ставка).
- Изменя се договор за лизинг и изменението на лизинга не се отчита като отделен лизинг, като в този случай лизинговото задължение се преоценява въз основа на срока на лизинга на изменения лизингов договор чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка към действителната дата на изменението.

Групата не е правила такива корекции през представения период.

Активите с право на ползване включват първоначалното оценяване на съответното лизингово задължение, лизинговите плащания, направени в деня на започване на лизинга или преди него, намалени с получените стимули по лизинга и всякакви първоначални преки разходи. Впоследствие те се оценяват по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви

Лизинг (МСФО 16) (продължение)

Групата като лизингополучател (продължение)

Когато Групата поема задължение за разходи за демонтиране и премахване на нает актив, възстановяване на обекта, на който този актив се намира или възстановяване на базовия актив до състоянието, изисквано от условията на лизинговия договор, провизия се признава и оценява съгласно МСС 37. Доколкото разходите са свързани с актив с право на ползване, разходите се включват в съответния актив с право на ползване, освен ако тези разходи не са направени за производство на материални запаси.

Активите с право на ползване се амортизират за по-краткия период на срока на лизинговия договор и полезния живот на базовия актив. Ако лизинговият договор прехвърля собствеността върху базовия актив или цената на придобиване на актива с право на ползване и това отразява очакването на дружество от Групата да упражни опция за покупка, съответният актив с право на ползване се амортизира през полезния живот на базовия актив. Амортизацията стартира от датата на започване на лизинговия договор.

Активите с право на ползване се представят на отделен ред в отчета за финансовото състояние.

Групата прилага МСС 36, за да определи дали даден актив с право на ползване е обезценен и отчита всяка установена загуба от обезценка в отчета за всеобхватния доход.

Променливите наеми, които не зависят от индекс или процент, не се включват в оценката на лизинговото задължение и актива с право на ползване. Свързаните с това плащания се признават като разход в периода, в който настъпва събитието или условието, което задейства тези плащания, и се включват в отчета за всеобхватния доход.

Като практическа целесъобразна мярка, МСФО 16 позволява на лизингополучателя да не разделя нелизинговите компоненти и вместо това да отчита всеки лизинг и свързаните с него нелизингови компоненти като една договореност. Групата не е използвала тази практическа целесъобразна мярка. За договори, които съдържат лизингов компонент и един или повече допълнителни лизингови или нелизингови компоненти, Банката разпределя възнаграждението в договора към всеки лизингов компонент на базата на относителната самостоятелна цена на лизинговия компонент и на съвкупната самостоятелна цена на нелизинговите компоненти.

Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство (МСС 19)

Съгласно българското законодателство, Групата е задължена да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на Групата, в качеството ѝ на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви (продължение)

Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство (МСС 19) (продължение)

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала на Групата под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки се признават като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Групата вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

В края на всеки отчетен период, Групата прави оценка и отчита сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена в резултат на неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда, работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в даденото предприятие може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики, тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната настояща стойност към датата на отчета, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, коригирана с размера на актюерските печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - през друг всеобхватен доход.

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход, в периода, в който са възникнали.

Към края на всеки отчетен период, Групата назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните й задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта, те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Настоящата стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви (продължение)

Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство (МСС 19) (продължение)

Дългосрочни доходи при пенсиониране (продължение)

Актьорските печалби и загуби произтичат от промени в актьорските предположения и опита. Актьорски печалби и загуби от промени в демографските и финансови предположения при пенсиониране по възраст и стаж са признати в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск – за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната настояща стойност.

Провизии и условни пасиви (МСС 37)

Провизии се признават, когато Групата има настоящо конструктивно или правно задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

Условните задължения са задължения, възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от Групата, или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние, но подлежат на специално оповестяване.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви (продължение)

Договори за финансови гаранции (МСФО 9)

Договори за финансови гаранции са такива договори, които задължават издателя на гаранцията да обезщети лицето в полза на което е издадена, вследствие на неизпълнение от страна на трето лице - дебитор, на поети задължения, които са били гарантирани. Първоначалното отчитане на финансови гаранции се извършва по справедлива стойност, като се приема, че справедливата стойност към момента на издаване на гаранцията е таксата събрана за издаването ѝ, където има такава. Вземания за бъдещи премии не се признават. Приходът от комисионни се разсрочва по линеен метод, за периода за който се отнася.

В последствие, задълженията на Групата по финансови гаранции се отчитат по по-високата от стойността на обезценката, определена в съответствие с МСФО 9 и стойността при първоначално признаване, намалена, където е подходящо, с натрупаната стойност на прихода, признат в съответствие с политиките за признаване на приходи на Групата. Очакваните кредитни загуби, отнасящи се до издадени финансови гаранции, се отразяват в отчета за всеобхватния доход в перото Обезценка на финансови активи. Вероятността да възникне задължение за плащане от страна на Групата по такива договори, се оценява на базата на исторически опит с подобни инструменти.

3.4 Капитал

Акционерен капитал

Акционерният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платените акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Разходите, отнасящи се пряко до издаването на нови акции, се приспадат от капитала нетно от свързаните с тях данъци. Дивидентите по обикновени акции се признават в периода, в който са били одобрени от акционерите. Дивидентите за периода, обявени след датата на изготвяне на финансовите отчети, се оповестяват като събитие след датата на отчета.

Дивиденди

Задължение за парични разпределения към собствениците се признава, когато разпределението е одобрено от тях и не зависи от Групата. Кореспондиращата сума се отписва директно от собствения капитал.

3.5 Приходи и разходи

Приходи от лихви и разходи за лихви (МСФО 9)

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за всеобхватния доход на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни инструменти, с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата, при използване на метода на ефективния лихвен процент на основата на цената на придобиване или приложимия променлив лихвен процент. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия, или други разлики между първоначалната балансова стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислена на база ефективен лихвен процент.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.5 Приходи и разходи (продължение)

Приходи от лихви и разходи за лихви (МСФО 9) (продължение)

Приходът от лихви включва лихвени доходи по дългови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, лихви по депозити в други банки, лихви по предоставени кредити и аванси на клиенти, такси и комисионни по предоставени кредити и аванси на клиенти, които са неразделна част от ефективния доход на финансовия инструмент.

Разходът за лихви се признава на принципа на начисляване и включва лихвите по привлечени депозити от клиенти и от банки, както и по получени кредити и други привлечени средства, такси и комисионни по получени кредити, които са неразделна част от ефективния разход за лихви.

За експозициите, класифицирани във фази 1 и 2, Банката признава приходи от лихви на база на метода на ефективния лихвен процент, начислени върху тяхната брутна балансова стойност за очаквани кредитни загуби. За експозициите, класифицирани във фаза 3, Банката признава приходи от лихви на база на метода на ефективния лихвен процент, начислени върху тяхната амортизирана стойност.

Банката също така притежава инвестиции и активи в страни с отрицателни лихвени равнища. Банката оповестява изплатени лихви по такива активи като лихвен разход с допълнително оповестяване в Бележка 6.

Приходи по договори с клиенти (МСФО 15)

МСФО 15 въвежда петстъпков модел, който да се прилага по отношение на приходите, произтичащи от договори с клиенти, независимо от вида на сделката или индустрията, изискващи от Групата да (1) идентифицира договорите с клиенти, (2) да идентифицира задълженията за изпълнение по тези договори, (3) да определи сумата на възнаграждението по договор, (4) да разпредели възнаграждението по договорите по идентифицираните задължения за изпълнение, и (5) да признава приход, когато е удовлетворено всяко едно от определените задължения за изпълнение.

Групата е идентифицирала следните задължения за изпълнение съгласно МСФО 15:

- Услуги във връзка с извършване на трансакции – приходите се признават в течение на времето във времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите. Поради краткия времеви период на извършване на услугата, приходи се признават в момента на предоставянето ѝ. Таксите за тези услуги се определят по тарифата на Групата и представляват фиксирана сума на трансакция, която съответства на стойността на изгодата, прехвърлена на клиента. На база на тези обстоятелства, Групата прилага практически целесъобразната мярка съгласно МСФО 15, пар. Б16 да признава прихода при извършването на трансакцията по сумата, която има право да удържи съгласно Тарифата. По МСС 18, Групата е признавала прихода при следване на принципа на начисление, който е довел до признаване на прихода по същия начин.
- Издаване на гаранции и акредитиви – приходите се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите. Прехвърлянето на изгодите към клиента е равномерно за срока на договора и затова, Групата прилага линеен метод за измерване на напредъка по договора, водещ до линейна амортизация на таксите за договорения период. Таксите за тези услуги са фиксирани суми, изчислени в зависимост от стойността на гаранцията или акредитива. По МСС 18, Групата е признавала прихода като е разсрочвала на линейна база за срока на договора фиксираната такса, което е по същество идентично с политиката по МСФО 15.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.5 Приходи и разходи (продължение)

Приходи по договори с клиенти (МСФО 15) (продължение)

- Поддържане на депозити – приходите се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите. Таксите за тези услуги се определят по тарифата на Групата и представляват фиксирана сума на месечна база, която съответства на стойността на изгодата, прехвърлена на клиента. На база на тези обстоятелства, Групата прилага практически целесъобразната мярка съгласно МСФО 15, пар. Б16 да признава прихода при извършването на транзакцията по сумата, която има право да удържи съгласно Тарифата. По МСС 18, Групата е признавала прихода при следване на принципа на начисление, който е довел до признаване на прихода по същия начин.
- Извършване на дейност като посредник, за която Групата получава агентски комисиони – приходите се признават в определен момент във времето при предоставяне на посредническата услуга, тъй като Групата оперира в качеството си на посредник. На база на тези обстоятелства Групата признава приходи равни на стойността на комисионното възнаграждение за изпълнение на посредническата услуга. Комисионното възнаграждение представлява нетната сума, която Групата задържа след изплащане на частта, дължима на третата страна, на която Групата посредничи за изпълнение на услугите от същата тази трета страна.

Таксите за обслужване на облигационни емисии представляват такси за изпълняване на функцията банка-довереник по облигационна емисия на предприятие от обществен интерес. Възнаграждението се начислява и заплаща периодично, съгласно договор.

Приходите от средства на доверително управление представляват такси за управление на средства, предоставени от Министерство на финансите във връзка със заем от Kreditanstalt für Wiederaufbau предоставен на Министерство на финансите. Те се признават когато са дължими по договор.

Групата – с изключение на ограничени операции, предоставяни на нейните служители – не реализира приходи от услуги, свързани с банкиране на дребно: размерът на приетите депозити към 31.12.2020 г. е 7,427 хил. лв., а броят открити сметки – 350. Групата не е анализирала в детайли потенциалното влияние на такива услуги върху приходите с оглед ограничената ѝ експозиция към клиенти на дребно и липсата на клонова мрежа.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.5 Приходи и разходи (продължение)

Операции в чуждестранна валута

При изготвянето на финансовия отчет сделки във валути, различни от функционалната валута на Групата (чуждестранна валута) се признават по валутни курсове, валидни към датата на сделката. На всяка отчетна дата монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута се превалутират по курсовете, валидни към тази дата. Немонетарни позиции, отчитани по справедлива стойност, деноминирани в чуждестранна валута се превалутират по курсове, валидни към датата, на която е определена справедливата стойност. Немонетарните позиции, отчитани по историческа стойност в чуждестранна валута не се превалутират.

Сделки, осъществени в чуждестранни валути, са трансформирани в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преоценяват ежедневно. В края на годината са преоценени в легова равностойност по заключителните обменни курсове на БНБ, които на по-важните валути към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние са следните:

<u>Вид валута</u>	<u>31 декември 2020</u>	<u>31 декември 2019</u>
Щатски долари	1.59386	1.74099
Евро	1.95583	1.95583

От 1999 г., българският лев е обвързан с еврото, официална валута на Европейския съюз, в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Нетните печалби или загуби от промяната на валутните курсове, възникнали от преоценката на вземания, задължения и от сделки с чуждестранна валута, са отчетени в консолидирания отчет за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност, Групата е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и влошаване на финансовата стабилност на Групата. Тези рискове се идентифицират, измерват и оценяват с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва поемането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Групата и съществуването ѝ.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Управлението на риска в Групата Българска банка за развитие представлява комплекс от методи и процедури, които Групата използва за идентифициране, измерване и контрол на рисковите си експозиции. Групата управлява следните основни категории риск:

- Кредитен;
- Ликвиден;
- Пазарен;
- Операционен.

При управление на рисковете, Групата прилага политики и процедури, адекватни на характера и сложността на нейната дейност и базиращи се на добри банкови практики.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете, са следните:

За Българска банка за развитие ЕАД (Дружеството-майка, Банката):

Управлението на риска се осъществява от:

- *Надзорен съвет* – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- *Управителен съвет* – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- *Комитет по риска* – отговаря за контрола върху прилагането на политиките по управление на отделните видове риск и адекватността на рисковия профил на Банката на възложените и задачи;
- *Комитет по управление на активите и пасивите (КУАП)* – отговаря за стратегическото управление на активите и пасивите, и за управлението на пазарните рискове, вкл. ликвиден, свързани с тях;
- *Комитет по провизиите* – анализира кредитните сделки от гледна точка на управление на кредитния риск общо за кредитния портфейл, както и на ниво кредитни сделки и кредитополучатели;
- *Изпълнителни директори и членове на УС* – осъществяват текущ оперативен контрол по поддържане и спазване на определените лимити за конкретните видове риск и прилагането на разработените процедури;
- Централната банка осъществява допълнителен надзор върху управлението на рисковете в Банката чрез изискване на периодични регулаторни отчети и последващ контрол по спазването на нормативно определените максимални нива за експозиция към определени видове рискове.

За дъщерното дружество Национален гаранционен фонд ЕАД (Фондът):

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

- *Надзорен съвет и Управителен съвет на ББР ЕАД (Дружеството-майка)* – извършват общ надзор върху управлението на рисковете; взимат решение за обща експозиция към група свързани лица към *Национален гаранционен фонд ЕАД* над 5 млн. лв., а при наличие на експозиция към Групата на ББР (но при липса на експозиция към ББР) – независимо от нейния размер;

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Структура за управление на рисковете (продължение)

За дъщерното дружество Национален гаранционен фонд ЕАД (Фондът) (продължение):

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

- *Съвет на директорите* – отговаря за общия подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- *Комитет по провизиите* – анализира гарантираните портфейли от гледна точка на управление на кредитния риск общо за гарантирания портфейл, както и на ниво гаранционна сделка и получател на гаранция;
- *Отдел «Риск и мониторинг»* – осъществява мониторинг по отношение на гарантираните портфейли и обезпечението по кредитите. Най-малко веднъж годишно се извършва проверка на изпълняваните икономически и социални изисквания от МСП, ползващи гаранции от „Национален гаранционен фонд“ ЕАД.

За дъщерното дружество ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД):

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- *Надзорен съвет и Управителен съвет на ББР ЕАД (Дружеството-майка)* – извършват общ надзор върху управлението на рисковете; взимат решение за обща експозиция към група свързани лица към ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД) над 5 млн. лв., а при наличие на експозиция към Групата на ББР (но при липса на експозиция към ББР) – независимо от нейния размер;
- *Съвет на директорите* – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на Дружеството и взема решения в границите на своите правомощия. Също така анализира кредитните сделки на стойност над 100 хил. лв. от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване;
- *Кредитен комитет* – текущо наблюдава и анализира кредитния и лизинговия портфейл на Дружеството от гледна точка на кредитния риск в т.ч. и по отделни сделки;
- *Кредитен съвет* – анализира кредитните и лизингови сделки от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване и/или предоговаряне;
- *Оперативно ръководство (Изпълнителен директор и зам. изп. директори)* – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите Правила за управление на риска. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с приетите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи;
- *Отдел Управление на риска* – разработва и внедрява система за управление на риска. Изготвя и внася на Съвета на директорите периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността, в т.ч. спазването на лимити и докладва текущо на оперативното ръководство на Дружеството. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска. Контролира входящите данни, необходими за оценката на риска, съгласно приложим метод на достоверност и достатъчност.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Структура за управление на рисковете (продължение)

За дъщерното дружество ББР Лизинг ЕАД (Дружеството):

Управлението на риска се осъществява от:

- *Надзорен съвет и Управителен съвет на ББР ЕАД (Дружеството-майка)* – извършват общ надзор върху управлението на рисковете; взимат решение за обща експозиция към група свързани лица към *ББР Лизинг ЕАД* над 5 млн. лв., а при наличие на експозиция към Групата на ББР (но при липса на експозиция към ББР) – независимо от нейния размер;
- *Съвет на Директорите* – приема правила и процедури за управление на риска и контролира рисковите фактори. Взема решения за експозиции до 5 млн. лв.
- *Прокуриснт и член на Съвета на директорите заедно* – взимат решения за експозиции до 200 хил. лв.
- *УС на ББР АД* - взима решение за обща експозиция към група свързани лица към ББР Лизинг ЕАД над 5 млн. лв. (при липса на друга експозиция към групата на ББР); При наличие на експозиция към групата на ББР (но при липса на експозиция към ББР), независимо от нейния размер.

За дъщерното дружество ББР Факторинг ЕАД (Дружеството):

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- *Надзорен съвет и Управителен съвет на ББР ЕАД (Дружеството-майка)* – извършват общ надзор върху управлението на рисковете; взимат решение за обща експозиция към група свързани лица към *ББР Факторинг ЕАД* над 5 млн. лв., а при наличие на експозиция към Групата на ББР (но при липса на експозиция към ББР) – независимо от нейния размер;
- *Съвет на директорите* – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на Дружеството и взема решения в границите на своите правомощия. Също така анализира кредитните сделки от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване;
- *Оперативно ръководство (Изпълнителни директори)* – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите Правила за управление на риска. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с приетите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи;
- *Отдел Риск* – разработва и внедрява система за управление на риска. Изготвя и внася на Съвета на директорите периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността, в т.ч. спазването на лимити и докладва текущо на оперативното ръководство на Дружеството. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Структура за управление на рисковете (продължение)

За дъщерното дружество Фонд за капиталови инвестиции АД:

Управлението на риска се осъществява от:

- *Надзорен съвет и Управителен съвет на ББР ЕАД (Дружеството-майка)* – извършват общ надзор върху управлението на рисковете; взимат решение за обща експозиция към група свързани лица към *Фонд за капиталови инвестиции АД* над 5 млн. лв., а при наличие на експозиция към Групата на ББР (но при липса на експозиция към ББР) – независимо от нейния размер;
- *Съвет на Директорите* – приема правила и процедури за управление на риска и контролира рисковите фактори. Взема решения за всички експозиции.
- *УС на ББР ЕАД* - взема решение за обща експозиция към група свързани лица на *Фонд за капиталови инвестиции АД* над 5 млн. лв. (при липса на друга експозиция към групата на ББР); При наличие на експозиция към групата на ББР (но при липса на експозиция към ББР), независимо от нейния размер.

За дъщерното дружество ТЦ Марица ЕООД:

Функциите по риска се упражняват от оперативните звена – Управител и Финансов мениджър. Дейността на ТЦ Марица не включва придобиване и управление на финансови активи.

Измерване и управление на основните рискове

Ръководствата на дружествата от Групата са приели набор от вътрешни правила и методи за измерване на различните рискове, които са основани както на статистически модели и добри международни практики, така и на историческия опит на самата Група.

Контролът и управлението на рисковете е структуриран основно на базата на лимити. Тези лимити рефлектират върху стратегията на Групата и пазарната ѝ позиция, както и нивото на конкретния риск, който може да бъде поет. Периодично се изготвят отчети за конкретните типове риск за целите на последващ анализ и евентуална корекция на определените вече лимити.

4.1. Кредитен риск

Кредитен риск е рискът от потенциални загуби, породени от неизпълнение от страна на клиентите на Групата на договорни задължения, във връзка с вземания и притежавани от Групата финансови инструменти, вкл. държавен риск, риск от контрагента и сетълмент риск и кредитен риск от концентрация.

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена Групата, поради което управлението му е основно в дейността ѝ. Управлението на кредитния риск се извършва, в съответствие със Закона за Българската банка за развитие ЕАД и с действащите законови и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики, както и изискванията на МСФО.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Групата използва модели за генериране на вътрешен рейтинг при оценката и управлението на кредитния (включително контрагентния) риск по експозициите. Вътрешните рейтинг модели са съобразени със спецификата на оценявания субект.

Създадените модели за оценка на кредитния риск при корпоративни клиенти на Групата са базирани на анализ на исторически данни и настоящото финансово състояние на контрагентите и свързаните с тях лица, историята и поведението им при обслужване на задължения към други контрагенти, анализ на бъдещите парични потоци, източник на обслужване на съществуващите и потенциално възникващите задължения към Групата и други специфични за конкретната сделка параметри. В Групата са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. Съществува „Процедура за ранно предупреждение при корпоративни кредитни клиенти“, включваща система за ранно предупредителни сигнали и действия.

При управлението на кредитния риск на Групата се съблюдава система от вътрешногрупови лимити, които се преразглеждат и актуализират периодично.

В Групата функционира специализирано звено, оценяващо риска, както на ниво клиент, така и на ниво експозиция, като нивото на кредитоспособност се оценява и следи през целия живот на кредита – от кандидатстването до неговото пълно погасяване. Кредитният риск се редуцира частично и чрез прилагане на техниката „обезпечена кредитна защита“, посредством приемане на различни видове обезпечения, като оценките по обезпеченията във всеки един момент не са по-стари от 12 месеца.

Групата формира обезценки по експозиции в зависимост от рисковия профил на кредитополучателя и/или групата свързани клиенти и на база извършени индивидуални тестове за обезценка.

Експозициите в корпоративния кредитен портфейл на Групата се разделят основно на три категории според наличието на Индикатори за обезценка – изменение на обективните показатели, на базата на които се извършва първоначалната оценка и последващо наблюдение на експозиция/клиент, което би довело до изменение на паричните потоци от финансовите активи в това число просрочие на дължими плащания от кредитополучателя: Фаза 1, „редовни“ (с присъден вътрешен рейтинг от 1 до 6 вкл.; Фаза 2, „наблюдавани“ или “forborne” (с присъден вътрешен рейтинг 7) и Фаза 3, „проблемни/необслужвани“ (с присъден вътрешен рейтинг 8, 9 или 10). Тези индикатори са залегнали в Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР и представени в настоящата Бележка 4.1. За кредити над 5,000 хил. лв. се извършват индивидуални прегледи за наличието на такива индикатори, а за суми под този праг – прегледите се извършват на портфейлна основа.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

При клиенти, за които текущо няма установени индикации за повишен риск, Групата извършва периодично (най - малко веднъж годишно) преглед на финансовото и правно състояние, включително и на приетите обезпечения, с цел установяване необходимостта от промяна в процента на обезценки за риск от загуба и /или промяна в оценката на степента на кредитен риск. При клиенти с повишен кредитен риск, прегледът се извършва веднъж на 6 месеца, като при клиенти „проблемни/необслужвани“, прегледът се извършва на тримесечие.

В изпълнение на препоръките на Базелския комитет и тяхното транспониране в регулации в рамките на Европейския съюз и по-конкретно Регламент 575/2013/ЕС и Директива 2013/36/ЕС, търговските банки следва да въведат с вътрешно-нормативните си актове вътрешно-рейтингова система, която позволява съпоставимост с официален кредитен рейтинг на кредитополучатели от признати външни рейтингови институции, която възприема международно използваната скала от десет кредитни рейтингови категории, включително две категории за необслужвани кредити.

Групата е разработила детайлна вътрешно-нормативната база, включваща Политика и правила за определяне на обезценка за несъбираемост на рискови експозиции, Методика за анализ и оценка на кредитния риск в Българска банка за развитие ЕАД и Наръчник за кредитната дейност на ББР, осигуряващи пълно съответствие на политиката и процедурите при определянето на вътрешен кредитен рейтинг с посочените нормативни актове на ЕС. Размерът на обезценката се определя като разликата между текущия размер на амортизираната стойност на експозицията на клиента към Групата и нейния възстановим размер.

Групата начислява обезценка на портфейлна основа за вземанията по НПЕЕМЖС и експозициите към физически лица.

С цел предпазване и намаляване на кредитния риск, Групата приема обезпечения съгласно вътрешните си правила. Групата не предоставя необезпечени кредити. Обичайната практика на Групата е да изисква обезпечение от кредитоискателите поне в размер на 100%, спрямо договорения размер на кредита, като се изисква изготвяне на оценки от лицензирани независими оценители.

На база на подписано гаранционно писмо с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) през 2003 г. и последващи анекси, Дружеството-майка (Банката) участва в гаранционната схема за предоставяне на кредити на малки и средни предприятия (МСП), съгласно дългосрочната програма на Европейския съюз за МСП. ЕИФ се ангажира да предостави пряка гаранция, която да покрива 50% от остатъчната загуба по главницата и лихвите от всеки кредит от групата заеми, включени в кредитния под-портфейл на Банката, формиран на база предвидените в споразумението условия, но общо не повече от 2,520 хил. евро (4,929 хил. лв.). Банката е прилагала намалени изисквания за обезпечение на кредитите, включени в портфейла, гарантиран от ЕИФ. Към 31.12.2020 г., общата експозиция по кредити, гарантирани от ЕИФ е в размер на 735 хил. лв. (31.12.2019 г.: 735 хил. лв.). Тази сума включва усвоената, но неиздължена част от кредитите и поетите ангажименти от ББР по неувоени кредити.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Ангажиментът за плащане от страна на ЕИФ към тази дата възлиза на 3,563 хил. лв. (31.12.2019 г.: 3,563 хил. лв.), като покритите загуби от страна на ЕИФ са в размер на 364 хил. лв. (31.12.2019 г.: 364 хил. лв.).

През ноември 2016 г., Дружеството-майка (Банката) е подписала споразумение за контра-гаранция с Европейския Инвестиционен Фонд (ЕИФ) по програма COSME в подкрепа на малкия и среден бизнес. Програма COSME се реализира с подкрепата на ЕФСИ (Европейския фонд за стратегически инвестиции), известен още като „Плана Юнкер“. Дружеството-майка (Банката) има възможност да покрива до 60% от риска по кредитите за МСП, отпуснати от търговските банки, с които ще си партнира. Половината от този риск ще бъде контра-гарантиран от ЕИФ, като общият размер на контра-гаранцията е 10 млн. евро. С гарантирания по програма COSME ресурс, банките-партньори на Дружеството-майка (Банката) ще могат да отпускат инвестиционни и оборотни кредити, банкови гаранции, както и револвиращи заеми. Максималният размер на отпусканите кредити е 150 000 евро. Срокът за погасяване е от 1 до 10 години.

Към 31.12.2020 г., няма ангажимент по споразумението за контра-гаранция.

Кредитен риск в дейността на Групата възниква и по линия на задбалансови ангажименти, основно неусвоени средства по одобрени заеми, гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент на Групата да извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна и носят същия кредитен риск, аналогично на балансовите кредитни експозиции.

Дружеството-майка (Банката) формира различни подпортфейли, базирани на типа на контрагентите и носителите на кредитен риск, както следва:

- директно кредитиране – портфейл от кредитни ангажименти с длъжници юридически лица, различни от банкови финансови институции и кредити към физически лица (кредити към служители на Банката), както и субекти от публичния сектор.
- индиректно финансиране или „он-лендинг“ – портфейл от кредити формирани към финансови (банкови и небанкови) институции, които имат за цел предоставяне на финансиране/улесняване достъпа до финансиране на микро, малки и средни предприятия в Република България.
- финансиране по линията на НПЕЕМЖС в изпълнение на ПМС 18 на МС.
- цесии на вземания от Агенция пътна инфраструктура на строителни предприятия, изпълняващи инфраструктурни проекти, възлагани от АПИ.

Извън рамките на кредитния портфейл, кредитен риск в дейността на Групата е наличен при експозиции, формирани при други нейни дейности:

- портфейл от финансови инструменти, различни от кредити, формиран във връзка с управление на свободните средства на Групата, който е съставен основно от държавни ценни книжа с емитент Република България и други държави от ЕС, класифицирани като „финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“;

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

- към банки по линия на операции на паричен пазар, пласирани срочни депозити и наличности поostro сметки;
- по линия на вземания обвързани с държавния бюджет.

В Групата функционира система от лимити във връзка с кредитния риск и риска от концентрации за различните подпортфейли, като текущо се следи кредитния риск и риска от концентрации на финансовите активи, както на базата на отраслови критерии, по отделни контрагенти, по застрахователни дружества, осигуряващи покритие. По отношение на директния кредитен портфейл на Групата се следи разпределението по икономически сектори и към клиенти и група свързани клиенти, като се спазват вътрешни ограничения (лимити) за концентрация на корпоративния кредитен портфейл по икономически сектори.

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от финансовите активи, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние е както следва:

Финансов актив	2020		2019	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	496,279	496,279	250,643	250,643
Вземания от банки	480,688	478,700	341,990	339,716
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Предоставени кредити и аванси на клиенти	2,087,855	1,829,250	1,811,403	1,650,088
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	57,975	57,824	167,258	166,821
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Нетна инвестиция във финансов лизинг	40,382	39,611	10,327	9,735
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	12,204	12,056	12,236	12,144
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	649,573	649,573	596,967	596,967
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти	57,709	57,709	3,578	3,578
Други финансови активи	16,468	16,021	913	913
	3,899,133	3,637,023	3,195,315	3,030,605

Позиция „Вземания от Републикански бюджет“ включва кредити по Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради в размер на 57,975 хил. лв. (2019 г.: 145,140 хил. лв.) и вземания по цесии на задължения на АПИ – 0 хил. лв., (2019 г.: 22,118 хил. лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Максимална експозиция на кредитен риск (продължение)

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от условни ангажименти, отчетени задбалансово, е както следва:

	2020		2019	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Кредитни гаранции по анти-КОВИД програми	479,462	359,154	-	-
Банкови гаранции и акредитиви	434,088	411,926	498,745	482,596
Неусвоен размер на разрешени кредити	264,318	264,238	294,991	294,991
Невнесена част от акции на Three Seas Initiative	25,399	25,399	-	-
Участие в инвестиционна програма SIA	1,006	1,006	1,168	1,168
	1,204,273	1,061,776	794,904	778,755
Максимална експозиция към кредитен риск	5,098,449	4,693,578	3,990,219	3,809,360

При определяне на нетната експозиция, са взети предвид начислените обезценки и провизии, високоликвидните обезпечения (държавни ценни книжа и парични средства), както и нетната настояща стойност на ликвидни обезпечения - недвижими имоти.

Кредитен риск - концентрация

Най-голямата кредитна експозиция на Групата, предоставена на група свързани лица /извън банкови институции/ към 31.12.2020 г. е в размер на 192,302 хил. лв. по амортизирана стойност (2019 г.: 147,715 хил. лв.), което представлява 18.20% от собствения(СК)/приемливия (Пр.К) капитал на Групата съгласно Регламент 575/2013/ЕС (2019 г.: 19.69%). Концентрацията на клиентския портфейл (извън банкови институции) е представена в следващата таблица:

	2020*	% от СК	2019*	% от СК
Най-голяма обща експозиция към клиентска група	192,302	18.20%	147,715	19.69%
Общ размер на десетте най-големи експозиции	1,111,600	105.18%	1,106,985	147.59%
Обща сума на двадесетте най-големи експозиции	1,625,663	153.82%	1,476,953	196.92%

Към 31.12.2020 г. няма експозиция на клиент или група свързани клиенти, която да е по-голяма от 25% от собствения капитал на Групата.

* Стойност на експозицията след приспадане на обезценките и високо ликвидните обезпечения.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Кредитен риск – концентрация (продължение)

По-долу са представени данни за финансовите активи на Групата, класифицирани по сектори на икономиката. Кредитите и вземанията, както и финансовия лизинг са представени по амортизирана стойност преди обезценка:

Сектори	2020	%	2019	%
Държавно управление	848,268	21.76	814,383	25.52
Промисленост, общо	538,644	13.80	500,328	15.68
<i>Промисленост - производство и разпределение на енергия</i>	<i>115,818</i>	<i>2.97</i>	<i>86,001</i>	<i>2.69</i>
<i>Промисленост - други производства</i>	<i>149,348</i>	<i>3.81</i>	<i>133,880</i>	<i>4.19</i>
<i>Промисленост - производство на хранителни продукти</i>	<i>46,823</i>	<i>1.20</i>	<i>46,853</i>	<i>1.47</i>
<i>Промисленост - производство на тютюневи изделия</i>	<i>148,640</i>	<i>3.81</i>	<i>148,684</i>	<i>4.66</i>
<i>Промисленост - производство на машини и оборудване</i>	<i>78,015</i>	<i>2.00</i>	<i>84,910</i>	<i>2.66</i>
Финансови услуги	1,192,907	30.59	688,250	21.56
Търговия	459,843	11.80	324,542	10.17
Транспорт	258,599	6.63	233,118	7.30
Туристически услуги	268,536	6.89	267,310	8.38
Строителство	166,101	4.26	169,146	5.30
Операции с недвижими имоти	58,149	1.49	56,493	1.77
Селско стопанство	48,521	1.24	53,588	1.68
Събиране и обезвреждане на отпадъци	-	-	246	0.01
Други отрасли	59,565	1.53	84,333	2.64
	<u>3,899,133</u>	100	<u>3,191,737</u>	100

От общата сума на експозициите са изключени тези към Централни банки, както и наличните средства по каса, за които се приема, че не са носители на кредитен риск.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи

Структурата на финансовите активи на Групата съгласно рисковите класификационни групи е следната:

Към 31 декември 2020 г.

	Редовни (Фаза 1)	Наблюдавани (Фаза 2)	Необслужвани (Фаза 3)	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	496,279	-	-	496,279
Вземания от банки	480,688	-	-	480,688
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	431,104	215,197	110,623	756,924
Търговски кредити	766,683	207,013	105,126	1,078,822
Нетна инвестиция във финансов лизинг	39,697	73	612	40,382
Потребителски кредити	1,076	17	11	1,104
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	1,150	-	-	1,150
Кредити на други ФИ	57,359	-	8,061	65,420
Други кредити и вземания	26,679	117,528	40,228	184,435
Вземания от Републиканския бюджет	57,975	-	-	57,975
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	12,204	-	-	12,204
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в ДВД - Дългови инструменти	649,573	-	-	649,573
Други финансови активи	16,021	-	447	16,468
Общо финансови активи	3,036,488	539,828	265,108	3,841,424

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на финансовите активи (продължение)

Към 31 декември 2019 г.	Редовни (Фаза 1)	Наблюдавани (Фаза 2)	Необслужвани (Фаза 3)	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	250,643	-	-	250,643
Вземания от банки	341,813	177	-	341,990
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	570,586	118,202	74,711	763,499
Търговски кредити	512,552	81,112	120,212	713,876
Потребителски кредити	856	20	15	891
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	1,174	-	-	1,174
Кредити на други ФИ	82,330	-	22,330	104,660
Други кредити и вземания	127,415	66,303	33,585	227,303
Нетна инвестиция във финансов лизинг	9,598	146	583	10,327
Вземания от Републиканския бюджет	167,258	-	-	167,258
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	596,967	-	-	596,967
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Ценни книжа	12,236	-	-	12,236
Други финансови активи	913	-	-	913
Общо финансови активи	2,674,341	265,960	251,436	3,191,737

По-долу са представени видовете обезпечения, получени от Групата във връзка с отпуснати кредити, по справедлива стойност, определена от лицензирани независими оценители и потвърдена от служител на Групата, притежаващ необходимия лиценз.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

Вид обезпечение	2020		2019	
	Справедлива стойност	%	Справедлива стойност	%
Ипотечи	841,503	60.1	741,116	60.9
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	316,974	22.7	276,320	22.7
Ипотечи върху кораби	97,276	7.0	142,083	11.7
Застраховка кредитен риск	64,280	4.6	15,614	1.3
Блокирани депозити	57,968	4.1	15,719	1.3
Ценни книжа, котиран на борсов пазар	20,536	1.5	20,536	1.7
Банкови гаранции	804	0.1	4,892	0.4
Общо обезпечения	1,399,341	100	1,216,280	100

Кредитните експозиции могат да бъдат обезпечени с повече от едно обезпечение, т.е. могат да бъдат включени в повече от една позиция. Сумата от обезпеченията може да надхвърля 100%, тъй като по един кредит може да има повече от едно обезпечение.

Дружество от Групата може да предоговори първоначалните условия по сключени договори в случаите на молба от страна на контрагентите. Обичайно това са сроковете за усвояване на кредитите, размера на кредита, лихвените нива и/или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски. Най-често това се наблюдава в случаи на промяна на първоначалните параметри, целите и обхвата, респ. времеви график на проектите. При предоговарянето се анализират измененията в първоначалните условия, с цел установяване дали промените представляват концесия (отстъпка) в полза на длъжника, както и доколко тази отстъпка значително изменя паричните потоци и тяхната нетна настояща стойност и, следователно, експозицията следва да се приеме за реструктурирана и, съответно, да бъде класифицирана във Фаза 2 или Фаза 3.

Съгласно Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР, дружествата в Групата следят експозициите за индикатори, които биха могли да доведат до обезценка в бъдещ период. Тези индикатори са както следва:

„Чл. 11. Индикатори за обезценка:

(1) Значително увеличение на кредитния риск, водещо до признаване на очакваната кредитна загуба през целия живот на актива (т.е. преминаване от 12-месечна очаквана кредитна загуба) и респективно класифициране във Фаза 2 (наблюдавани) би могло да е резултат от следните обстоятелства:

1. значителни промени във вътрешните индикатори на кредитния риск в резултат на промяна в кредитния риск спрямо началото на живота на актива;
2. други промени в лихвените нива или условията на съществуващ финансов инструмент, които биха били съществено различни, ако инструментът бе новоотпуснат или емитиран към датата на отчета (например по-строги условия, увеличени изисквания за обезпечение или гаранции) поради промени в кредитния риск на финансовия инструмент спрямо този при първоначалното му признаване;

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

3. значителни промени в индикаторите на външния пазар на кредитен риск за конкретен финансов инструмент или подобни финансови инструменти със същия очакван срок на живот. Промените в пазарните показатели за кредитен риск включват, но не се ограничават до:

а) кредитния спред;

б) цената на суапа за кредитно неизпълнение за кредитополучателя;

в) продължителността на периода или степента, в която справедливата стойност на даден финансов актив е по-ниска от амортизираната му стойност; и

г) промени в цената на дълга и капиталовите инструменти на кредитополучателя

д) друга пазарна информация, свързана с кредитополучателя.

4. реална или очаквана съществена промяна във външен кредитен рейтинг на финансовия инструмент (или на длъжника);

5. реално или очаквано понижаване на вътрешен кредитен рейтинг за кредитополучателя или намаляване на скоринг рейтинг използван за оценка на кредитния риск;

6. съществуващи или прогнозираны неблагоприятни промени в бизнеса, финансовите или икономически условия, които се очаква да доведат до значителна промяна в способността на заемополучателя да изпълни задълженията си.;

7. действителна или очаквана значителна промяна в оперативните резултати на Кредитополучателя, като например реални или очаквани намаляващи приходи или маржове, увеличаване на оперативните рискове, недостиг на оборотен капитал, влошаване на качеството на активите, увеличен ливъридж, ниска ликвидност, проблеми с управлението или промени в обхвата на бизнес или организационната структура, който води до значителна промяна в способността на кредитополучателя да изпълни задълженията си по дълга.;

8. значителни увеличения на кредитния риск за други финансови инструменти на същия кредитополучател;

9. настъпила или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регулаторната, икономическата или технологичната среда на кредитополучателя, която води до значителна промяна в способността на кредитополучателя да посрещне задълженията си;

10. значителни промени в стойността на обезпечението по дълга или в качеството на гаранции и допълнителни кредитни защити от трета страна, при които се очаква да се намали икономическия стимул на заемополучателя за извършване на планирани договорни плащания или по друг начин да окаже влияние върху вероятността за неизпълнение на кредита;

11. значителна промяна в качеството на гаранция, предоставена от акционер (или от собствениците на дадено лице), ако акционерът (собствениците) имат стимул и финансова възможност да предотвратят неизпълнение, чрез увеличение на капитал и/или парични средства;

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

12. значителни промени, като например намаляване на финансовата подкрепа от предприятие майка или друго дъщерно дружество или действителна или очаквана значителна промяна в качеството на кредитна защита, които се очаква да намалят икономическия стимул на заемополучателя да извършва договорни плащания;

13. очаквани промени в документацията по заема, включително очаквано нарушение на договора, което може да доведе до освобождаване на длъжника от задължение за спазване на договорни ангажименти или изменение на договорите, лихвени ваканции, лихвени увеличения, изисквания за допълнително обезпечение, гаранции или други промени в договорната рамка на инструмента;

14. значителни промени в очакваните резултати и поведение на кредитополучателя, включително промени в платежното състояние на кредитополучателите в групата;

15. конкретни промени в подхода на Банката по отношение управлението на кредита във връзка с финансовия инструмент; например въз основа на новопоявили се индикатори за промяна в кредитния риск на финансовия инструмент, се очаква практиката на Банката за управление на кредитния риск да стане по-активна или съсредоточена върху управлението на инструмента, включително по-внимателно или по-контролиращо наблюдение, или активна намеса в отношенията с кредитополучателя;

16. информация за просрочия, включително случаи на просрочие с повече от 30 дни (ако има доказателства, че значителен брой длъжници с просрочие за повече от 30 дни не достигат етапа на значително влошаване, този праг може да бъде увеличен, като за целта са необходими обширни подкрепящи данни съгласно параграф В5.5.19 на МСФО 9);

17. стартиране на съдебни процедури, предявяване на банкови гаранции или други обстоятелства, които се очаква да доведат до значителни разходи за кредитополучателя;

18. значително забавяне в предоставянето на финансова и друга необходима информация от страна на кредитополучателя;

19. поемането на значителни задължения на кредитополучателя към трети лица, вкл. задбалансови, които биха довели до затруднения или невъзможност за коректното обслужване на кредитната експозиция в Банката.

(2) Събития, свързани с класификация, при която даден финансов инструмент се класифицира във Фаза 3, т.е. се счита за актив с влошено кредитно качество и в повечето случаи съответстват на дефиницията за неизпълнение по инструмента, са:

1. значителни финансови затруднения на длъжника;

2. просрочени или неплатени задължения към Банката за повече от 90 дни;

3. представяне на отстъпка на длъжника поради финансовите му затруднения, която в никакъв друг случай не би била предоставена от Банката;

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

а) в случай, че в резултат на предоговаряне и предоставяне на отстъпка на длъжника, водеща до изменения на паричните потоци, активът се отписва и се създава нов такъв (признава се първоначално), Банката оценява само 12-месечната очаквана загуба. Допълнителен анализ на очаквана кредитна загуба се осъществява в случай на наличието на повишен кредитен риск.

б) в случай, че в резултат на предоговаряне и предоставяне на отстъпка на длъжника, водеща до изменения на паричните потоци, активът се отписва и се създава нов такъв (признава се първоначално), но в резултат на това последният се отчита като закупен/възникнал обезценен актив, Банката признава кумулативните изменения в очакваните кредитни загуби през целия му живот.

в) в случай, че в резултат на предоговаряне и предоставяне на отстъпка на длъжника финансовият актив не бъде отписан, Банката анализира дали има значително увеличение на кредитния риск, сравнявайки между:

(аа) риска от неизпълнение, оценен към отчетната дата (въз основа на променени договорни условия); и

(бб) рискът от неизпълнение, оценен при първоначалното признаване (въз основа на първоначалните непроменени договорни условия);

за да установи дали трябва да се признае очаквана кредитна загуба за целия живот или за 12 месеца;

4. висока вероятност от неплатежоспособност на длъжника или друга финансова реорганизация на длъжника;

5. други доказателства за влошаване на платежния статус на длъжника.“

Също така, анализът следва да определи дали модификацията е съществена до степен, която дава основание да се отпише активът и да се заведе нов такъв.

През 2020 г. Банката извърши анализ на ефекта от модификациите върху експозициите от портфейла си, включително такива осъществени в рамките на частен мораториум във връзка с пандемията Covid-19, с цел да определи дали някои от тях не индикират необходимост от отписване и отчитане на нов актив. В резултат от анализа бе оценено, че ефектът от модификациите не е значителен.

Анализът на промените в стойностите на основните групи финансови активи и тяхната обезценка са представени в подсекция „Отчитане на ОКЗ“ в тази секция.

По отношение на кредитите отпускани по програмата за енергийна ефективност, следва да бъде отбелязано, че съгласно параметрите на програмата размерът на одобрения кредит подлежи на регулярен процес на актуализация с оглед контрол на разходите по изпълнение. Резултат от този контрол е подписването на анекси по кредитите с актуализиране на финансовите параметри.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

В таблицата по-долу са представени данни за стойността на портфейла от финансови активи на Групата по видове инструменти:

	Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност							ФА отчитани по справедлива стойност през ДВД
	Нефинансови институции	Републикански бюджет	Финансови институции	Физически лица	Парични средства в каса и по разплащателна сметка в ЦБ	Ценни книжа	Нетна инвестиция във финансов лизинг	Дългови инструменти
Към 31 декември 2020 г.								
Обезценени на индивидуална основа								
-редовни – Фаза 1	791,652	-	89,314	2,226	-	12,204	39,697	646,787
-наблюдавани – Фаза 2	484,706	-	-	17	-	-	73	-
-необслужвани – Фаза 3	199,690	-	-	11	-	-	612	-
Брутна стойност	1,476,048	-	89,314	2,254	-	12,204	40,382	646,787
В т.ч. предоговорени	1,110,772	-	61,578	200	-	-	-	-
Просрочени, но необезценени								
-редовни – Фаза 1	28,716	-	-	-	-	-	-	-
-наблюдавани – Фаза 2	-	-	-	-	-	-	-	-
-необслужвани – Фаза 3	15,444	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	44,160	-	-	-	-	-	-	-

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

	Финансови активи, отчетани по амортизирана стойност							ФА отчетани по справедлива стойност през ДВД
	Нефинансови институции	Републикански бюджет	Финансови институции	Физически лица	Парични средства в каса и по разплащателна сметка в ЦБ	Ценни книжа	Нетна инвестиция във финансов лизинг	Дългови инструменти
Към 31 декември 2020 г.								
В т.ч. предоговорени	44,160	-	-	-	-	-	-	-
До 30 дни	28,716	-	-	-	-	-	-	-
От 30-90 дни	2,642	-	-	-	-	-	-	-
Над 90 дни	12,802	-	-	-	-	-	-	-
Обезценени на портфейлна основа								
-редовни – Фаза 1	206,862	57,975	-	-	-	-	-	-
-наблюдавани – Фаза 2	55,032	-	-	-	-	-	-	-
-необслужвани – Фаза 3	42,045	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	303,939	57,975	-	-	-	-	-	-
В т.ч. предоговорени	245,270	-	-	-	-	-	-	-
Непросрочени и необезценени								
Фаза 1	254,595	-	391,374	-	496,279	-	-	2,786
Фаза 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Фаза 3	6,859	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	261,454	-	391,374	-	496,279	-	-	2,786
В т.ч. предоговорени	226,764	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	2,085,601	57,975	480,688	2,254	496,279	12,204	40,382	649,573
В т.ч. предоговорени	1,626,966	-	61,578	200	-	-	-	-

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

	Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност							ФА отчитани по справедлива стойност през ДВД
	Нефинансови институции	Републикански бюджет	Финансови институции	Физически лица	Парични средства в каса и по разплащателна сметка в ЦБ	Ценни книжа	Нетна инвестиция във финансов лизинг	Дългови инструменти
Към 31 декември 2019 г.								
Обезценени на индивидуална основа								
-редовни – Фаза 1	1,287,196	22,118	101,007	2,030	-	12,236	9,052	596,967
-наблюдавани – Фаза 2	265,617	-	177	20	-	-	146	-
-необслужвани – Фаза 3	216,934	-	-	15	-	-	583	-
Брутна стойност	1,769,747	22,118	101,184	2,065	-	12,236	9,781	596,967
В т.ч. предоговорени	1,136,890	-	50,613	255	-	-	-	-
Просрочени, но необезценени								
-редовни – Фаза 1	6,600	-	-	-	-	-	546	-
-наблюдавани – Фаза 2	-	-	-	-	-	-	-	-
-необслужвани – Фаза 3	20,485	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	27,085	-	-	-	-	-	546	-
В т.ч. предоговорени	20,163	-	-	-	-	-	-	-
До 30 дни	6,123	-	-	-	-	-	-	-
От 30-90 дни	1,550	-	-	-	-	-	-	-
Над 90 дни	12,490	-	-	-	-	-	-	-

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

	Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност							ФА отчитани по справедлива стойност през ДВД
	Нефинансови институции	Републикански бюджет	Финансови институции	Физически лица	Парични средства в каса и по разплащателна сметка в ЦБ	Ценни книжа	Нетна инвестиция във финансов лизинг	Дългови инструменти
Обезценени на портфейлна основа								
-редовни – Фаза 1	-	145,140	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	-	145,140	-	-	-	-	-	-
<i>В т.ч. предоговорени</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Непросрочени и необезценени								
Фаза 1	-	-	240,806	-	250,643	-	-	-
Фаза 2	-	-	-	-	-	-	-	-
Фаза 3	13,419	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	13,419	-	240,806	-	250,643	-	-	-
В т.ч. предоговорени	61	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	1,810,251	167,258	341,990	2,065	250,643	12,236	10,327	596,967
В т.ч. предоговорени	1,157,114	-	50,613	255	-	-	-	-

В таблиците по-горе не са представени други финансови активи с балансова стойност 16,021 хил. лв. (2019 г.: 913 хил. лв.) представляващи предплатени разходи и аванси към доставчици по доставки (активи, които в последствие се отдават на лизинг). Към 31.12.2020 г., в тази статия е отразено и плащането за записаните от ББР акции на фонд „Три морета“: ББР е превела 7,014 хил. евро (13,717 хил. лв.) за покриване на частта от участието си в инвестициите на фонд „Три морета“, която на този етап според споразумението на акционерите на фонда е била изискуема. Тъй като удостоверението за закупени акции е получено след датата на отчета, към 31.12.2020 г. сумата е отразена в „Предплатени разходи и аванси“ (виж Бележка 27), а ангажиментът за вноска в капитала, която все още не е поискана е представен в Бележка 37 Условни задължения и ангажименти.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

Групата класифицира непросрочени и необезценени експозиции в посочените класове в зависимост от вътрешния им кредитен рейтинг, както следва:

- висок клас – от кредитен рейтинг от 1 до 3 – Фаза 1
- стандартен клас – от кредитен рейтинг от 4 до 5 – Фаза 1
- нисък клас – от кредитен рейтинг от 6 до 7 – Фаза 1 (рейтинг 6), без просрочие или с просрочие до 30 дни или Фаза 2 (рейтинг 7) и просрочие в интервала 30 до 90 дни
- необслужвани – Фаза 3 (рейтинг 8, 9 и 10) и просрочие над 90 дни.

Финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност и вземанията по финансов лизинг, които са поставени под наблюдение (Фаза 2), представени по амортизирана стойност преди обезценка, са както следва:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	215,197	118,202
Търговски кредити	207,013	81,112
Вземания по финансов лизинг	73	146
Потребителски кредити	17	20
Кредити на банки	-	177
Други кредити и вземания	117,528	66,303
	<u>539,828</u>	<u>265,960</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Качество на финансовите активи (продължение)

Когато първоначалните условия на споразумението са изменени чрез даване на отстъпки от страна на Дружеството-майка към длъжника, който изпитва или предстои да изпита затруднения при изпълнението на своите финансови задължения, кредитът се класифицира като „преструктуриран“ (Фаза 2 или 3, съгласно Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР).

Преструктурираните кредити и вземания представени по амортизирана стойност са, както следва:

	2020	2019
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	75,746	45,919
в т.ч. Редовни – Фаза 1	615	708
Наблюдавани – Фаза 2	8,659	4,437
Необслужвани – Фаза 3	66,472	40,774
Търговски кредити	73,506	-
в т.ч. Редовни – Фаза 1	-	-
Наблюдавани – Фаза 2	58,865	-
Необслужвани – Фаза 3	14,641	-
Други кредити	78,934	36,361
в т.ч. Редовни – Фаза 1	2,206	-
Наблюдавани – Фаза 2	76,159	21,946
Необслужвани – Фаза 3	569	14,415
	228,186	82,280

Условни ангажименти

Банкови гаранции, акредитиви и неусвоени кредитни ангажименти

Банката оценява кредитното качество на предоставените условни ангажименти чрез методология, която оценява дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси от Банката. Тези разходи (загуби) се определят на база Политика и Методика за оценка на очакваните кредитни загуби и процедура за изчисляване на ББР въз основа на Конверсионен фактор (CCF), който се прилага при задбалансови експозиции, при които има вероятност те да се превърнат в балансови (плащане по гаранции, усвояване на част от разрешения размер на кредита и др.).

Към датата на отчета за финансовото състояние, Групата е идентифицирала ангажименти за 434,088 хил. лв. (2019 г.: 498,745 хил. лв.), които са провизирани в размер на 7,060 хил. лв. (2019: 8,098 хил. лв.) (Бележка 32).

Кредитни гаранции анти-КОВИД

През 2020 г. Банката, въз основа на Решения на Министерския съвет на РБ, стана гарант към група български търговски банки за кредити за физически и юридически лица, с цел преодоляване на последствията от пандемията от КОВИД-19 (виж Бележка 37).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Условни ангажименти (продължение)

Договори за финансови гаранции

Тези ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в отчета до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Обезпеченията при банките-партньори за издаване на обичайните гаранции са над 100% и представляват основно ипотекирана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на банката-партньор.

Отчитане на ОКЗ

За инструментите, отчитани по амортизирана стойност, ОКЗ намаляват балансовата стойност в отчета за финансовото състояние.

За дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ОКЗ е част от негативната промяна на справедливата стойност, дължаща се на увеличен кредитен риск. Те продължават да се представят по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, като натрупаният коректив за загуби се представя в отчета за всеобхватния доход. При последващо отписване на инструмента, натрупаният коректив се признава в печалбата или загубата за периода.

Договорите за финансови гаранции са ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в отчета до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Обезпеченията при банките-партньори за издаване на обичайните гаранции са над 100% и представляват основно ипотекирана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на банката-партньор. За гаранциите по програмите анти-КОВИД, обезпеченията са съгласно одобрената от Министерски съвет програма. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от дружество от Групата, извършеното плащане от него не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на Дружеството.

Основни рискови параметри, влияещи върху размера на ОКЗ

Вероятност от неизпълнение (PD)

PD е вероятността даден контрагент да не изпълни договорните клаузи, свързани с изплащане на дълга. За всеки вид индивидуална експозиция или портфейл, когато група експозиции се оценяват колективно, Групата поддържа историческа информация за движението между различните фази.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Основни рискови параметри, влияещи върху размера на ОКЗ (продължение)

Вероятност от неизпълнение (PD) (продължение)

Стойността на 12M PD се определя въз основа на наблюдаваните темпове на влошаване и се изчислява като движеща се средна стойност (moving average) за период, който обхваща минимум 2 години. За експозиции, които се оценяват индивидуално, стойността на 12M PD се определя в зависимост от присъдения кредитен рейтинг съобразно вътрешен модел. Данните за промените в рейтинга на кредитополучателите в едногодишен хоризонт се обобщават в транзакционни матрици, като за всяка стъпка на рейтинга се изчислява 12M PD в зависимост от броя на установените случаи на неизпълнение.

Групата коригира стойностите на 12M PD с цел отразяване на текущите или очаквани икономически условия, които могат да се различават от тези през анализирания исторически периоди.

Експозиция при неизпълнение (EAD)

EAD представлява очаквания размер на експозицията към момента на неизпълнение. Тя се определя в зависимост от типа на кредита, като се отчитат както усвоените, така и договорените неусвоени суми, според очакванията за бъдещи усвоявания.

Загуба при неизпълнение (LGD)

LGD представлява съотношението между очакваната загуба по експозицията, дължаща се на неизпълнение, към размера на експозицията при неизпълнение. Групата изчислява каква би била потенциалната загуба, ако експозицията мине в неизпълнение и единственият източник за погасяване на задълженията би бил реализиране на обезпеченията. Загубата се представя като процент от EAD.

Групата е определила относителни прагове, които също се използват за експозициите, за които важат абсолютните прагове и за тези, за които няма определени такива. Те са на базата на матрици обхващащи целия кредитен цикъл (through-the-cycle, TTC) и промяната на вероятността за неизпълнение на съответните експозиции от външните агрегирани данни на Moody's (като предварително Групата има разработена методология за приравняване на вътрешните кредитни рейтинги към тези на рейтинговата агенция).

Очаквани кредитни загуби по издадени кредитни гаранции анти-КОВИД

За тези програми, ББР възприе специална методика за провизиране с оглед спецификата на програмите, профила на клиентите и структурата на свързаните с продуктите ангажименти за входящи и изходящи парични потоци, както следва:

Програма за фирми

Основните параметри на програмата и гарантираните кредити са:

- Задължението за плащане по гаранциите е на практика безусловно (за кредити, допуснати в програмата).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Очаквани кредитни загуби по издадени кредитни гаранции анти-КОВИД (продължение)

Програма за фирми (продължение)

- Гаранциите са на 100% от главницата по заема. Установен е максимален таван на плащанията – първоначално от 30%, а с решение на Министерски съвет таванът е повишен на 50%. Към 31.12.2020 г. все още не са подписани анекси с банките партньори по програмата при новите условия.
- Селекцията на кредитополучателите е базирана на критерии, свързани с ефектите от пандемията, а не на обичайните критерии за предоставяне на финансиране на юридически лица. Включени са МСП, а с измененията от края на 2020 г. и междинни предприятия.
- Банките имат възможност да включват кредити без обичайно необходимото обезпечение (изисква се 20% покритие на експозициите с обезпечение). Също така, възможно е включването на определен процент вече формирани експозиции, а самоучастието на банките е определено на 20%. Условието предопределят значително по-висок риск от този при обичайни гаранционни програми за бизнеса.
- Към 31.12.2020 г. ББР е поела към търговските банки ангажимент за гаранции в размер на 235,4 млн. лв., а те от своя страна са отпуснали гарантирани кредити за 140 млн. лв. Очакванията са издаването на гаранциите по програмата да приключи през 2021 г. (краен срок 31.12.2021).
- Целият размер на програмата до 500 млн. лв. ще бъде достигнат чрез договаряне с търговските банки на допълнителни гаранционни линии през 2021 г.

При заложените параметри оценките за очакваните развития са:

- Плащанията от страна на ББР да възлязат на 30% от поетия гаранционен ангажимент, а останалите 70% да бъдат изплатени от кредитополучателите;
- Реализацията на основната част от плащанията по програмата да продължи до 2 години след оригиналния матуритет на кредитите (отчитане на времето между начало на неизпълнение и плащане от страна на ББР и удължаване на срока на погасяване на лица с частично неизпълнение)
- Възстановяването на платените по гаранциите суми да възлезе на 35% от платените суми. Тази оценка отчита разходите по събиране на вземанията.
- Използван е дисконтов процент от 1%, съответстващ на приложимия лихвен процент по пасивите на ББР.

Моделът за обезценка и резултиращите очаквани загуби не се влияят значително от срока за усвояване по програмите и, съответно, погасяване на задълженията, предвид очакваните много ниски лихви в средносрочен план и съответно, много ниски дисконтови фактори за бъдещите парични потоци.

Чувствителността на нетната настояща стойност на плащанията към ефективно реализирания процент плащания от страна на ББР е 3.33% за всеки 1% изменение спрямо базовата стойност. Чувствителността ѝ към процента на възстановяване на вече изплатените суми е 1.51% за всеки 1% изменение.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Очаквани кредитни загуби по издадени кредитни гаранции анти-КОВИД (продължение)

Програма за физически лица

Основните параметри на програмата и гарантираните кредити са:

- Плащанията по гаранциите са на практика безусловни (за кредити допуснати в програмата);
- Гаранциите са за 100% от главницата по заема;
- Селекцията на кредитополучателите е базирана на критерия засегнатост от пандемията, а не на обичайните критерии за предоставяне на финансиране на физически лица. Това са лица в неплатен отпуск или самонаети лица с намалени приходи. Доходите на кредитополучателите са стресирани и значително по-ниски от обичайните.
- ББР компенсира участващите търговски банки с плащане на годишна база в размер на 1.50% върху размера на поетия гаранционен ангажимент;
- Към 31.12.2020 г. ББР е поела към търговските банки ангажимент за гаранции в размер на 177.2 млн. лв., а те от своя страна са отпуснали гарантирани кредити за 105 млн. лв. С РМС 506/15.07.2021 г. е одобрено удължаване на срока за кандидатстване за кредит на физическите лица „до 31.08.2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити за финансиране от страна на банките - партньори по програмата, което от двете настъпи по-рано“.
- Кредитите са с гратисен период до две години и срочност до 5 години.

При заложените параметри оценките за очакваните развития са:

- Плащанията от страна на ББР да възлязат на 40% от поетия гаранционен ангажимент, а останалите 60% да бъдат изплатени от кредитополучателите;
- Реализацията на основната част от плащанията по програмата да продължи до 2 години след оригиналния матуритет на кредитите (отчитане на времето между начало на неизпълнение и плащане от страна на ББР и удължаване на срока на погасяване на лица с частично неизпълнение)
- Възстановяването на плащанията по гаранциите суми да възлезе на 25% от платените суми. Тази оценка отчита разходите по събиране на вземанията.
- Заплащането на 1.5% към търговските банки е неотменим ангажимент на ББР, който е включен в калкулацията.
- Използван е дисконтов процент от 1%, съответстващ на приложимия лихвен процент по пасивите на ББР

Моделът за обезценка и резултиращите очаквани загуби не се влияят значително от срока за усвояване по програмите и, съответно, погасяване на задълженията, предвид очакваните много ниски лихви в средносрочен план и съответно, много ниски дисконтови фактори за бъдещите парични потоци.

Чувствителността на нетната настояща стойност на плащанията към ефективно реализирания процент плащания от страна на ББР е 1.96% за всеки 1% изменение спрямо базовата стойност. Чувствителността ѝ към процента на възстановяване на вече изплатените суми е 1.05% за всеки 1% изменение.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Очаквани кредитни загуби по издадени кредитни гаранции анти-КОВИД (продължение)

Към датата на отчета, Банката е гарантирала експозиции по двете програми на обща стойност 479,462 хил. лв., като е заделила провизии на стойност 120,308 хил. лв.

Очаквани кредитни загуби по издадени портфейлни гаранции

Тези разходи (загуби) се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни иски към трети лица.

С оглед коректна оценка на портфейлите по гаранционните схеми за собствен риск "Гаранционна схема 2009-2011", "Гаранционна схема 2015-2017", "Гаранционна схема 2017-2018" и Гаранционна схема COSME, НГФ прилага Политика за класификация и оценка на инструменти, попадащи в обхвата на МСФО 9, Процедура за присъждане на рейтинг на портфейл от кредити и Методика за определяне на очакваните кредитни загуби и процедура за тяхното изчисляване. Чрез прилагане на модел за изчисление на очакваните загуби се извършва изчисление на очакваните загуби на финансовите инструменти в портфейла на НГФ.

Движение на основни групи активи, подлежащи на обезценка

В таблиците по-долу са представени движенията на основните групи активи, подлежащи на обезценка, между различните фази за периода 01.01-31.12.2020 г. и 01.01-31.12.2019 г.:

В таблицата, представена на следващата страница, се включват всички активи, отчитани по амортизирана стойност – нефинансови предприятия, включително с държавно участие, физически лица и небанкови финансови институции, както и вземанията по финансов лизинг.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Движение на основни групи активи, подлежащи на обезценка (продължение)

Активи, отчитани по амортизирана стойност (с изключение на Държавно Управление и вземания от банки)	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо към 01.01.2019 г.	671,307	275,883	270,313	1,217,503
Трансфери:				
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	(4,787)	4,787	-	-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 3	(3,213)	-	3,213	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 3	-	(1,691)	1,691	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	160	(160)	-	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	634,760	62,940	12,260	709,960
Изплатени или прехвърлени	(106,427)	(77,814)	(43,132)	(227,373)
Увеличени	113,332	1,837	7,092	122,261
Салдо към 31.12.2019 г.	1,305,132	265,782	251,437	1,822,351
Трансфери:				
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	(291,077)	291,077	-	-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 3	(9,967)	-	9,967	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 3	-	(27,473)	27,473	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	1,430	(1,430)	-	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	363,891	27,522	12,127	403,540
Изплатени или прехвърлени	(158,433)	(15,872)	(43,458)	(217,763)
Увеличени	112,772	222	7,115	120,109
Салдо към 31.12.2020 г.	1,323,748	539,828	264,661	2,128,237

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Движение на основни групи активи, подлежащи на обезценка (продължение)

Активи, отчитани по амортизирана стойност - Държавно Управление	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо към 01.01.2019 г.	472,803	-	-	472,803
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	8,619	-	-	8,619
Изплатени или прехвърлени	(417,350)	-	-	(417,350)
Увеличени	103,186	-	-	103,186
Салдо към 31.12.2019 г.	167,258	-	-	167,258
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	3	-	-	3
Изплатени или прехвърлени	(139,135)	-	-	(139,135)
Увеличени	29,849	-	-	29,849
Салдо към 31.12.2020 г.	57,975	-	-	57,975

В Държавно управление Групата представя активи, отчитани по амортизирана стойност, свързани основно с Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС).

Активи, отчитани по амортизирана стойност - Банки и финансови институции	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо към 01.01.2019 г.	431,119	-	-	431,119
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	191,222	177	-	191,399
Изплатени или прехвърлени	(305,721)	(177)	-	(305,721)
Увеличени	24,902	-	-	24,725
Салдо към 31.12.2019 г.	341,522	-	-	341,522
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	355,801	-	-	355,801
Изплатени или прехвърлени	(224,035)	-	-	(224,035)
Увеличени	7,396	-	-	7,396
Салдо към 31.12.2020 г.	480,688	-	-	480,688

Заемите към банки и финансови институции включват както операции на междубанков пазар, така и депозити с различна срочност.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Движение на основни групи активи, подлежащи на обезценка (продължение)

Активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо към 01.01.2019 г.	650,375	-	-	650,375
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	133,159	-	-	133,159
Изплатени или прехвърлени	(195,024)	-	-	(195,024)
Увеличени	8,457	-	-	8,457
Салдо към 31.12.2019 г.	596,967	-	-	596,967
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	156,753	-	-	156,753
Изплатени или прехвърлени	(231,034)	-	-	(231,034)
Увеличени	126,887	-	-	126,887
Салдо към 31.12.2020 г.	649,573	-	-	649,573

Портфейлът от ценни книжа е съставен основно от облигации на Република България, други европейски суверенни емитенти и облигации на големи корпоративни клиенти.

Размерът на очакваната кредитна загуба е функция на вероятността от неизпълнение на инструмента, реализираната загуба и размера на балансовата и задбалансовата експозиция. Вероятността от неизпълнение (PD) и реализираната загуба при неизпълнение (LGD) са параметрите, които участват в определяне на процента за провизиране и тези параметри се определят на базата на индивидуален преглед на ранните предупредителни знаци, които са хомогенни по отношение на кредитните си характеристики и на обвързаността си с международни и местни макроикономически променливи, които биха могли да им повлияят.

На следващата страница са представени движенията на обезценките през 2020 и 2019 г.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Движение на обезценките на основните групи обезценяеми активи през 2020 и 2019 г.

Активи, отчитани по амортизирана стойност (с изключение на Държавно управление)	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо на обезценките към 01.01.2019 г.	4,787	2,156	152,984	159,927
Трансфери:				
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	(45)	45	-	-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 3	(1,265)	-	1,265	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 3	-	(25)	25	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	23,426	2,170	11,188	36,784
Изплатени или прехвърлени	(822)	92	(59,475)	(60,205)
Увеличени	541	323	24,537	25,401
Салдо обезценки към 31.12.2019 г.	26,622	4,761	130,524	161,907
Трансфери:				
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	(58,109)	58,109	-	-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 3	(4,116)	-	4,116	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 3	47	(829)	782	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	4	(4)	-	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	19,104	3,290	1,043	23,437
Изплатени или прехвърлени	(3,529)	(454)	(37,177)	(41,159)
Увеличени	92,432	7,911	14,849	115,192
Салдо обезценки към 31.12.2020 г.	72,455	72,784	114,137	259,376

В представеното движение на обезценките са включени и обезценките по финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Нетна експозиция към финансов лизинг.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Движение на обезценките на основните групи обезценяеми активи през 2020 и 2019 г. (продължение)

Активи, отчитани по амортизирана стойност - Държавно Управление	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо на обезценките към 01.01.2019 г.	804	-	-	804
Нетно движение на обезценките по НПЕЕ	(558)	-	-	(558)
Цесии АПИ	190	-	-	190
Салдо на обезценките към 31.12.2019	436	-	-	436
Нетно движение на обезценките по НПЕЕ	(285)	-	-	(285)
Цесии АПИ	-	-	-	-
Салдо на обезценките към 31.12.2020 г.	151	-	-	151

Активи, отчитани по амортизирана стойност - Банки и финансови институции	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо обезценки към 01.01.2019	1,116	-	-	1,116
Увеличени	1,158	-	-	1,158
Салдо на обезценките към 31.12.2019	2,274	-	-	2,274
Изплатени или прехвърлени	(286)	-	-	(286)
Салдо обезценки към 31.12.2020	1,988	-	-	1,988

Активи, отчитани по справедлива стойност през Друг всеобхватен доход	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо обезценки към 01.01.2019	2,446	-	-	2,446
Нови експозиции	195	-	-	195
Изплатени или прехвърлени	(969)	-	-	(969)
Други движения	8	-	-	8
Салдо на обезценките към 31.12.2019	1,680	-	-	1,680
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	386	-	-	386
Изплатени или прехвърлени	(310)	-	-	(310)
Увеличени	862	-	-	862
Салдо обезценки към 31.12.2020	2,618	-	-	2,618

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Стойност на обезпеченията към 31.12.2020 и 31.12.2019 г.

Стойността на обезпеченията по кредити е представена в следващата таблица:

Вид обезпечение	Балансова стойност на	
	кредита	Стойност на обезпечението
Ипотеки	659,505	841,503
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	228,314	316,974
Блокирани депозити	531,076	57,968
Ипотека в/у кораб	72,494	97,276
Застраховка кредитен риск	63,912	64,280
Ценни книжа котиран на борсов пазар	14,279	20,536
Банкови гаранции	6,096	804
Други обезпечения	319,987	3,102,524
Необезпечени	26,777	-
Общо към 31.12.2020 г.	1,922,440	4,501,865

Вид обезпечение	Балансова стойност на	
	кредита	Стойност на обезпечението
Ипотеки	786,752	728,736
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	567,967	278,363
Блокирани депозити	495,290	15,719
Ипотека в/у кораб	87,583	142,083
Застраховки	36,253	15,614
Банкови гаранции	14,454	20,536
Ценни книжа	9,814	4,892
Общо към 31.12.2019 г.	1,998,113	1,205,943

Риск от държава

Групата е формирала портфейл от ценни книжа, класифицирани като финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, формиран основно от държавни ценни книжа с емитент Република България и други страни от ЕС и САЩ. Експозицията на Групата към държавен дълг е 626,924 хил. лв. към 31.12.2020 г. и 567,819 хил. лв. към 31.12.2019 г.

Книжата на Република България имат присъден кредитен рейтинг BBB със стабилна перспектива от Standard & Poor's (28.11.2020 г.), BBB с положителна перспектива от Fitch Ratings (1.03.2021 г.) и Baa1 със стабилна перспектива от Moody's (10.10.2020 г.). Притежаваните книжа, емитирани от правителствата на други държави са с рейтинг не по-нисък от BBB- по скалата на Fitch Ratings/Standard&Poor's, или еквивалента Baa3 по скалата на Moody's.

Според Fitch Ratings, рейтинг BBB означава, че „очакванията за неплатежоспособност са ниски и капацитетът за обслужване на финансовите задължения е адекватен, но при влошаване на икономическите условия или бизнес средата този капацитет е вероятно да намалее.“ Moody's и Standard&Poor's имат сходни дефиниции за рейтингите, дадени на суверена.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск

Пазарните рискове са свързани с негативни изменения на лихвени проценти, валутни курсове, ликвидната позиция и други фактори, оказващи влияние върху цените на ценните книжа и другите финансови активи. Тези движения могат да дадат отражение върху финансовата позиция и рентабилността на Групата.

Лихвен риск

Лихвеният риск е вероятността от изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Лихвеният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Групата. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти.

Подходът за измерване на лихвения риск по отношение на цялостната дейност основно включва:

- Анализ на лихвената чувствителност на дохода – измерващ лихвената чувствителност на нетния лихвен доход на Групата;
- Анализ на лихвената чувствителност на икономическия капитал (Дюрационен GAP Анализ) – измерва лихвената чувствителност на икономическата стойност на Групата;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за лихвен риск, отразяващи волатилността на съответната лихвена крива, както и рисковия апетит на Групата;
- Стрес тестове за лихвен риск – представят потенциалното изменение на годишния нетен лихвен доход след прилагане на стрес-сценарий за изменение на лихвените криви по валути.

Анализът на лихвения риск при паричните потоци се извършва чрез разпределението на паричния поток на активите и пасивите, участващи в анализа на лихвения дисбаланс и формиращи съответните матуритетни несъответствия. При наличие на позиции в отчета за финансовото състояние на Групата, класифицирани като такива, определени по справедлива стойност, анализът на риска от справедлива стойност се свежда до отнасянето на съответната позиция в приложимата матуритетна зона в анализа на лихвения дисбаланс. Групата поддържа определени безлихвени активи и пасиви във връзка с осъществяване на разплащателни операции.

Освен анализа на лихвената чувствителност, при управление на лихвения риск регулярно се идентифицират и основните източници, участващи в промяната на нетния лихвен спред на Групата. Това спомага за вземане на своевременни решения по отношение на лихвената политика на Групата, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо лихвения риск, на който е изложена Групата, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите граници и лимити за Групата.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

Таблицата по-долу обобщава лихвената експозиция и риск на Групата. В нея са включени активите и пасивите на Групата по балансова стойност, съгласно лихвените клаузи, заложи в договорите, матуритетната им структура и чувствителността им спрямо движението на лихвените проценти.

Активите и пасивите на Групата с плаващ лихвен процент са индексирани основно с 3-месечен и 6-месечен EURIBOR.

31 декември 2020 г.	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Безлихвени	Общо
Финансови активи				
Парични средства в брой и по разплащателна сметка в Централната банка	495,678	-	601	496,279
Вземания от банки	23,156	442,993	12,551	478,700
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,781,619	46,128	1,503	1,829,250
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	57,824	-	-	57,824
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	12,056	-	12,056
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Нетна инвестиция във финансов лизинг	39,412	-	199	39,611
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	-	649,573	-	649,573
Други финансови активи	-	-	16,021	16,021
	2,397,689	1,150,750	30,875	3,579,314
	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Безлихвени	Общо
31 декември 2020 г.				
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	8,162	14	-	8,176
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	658,563	310,276	11,652	980,491
Привлечени средства от международни институции	1,148,917	89,987	-	1,238,904
Задължения по лизинг	169	-	110	279
Други привлечени средства и пасиви	11,237	5,695	70,373	87,305
	1,827,048	405,972	82,135	2,315,155
Общо балансова лихвена експозиция	570,641	744,778	(51,260)	1,264,159
Условни задължения и ангажименти	256,201	7,447	798,128	1,061,776

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

31 декември 2019 г.	<i>С плаващ лихвен %</i>	<i>С фиксиран лихвен %</i>	<i>Безлихвени</i>	<i>Общо</i>
Финансови активи				
Парични средства в брой и по разплащателна сметка в Централната банка	250,330	-	313	250,643
Вземания от банки	21,367	309,398	8,951	339,716
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,598,014	50,893	1,181	1,650,088
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	144,893	21,928	-	166,821
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	-	596,967	-	596,967
Нетна инвестиция във финансов лизинг	9,735	-	-	9,735
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	12,144	-	12,144
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти	-	-	3,578	3,578
Други финансови активи	-	-	913	913
	2,024,339	991,330	14,936	3,030,605
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	7,877	-	-	7,877
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	432,823	557,986	2,561	993,370
Привлечени средства от международни институции	1,078,917	133,020	-	1,211,937
Задължения по лизинг	-	488	-	488
Други привлечени средства	11,274	5,883	92,194	109,351
	1,530,891	697,377	94,755	2,323,023
Общо лихвена експозиция	493,448	293,953	(79,817)	707,582
Условни задължения и ангажименти	290,247	33,988	451,116	775,351

Анализ на лихвената чувствителност и риск

Таблицата по-долу включва финансовите инструменти на Групата, представени по балансова стойност, категоризирани по по-ранната от двете дати – датата на промяна на лихвения процент по договор или датата на падежа.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12м.	1-5 г.	над 5 год.	С фиксирана лихва	Безлихвени	Общо
Към 31.12.2020 г.									
Финансови активи									
Парични средства в брой и по разплащателна сметка в Централната банка	495,678	-	-	-	-	-	-	601	496,279
Вземания от банки	23,081	75	-	-	-	-	442,993	12,551	478,700
Финансови активи по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	87,979	1,691,361	807	513	1,405	-	45,682	1,503	1,829,250
Финансови активи по амортизирана стойност – Нетна инвестиция във финансов лизинг	531	38,638	24	45	174	-	-	199	39,611
Финансови активи по амортизирана стойност - Вземания от Републикански Бюджет	57,824	-	-	-	-	-	-	-	57,824
Финансови активи по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	-	-	-	-	10,126	1,930	-	12,056
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	15,995	60,478	-	4,739	446,095	122,266	-	-	649,573
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти	-	-	-	-	-	-	-	57,709	57,709
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	-	16,021	16,021
Общо финансови активи	681,088	1,790,552	831	5,297	447,674	132,392	490,605	88,584	3,637,023
Финансови пасиви									
Привлечени средства от международни институции	668	33,032	5,303	47,470	654,368	408,076	89,987	-	1,238,904
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	942,812	928	4,532	4,678	-	-	-	27,541	980,491
Депозити от кредитни институции	8,176	-	-	-	-	-	-	-	8,176
Други привлечени средства	-	11,237	-	-	-	73,772	-	2,296	87,305
Задължения по лизинг	-	169	-	-	-	-	-	110	279
Общо финансови пасиви	951,656	45,366	9,835	52,148	654,368	481,848	89,987	29,947	2,315,155
Общо лихвена експозиция на чувствителност	(270,568)	1,745,186	(9,004)	(46,851)	(206,694)	(349,456)	400,618	58,637	1,321,868
Условни задължения и ангажименти	277,845	232,518	5,061	20,000	1,594	-	7,447	517,311	1,061,776

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

Към 31 декември 2019 г.	До 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12м.	1-5 г.	Над 5 год.	С фиксирана лихва	Безлихвени	Общо
Финансови активи									
Парични средства в брой и по разплащателна сметка в Централната банка	250,330	-	-	-	-	-	-	313	250,643
Вземания от банки	20,258	371	-	-	-	-	305,124	13,963	339,716
Финансови активи по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	104,950	1,488,722	-	-	63	-	55,239	1,114	1,650,088
Финансови активи по амортизирана стойност - Вземания от Републикански Бюджет	144,893	-	-	-	-	-	21,928	-	166,821
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	42,495	11,107	5,166	21,046	290,261	226,892	-	-	596,967
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти	-	-	-	-	-	-	-	3,578	3,578
Нетна инвестиция във финансов лизинг	732	9,003	-	-	-	-	-	-	9,735
Финансови активи по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	-	-	-	-	10,194	1,950	-	12,144
Други финансови активи	6	-	-	-	-	-	-	907	913
Общо финансови активи	563,664	1,509,203	5,166	21,046	290,324	237,086	384,241	19,875	3,030,605
Финансови пасиви									
Депозити от кредитни институции	7,877	-	-	-	-	-	-	-	7,877
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	575,052	348	378,124	4,685	-	-	-	35,161	993,370
Привлечени средства от международни институции	98,324	118,538	862,055	-	-	-	133,020	-	1,211,937
Други привлечени средства	-	11,236	-	-	-	98,077	-	38	109,351
Задължения по лизинг	-	488	-	-	-	-	-	-	488
Общо финансови пасиви	681,253	130,610	1,240,179	4,685	-	98,077	133,020	35,199	2,323,023
Общо експозиция на лихвена чувствителност	(117,589)	1,378,593	(1,235,013)	16,361	290,324	139,009	251,221	(15,324)	707,582
Условни задължения и ангажименти	382,865	148,468	22,783	41	-	-	33,988	206,177	794,322

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

Чувствителност на лихвените активи и пасиви с плаващ лихвен процент

Таблицата по-долу показва чувствителността на Групата при възможни промени в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите с плаващ лихвен процент към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Реалният ефект от промени в пазарните лихвени нива може да бъде различен, тъй като съществена част от кредитите и вземанията от клиенти се олихвяват с плаващ лихвен процент, ограничен надолу от лихвен „под“, базиран на определяна от Групата променлива част, която се влияе от множество фактори.

Валута	2020			2019		
	Увеличение/ намаление в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал	Увеличение/ намаление в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал
BGN	0.50%	2,236	(6,235)	0.50%	3,086	(2,730)
EUR	0.50%	(1,247)	(7,261)	0.50%	(286)	(7,353)
USD	0.50%	(474)	(2)	0.50%	(249)	(6)
BGN	-0.50%	(2,236)	6,235	-0.50%	(3,086)	2,730
EUR	-0.50%	1,247	7,261	-0.50%	286	7,353
USD	-0.50%	474	2	-0.50%	249	6

Средните лихвени проценти по финансовите активи и пасиви са представени в следната таблица:

	31.12.2020	31.12.2019
Финансови активи	2.06%	2.66%
Финансови пасиви	0.63%	0.62%

Валутен риск

Валутният риск е риск от негативно влияние на изменения във валутните курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Групата в резултат на открити валутни позиции. При управлението на валутния риск Групата следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а вследствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната дейност на Групата.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Политика на Групата е основната част от активите и пасивите, и респективно банковите операции да са деноминирани във валутите евро или лев. Групата не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Банката.

Валутният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Групата. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени според валутата, в която са деноминирани.

Подходът за измерване на валутния риск по отношение на цялостната дейност включва основно:

- Анализ на валутната чувствителност на дохода – измерващ приходите на Групата от валутни операции;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за валутен риск, отразяващи рисковия апетит на Банката;
- Стрес тестове за валутен риск, които представят потенциалното изменение на годишния доход след прилагане на стрес-сценарии за изменение на валутните курсове.

Анализът на валутния риск се извършва чрез разпределението на активите и пасивите на Групата според валутата, в която са деноминирани, което спомага за вземане на своевременни решения по отношение на валутната политика на Групата, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо валутния риск, на който е изложена Групата, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите за Групата граници и лимити.

Следващата таблица обобщава експозицията на Групата към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на Групата по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Към 31 декември 2020 г.	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	32	85,839	-	410,408	496,279
Вземания от банки	110,469	315,433	63	52,735	478,700
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	1,161,371	-	667,879	1,829,250
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	57,824	57,824
Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	38,700	-	911	39,611
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	10,126	-	1,930	12,056
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	7,969	415,616	-	225,988	649,573
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти	-	3,544	-	54,165	57,709
Други финансови активи	-	14,082	-	1,939	16,021
Общо финансови активи	118,470	2,044,711	63	1,473,779	3,637,023
Финансови пасиви					
Привлечени средства от международни институции	-	1,238,904	-	-	1,238,904
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	118,393	456,507	-	405,591	980,491
Депозити от кредитни институции	-	679	-	7,497	8,176
Задължения по лизинг	-	169	-	110	279
Други привлечени средства	-	16,931	-	70,374	87,305
Общо финансови пасиви	118,393	1,713,190	-	483,572	2,315,155
Нетна балансова валутна позиция	77	331,521	63	990,207	1,321,868
Условни задължения и ангажименти	4,955	167,439	-	889,382	1,061,776

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Към 31 декември 2019 г.	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	22	4,633	-	245,988	250,643
Вземания от банки	40,070	124,653	57	174,936	339,716
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	1,170,248	-	479,840	1,650,088
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	166,821	166,821
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	16,625	417,250	-	163,092	596,967
Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	9,036	-	699	9,735
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	10,194	-	1,950	12,144
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти	-	3,383	-	195	3,578
Други финансови активи	-	-	-	913	913
Общо финансови активи	56,717	1,739,397	57	1,234,434	3,030,605
Финансови пасиви					
Депозити от кредитни институции	-	1,375	-	6,502	7,877
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	56,704	160,406	1	776,259	993,370
Привлечени средства от международни институции	-	1,211,937	-	-	1,211,937
Задължения по лизинг	-	488	-	-	488
Други привлечени средства	-	17,119	-	92,232	109,351
Общо финансови пасиви	56,704	1,391,325	1	874,993	2,323,023
Нетна балансова валутна позиция	13	348,072	56	359,441	707,582
Условни задължения и ангажименти	1,509	148,916	-	643,897	794,322

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Таблицата по-долу показва чувствителността на Групата при възможни промени във валутния курс на база структурата на активите и пасивите към 31 декември.

2020

Валута	Курс	Промяна на валутния курс*		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		Ефект върху собствения капитал
		Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение	
Евро (EUR)	1.95583	-	-	-	-	-
Долар (USD)	1.59386	+991	-1,278	-196	278	-
Японска Йена (JPY)	0.01546	+8	-16	-	-	-
Британски паунд (GBP)	2.17549	-1,545	+1,480	-5	4	-
Общ ефект				-201	+282	-

2019

Валута	Курс	Промяна на валутния курс*		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		Ефект върху собствения капитал
		Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение	
Евро (EUR)	1.95583	-	-	-	-	-
Долар (USD)	1.7410	+1,082	-1,396	-55	71	-
Японска Йена (JPY)	0.0160	+8	-17	-	-	-
Британски паунд (GBP)	2.2988	-1,632	+1,564	-4	+4	-
Общ ефект				-59	+75	-

*Пресметнато въз основа на 3-мес. изменение на валутния курс (исторически период 3 год.) със степен на доверителност 99%.

Към 31 декември 2020 г., откритите позиции по валути и пазарната волатилност на съответните валути биха оказала незначителен ефект върху финансовия резултат на Групата, оценен в размер на минус 201 хил. лв. в хипотезата на неблагоприятна промяна на валутните курсове спрямо откритите позиции по отделните валути на Групата с отчетените базисни точки (BPS: 1 б.т. = 0.0001 в десетична форма).

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Ценови риск на акции, котиран на борсата

Групата е изложена на ценови риск по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. За целта ръководството на Дружеството-майка следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на авторитетни в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия момент, ръководството на Дружеството-майка е взело решение за силно редуциране на операциите на фондовите пазари, търговията със закупените акции като текущо се наблюдават докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му.

4.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе загуби.

Дейността на Групата изисква устойчив паричен поток, който да замени съществуващите депозити и получени кредити при изтичането на срока им, както и да задоволи търсенето на клиентите за допълнителни кредити. При управление на ликвидността, Дружеството-майка взема предвид и ангажиментите, свързани с неусвоената част на отпуснатите кредити и всички видове условни ангажименти.

Падежните срокове на активите и пасивите, както и способността за заместване, на приемлива цена, на лихвените задължения в момента на техния падеж, са важни фактори при оценката на ликвидността на Групата и влиянието на промените в лихвените проценти и валутните курсове върху печалбата преди данъци и собствения капитал са важни фактори при оценката на ликвидността на Групата. За да управлява риска, Групата поддържа във всеки момент високоликвидни активи в зависимост от валутата на пасивите си.

Контролът и следенето на общата ликвидност се извършват от КУАП, въз основа на падежни таблици със сценарии за установяване на нетните парични потоци по периоди, включващи номинален, реалистичен и песимистичен сценарий, отразяващи в различна степен негативни допускания, свързани със загуба на доверие от страна на клиенти, влошаване на качеството на кредитния портфейл, негативни допускания за банковия пазар и други допускания, влияещи върху ликвидната позиция на Групата, както и коефициенти, нормативно определени от БНБ. Допълнително се следят редица съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва и чрез прилагане на допълнителни три сценария за паричните потоци от дейността и чрез следене нивото на ликвидните буфери на Дружеството-майка и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове, представляващ загуба на доверие от страна на пазара в отделна банка или банкова група, което е равносилно на намаляване рейтинга на институцията с поне две степени и комбинирани шокове, съгл. Указания за ликвидните буфери и периодите на оцеляване на Българска народна банка.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на отношение на ликвидно покритие на Групата:

	2020	2019
Към 31 декември	551.91%	614.33%
Средна стойност за периода	682.21%	791.85%
Най-високо за периода	966.08%	1,121.19%
Най-ниско за периода	437.22%	419.98%
	2020	2019
Парични средства и парични салда при БНБ	496,279	250,643
Средства по разплащателни сметки в други банки и междубанкови депозити до 90 дни	283,078	204,120
Държавни и корпоративни дългови ценни книжа	649,573	567,818
Ликвидни активи	1,428,930	1,022,581
Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност	2,315,155	2,323,023
Провизии	127,448	8,215
Пасиви	2,442,603	2,331,238
Коефициент на ликвидните активи (КЛА)	58.50%	43.86%

В таблицата по-долу е направен анализ на активите и пасивите на Групата, групирани по остатъчен срок до падежа (като активите с неопределен падеж са с период на реализация до 1 месец).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2020 г.

	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Общо
Финансови активи						
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	496,279	-	-	-	-	496,279
Вземания от банки	294,215	66,097	25,358	58,364	34,666	478,700
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	157,937	29,058	153,600	643,054	845,601	1,829,250
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	9,573	21,575	26,676	-	-	57,824
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания по финансов лизинг	812	1,091	4,888	20,807	12,013	39,611
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	-	11	-	12,045	12,056
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	60,704	392,867	6,276	67,862	121,864	649,573
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови инструменти	57,709	-	-	-	-	57,709
Други финансови активи	15,181	840	-	-	-	16,021
Общо финансови активи	1,092,410	511,528	216,809	790,087	1,026,189	3,637,023
Финансови пасиви						
Привлечени средства от международни институции	668	33,032	95,820	654,368	455,016	1,238,904
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	945,762	817	18,058	15,854	-	980,491
Депозити от кредитни институции	8,155	-	-	-	21	8,176
Други привлечени средства	751	-	1,758	853	83,943	87,305
Провизии по гаранции	127,448	-	-	-	-	127,448
Задължения по лизинг	-	169	110	-	-	279
Общо финансови пасиви	1,082,784	34,018	115,746	671,075	538,980	2,442,603
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	9,626	477,510	101,063	119,012	487,209	1,194,420
Условни задължения и ангажименти	328,258	6,463	119,208	476,976	135,565	1,066,470

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2019 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Общо
Активи						
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	250,643	-	-	-	-	250,643
Вземания от банки	198,765	29,411	3,725	84,132	23,683	339,716
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	120,498	53,173	168,097	556,141	752,179	1,650,088
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	7,617	29,478	126,194	3,532	-	166,821
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	43,166	13,664	27,384	287,759	224,994	596,967
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания по финансов лизинг	113	161	733	3,764	4,964	9,735
Нетна инвестиция във финансов лизинг						
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	-	11	-	12,133	12,144
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови инструменти	-	-	-	-	3,578	3,578
Други финансови активи	44	-	869	-	-	913
Общо финансови активи	620,846	125,887	327,013	935,328	1,021,531	3,030,605
Финансови пасиви						
Депозити от кредитни институции	7,877	-	-	-	-	7,877
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	577,377	971	390,504	24,396	122	993,370
Провизии	8,215	-	-	-	-	8,215
Задължения по лизинг	10	20	92	366	-	488
Привлечени средства от международни институции	676	21,015	99,038	541,548	549,660	1,211,937
Други привлечени средства	38	-	213	853	108,247	109,351
Общо финансови пасиви	594,193	22,006	489,847	567,163	658,029	2,331,238
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	26,653	103,881	(162,834)	368,165	363,502	699,367
Условни задължения и ангажименти	310,368	9,749	156,770	196,538	101,926	775,351

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени брутните недисконтирани парични потоци, свързани със задълженията на Групата към 31 декември:

Към 31 декември 2020 г.	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1 м.	От 1 до 3 м.	От 3 до 12 м.	От 1 до 5 г.	Над 5 г.
Финансови пасиви							
Привлечени средства от международни институции	1,238,904	1,315,769	668	33,215	96,363	689,822	495,701
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	980,491	980,688	945,763	818	18,073	16,034	-
Депозити от кредитни институции	8,176	8,176	8,155	-	-	-	21
Задължения по лизинг	279	279	-	169	110	-	-
Други привлечени средства	87,305	88,683	751	28	1,843	1,262	84,799
	2,315,155	2,393,595	955,337	34,230	116,389	707,118	580,521
Провизии по банкови и кредитни гаранции	127,368	127,368	6,556	12	96	56,871	63,833
Неусвоени кредитни ангажименти	264,318	264,318	17,919	1,566	102,771	133,062	9,000
Към 31 декември 2019 г.	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1 м.	От 1 до 3 м.	От 3 до 12 м.	От 1 до 5 г.	Над 5 г.
Финансови пасиви							
Привлечени средства от кредитни институции	7,877	7,877	7,877	-	-	-	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	993,370	993,632	577,432	972	390,793	24,312	123
Привлечени средства от международни институции	1,211,937	1,292,310	676	20,405	99,422	563,028	608,779
Други привлечени средства	109,351	110,836	-	67	301	93,471	16,997
	2,322,535	2,404,655	585,985	21,444	490,516	680,811	625,899
Провизии по банкови гаранции	8,098	8,307	511	1675	3,798	2323	-
Неусвоени кредитни ангажименти	294,991	323,249	54,313	43,801	90,140	134,795	200

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Предвид специфичната дейност на Групата, към 31 декември 2020 г. средствата, привлечени от 20 най-големи небанкови депозанти представляват 88.08% от общата сума на задълженията към други клиенти (31.12.2019 г.: 93.98%). Делът на най-големия небанков депозант в общата сума на задълженията към други клиенти възлиза на 15.82% (31.12.2019 г.: 38.24%).

В таблицата по-долу са представени финансовите активи на Групата, които са на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране и финансовите активи, които са заложи като обезпечение на финансови пасиви:

Към 31 декември 2020 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение	На разположение за обезпечаване	Други*	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	329,875	166,404	496,279
Вземания от банки	12,551	466,149	-	478,700
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	1,219,131	610,119	1,829,250
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републикански Бюджет	-	57,824	-	57,824
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	39,611	-	39,611
Финансови инструменти, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	12,056	-	12,056
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	6,488	643,085	-	649,573
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови инструменти	-	-	57,709	57,709
Други финансови активи	-	1,575	14,446	16,021
Общо финансови активи	19,039	2,769,306	848,678	3,637,023

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2019 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение	На разположение за обезпечаване	Други*	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	76,759	173,884	250,643
Вземания от банки	12,756	326,960	-	339,716
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	1,266,120	383,968	1,650,088
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републикански Бюджет	-	166,821	-	166,821
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	9,735	-	9,735
Финансови инструменти, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	-	12,144	-	12,144
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	6,623	587,566	2,778	596,967
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови инструменти	-	-	3,578	3,578
Други финансови активи	-	-	913	913
Общо финансови активи	19,379	2,446,105	565,121	3,030,605

Към 31.12.2020 година, по контра-гаранции на два корпоративни клиента са блокирани средства в размер на 12,551 хил. лв., (2019: 12,756 хил. лв.) с падежна структура както следва:

Вземания от банки, заложени като обезпечение, по падежен интервал	2020	2019
На виждане	-	-
От 91 до 180 дни	3,509	3,137
От 181 до една година	2,721	542
Над една година	6,321	9,077
	12,551	12,756

Към 31.12.2020 г. са блокирани ценни книжа по законово изискване за обезпечаване средства на държавния бюджет, в размер на 6,488 хил. лв. (2019 г.: 6,623 хил. лв.).

Преглед на размера, развитието и кредитното качество на необременените с тежести активи се извършва веднъж годишно.

Други* представляват финансови активи, които не са обременени с тежести и нямат рестрикции да бъдат използвани като обезпечение, но Групата не би ги взела предвид като на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране в нормалния си ход на дейност.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.4. Операционен риск

Управление Риск, съвместно с други звена в Групата, месечно следи и докладва пред Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) съотношенията на активите, заложен като обезпечение към общата балансова стойност на активите на Групата. При превишение на одобрените от Управителния съвет на Групата лимити, КУАП докладва пред същия за предприемане на съответни корективни действия.

Основните източници на операционен риск в Групата са персонал, процеси, системи и външни събития. Групата е определила основните видове операционен риск като:

- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси;
- Риск от загуба от неадекватни, неправомерни и/или неправилни действия или бездействия на персонала;
- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи системи;
- Риск от загуба от външни събития, включително правен риск.

Управлението на операционния риск се основава на принципите за непоемане на необоснован риск, стриктно спазване на нивата на компетентност и приложимата нормативна уредба. Групата прилага надеждни методи за ограничаване влиянието на операционните рискове, в т.ч. чрез разделяне на функциите и отговорностите, двоен контрол, нива на компетентност, вътрешен контрол и други. Допълнително във всички вътрешни правила и политика на Групата са заложен контролни процедури по редуциране на операционния риск.

При управлението на операционния риск стриктно се наблюдават и регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността на различните звена и процеси на Групата, като събитията, характеризирани се с голяма честота, както и тези със съществен ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Групата. Групата е приела за целите на измерване на операционния риск да прилага “Метода на базисния индикатор”.

4.5 Управление на собствения капитал

Основните цели на Групата при управлението на собствения капитал е да поддържа неговото ниво в размери достатъчни за развитие на дейността и постигане на общите цели заложен при създаването ѝ – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малък и среден бизнес.

В дейността си Групата следва да спазва регулаторните изисквания за капиталова адекватност (Бележка № 35, 36), както и да продължи да оперира като действащо предприятие.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.5 Управление на собствения капитал (продължение)

В таблицата са показани основните компоненти на собствения капитал, съгласно регулаторните изисквания и съотношенията, които Групата на консолидирано ниво (като банкова група) е постигнала:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
<u>СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА</u>	1,056,889	750,018
КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	1,056,889	750,018
БАЗОВ СОБСТВЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	1,056,889	750,018
Акционерен капитал	1,301,774	601,774
Загуба	(230,737)	-
Законови резерви	87,185	74,202
Допълнителни резерви	82,125	82,827
Натрупан друг всеобхватен доход	(64,000)	16,638
Нематериални активи	(8,087)	(4,680)
Инвестиции в дъщерни дружества	(58,599)	(20,345)
(-) Инструменти на базовия собствен капитал от първи ред на предприятия от финансовия сектор, когато институцията има значителни инвестиции	(50,324)	-
Корекции на стойността поради изискванията за пруденциална оценка	(714)	(603)
Преходни корекции на базовия собствен капитал от първи ред	7,109	8,633
Подлежащи на приспадане отсрочени данъчни активи, които се основават на бъдеща печалба и произтичат от временни разлики	(8,843)	(15)
Елементи на или приспадания от базовия собствен капитал от първи ред - други	-	(8,413)
ДОПЪЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	-	-
КАПИТАЛ ОТ ВТОРИ РЕД	-	-
<u>ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ</u>	3,223,429	2,702,963
Кредитен риск - Стандартизиран подход	3,093,129	2,576,888
Централно управление или централни банки	-	86,271
Регионални или местни власти	1,930	1,965
Субекти от публичния сектор	-	21,938
Многостранни банки за развитие	939	939
Институции	183,053	149,580
Предприятия	1,961,293	1,621,640
На дребно	142,324	14,920
Обезпечени с ипотека върху недвижими имоти	411,185	380,034
Експозиции с неизпълнение	219,703	210,312
Позиции, свързани с високо рискови експозиции	41,033	2,934
Собствен капитал	10,191	196
Други позиции	121,478	86,159
Валутен и стоков риск	-	-
Оперативен риск - Подход на базисния индикатор	130,300	126,075

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.5 Управление на собствения капитал (продължение)

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	32.79%	27.75%
Съотношение на обща капиталова адекватност	32.79%	27.75%
<i>Буфер с оглед запазването на капитала</i>	<i>80,586</i>	<i>67,574</i>
<i>Буфер с оглед на системния риск</i>	<i>96,703</i>	<i>81,089</i>
<i>Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер</i>	<i>16,117</i>	<i>13,515</i>
<i>Буфер на други институции със системно значение</i>	<i>16,117</i>	<i>6,757</i>
<u>Регулативно изисквани нива</u>		
<i>Адекватност на базовия собствен капитал от първи ред</i>	<i>6.25%</i>	<i>6.25%</i>
<i>Адекватност на капитал от първи ред</i>	<i>7.75%</i>	<i>7.75%</i>
<i>Обща капиталова адекватност</i>	<i>9.75%</i>	<i>9.75%</i>
<i>Буфер с оглед запазването на капитала</i>	<i>2.50%</i>	<i>2.50%</i>
<i>Буфер с оглед на системния риск</i>	<i>3.00%</i>	<i>3.00%</i>
<i>Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер</i>	<i>0.50%</i>	<i>0.50%</i>
<i>Буфер на други институции със системно значение</i>	<i>0.50%</i>	<i>0.25%</i>

С решение на БНБ №93 от 15 март 2019 г., на ББР е наложено допълнително изискване за базов собствен капитал, на основание чл. 103а, ал. 2, т. 5 от ЗКИ, надвишаващ изискванията по чл. 92, параграф 1 от Регламент (ЕС) 575/2013 в размер на 1.75% към рисково претеглените активи, или минимална обща капиталова адекватност от 9.75%.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на активите и пасивите, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности:

Към 31.12.2020 г.	Балансова стойност				Справедлива стойност				
	Бел.	Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през ДВД	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност									
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	21	-	649,573	-	649,573	649,573	-	-	649,573
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти *	21	-	57,709	-	57,709	52,926	-	3,650	56,576
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	33,938	33,938	-	-	33,938	33,938
Инвестиционни имоти	25	-	-	7,608	7,608	-	-	7,608	7,608
		-	707,282	41,546	748,828	702,499	-	45,196	747,695
Финансови активи, неоценявани по справедлива стойност									
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	496,279	-	-	496,279	-	496,279	-	496,279
Предоставени кредити на банки	17	86,807	-	-	86,807	-	92,190	-	92,190
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	391,893	-	-	391,893	-	391,654	-	391,654
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	1,829,250	-	-	1,829,250	-	1,890,643	-	1,890,643
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	19	57,824	-	-	57,824	-	64,303	-	64,303
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	20	12,056	-	-	12,056	13,474	1,890	-	15,364
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания по финансов лизинг	22	39,611	-	-	39,611	-	40,060	-	40,060
Други финансови активи		16,021	-	-	16,021	-	16,021	-	16,021
		2,929,741	-	-	2,929,741	13,474	2,993,040	-	3,006,514
Финансови пасиви, неоценявани по справедлива стойност									
Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и срочни депозити от банки	28	-	-	8,176	8,176	-	8,176	-	8,176
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	-	-	980,491	980,491	-	980,790	-	980,790
Привлечени средства от международни институции	30	-	-	1,238,904	1,238,904	-	1,289,839	-	1,289,839
Други привлечени средства и пасиви	31	-	-	87,305	87,305	-	88,865	-	88,865
		-	-	2,314,876	2,314,876	-	2,367,670	-	2,367,670

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2019 г.

	Бел.	Балансова стойност				Справедлива стойност			
		Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през ДВД	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност									
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	21	-	596,967	-	596,967	596,967	-	-	596,967
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти *	21	-	3,578	-	3,578	2,607	-	-	2,607
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	35,187	35,187	-	-	35,187	35,187
Инвестиционни имоти	25	-	-	7,484	7,484	-	-	7,484	7,484
			600,545	42,671	643,216	599,574	-	42,671	642,245
Финансови активи, неоценявани по справедлива стойност									
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	250,643	-	-	250,643	-	250,643	-	250,643
Предоставени кредити на банки	17	98,910	-	-	98,910	-	105,913	-	105,913
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	240,806	-	-	240,806	-	240,806	-	240,806
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	1,650,088	-	-	1,650,088	-	1,705,882	-	1,705,882
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския бюджет	19	166,821	-	-	166,821	-	181,607	-	181,607
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Ценни книжа	20	12,144	-	-	12,144	13,759	1,987	-	15,746
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания по лизинг	22	9,735	-	-	9,735	-	9,735	-	9,735
		2,429,147	-	-	2,429,147	13,759	2,496,573	-	2,510,332
Финансови пасиви, неоценявани по справедлива стойност									
Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и срочни депозити от банки	28	-	-	7,877	7,877	-	7,877	-	7,877
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	-	-	993,370	993,370	-	993,556	-	993,556
Привлечени средства от международни институции	30	-	-	1,211,937	1,211,937	-	1,274,018	-	1,274,018
Други привлечени средства	31	-	-	109,351	109,351	-	110,532	-	110,532
		-	-	2,322,535	2,322,535	-	2,385,983	-	2,385,983

* Не е оповестена справедливата стойност на ценни книжа, класифицирани като инвестиции с балансова стойност 1,133 хил. лв. към 31 декември 2020 г. (2019: 971 хил. лв.), държани по цена на придобиване, тъй като според Групата тя не може да бъде надеждно оценена.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Представената по-долу таблица показва справедлива стойност на активите, оценявани по справедлива стойност по вид активи към отчетната дата. Групата доброволно е оповестила справедливата стойност на активите, придобити от обезпечения към 31 декември 2020 г. и 31 декември 2019 г.

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към	Справедлива стойност към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими входящи данни	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
	31.12.2020	31.12.2019					
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Дългови инструменти	649,573	596,967	Ниво 1	Котировки на регулиран пазар	Няма	Няма	
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти	52,926	2,607	Ниво 1	Котировки на регулиран пазар	Няма	Няма	
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход - Капиталови инструменти	3,650	-	Ниво 3	Дисконтирани бъдещи парични потоци Приходният метод при изготвяне на оценка на дялово участие е анализ на стойността на дела в оценяваното предприятие, основан на способността му да генерира приходи чрез разпределяне на дивиденди, както и оценка на терминалната стойност при продажба на дела. При определяне на стойността на оценявания дял се изхожда от трайно реализирания чист годишен приход на предприятието, който се разпределя между притежателите на дялове, на база прогнозни приходи, разходи, инвестиционни и финансови парични потоци. За терминалната стойност се вземат сходни трансакции и/или продажба при сходни коефициенти – Цена/печалба, цена/приходи, множител на ППЛДА (EВITDA) или други.	Секторни анализи, оценка на бизнес плана на дружеството, коефициенти и множители за частни сделки.		Справедливата стойност ще се увеличи/намали при: - Благоприятно/неблагоприятно развитие в сектора - Благоприятно/неблагоприятно позициониране на предприятието в сектора - Благоприятно/неблагоприятно развитие на коефициентите и множителите на оценяваното дружество спрямо сходни компании

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Вид актив	Справедлива стойност към	Справедлива стойност към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
	31.12.2020	31.12.2019				
Инвестиционни имоти	7,608	7,484	Ниво 3	<p>Метод на пазарните сравнения</p> <p>При метода на сравнителните продажби се прави оценка чрез пряко сравнение на разглеждания имот и подобни на него, които са били продадени, като цената се определя въз основа на диапазон от цени за сходни имоти или цени на кв. м. предишни сделки. При използването на този подход е необходимо, данните за сравнимите имоти да бъдат действително сходни, имотите да са подобни, да са в същия район и времето на сделката и датата, към която се изготвя оценката да са близки. Понастоящем, инвестиционните имоти са оценени между 109 и 1,523 лв./кв. м.</p> <p>Метод на капитализиране на дохода (приходна стойност)</p>	<p>Метод на пазарните сравнения:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коефициент за пазарна реализация (0.8-0.95) 2. Коефициент за местоположение (0.81-1.0) 3. Коефициент за специфични особености (състояние) (0.8-1.1) 4. Корекционен коефициент за пазарна адекватност на офертите (от -10% до +5%) 	<p>Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Коефициентът на пазарна реализация се увеличи (намали). - Коефициентът на местоположение се увеличи (намали) - Коефициентът на състояние се увеличи (намали) - Корекционен коефициент за пазарна адекватност на офертите се увеличи (намали).
Активи, придобити от обезпечения	33,938	35,187	Ниво 3	<p>Приходният метод при изготвяне на оценка на недвижим имот е анализ на стойността на оценявания имот, основан на способността му да генерира приходи чрез капитализиране на нетния приход от имота за даден период. При определяне на приходната стойност на оценявания обект се изхожда от трайно реализирания чист годишен приход на недвижимия имот, като приходната стойност е определена на база реален или възможен постоянно достиган наем, определен на база среден предлаган наем в района (наблюдавана входяща информация), при отчитане състоянието на сградния фонд и остатъчния срок на ползване. Понастоящем, наемните нива на инвестиционните имоти, отдадени под наем са в диапазона 1-14 лв./кв.м.</p>	<p>Метод на капитализиране на дохода (приходна стойност):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. наем на кв.м. – 1-14 лв./кв.м 2. допускания за растеж на цени – 0-10% 3. нива на свободни ненаети площи – 3-25% 4. дисконтов процент – 5-9% 	<ul style="list-style-type: none"> - рътът на цените се очаква да е по висок (по-нисък) нивата на незаети площи са ниски (високи) - дисконтовият процент е по-нисък (по-висок)

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, но се изисква оповестяване по справедлива стойност.

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към	Справедлива стойност към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
	31.12.2020	31.12.2019				
Предоставени кредити на банки	92,190	105,913	Ниво 2	<p>Дисконтирани парични потоци</p> <p>Бъдещите парични потоци са дисконтирани с Euribor за 12 месеца, но не по-малко от 0 с корекция спрямо кривата на доходност на български ДЦК на първичен пазар по публикация в Bloomberg.</p>	неприложимо	неприложимо
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,890,643	1,705,882	Ниво 2	<p>Дисконтирани парични потоци</p> <p>Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за декември 2020 г. от БНБ пазарна статистика, без да е извършвана корекция върху тях.</p>	неприложимо	Неприложимо
Вземания от Републиканския бюджет	64,303	181,607	Ниво 2	<p>Дисконтирани парични потоци</p> <p>Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на български ДЦК към декември 2020 г., публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция в/у тях.</p>	неприложимо	неприложимо

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към	Справедлива стойност към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими наблюдаеми входящи данни	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
	31.12.2020	31.12.2019					
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Ценни книжа	15,364	15,746	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за кредити към нефинансови предприятия за декември 2020 г. от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо		неприложимо
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания по лизинг	40,060	9,735	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за кредити към нефинансови предприятия за декември 2020 г. от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо		неприложимо
Други привлечени средства	86,584	110,532	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските държавни ценни книжа към декември 2020 г, публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо		неприложимо
Привлечени средства от международни институции	1,289,839	1,274,018	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските държавни ценни книжа към декември 2020 г, публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо		неприложимо

За активите и пасивите от отчета за финансовото състояние, които не са оповестени в таблицата, Ръководството на Групата счита, че тяхната справедлива стойност е близка до тяхната балансова стойност.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ

	2020	2019
Приходи от лихви		
Кредити и аванси на клиенти	71,119	60,815
Кредити на банки	1,426	1,538
Депозити в други банки	130	4,094
Вземания от Републиканския бюджет	2,742	6,284
Нетна инвестиция във финансов лизинг	813	92
Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	261	261
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	4,393	1,950
Други пасиви (приходи от отрицателни лихви)	587	239
	81,471	75,273
В т.ч. Приходи от лихви по финансови активи по амортизирана стойност, класифицирани като Фаза 3	16,969	13,979
Разходи за лихви		
Привлечени средства от международни институции	(15,802)	(9,848)
Депозити от клиенти	(290)	(552)
Други привлечени средства	(120)	(121)
Финансов лизинг	(68)	(28)
Депозити от други банки	(1)	(152)
Други активи (разходи за отрицателни лихви)	(3,565)	(657)
	(19,846)	(11,358)
Нетен доход от лихви	61,625	63,915

Всички приходи от лихви, освен приходите от лихви от финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и от финансов лизинг, произтичат от финансови активи, отчитани по амортизирана стойност и признати чрез метода на ефективния лихвен процент.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

7. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Приходи от такси и комисиони		
Издаване на гаранции и акредитиви	3,790	3,654
Услуги във връзка с извършване на трансакции*	2,023	1,964
Поддържане на сметки	104	60
Общо приходи от такси и комисиони по договори с клиенти	5,917	5,678
Други такси	461	59
Общо приходи от такси и комисиони	6,378	5,737
Разходи за такси и комисиони		
Такси съ-управление гаранции анти-КОВИД	(1,530)	-
Обслужване на сметки в други банки	(45)	(3)
Агентски комисионни	(35)	(31)
Преводи и касови операции в други банки	(5)	(39)
Други такси	(48)	-
Общо разходи за такси и комисиони	(1,663)	(73)
Нетен доход от такси и комисиони	4,715	5,664

* Услугите, свързани с трансакции включват доверително управление на средства на Министерство на земеделието и храните и Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури със специално предназначение 1,310 хил. лв. (2019: 1,039 хил. лв.). Виж Бележка № 31 за подробности относно програмите.

Приходите от такси и комисиони представляват приходи отчитани по МСФО 15 Приходи от договори с клиенти (виж Бележка 3.5. за подробности относно признаването на приходи от такси и комисиони). Източник на приходите са трансакции, извършени на територията на България. Цените на съответните услуги са фиксирани.

8. НЕТЕН ДОХОД ОТ ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Нетна печалба от сделки с чуждестранна валута	468	428
Нетна загуба от преоценка на валутни активи и пасиви	(11)	(7)
	457	421

9. НЕТЕН ДОХОД ОТ ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Нетна печалба от сделки с ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в ДВД	2,432	3,687
	2,432	3,687

10. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	2020	2019
Приходи от наем от инвестиционни имоти	671	539
Възстановени съдебни разноси	259	516
Получени дивиденди	26	36
Печалба от продажба на ДМА	51	8
Доходи от преоценка на инвестиционни имоти	153	-
Други приходи	1,126	836
	2,286	1,935

11. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	2020	2019
Данък при източника		(723)
Разходи за активи, държани за продажба	(379)	(353)
Преки оперативни разходи, възникващи от инвестиционни имоти	(206)	(211)
Съдебни разноси	(27)	(188)
Разходи за продажба на ДМА	-	(7)
Обезценка на репутация – контролирани предприятия	(17)	-
Други разходи	(271)	(70)
	(900)	(1,552)

12А. НЕТНИ РАЗХОДИ ЗА ОБЕЗЦЕНКИ НА НЕФИНАНСОВИ АКТИВИ

	2020	2019
(Разходи за) / Приходи от реинтегриране на обезценки на активи, придобити от обезпечения	(3,281)	(68)
Обезценки на дялове в дъщерни дружества*	(1,287)	-
Нетни разходи за обезценки на финансови активи	(4,568)	(68)

12Б. НЕТНИ РАЗХОДИ ЗА ОБЕЗЦЕНКИ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ

	2020	2019
(Разходи за)/Приход от/ реинтегрирани обезценки на кредити, нетно	(138,871)	(30,850)
(Разходи за)/Приход от/ реинтегрирани обезценки по неувоени кредити	80	71
Приходи от реинтегрирани/ (разходи за) обезценки на финансов лизинг	(274)	(42)
(Разходи за)/приходи от реинтегрирани провизии по гаранции, нетно	(118,912)	(181)
(Разходи за) /Приходи от реинтегриране на провизии по ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, нетно	(784)	670
(Разходи за) /Приходи от реинтегриране на провизии по ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност, нетно	(61)	13
Нетни разходи за обезценки на финансови активи	(258,822)	(30,319)

13А. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Възнаграждения на персонала и социално осигуряване	(17,509)	(14,033)
Възнаграждения на членове на Управителния съвет и Надзорния съвет	<u>(3,144)</u>	<u>(2,292)</u>
	<u>(20,653)</u>	<u>(16,325)</u>

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Разходите за персонала включват:		
Заплати	(15,360)	(12,160)
Социални осигуровки	(1,838)	(1,593)
Социални придобивки	(186)	(176)
Начислени суми по обезщетения при пенсиониране	(125)	(104)
	<u>(17,509)</u>	<u>(14,033)</u>

13Б. ОБЩИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Вноски във Фонд за реструктуриране на банките	(7,740)	(5,389)
Поддръжка офис и офис – техника	(1,508)	(1,058)
Комуникации и ИТ услуги	(1,374)	(888)
Реклама и представителни мероприятия	(1,135)	(1,927)
Външни услуги	(1,004)	(1,113)
Одит услуги от регистрираните одиторски предприятия	(961)	(665)
Такси банков надзор	(681)	-
Правни и консултантски услуги	(408)	(236)
Данъци и държавни такси	(285)	(264)
Консултантски услуги от регистрираните одиторски предприятия	(269)	(50)
Вноски във Фонда за гарантиране на влоговете	(61)	(59)
Командировки	(32)	(96)
Наеми	(11)	-
	<u>(15,469)</u>	<u>(11,745)</u>

Начислените за годината суми за услуги, извършени от регистрираните одиторски предприятия на Групата включват: независим финансов одит – 961 хил. лв. (2019 г.: 665 хил. лв.), включително договорени процедури за 48 хил. лв. (2019: 43 хил. лв.), данъчни консултации - 0 хил. лв. (2019 г.: 0 хил. лв.), за други услуги, несвързани с одита - 269 хил. лв. (2019 г.: 50 хил. лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Разход за текущ данък	75	2,219
(Приход от)/Разход за отсрочени данъци в резултат на проявени временни разлики	(352)	21
Общо (приход)/разход за текущ данък	(277)	2,240
	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Счетоводна (загуба)/печалба	(231,765)	13,967
Разход за данък според действаща данъчна ставка (10% за 2020 и 2019)	23,177	(1,397)
Данък върху разходи, непризнати за данъчни цели	(241)	(994)
Данък върху приходи, непризнати за данъчни цели	9,185	151
Непризнат актив за данъчна загуба	(31,844)	-
Общо (разход за)/приход от данък	277	(2,240)
Ефективна данъчна ставка	Неприл.	16.04%

Крайният срок, в който дружествата от Групата биха могли да приспадат загубата от бъдещи печалби е 31.12.2025 г.

Салдата на отсрочените данъци се отнасят към следните позиции от консолидирания отчет за финансовото състояние и измененията в отчета за всеобхватния доход:

	Активи		Пасиви		Изменения в отчета за всеобхватния доход	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
	Имоти и оборудване	(6)	(17)	-	-	11
Други активи	(97)	(261)	-	-	164	(29)
Гаранционен портфейл	-	-	-	-	-	-
Други задължения	(26)	(14)	82	-	70	-
Ценни книжа по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	(8,950)	-	-	680	(9,630)	680
Инвестиционни имоти	-	-	153	-	153	-
	(9,079)	(292)	235	680	(9,232)	649

Измененията във временните разлики през годината се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Групата да генерира достатъчна данъчна печалба.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

15. НЕТНА ПРОМЯНА В СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД, НЕТНО ОТ ДАНЪЦИ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Печалба /(Загуба) от обезценка на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – дългови инструменти, възникнали през годината	1,051	(480)
Печалба /(Загуба) от преоценка на капиталови инструменти, възникнали през годината	(90,781)	6,961
10% данък	<u>9,078</u>	<u>(696)</u>
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	<u>(80,652)</u>	<u>5,785</u>

16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КАСА И ПО РАЗПЛАЩАТЕЛНА СМЕТКА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Касова наличност	601	313
Разплащателни сметки	495,678	250,330
<i>В т.ч. Минимални задължителни резерви</i>	<u>166,404</u>	<u>173,860</u>
Общо предоставени средства при Централната банка	495,678	250,330
Общо парични средства в каса и по сметки при Централната банка	<u>496,279</u>	<u>250,643</u>

Дружеството-майка поддържа суми, зависещи от рисково претеглените активи като Минимални задължителни резерви в БНБ. Предоставените депозити при Централната банка са с лихва -0.70% за превишението с над 105% на МЗР (2019 г.: -0.70%).

17. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Разплащателни сметки местни банки	517	588
Разплащателни сметки чуждестранни банки	35,375	33,843
Общо разплащателни сметки и депозити на виждане	35,892	34,431
<i>в т.ч. Разплащателни сметки с оригинален матуритет до 90 дни</i>	23,340	21,212
Срочни депозити в местни банки (вкл. репо сделки)	153,790	157,771
Срочни депозити чуждестранни банки	202,211	48,604
Общо срочни депозити	356,001	206,375
<i>в т.ч. Срочни депозити с оригинален матуритет до 90 дни</i>	259,737	182,908
Предоставени кредити на местни банки	88,795	101,007
Предоставени кредити на чуждестранни банки	-	177
Общо предоставени кредити	88,795	101,184
Коректив за обезценки и несъбираемост на вземания на банки	(1,988)	(2,274)
	<u>478,700</u>	<u>339,716</u>

Към 31.12.2020 г. са предоставени целеви кредити на местни банки в лева и евро за кредитиране на клиенти с цел развитие на малки и средни предприятия с оригинален матуритет до 10 години и лихвени нива в диапазон от 1.40% до 4.50% (2019 г.: 1.40% до 4.50%).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

17. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Средства в размер на 12,552 хил. лв. са блокирани по разплащателни сметки в чуждестранни банки като покритие по акредитиви (2019 г.: 12,756 хил. лв.).

Към 31.12.2020 г. са предоставени кредити на местни банки във валута с номинална стойност в размер на 5,745 хил. евро, с легова равностойност 11,236 хил. лв. (31.12.2019 г.: 5,745 хил. евро, с легова равностойност 11,236 хил. лв.), с оригинален матуритет до 2027 г и погасяване на кредитите на четири вноски. Кредитите са целеви и са отпуснати на банки за директно кредитиране на клиенти с цел развитие на малки и средни предприятия (МСП) съгласно заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW.

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Кредити (брутна стойност)	2,087,855	1,811,403
Коректив за обезценки и несъбираемост на кредити	(258,605)	(161,315)
	<u>1,829,250</u>	<u>1,650,088</u>
	<u>2020</u>	<u>2019</u>
А. Анализ по видове клиенти		
Частни предприятия и еднолични търговци	2,085,174	1,802,259
Общини	427	7,078
Частни физически лица	2,254	2,066
	<u>2,087,855</u>	<u>1,811,403</u>

На следващата страница е представен анализ на клиентите по отрасли.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Б. Анализ по отрасли		
Промисленост, общо	435,264	463,645
<i>Промисленост - производство на тютюневи изделия</i>	148,640	148,684
<i>Промисленост - производство на машини и оборудване</i>	78,015	81,510
<i>Промисленост - производство и разпределение на енергия</i>	115,818	61,782
<i>Промисленост - производство на хранителни продукти</i>	46,823	46,853
<i>Промисленост - други производства</i>	45,968	124,816
Търговия	458,169	324,542
Туристически услуги	268,435	267,310
Транспорт	257,313	233,118
Финансови услуги	215,319	87,536
Строителство	159,226	169,146
Държавно управление	128,516	78,843
Операции с недвижими имоти	58,149	56,493
Селско стопанство	48,402	53,588
Събиране и обезвреждане на отпадъци	-	246
Други отрасли	59,062	76,936
	<u>2,087,855</u>	<u>1,811,403</u>

Групата предоставя основно средства за финансиране на дейности на малки и средни предприятия, както и на инвестиционни проекти за реализиране на възвръщаемост в срок между 5 и 10 години.

В. Движение на коректива за обезценки и несъбираемост на кредитите

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
На 1 януари	<u>161,315</u>	<u>163,156</u>
Разходи за обезценки	168,611	49,605
Реинтегрирани обезценки	(29,740)	(18,755)
Отписани за сметка на обезценки	(41,581)	(32,691)
Към 31 декември	<u>258,605</u>	<u>161,315</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

19. ВЗЕМАНИЯ ОТ РЕПУБЛИКАНСКИ БЮДЖЕТ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Придобити вземания	-	22,118
Програма Енергийна ефективност	57,975	145,140
Коректив за обезценки и несъбираемост на кредити	(151)	(437)
	<u>57,824</u>	<u>166,821</u>

Към 31.12.2020 г. вземанията, класифицирани като Вземания от Републикански бюджет – Придобити вземания, представляват вземания, възникнали по договори за цесия с длъжници, второстепенни разпоредители с бюджетни средства. Придобитите вземания към 31.12.2020 г. са в размер на 0 хил. лв. (към 31.12.2019 г. са : 21,928 хил. лв.)

С Постановление № 18 от 2 февруари 2015 г. на Министерския съвет на РБ се прие Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (Програмата), за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмата и за определяне на органите, отговорни за реализацията ѝ. Финансирането на Програмата се извършва чрез ББР. За целта Банката сключва тристранни договори с областните управители (представители на държавата), общинските кметове (пълномощници на сдруженията на собствениците). Дружеството-майка счита, така възникналите вземания са носители на минимален кредитен риск, доколкото източник на погашенията е бюджетът на РБ.

Целево привлеченият ресурс от международни партньори, за целите на финансиране на Програмата, ползва държавна гаранция (вж. бележка 30).

Уسوените и неразплатени средства по Програмата към 31.12.2020 г. са в размер на 57,824 хил. лв. (към 31.12.2019 г. са : 144,893 хил. лв.).

20. ЦЕННИ КНИЖА, ОТЧИТАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Наличните ценни книжа, Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност към 31.12.20120 г. са както следва:

2020 г.	Амортизируема стойност	Обезценка	Балансова стойност
Облигации деноминирани в BGN	12,204	(148)	12,056
	<u>12,204</u>	<u>(148)</u>	<u>12,056</u>
2019 г.	Амортизируема стойност	Обезценка	Балансова стойност
Облигации деноминирани в BGN	12,236	(92)	12,144
	<u>12,236</u>	<u>(92)</u>	<u>12,144</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

21. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Държавни ценни книжа	626,924	567,819
Корпоративни облигации	<u>22,649</u>	<u>29,148</u>
Общо дългови инструменти	649,573	596,967
Акции на публични дружества	50,331	12
<i>В т.ч. акции на Първа инвестиционна банка АД</i>	<i>50,324</i>	<i>-</i>
Акции на непублични дружества	6,428	2,778
Участие в инвестиционна програма SIA (Бележка № 37)	<u>950</u>	<u>788</u>
Общо капиталови инструменти	<u>57,709</u>	<u>3,578</u>

Движение на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход:

Дългови инструменти	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Към 1 януари	596,967	650,374
Увеличение (покупки)	152,301	219,684
Намаление (продажби и/или падежиране)	(107,776)	(278,822)
Нетно увеличение/(намаление) от преоценки на ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в ДВД	<u>8,081</u>	<u>5,731</u>
Към 31 декември	<u>649,573</u>	<u>596,967</u>
Капиталови инструменти	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Към 1 януари	3,578	3,283
Увеличение (покупки)	140,640	241
Нетно увеличение/(намаление) от преоценки на ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в ДВД	<u>(86,509)</u>	<u>54</u>
Към 31 декември	<u>57,709</u>	<u>3,578</u>

Дългови инструменти

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – дългови инструменти, се състоят основно от държавни ценни книжа с емитент Република България или други европейски държави, и корпоративни облигации.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

21. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Капиталови инструменти

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – капиталови инструменти, се състоят от следните ценни книжа:

Първа инвестиционна банка АД

„Българска банка за развитие“ ЕАД участва в първичното публично предлагане на акции от увеличението на капитала на „Първа инвестиционна банка“ АД (ПИБ) в изпълнение на решения на Управителния и Надзорния съвет на ББР от 23.04.2020 г. и 07.05.2020 г. Придобиването е извършено след получено одобрение от Българска народна банка от 21.05.2020 г. и в съответствие с протоколно решение на Министерския съвет от 12.06.2020 г.

Придобитата от Българска банка за развитие ЕАД емисия акции от капитала на „Първа инвестиционна банка“ АД, ISIN BG1100106050, е в размер на 27,350,000 бр., представляващи 18.35 % от капитала на „Първа инвестиционна банка“ АД, с единична номинална стойност 1 лв. Както и останалите участвали в първичното публично предлагане инвеститори, ББР придобиха акциите по тяхната емисионна стойност от 5.00 лв. Акциите са записани на 02.07.2020 г.

Банката е избрала да класифицира тази инвестиция като финансов актив, отчитан по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, тъй като инвестицията е дългосрочна и стратегическа, не е държана за търгуване и не е условно възнаграждение, признато съгласно МСФО 3.

Към 31.12.2020 г., Банката е оценила своето участие в капитала на ПИБ съгласно цена на затваряне, получена на Българска фондова борса (БФБ) за акции на ПИБ в последния работен ден от м. декември, 2020 г.: 1.8400 лв. за акция. Отчетената отрицателна преоценка е в размер на 86,504 хил. лв. спрямо цената на придобиване. Ръководството на ББР счита, че използването на такава оценка съответства на изискванията на приложимата съгласно Международните стандарти за финансова отчетност рамка, конкретно изискванията на МСФО 13 Оценка по справедлива стойност. Следва обаче да бъде отчетен факта, че търгуваните обеми по позицията ПИБ на БФБ са значително по-малки, както от общия брой акции на банката (149,084,800 акции), така и от притежавания от ББР пакет (27,350,000 броя акции или 18.35% от акционерния капитал). На БФБ, за цялата 2020г., са изтъргувани 3,484,719 броя акции или 2.34% от акционерния капитал, а в рамките на едногодишен период 01.09.2020 – 31.08.2021 са изтъргувани 2,182,535 броя акции или 1.46% от акционерния капитал. В значителна част от работните дни на 2020 г. (108 работни за БФБ дни) или не е осъществявана търговия с акции на ПИБ, или тя е била в обем под 3,000 броя акции. Съгласно заверения от одиторите на ПИБ индивидуален финансов отчет за 2020 г.:

- Нетната печалба на 1 акция за 2020 г. е 0.26 лв., а годишната норма на възвращаемост спрямо използваната в отчета цена от БФБ е 14.7%.
- Собственият капитал на ПИБ възлиза на 1,177,749 хил. лв., като счетоводната стойност на 1 акция, при записани и платени 149,084,800 акции, е 7.90 лева.
- Банката е изпълнила поставените към нея от страна на регулатора изисквания за подобряване на капиталовата ѝ позиция, като към 31.12.2020 г. общата капиталова адекватност на ПИБ е 21.78%, близо до средното за българската банкова система ниво от 22.10%.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

21. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОЦЕНЯВАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Капиталови инструменти (продължение)

Акции в непублични дружества

Инициатива „Три морета“

С Решение №613 от 2 септември 2020 г. Министерският съвет на Република България одобри участието на Българска банка за развитие ЕАД в Инвестиционния фонд към инициативата „Три морета“. Участието на ББР е свързано със задължение за вноса от 20 млн. евро в капитала на специално създаденото за целта дружество. Инициативата „Три морета“ има за цел засилването на инвестициите, връзките и сътрудничеството – политическо и финансово, между страните-членки в региона. Това е публично-частен финансов инструмент, чиято цел е да допълва финансирането от структурните и други фондове на Европейския съюз.

Към 31.12.2020 г. ББР е превела 7,014 хил. евро (13,717 хил. лв.) за покриване на участието си в инвестициите на фонд „Три морета“ до този етап. Тъй като удостоверението за закупени акции е получено след датата на отчета, към 31.12.2020 г. сумата е отразена в „Предплатени разходи и аванси“ (Бележка 27), а ангажиментът за вноса в капитала, която все още не е поискана е отчетен в Бележка 37 Условни задължения и ангажименти. За този инструмент фонд-мениджърът периодично оповестява нетна стойност на активите, според която Банката преоценява своето участие.

Други акции в непублични дружества

От притежаваните от Банката акции в непублични дружества, 2,594 хил. лв. са акции от капитала на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Невнесената част от номиналната стойност по придобитите акции на ЕИФ е дължима след решение, което следва да се вземе на Общо събрание на акционерите на ЕИФ.

Останалата част от акциите в непублични дружества в размер на 184 хил. лв. са акции от капитала на лицензираното дружество като оператор на платежни системи по българското законодателство БОРИКА АД. Акционери в това дружество могат да бъдат само банки и те придобиват своите акции по специален ред, като стойността на една акция при придобиване се определя на база формула, установена в устава на дружеството.

Акциите на ПИБ, на „Три морета“ и другите непублични дружества, собственост на Банката, се отчитат по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, като Банката счита за изпълнени условията на параграф 5.7.5. от МСФО 9, тъй като тези акции нито се държат с цел търгуване, нито представляват условно възнаграждение, признато от купувача в бизнес комбинация, за която се прилага МСФО 3.

Формираният преоценъчен резерв на финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е представен в Бележка 36.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

22. НЕТНА ИНВЕСТИЦИЯ ВЪВ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Нетната инвестиция във финансов лизинг се получава като разлика между брутната инвестиция във финансов лизинг, намалена с нереализирания финансов приход и начислената обезценка.

	2020	2019
Брутна инвестиция във финансов лизинг	44,380	12,362
Нереализиран финансов приход	(3,998)	(2,035)
Нетни минимални лизингови плащания	40,382	10,327
Обезценка	(771)	(592)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	39,611	9,735

Оповестяване, изисквано от МСФО 16

През годината вземанията по договори за финансов лизинг са се увеличили поради сключване на нови договори за лизинг. Към 31 декември 2020 г. са сключени общо 126 бр. лизингови договори, като 116 от тях са в активен портфейл (2019 г. : 88 договора, 85 в активен портфейл).

Групата е сключило договори за финансов лизинг като лизингодател за конкретно оборудване. Средният срок на сключен финансов лизинг е 10 години за оборудване и 3-8 години за други активи. В общия случай тези лизингови договори не включват опции за удължаване или предсрочно прекратяване.

Групата не е изложена на валутен риск в резултат на договореностите за лизинг, тъй като всички лизингови договори са деноминирани в евро или лева. Рискът от остатъчна стойност за оборудването под наем не е значителен поради наличието на вторичен пазар по отношение на оборудването.

Нетната инвестиция във финансов лизинг се разпределя както следва:

	2020	2019
С краен срок на издължаване до 1 година	6,736	796
С краен срок на издължаване от 1 година до 2 години	7,081	1,201
С краен срок на издължаване от 2 година до 3 години	6,082	1,127
С краен срок на издължаване от 3 година до 4 години	4,557	1,101
С краен срок на издължаване от 4 година до 5 години	4,361	1,122
С краен срок на издължаване над 5 години	11,565	4,980
Нетни минимални лизингови плащания	40,382	10,327
Обезценка	(771)	(592)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	39,611	9,735

Към датата на финансовия отчет, начислените непадежирали лихви са в размер на 31 хил. лв. (2019 г.: 41 хил. лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

22. НЕТНА ИНВЕСТИЦИЯ ВЪВ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Движение на коректива за обезценки:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Салдо към 1 януари	(592)	(486)
Обезценка за годината:		
Начислена обезценка	(257)	(120)
Възстановена обезценка	10	14
Отписана обезценка	68	
Салдо към 31 декември	(771)	(592)

23. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

Активите с право на ползване произтичат от договори за наем, отчетени съгласно МСФО 16 „Лизинг“.

	Недвижими имоти	Общо към 31 декември 2020 г.
Стойност на придобиване	172	172
Натрупана амортизация	(64)	(64)
Нетна балансова стойност	108	108

	Недвижими имоти	Общо към 31 декември 2019 г.
Стойност на придобиване	184	184
Натрупана амортизация	(16)	(16)
Нетна балансова стойност	168	168

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

24. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Земя и сгради	Банково оборудване и компютри	Стопански инвентар	Транспортни средства	Лиценз и софтуер	Общо
Отчетна стойност						
На 01 януари 2019 г.	38,243	2,149	724	1,138	1,651	43,905
Придобити	-	976	7	-	4,606	5,589
Излезли от употреба	-	(18)	-	(28)	(126)	(172)
На 31 декември 2019 г.	38,243	3,107	731	1,110	6,131	49,322
Придобити	22,338	784	86	587	4,520	28,315
Излезли от употреба	-	(51)	(4)	(358)	-	(413)
На 31 декември 2020 г.	60,581	3,840	813	1,339	10,651	77,224
Натрупана амортизация						
На 01 януари 2019 г.9	2,628	1,396	316	380	1,140	5,860
Начислена за годината	743	359	82	205	249	1,638
Отписана	-	(18)	-	(22)	(126)	(166)
Обезценка на консолидирана основа	495	-	11	-	-	506
На 31 декември 2019 г.	3,866	1,737	409	563	1,263	7,838
Начислена за годината	775	536	87	194	1,128	2,720
Отписана	-	(51)	(4)	(283)	-	(338)
Обезценка на консолидирана основа	358	-	1	-	-	359
На 31 декември 2020 г.	4,999	2,222	493	474	2,391	10,579
Балансова стойност						
На 31 декември 2018 г.	35,615	753	408	758	511	38,045
На 31 декември 2019 г.	34,377	1,370	322	547	4,868	41,484
На 31 декември 2020 г.	55,582	1,618	320	865	8,260	66,645

Напълно амортизираните имоти, машини и съоръжения, които са все още в употреба, към 31.12.2020 г. са в размер на 1,004 хил. лв. по отчетна стойност (2019: 1,179 хил. лв.), а на нематериалните активи съответно 743 хил. лв. (2019: 743 хил. лв.).

25. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	2020	2019
Балансова стойност в началото на периода	7,484	7,201
Продадени	-	299
Печалба/(Загуба) от промяна в справедливата стойност, включена в печалбата и загубата за периода	124	(16)
	7,608	7,484

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

25. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Групата притежава инвестиционни имоти в резултат на придобити обезпечения от проблемни кредити. Те са отдадени под наем на трети лица. Генерираният приход от наем за 2020 г. е в размер на 671 хил. лв. (2019 г.: 539 хил. лв.) (Бележка 10). Справедливата стойност към 31.12.2020 г. е определена от лицензиран независим оценител.

Групата класифицира инвестиционните имоти в ниво 3 в йерархията на справедливите стойности. Справедливата стойност е определена на базата на оценката на лицензирани независими оценители, като са използвани техники за оценка и ключовите входящи данни за оценката на инвестиционни имоти, оповестени в Бележка 5.

26. АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

През 2020 г. придобитите земи, сгради и стопански инвентар срещу погасяване на задължения по проблемни кредити на нейни кредитополучатели, са на стойност 608 хил. лв. (2019 г.: 57 хил. лв. земи и сгради). Активите не се използват и не се планира да се използват в дейността на Групата. Движението на активите, държани за продажба през 2020 и 2019 г. е представено в следната таблица:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Балансова стойност в началото на периода	51	5,012
Придобити от обезпечения	608	57
Продадени	-	-
Активи на Кохоферм ООД, върху което ББР упражнява контрол	2,571	-
Рекласифицирани към други активи	-	(5,014)
Преоценка	(20)	(4)
Балансова стойност в края на периода	<u>3,210</u>	<u>51</u>

През 2020 г. вследствие неизпълнение по договор за кредит Групата придоби контрол над предприятие за производство на рибни продукти и в следствие на това предприятието попада в обхвата на консолидацията. Активите на предприятието са класифицирани като държани за продажба съгласно МСФО 5 и, съответно, неговите активи са представени в отчета за финансовото състояние на Групата по справедлива стойност, намалена с разходите за продажба. Пасивите на предприятието са заведени като Пасиви, свързани с активи държани за продажба и са отчетени в Други пасиви (Бележка 34). Общата стойност на рекласифицираните активи е 3,599 хил. лв., а тяхната справедливата стойност – 2,571 хил. лв.

27. ДРУГИ АКТИВИ И АКТИВИ, ПРИДОБИТИ ОТ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Активи, придобити от обезпечение	33,938	35,187
Предплатени разходи и аванси	18,848	3,215
Вземания	1,470	913
Надвнесен корпоративен данък	1,116	880
Активи в процес на доставка	873	3,624
ДДС за възстановяване	138	607
Други	118	23
	<u>56,501</u>	<u>44,449</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

27. ДРУГИ АКТИВИ И АКТИВИ, ПРИДОБИТИ ОТ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които Групата е придобила в резултат на кредити в неизпълнение. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност. Нетната реализируема стойност се определя на базата на оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Групата.

Към 31.12.2020 г. ББР е превела 7,014 хил. евро (13,717 хил. лв.) за покриване на частта от участието си в инвестициите на фонд „Три морета“, която на този етап според споразумението на акционерите на фонда е била изискуема. Тъй като удостоверението за закупени акции е получено след датата на отчета, към 31.12.2020 г. сумата е отразена в „Предплатени разходи и аванси“, а ангажиментът за вноса в капитала, която все още не е поискана е представен в Бележка 37 Условни задължения и ангажименти.

В Предплатени разходи и аванси се включва също така неамортизираната част на такси по гаранциите анти-КОВИД (виж Бележка 37), в размер на 1,074 хил. лв. Движението на активите, придобити от обезпечение през 2020 и 2019 г. е представено в следващата таблица:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Балансова стойност в началото на периода	35,187	27,128
Рекласифицирани към вземания от нефинансови институции	(906)	-
Рекласифицирани от активи, държани за продажба	-	5,014
Капитализирани разходи	2,938	3,113
Обезценка	(3,281)	(68)
Балансова стойност в края на периода	<u>33,938</u>	<u>35,187</u>

28. ДЕПОЗИТИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Депозити от местни банки	7,508	6,513
Депозити от чуждестранни банки	668	1,364
	<u>8,176</u>	<u>7,877</u>

Няма задължения за лихви по депозити от кредитни институции към 31.12.2020 г. и 31.12.2019 г. Всички депозити от кредитни институции са безсрочни.

29. ДЕПОЗИТИ ОТ ДРУГИ КЛИЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Предприятия и еднолични търговци	973,064	988,306
Частни физически лица	7,427	5,064
	<u>980,491</u>	<u>993,370</u>

Сумите, дължими на частни физически лица, представляват депозити на служители от Групата в ББР.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

29. ДЕПОЗИТИ ОТ ДРУГИ КЛИЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Начислените задължения за лихви по депозитите от други клиенти, различни от кредитни институции към 31.12.2020 г. са в размер на 27 хил. лв. (2019 г.: 595 хил. лв.).

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Срочни депозити	315,777	592,730
Безсрочни депозити	664,714	400,640
	<u>980,491</u>	<u>993,370</u>

30А. ДЕЙНОСТИ ПО ФИНАНСИРАНЕ

Дейностите по финансиране формират следните парични потоци и непарични изменения през 2020 г. и 2019 г.

	01.01.2020 г.		Непарични промени Изменения в начислени лихви и предплатени комисиони		31.12.2020 г.
	Паричен поток		Преминаване от дългосрочни в краткосрочни		
Дългосрочни заеми (Бел. 30 и 31)	1,200,519	123,051	349	(129,613)	1,194,306
Краткосрочни заеми (Бел. 30 и 31)	120,737	(120,388)	(349)	129,613	129,613
Задължения по лизинг	448	(105)	(64)	-	279
Общо задължения, формирани от дейности по финансиране	1,321,704	2,558	(64)	-	1,324,198

	01.01.2019 г.		Непарични промени Изменения в начислени лихви и предплатени комисиони		31.12.2019 г.
	Паричен поток		Преминаване от дългосрочни в краткосрочни		
Дългосрочни заеми (Бел. 30 и 31)	896,735	424,469	52	(120,737)	1,200,519
Краткосрочни заеми (Бел. 30 и 31)	118,304	(118,304)	-	120,737	120,737
Задължения по лизинг	561	(51)	(62)	-	448
Общо задължения, формирани от дейности по финансиране	1,015,600	306,114	(10)	-	1,321,704

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Китайска банка за развитие	732,061	741,321
Индустриална и търговска банка на Китай	146,637	-
Дългосрочно рамково споразумение за заем с Банката за развитие към Съвета на Европа	144,750	209,176
Китайска Ексим Банка	98,355	98,324
Дългосрочни заеми от Кредитанщалт фюр Видерауфбау	71,356	112,793
Дългосрочни заеми от Европейската инвестиционна банка	42,946	42,949
Дългосрочни заеми от Скандинавска инвестиционна банка	2,799	7,374
	<u><u>1,238,904</u></u>	<u><u>1,211,937</u></u>

Начислените задължения за лихви по привлечени средства от международни институции към 31.12.2020 г. са в размер на 1,469 хил. лв. (2019: 1,150 хил. лв.).

Ефективните лихвени проценти по привлечени средства от международни институции към 31.12.2020 г. са в границите от 0% до 1.70 % (31.12.2019 г.: от 0% до 1,75%).

Банка за развитие към Съвета на Европа

На 18.11.2009 г. е сключен нов договор за заем между Българска банка за развитие ЕАД и Банката за развитие към Съвета на Европа в размер на 15,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на инвестиционни проекти на микро, малки и средни предприятия от реалния сектор с цел създаване на нови и запазване на съществуващи работни места. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2020 г. заемът е изцяло погасен (31.12.2019 г: 937,5 хил. евро с легова равностойност 1,834 хил. лв.).

На 30.03.2011 г. е подписан нов договор между Българска банка за развитие ЕАД и Банката за развитие към Съвета на Европа за 20,000 хил. евро. Договорените средства от този заем имат за цел да подобрят достъпа до финансиране на българските малки и средни предприятия, да се създадат нови работни места, както и да се запазят вече съществуващи такива. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2020 г. заемът е напълно усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 5,000 хил. евро с легова равностойност 9,779 хил. лв. (31.12.2019 г.: 7,000 хил. евро с легова равностойност 13,691 хил. лв.).

Лихвеният процент по първи транш на заема е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка, а по втори транш е фиксиран.

На 23 февруари 2016 г. Българска банка за развитие ЕАД подписа Договор с Банката за развитие към Съвета на Европа за 150,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки в рамките на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС). Заемът е целеви и ще се използва за санирането на многофамилни жилища. Към 31.12.2020 г. заемът е напълно усвоен.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Банка за развитие към Съвета на Европа (продължение)

Заемът е обезпечен с държавна гаранция, предоставена на основание Закона за държавния бюджет за 2016 г. Подписано е Гаранционно споразумение между БРСЕ и Република България, представлявана от Министъра на финансите, което е ратифицирано от Народното събрание. Законът за ратифициране на Гаранционното споразумение е обнародван в Държавен вестник на 3.05.2016 г.

Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради беше приета с решение на Министерския съвет от 27 януари 2015 г.

Към 31.12.2020 г., дългът по заема е в размер на 69,000 хил. евро с ледова равностойност 134,952 хил. лв. (към 31.12.2019 г.: 99,000 хил. евро с ледова равностойност 193,627 хил. лв.). Лихвеният процент по първи транш на заема е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка, а по втори транш е фиксиран.

Кредитанщалт фюр Видерауфбау (КфВ)

На 27 юли 2010 г., Българска банка за развитие ЕАД подписа директен заем за 25,000 хил. евро с немската банка за развитие Кредитанщалт фюр Видерауфбау. Финансовият ресурс е предназначен за пряко кредитиране на малки и средни предприятия и/или за предоставяне на кредитни линии на търговските банки за целево финансиране на бизнеса. Заемът е необезпечен и към 31.12.2020 г. е изцяло погасен (31.12.2019 г.: 2,941 хил. евро с ледова равностойност 5,752 хил. лв.).

На 16 август 2016 г. Българска банка за развитие ЕАД подписа Договор с КфВ в размер на 100,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки, изпълнявани от малки и средни предприятия в България в рамките на НПЕЕМЖС. Заемът е обезпечен с държавна гаранция, в рамките на Закона за държавния бюджет за 2016 г. Подписано е Гаранционно споразумение между КфВ и Република България, представлявана от Министъра на финансите, което е ратифицирано от Народното събрание. Законът за ратифициране на Гаранционното споразумение е обнародван в Държавен вестник на 30.12.2016 г. Към 31.12.2020 г. заемът е напълно усвоен.

Към 31.12.2020 г. дължимата главница по заема е в размер на 36,364 хил. евро с ледова равностойност 71,121 хил. лв. (към 31.12.2019 г., дължимата главница е в размер на 54,545 хил. евро с ледова равностойност 106,682 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Европейската инвестиционна банка

На 18 ноември 2016 г. ББР подписа трети Договор с Европейската Инвестиционна Банка в размер на 150,000 хил. евро за финансиране на проекти на малки и средни предприятия. Средствата се предоставят с подкрепата на ЕС чрез гаранция от ЕФСИ (Европейски фонд за стратегически инвестиции), част от Инвестиционния план за Европа – „Плана Юнкер“. Средствата са предназначени за кредитиране на МСП, вкл. за иновативни проекти, за подкрепа на райони с висока безработица, за младежка заетост или за стартиращи компании, чрез банки – партньори, други финансови посредници или директно. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2020 г., дължимата главница по заема е в размер на 21,955 хил. евро с легова равностойност 42,941 хил. лв. (към 31.12.2019 г.: 21,955 хил. евро с легова равностойност 42,941 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Скандинавска инвестиционна банка

На 15.12.2010 г. е подписана втора кредитна линия между Скандинавската инвестиционна банка и Българска банка за развитие ЕАД за 20,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на проекти, свързани с възобновяеми енергийни източници или с опазване на околната среда; проекти с участие от страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка, както и непряко финансиране чрез търговски банки-партньори. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2020 г. заемът е изцяло усвоен.

Към 31.12.2020 г. дължимата главница по заема е в размер на 1,430 хил. евро с легова равностойност 2,797 хил. лв. (31.12.2019 г.: 3,783 хил. евро с легова равностойност 7,399 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Китайска банка за развитие

На 12 май 2017 г. ББР подписа нов Договор за заем с Китайската банка за развитие в размер на 80,000 хил. евро. Средствата могат да бъдат използвани за финансиране на общата кредитна дейност на ББР – инвестиционни и оборотни кредити. ББР има възможност да използва финансовия ресурс и за подпомагане на стратегически проекти в рамките на инициативата „Един пояс, един път“. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2020 г. заемът е напълно усвоен и целево използван.

Към 31.12.2020 г. дължимата главница по заема е в размер на 78,000 хил. евро с легова равностойност 152,555 хил. лв. (към 31.12.2019 г.: 79,000 хил. евро с легова равностойност 154,511 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 13.12.2018 г. ББР подписа ново финансово споразумение с Китайската банка за развитие в размер на 300,000 хил. евро. Средствата са предоставени като първи транш по подписаното през месец юли 2018 г. рамково споразумение за 1,5 млрд. евро. Ресурсът може да бъде използван за проекти в рамките на инициативата „Един пояс, един път“ и/или също за проекти за подпомагане на МСП, енергетика, комуникации, транспорт, селско стопанство в България или за други цели, одобрени от ББР и КБР. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2020 заемът е напълно усвоен и целево използван.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Китайска банка за развитие (продължение)

Към 31.12.2020 г. дължимата главница по заема е в размер на 296,250 хил. евро с левова равностойност 579,415 хил. лв. (към 31.12.2019 г.: 300,000 хил. евро с левова равностойност 586,749 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Китайска Ексим Банка

На 28 септември 2017 г. ББР подписа Договор с Китайската Ексим Банка в размер на 50,000 хил. евро. Това е първият договор за заем между ББР и Китайската Ексим Банка, след като през 2014 г. двете институции сключиха споразумение за финансово сътрудничество, което предвижда съвместно финансиране на ключови проекти или области. Средства могат да бъдат използвани за финансиране на общата кредитна дейност на ББР, краткосрочно и средносрочно търговско финансиране, транс-гранични икономически и търговски транзакции между Китай и България. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2020 г. заемът е напълно усвоен и целево използван.

Към 31.12.2020 г. дължимата главница по заема е в размер на 50,000 хил. евро с левова равностойност 97,792 хил. лв. (31.12.2019 г.: 50,000 хил. евро с левова равностойност 97,792 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Индустриална и търговска банка на Китай (чрез подразделенията в Австрия и Полша)

На 13 март 2020 г. ББР подписа ново финансово споразумение с Индустриалната и търговска банка на Китай (ИТБК) в размер на 75,000 хил. евро. Средствата са предназначени за общата кредитна дейност на ББР, пряко финансиране, както и он-лендинг чрез български финансови институции за подкрепа на инвестиционни проекти и предоставяне на оборотен капитал. Финансирането се предоставя съвместно от ИТБК Австрия и ИТБК Европа - Полша. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2020 заемът е изцяло усвоен и целево използван.

Към 31.12.2020 г., дългът по заема е в размер на 75,000 хил. евро с левова равностойност 146,687 хил. лв. (към 31.12.2019 г. няма усвоявания по заема). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW	11,237	11,236
Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление	5,695	5,883
Депозити със специално предназначение	68,077	92,232
	<u>85,009</u>	<u>109,351</u>

Няма задължения за лихви по други привлечени средства към 31.12.2020 г. (2019: 0 хил. лв.)

Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW

На 18.04.2007 г., Банката е сключила договор за заем с Правителството на Република България, представлявано от Министъра на финансите. Договорът е сключен на основание на Спогодбата между Република България и Германия за финансово сътрудничество от 2001 г. и Споразумение между Република България и Кредитанщалт фюр Виедерауфбау (KfW).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW (продължение)

Съгласно договора на Банката, определена за "Носител на проекта", се предоставят 4,929 хил. евро (9,640 хил. лв.) с цел насърчаване финансирането на микро-, малки и средни предприятия. Срокът на договора е 10 години, считано от датата на предоставяне на средствата, като получената сума заедно с капитализираната лихва се погасява еднократно в края на периода. На 28.04.2017 г., ББР и Министерство на финансите подписаха Анекс №1 за удължаване на срока на договора с още 10 години.

Към 31.12.2020 г., главницата по заема, заедно с капитализираната лихва, е в размер на 5,745 хил. евро с левова равностойност 11,236 хил. лв. (към 31.12.2019 г.: 5,745 хил. евро с левова равностойност 11,236 хил. лв.). Лихвата по заема се капитализира на тримесечие и се определя на база на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Към 31.12.2020 г. Банката е предоставила по този договор заеми на търговски банки в размер на 5,745 хил. евро с левова равностойност 11,236 хил. лв. (31.12.2019 г. – 5,745 хил. евро с левова равностойност 11,236 хил. лв.). Сумата е включена в обобщената справка за вземания от финансови институции, представена в Бележка 17.

Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление

Банката е сключила споразумение с Министерство на финансите за управление на средства, предоставени от Кредитанщалт фюр Виедерауфбау (KfW) съгласно договор, подписан между правителствата на България и Германия. Тези средства се предоставят с цел финансиране на малки и средни предприятия. Рискът по предоставяне на тези средства на банки-посредници се носи изцяло от Министерство на финансите. Банката осъществява подбор на банки-посредници, отговаря за трансфериране на средствата към тях, събира информация и извършва периодични прегледи за използването на средствата, наблюдава за срочното изплащане на дължимите суми по главници и лихви по Специалната сметка на Министерство на финансите.

Към 31.12.2020 г., салдото при Банката на средствата е в размер на 2,912 хил. евро с левова равностойност 5,695 хил. лв. (31.12.2019 г.: 3,008 хил. евро с левова равностойност 5,883 хил. лв.).

Банката получава такса за управлението на тези средства и олихвява тримесечно Специалната сметка.

Дългосрочно споразумение с Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

На 07.12.2010 г. между Национален гаранционен фонд ЕАД и Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА, Агенцията) към Министерството на земеделието и храните на Република България се сключи Финансово споразумение за предоставяне на средства за осъществяването на гаранционна дейност по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ (ОПРСР) 2007-2013. Целта на програмата е да се осигури по-лесен достъп до кредитиране на предприятията от сектора, с по-ниски лихвени проценти и по-ниски изисквания за обезпечението и самоучастие.

Гаранционната програма се реализира в рамките на Мярка 2.7 от ОПРСР. След проведени консултации, Изпълнителната агенция за рибарство и аквакултури (ИАРА) и НГФ ЕАД избраха инструмента за финансов инженеринг, предвиден съгласно Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията (ОВ, 10.05.2007, L 120) за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1198/2006 на Съвета, да бъде реализиран чрез фонд (средства) по сметка и под управлението на НГФ ЕАД. Съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията (член 35), инструментът за финансов инженеринг е установен под формата на отделен финансов блок в рамките на НГФ ЕАД.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дългосрочно споразумение с Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (продължение)

Съгласно член 1 от Финансовото споразумение между НГФ ЕАД и ИАРА през 2010 г. на Фонда са предоставени средства в размер на 6,000 хил. лв. По силата на Анекс № 2 от 28.12.2011 г. е извършена допълнителна вноска в размер на 9,168 хил. лв. На 19.12.2012 г. между НГФ ЕАД и ИАРА е сключен Анекс № 4 към Финансовото споразумение за предоставяне на средства за осъществяване на гаранционна дейност по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 - 2013 г., съгласно който Агенцията се задължава да преведе на Фонда допълнителна вноска в размер на 15 050 хил. лв. за реализацията на гаранционната схема. Съгласно Анекс № 5 от 16.01.2014 г. между НГФ ЕАД и ИАРА, Агенцията оттегли последната вноска от 15,050 хил. лв. С Анекс №7 от 06.10.2015 г. между страните, Фондът възстанови на Агенцията 3,000 хил. лв. от допълнително преведените финансови средства.

Със сключване на Анекс № 8 от 03.11.2017 г. страните заявяват намерението си ресурсите да се използват повторно. ИАРА възлага на НГФ ЕАД осъществяването на Гаранционна дейност в полза на микро, малки и средни предприятия от сектор „Рибарство“, по смисъла на чл.34, параграф 4. От Регламент (ЕО) 498/2007.

Съгласно Анекс №9 от 19.06.2018 г. страните се съгласяват, предоставените средства по Споразумението да бъдат използвани повторно от Фонда за Гаранционна дейност, целяща улесняване достъпа до финансиране на предприятия от сектор „Рибарство“ и предприятия, одобрени за подпомагане по Програма за Морско дело и рибарство 2014 -2020 г. Средствата са предоставени за извършване на Гаранционна дейност за срок от десет години.

През 2015 г., с цел по-добра доходност, средствата по програмата са инвестирани в разплащателна сметка с преференциален лихвен процент в Българска банка за развитие ЕАД. През 2016 г., средствата са депозирани в двугодишен депозит в същата банка. През 2017 г., договорът за депозит е анексиран за три години.

Гаранционната програма е безплатна за предприятията, които се ползват от нея, като разходите на НГФ ЕАД за реализирането ѝ се определят и изплащат съгласно чл. 35 от Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията.

Към 31.12.2020 г., в рамките на гаранционната схема по ОПРСР, НГФ ЕАД има сключени споразумения със следните банки: Райфайзенбанк (България) ЕАД, Първа инвестиционна банка АД, ОББ АД, УниКредит Булбанк АД, Централна кооперативна банка АД, Банка ДСК ЕАД, Ти Би Ай Банк ЕАД, Интернешънъл Асет Банк АД, Българо-американска кредитна банка АД и Българска банка за развитие ЕАД, Общинска банка АД.

Срокът за включването на нови кредити и банкови гаранции (каквито се предвиждат в рамките на Програмата) е до 31.12.2022 г.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дългосрочно споразумение с Министерство на земеделието и храните

На 20.12.2011 г., между Национален гаранционен фонд ЕАД и Министерство на земеделието и храните (МЗХ) се сключи Финансово споразумение за предоставяне на средства за осъществяването на гаранционна дейност по гаранционна схема по Програма за развитие на селските райони за периода (ПРСР) 2007-2013 г.

Гаранционната схема е създадена на основание чл. 51 - 52 от Регламент (ЕО) № 1974/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета от 20 септември 2005 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от ЕЗФРСР, с цел улесняване достъпа до финансиране на бенефициенти и реализирането на проектите по ПРСР.

МЗХ предоставя на Фонда средства в размер на левовата равностойност на 121,100 хил. евро (236,851 хил. лв.) с цел подобряване достъпа до финансиране, подпомагане на конкурентоспособността, ускоряване реализирането на инвестиции, които са съфинансирани със средства по Програма за развитие на селските райони на Република България (2007-2013 г.) и които се използват от Фонда за издаване на гаранции и контрагаранции. С Анекс №2 от 14.10.2015 г. между страните, Фондът възстанови на Министерството 154,586 хил. лв. от предоставените финансови средства. С Анекс №3 от 01.12.2015 г. между страните, е удължен срокът на Споразумението до 01.04.2016 г.

Съгласно Анекс №4 от 29.03.2016 г. е декларирано от страните, предоставените средства по Споразумението да бъдат използвани повторно от Фонда за Гаранционна дейност, целяща улесняване достъпа до финансиране на предприятия, одобрени за подпомагане по Програма за развитие на селските райони на Република България (2014 – 2020 г.), както и предприятия от сектор „Животновъдство“ и сектор „Растениевъдство“. Средствата са предоставени за извършване на Гаранционна дейност за срок от десет години.

През 2016 г., средствата са депозирани в двугодишен депозит в Дружеството-майка. През 2017 г. договърът за депозит е анексиран за три години.

Към 31.12.2017 г., в рамките на гаранционната дейност по ПРСР 2007 – 2013 г., НГФ ЕАД има сключени споразумения с банките: Българо-американска кредитна банка АД, Банка ДСК ЕАД, Обединена българска банка АД, Банка Пиреос България АД, Първа инвестиционна банка АД, Райфайзенбанк (България) ЕАД, СИБанк ЕАД, Централна кооперативна банка АД и Юробанк България АД, Уникредит Булбанк АД, Ти Би Ай Банк ЕАД, Алианц банк България АД.

През 2017 г., Гаранционната схема 2014-2020 г., съвместна с МЗХ се реализира с ресурс от освободени средства по гаранционната схема по ПРСР 2007-2013 г. в размер на 50,000 хил. лв. По гаранционната схема са подписани споразумения със 18 търговски банки: Обединена българска банка АД, Тексим банк АД, Банка ДСК ЕАД, Банка Пиреос България АД, СИБанк ЕАД, Българо-американска кредитна банка АД, Общинска банка АД, Инвестбанк АД, Алианц банк България АД, Интернешънъл Асет Банк АД, Юробанк България АД, Търговска банка Д АД, Ти Би Ай Банк ЕАД, Първа инвестиционна банка АД, Уникредит Булбанк АД, Българска банка за развитие ЕАД, Райфайзенбанк (България) ЕАД и ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32. ПРОВИЗИИ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Провизии по кредитни гаранции анти-КОВИД	120,308	-
Провизии по банкови гаранции и акредитиви	7,060	8,098
Общо провизии по гаранции	127,368	8,098
Провизии по съдебни дела	43	117
Провизии за разходи	37	-
	<u>127,448</u>	<u>8,215</u>

Таблицата по-долу представя движението на провизиите по гаранции:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Салдо към 1 януари	8,098	7,641
Начислени провизии по кредитни гаранции анти-КОВИД	120,308	-
Начислени провизии по банкови гаранции и акредитиви	5,212	2,909
Използвани през годината	358	-
Реинтегрирани за годината	(6,608)	(2,452)
Салдо към 31 декември	127,368	8,098

Провизиите по кредитни гаранции анти-КОВИД са очакваните плащания по издадените гаранции от ББР към търговските банки-партньори по програмата. Те са определени по специално създадена за тази цел методика в ББР. Програмата е описана в Бележка 37.

Провизиите по банкови гаранции представляват суми, които се очаква да бъдат платени по издадени гаранции от Групата. Те се определят по утвърдена методика за изчисляване на ОКЗ според МСФО 9.

Провизиите по съдебни дела са заделени за бъдещи плащания по съдебни искове, свързани с трудови спорове.

Провизиите за разходи представляват вероятни но несигурни плащания, които може да възникнат за групата.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ЛИЗИНГ

	2020	2019
Финансов лизинг	169	448
Оперативен лизинг	110	-
	279	448

34. ДРУГИ ПАСИВИ

	2020	2019
Начисления за разходи	1,769	1,389
Задължения към доставчици и клиенти	1,729	770
Пасиви, свързани с активи, държани за продажба	1,049	-
Задължения към персонал и за социално осигуряване	984	750
Задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране	671	552
Задължения за данъци	538	518
Такси по облигационни заеми и портфейлни гаранции	167	162
Други кредитори	850	542
	7,757	4,683

Начисленията за разходи представляват суми, отнасящи се до отчетния период, но които са били, или ще бъдат фактурирани след приключването на отчетния процес.

Задължения към доставчици и клиенти представляват основно задължения по доставки на активи, които ще бъдат отдавани на лизинг както и задължения по други оперативни доставки в Групата.

Пасиви, свързани с активи, държани за продажба представляват нетната стойност на пасивите на Кохоферм ООД, контролирано от ББР дружество след елиминиране на задълженията на дружеството към ББР.

Задълженията към персонала за заплати и социално осигуряване включват: начисления по компенсируеми отпуски и социалните осигуровки по тях, както и дължими текущи възнаграждения.

Задължения за данъци представляват разчети за Данък върху добавената стойност, удържани данъци върху доходите на персонала, разчети за корпоративен данък и данъци при източника.

Такси по облигационни заеми и портфейлни гаранции представляват предплатени такси за гаранции.

Задължения към персонала при пенсиониране се дължат от Групата при настъпване на пенсионна възраст и са представени по настояща стойност.

Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в Дружеството-майка, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. За определяне на тези задължения Дружеството-майка е направило оценка, като е използвало математически модели и услугите на сертифициран актюер.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

34. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Задължения към персонала при пенсиониране (продължение)

На база на направените изчисления е определено задължение в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31.12.2020 г. в размер на 671 хил. лв. (31.12. 2019 г.: 552 хил. лв.).

	2020	2019
Настояща стойност на задължението на 1 януари	552	400
Разходи за настоящи услуги	148	95
Разходи за лихви	4	5
Изплатени суми през периода	(13)	-
Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографски, финансови предположения и действителен опит	(20)	52
Настояща стойност на задължението на 31 декември	671	552

	Суми при пенсиониране по възраст и стаж		Суми при пенсиониране по болест		Общо	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Актюерска печалба/(загуба) към 1 януари	(56)	(8)	-	-	(56)	(8)
Актюерска (загуба)/печалба върху задължението, призната като друг всеобхватен доход за периода	14	(48)	-	-	14	(48)
Актюерска (загуба)/печалба към 31 декември	42	(56)	-	-	42	(56)

За определяне на настоящата стойност към 31.12.2020 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблица за смъртност, изготвена на базата на статистика, предоставена от Националния Статистически Институт, за общата смъртност на населението в България за периода 2017 – 2019 г.;
- темп на текучество – между 1% до 10%, (2019: 0% до 10%) в зависимост от пет обособени възрастови групи;
- темп преждевременно пенсиониране поради болест – между 0.027% до 0.3212% (2019: между 0.027% до 0.3212%), в зависимост от пет обособени възрастови групи;
- ефективен годишен лихвен процент за дисконтиране – 0.5% (2019 г. – 0.6%);
- Предположенията за бъдещия ръст на заплатите в Дружеството-майка (Банката) са в съответствие с плана за развитието на Групата: за 2021 г. – 5% спрямо нивото през 2020 г. и за 2022 г. и следващи – 5% спрямо нивото от предходната година.

Ефектът за 2020 г. от увеличение и ефект от намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви, и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

34. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Задължения към персонала при пенсиониране (продължение)

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	18	(15)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2020 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	74	(68)
	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(8)	10
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2020 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(64)	76
	Увеличение с 1% на текуществото	Намаление с 1% на текуществото
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(16)	19
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2020 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(68)	80

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

34. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Задължения към персонала при пенсиониране (продължение)

Ефектът за 2019 г. от увеличение и ефект от намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви, и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

	Увеличение с 1%	
	на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	21	(18)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2019 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	82	(68)
	Увеличение с 1%	
	на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(12)	15
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2019 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(70)	87
	Увеличение с 1%	
	на текуществото	Намаление с 1% на текуществото
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(19)	24
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2019 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(73)	90

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

35. АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Издадени обикновени акции, платени с парични средства	1,427,964	587,964
Издадени обикновени акции – апортна вноска (парцел за банкова сграда)	12,200	12,200
Издадени обикновени акции – апортна вноска (банкова сграда)	1,610	1,610
	<u>1,441,774</u>	<u>601,774</u>

Капиталът на Дружеството-майка (Банката) се състои от 14,417,735 броя обикновени, поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката трябва да е държавна собственост, като акциите на Държавата в размер на не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми. Също така, специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на финансите. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз.

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Към 1 януари	601,774	601,774
Новоиздадени акции	840,000	-
Към 31 декември	<u>1,441,774</u>	<u>601,774</u>

Акциите на Банката не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

През 2020 г., С решение №215 от 27 март 2020 г., Министерският съвет взе решение да увеличи капитала на ББР със 700 млн. лв., като средствата бъдат използвани „за изпълнение на мерки за подпомагане на икономиката във връзка с епидемията от COVID-19, в т.ч. за издаване на портфейлни гаранции към банките, които да им позволят да предоставят по-гъвкави условия за бизнес кредити за определен период, при определени условия и при индивидуална преценка на всеки конкретен случай“.

С Постановление на Министерски съвет № 134 от 18 юни 2020 г. бяха одобрени промени по бюджета на Министерството на икономиката за 2020 г. и за извършване на допълнителни плащания в частта на финансирането на бюджетното салдо за сметка на централния бюджет, с Решение № 402 от 18 юни 2020 г. на Министерския съвет българската държава реши да увеличи акционерното си участие в капитала на "Българска банка за развитие" ЕАД чрез парична вноска на обща стойност 140,000,000 лв. В изпълнение на посочените мерки, на 06.07.2020 г. се проведе извънредно Общо събрание на акционерите на Банката, на което беше взето решение за увеличение на капитала на Банката чрез издаване на 1,400,000 бр. нови поименни безналични акции с право на глас с номинална стойност 100 лева всяка, на обща стойност 140,000,000. По този начин капиталът на "Българска банка за развитие" ЕАД беше увеличен от 1,301,773,500 на 1,441,773,500 лв.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

35. АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2020 г., 99.99% от акциите на Банката са собственост на държавата чрез Министерство на икономиката (31.12.2019 г. – 99.99% от акциите на Банката са собственост на държавата чрез Министерство на икономиката). Банка ДСК притежава 8 акции от капитала на ББР.

На 13 май 2021 г. Министерският съвет прие Решение № 414 за увеличаване на акционерното участие на държавата в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД. С това решение се дава съгласие държавата да увеличи акционерното си участие в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД чрез придобиване чрез дарение на всички притежавани от „Банка ДСК“ ЕАД акции в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД, а именно 8 безналични акции, всяка с номинална стойност 100 лв., общо 800 лв., представляващи 0.000055 на сто от капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД.

На 14.05.2021 г. е сключен договор за дарение на 8 безналични акции между Банка ДСК АД и Република България. Прехвърлянето на собствеността върху акциите е регистрирано в Централен депозитар на Република България.

На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично търговско дружество.

36. РЕЗЕРВИ

Спрямо общите разпоредби на Търговския закон Дружеството-майка (Банката) трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/10 от годишната печалба след облагане до достигане на размер на фонда 10% спрямо основния капитал по устав. Съгласно Устава на Банката, същата трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/2 от годишната печалба след облагане с данъци до достигане на 50 на сто от уставния капитал.

Групата може да използва средствата от Фонд Резервен за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди, като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденди без разрешение на БНБ.

Също така, съгласно Закона за кредитните институции банките в България не могат да изплащат дивиденди преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им (основно Фонд Резервен), или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност. Аналогично е и изискването на Закона за Българската банка за развитие.

Към 31.12.2020 г., Фонд Резервен на Групата е в размер на 87,185 хил. лв. (31.12.2019 г.: 79,229 хил. лв.).

Към 31.12.2020 г., допълнителните резерви на Групата са в размер на 82,442 хил. лв. (31.12.2019 г.: 77,621 хил. лв.) и са формирани в резултат на разпределение на печалбите на Групата от предходни периоди, съгласно решения на Общото събрание на акционерите.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

36. РЕЗЕРВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

През 2020 г., вследствие на пандемията от КОВИД-19 и с цел създаване на допълнителни капиталови буфери, Българска народна банка издаде указания към всички банки в България за капитализиране на печалбата от 2019 г. Изпълнявайки указанията, Банката капитализира цялата си печалба от 2019 г., и не изплати дивидент към акционерите си, прехвърляйки я към законови и допълнителни резерви.

Съгласно Закона за Българската банка за развитие, всеки акционер на Банката може да се откаже от полагащия му се дивидент и тогава сумата на дивидента се отнася към допълнителните резерви.

Групата е формирала специален компонент “Резерв по финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход” на собствения капитал, към който се акумулират всички нереализирани печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, налични към края на всеки отчетен период. Тези печалби и загуби се трансферират към текущите печалби и загуби при продажба/падеж на съответните ценни книжа и/или при трайна обезценка.

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Преоценъчен резерв към 01.01.	16,694	10,909
Обезценка	1,118	6,428
Преоценка	(90,781)	-
Данък	9,011	(643)
Преоценъчен резерв към 31.12.	<u>(63,958)</u>	<u>16,694</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

	2020	2019
Условни задължения		
Кредитни гаранции анти-КОВИД	479,462	-
Банкови гаранции и акредитиви	432,369	498,745
Банкови гаранции и акредитиви с парично покритие	(15,102)	(16,149)
Акредитиви, открити със заемни средства – отчетени като кредитен ангажимент	1,719	-
Провизии по гаранции, признати в отчета за финансовото състояние (Бележка 32)	(127,368)	(8,098)
<i>в т.ч. провизии по кредитни гаранции анти-КОВИД</i>	<i>(120,308)</i>	<i>-</i>
	771,080	474,498
Неотменяеми ангажименти		
Неусвоен размер на разрешени кредити	264,318	294,991
Акредитиви, открити със заемни средства	(156)	-
Провизии за разходи	(80)	-
Непоискана част от участие в капитала на фонд „Три морета“	25,399	-
Непоискана част от номинал на акции на ЕИФ	4,694	4,694
Участие в инвестиционна програма SIA	1,006	1,168
	295,181	300,853
	1,066,261	775,351

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

Гаранции анти-КОВИД

През 2020 г., ББР пое мандат от Правителството на Република България да осигури програми за смекчаване на последствията от пандемията от КОВИД-19. В тази връзка, ББР създаде програми за кредитни гаранции към банки-партньори за отпускане на кредити при облекчени условия на предприятия и физически лица, пострадали от пандемията. Те бяха обезпечени с увеличение на капитала на Банката от 700 млн. лв. (виж Бележка №35) и включваха следните мерки:

Мерки за физически лица и домакинства

С решение № 257 от 14 април 2020 г., Министерският съвет одобри Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19, с бюджет 200 млн. лв., предложена от ББР, като обезпечаването на програмата ще бъде за сметка на средствата от увеличението на капитала на банката съгласно Решение № 215 на Министерския съвет от 2020 г.

Програмата за гарантиране на безлихвени кредити цели да подпомогне служителите в неплатен отпуск и самоосигуряващите се лица, които временно не могат да полагат труд в условията на извънредно положение. Параметрите по програмата бяха допълнително изменени с цел повишаване ползите в интерес на засегнатите от пандемията лица с ПМС 910/10.12.2020г. Те имат възможността да получат безлихвени заеми до 6,900 лева, които се отпускат наведнъж или на траншове. Максималният срок на погасяване е 5 години, с минимум 6 месеца и максимум 24 месеца гратисен период. По заемите не се дължат такси, комисиони и неустойки.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Гаранции анти-КОВИД (продължение)

Мерки за физически лица и домакинства (продължение)

Към 31.12.2020 г. общият одобрен лимит по програмата е 179,860 хил. лв., издадени са 177,162 хил. лв. портфейлни гаранции към търговските банки, като са потвърдени 25,448 бр. кредита към физически лица за обща сума в размер на 106,425 хил. лв.

Мерки за предприятия

С решение № 310 от 7 май 2020 г., Министерският съвет одобри Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19, предложена от ББР, с бюджет 500 млн. лв., като обезпечаването на програмата да бъде за сметка на средствата от увеличението на капитала на банката съгласно Решение № 215 на Министерския съвет от 2020 г.

Гаранционната програма, която е част от правителствените антикризисни мерки, е с бюджет от 500 млн. лв. В нея могат да бъдат включени компании от всички сектори, като се очаква от мярката да се възползват предимно фирми от най-засегнатите области – търговия, услуги, транспорт и логистика, туризъм, хотелиерство и ресторантьорство, и други.

За да кандидатстват за кредит фирмите, е достатъчно да отговарят на едно от следните условия:

- Да са микро, малки и средни предприятия, което се определя по указан в ЗМСП начин или големи предприятия-търговски дружества, чиито показатели за персонал и активи и/или обороти надвишават посочените в ЗМСП;
- Да не са били предприятия в затруднено положение към 31.12.2019 г., което се установява чрез проверка на предварително зададени, нормативни критерии. С последните промени в програмата, се въвежда облекчение от „Временната рамка за държавни помощи“, за микро- и малките предприятия. За тях е достатъчно да не са били обект на процедура по несъстоятелност, съгласно националното право и да не са получили помощ за оздравяване или помощ за реструктуриране (има се предвид държавна помощ за оздравяване или реструктуриране). В допълнение, ако под гаранцията от ББР се включват съществуващи кредити, то те не трябва да са били необслужвани, а кредитополучателят не трябва да е изпадал в просрочие над 90 дни – през 2019 г. При съществуващите кредити кредитополучателят трябва да е представил на търговската банка-партньор прогнозни разчети и прогнозен план за възстановяване на дейността си, за който не се изисква стриктно определена форма и реквизити;

От финансиране и гаранция могат да се ползват предприятия, които са се сблъскали с трудности или са изпаднали в затруднение след 31.12.2019 г., поради избухването на епидемията от COVID-19. Затруднението се установява от самия кредитополучател, като е достатъчно да се опише една от следните причини, довели до затрудненията му:

- Спад на оборота след първото тримесечие на 2020 г. спрямо същия период в 2019 г. (въз основа на финансови отчети и документация на дружеството);

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Гаранции анти-КОВИД (продължение)

Мерки за предприятия (продължение)

- Наличие на вземания от клиенти, които не са получени/суми, неразплатени към доставчици, след 01.03.2020 г. (въз основа на финансови отчети и документация на дружеството);
- Прекратени доставки от внос, необходими за дейността на предприятието – след 01.01.2020 г., отменени договори за износ (въз основа на документи, представени от дружеството);
- Случаи на болест и самоизолация на служителите, общо намаление на броя на заетите лица, затворени производствени съоръжения, помещения и офиси (въз основа на документи, представени от дружеството);
- Наличието на други обстоятелства, с които се установяват изпитваните от предприятията затруднения поради COVID-19, съгласно приета от търговската банка методология, която се предоставя на ББР.

Тъй като покритото от гаранцията финансиране по програмата е държавна помощ:

- На кредитополучателите е забранено да финансират един и същи разход с кредит по програмата и с друга държавна/минимална помощ. (Под един и същи разход се има предвид например разплащане по конкретна фактура от 30.11.2020 г. или заплащане на наем на конкретен офис за месец декември 2020 г., или плащане на заплати за конкретни служители, за конкретен месец.) Ако за конкретните разходи клиентът ползва държавна/минимална (de minimis) помощ, той не може да използва кредита за покриването на същите тези разходи (забрана за двойно финансиране).
- Кредитополучателят не трябва да е нарушавал правилата за държавни помощи и да е вписан в специално създадения за това Регистър „Дегендорф“ <https://stateaid.minfin.bg/bg/page/483>;
- Ако кредитополучател или свързано с него лице е ползвало/ползва друга държавна/минимална помощ за същия вид разходи, каквито са и разходите, които иска да му бъдат финансирани с кредита по програмата (например общо разходи за заплати, общо разходи за наем, общо разходи за поддръжка на съоръжения), той е длъжен да декларира това пред търговската банка, чрез декларация по образец на програмата и да не допуска двойно финансиране, както е посочено по-горе.

В програмата, която Българската банка за развитие управлява, ще могат да бъдат включвани както нови кредити, така и съществуващи, но при условие, че фирмата изпитва затруднения при обслужването на заема след 31.12.2019 г. и не е изпадала в просрочие над 90 дни за последната година. Кредитите, които търговските банки ще отпускат, са с максимален размер от 300,000 лв., като ББР ще покрива до 80% от тях. Банките сами ще определят минималния и максималния срок на погасяване, а гратисният период за новоотпуснатите заеми ще е до 3 години.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Гаранции анти-КОВИД (продължение)

През последното тримесечие на 2020 г. Програмата бе обновена с решение на Министерския съвет (РМС) 979/2020г., както следва:

- Предоставяните кредити вече са в размер до 1 млн. лв. за МСП и до 2 млн. лв. за големи предприятия;
- Удължен е срокът за включване на кредити в Гарантирания портфейл до 30.06.2021 г. (към датата на изготвяне на този отчет, срокът е удължен до 31.12.2021 г.);
- Крайният срок за кандидатстване по мярката за микро, малките и средните предприятия е 23.06.2021 г. (към датата на изготвяне на този отчет, актуалният срок е 21.12.2021 г.)
- Променен е процентът на обезпеченост по кредитите от „до 20%“ на „до 50%“, спрямо размера на финансирането;
- Изисква се намаление с поне 80 базисни точки на лихвените проценти по кредитите;
- Удължен е срокът на предоставяната от ББР гаранция – от 5 на 6 години;
- Гаранционното покритие ще обхваща и отпускани от банките инвестиционни кредити;
- Увеличен е лимитът на гаранционни плащания от страна на ББР АД, от 30 % на 50 %.

Към края на м. декември 2020 г. общият одобрен лимит по програмата е 743,000 хил. лв., издадени са портфейлни гаранции с лимит от 302,300 хил. лв., като са потвърдени 1,282 бр. кредити за обща сума в размер на 157,127 хил. лв.

SIA

На 17.07.2015 г., Българска банка за развитие ЕАД подписа Договор за управление на средства с ЕИФ за присъединяване към инвестиционната програма SIA (Social Impact Accelerator) на ЕИФ за дялови участия в социални венчър фондове, с участие от 1 млн. евро и период на инвестиране на ангажимента до 5 години. През 2018 г. е подписано писмо за Съгласие за удължаване инвестиционния период на фонда SIA с 1 година. Програмата SIA е с цел да се инвестира в малки и средни предприятия със значимо социално въздействие. Мениджър на Програмата е ЕИФ.

Към 31.12.2020 г. са направени осемнадесет капиталови вноски по инициативата в размер на 486 хил. евро с левова равностойност 950 хил. лв. (2019 г.: 403 хил. евро с левова равностойност 788 хил. лв.) (Бележка 21).

Инициатива „Три морета“

С Решение №613 от 2 септември 2020 г. Министерският съвет на Република България одобри участието на Българска банка за развитие ЕАД в Инвестиционния фонд към инициативата „Три морета“. Участието на ББР е свързано със задължение за вноса от 20 млн. евро в капитала на специално създаденото за целта дружество. Инициативата „Три морета“ има за цел засилването на инвестициите, връзките и сътрудничеството – политическо и финансово, между страните-членки в региона. Това е публично-частен финансов инструмент, чиято цел е да допълва финансирането от структурните и други фондове на Европейския съюз.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Инициатива „Три морета“ (продължение)

Към 31.12.2020 г. ББР е превела 7,014 хил. евро (13,717 хил. лв.) за покриване на участието си в инвестициите на фонд „Три морета“ до този етап. Тъй като удостоверението за закупени акции е получено след датата на отчета, към 31.12.2020 г. сумата е отразена в „Предплатени разходи и аванси“ (Бележка 27), а ангажиментът за вноска в капитала, която все още не е поискана е отчетен в настоящата Бележка. Подробно описание на инициативата е представено в Бележка 21.

Гаранционни програми за малък и среден бизнес

През 2015 г., Банката стартира нова програма за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес с максимален размер 150,000 хил. лв. Програмата предвижда възможност ББР да поема част от риска по предоставени от банки-партньори кредити за бизнеса в размер до 30% от стойността на отделните подзаеми. Към 31.12.2020 г., Банката има действащи споразумения с пет банки - партньори и размерът на формирания портфейл от гаранции е 1,482 хил. лв. (31.12.2019 г.: пет банки-партньори и портфейл от гаранции на стойност 2,168 хил. лв.).

Банкови гаранции и акредитиви

В допълнение, Банката учредява банкови гаранции и акредитиви към трети лица за изпълнение на тяхната дейност.

НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД

Гаранционна схема 2009-2013 г.

През 2020 г. са действащи сключени споразумения за портфейлни гаранции с 6 банки по гаранционна схема 2009-2013 г., по които страна е НГФ. Максималният срок на гаранциите е до 10 години. Гаранционният лимит, предоставен на банките за срока на усвояване на гаранционната схема е 146,500 хил. лв. (2019 г.: 146,500 хил. лв.). Общо по програмата са издадени гаранции за сумата от 168,000 хил. лв. по кредити в размер на 391,000 хил. лв. Подкрепените МСП са над 2300.

Към 31.12.2020 г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 3,133 хил. лв. (2019 г.: 4,337 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 1,311 хил. лв. (2019 г.: 1,692 хил. лв.).

Гаранционна схема 2015-2017 г.

През 2015 г. Фондът стартира нова гаранционна схема. След проведени процедури за избор и анализ в търговските банки, от началото на месец октомври 2015 г. до началото на януари 2016 г. са подписани гаранционни споразумения с 10 търговски банки на обща стойност 326,000 хил. лв. През 2016 г., по искане на две от банките, подписали споразумение, общият гаранционен лимит е увеличен до 379,000 хил. лв. Както и по предходната схема, допустими за включване са само ново отпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. По схемата, НГФ гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1 млн. лв. на ниво свързани лица.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Гаранционна схема 2015-2017 г. (продължение)

Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл беше до 31 март 2017 г. По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ. От стартиране на гаранционната схема до изтичане на срока за включване са подкрепени 2,024 бр. МСП, от които микро предприятия са 57%, малки - 33% и средни - 10%.

Общият лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла е в размер на 379,000 хил. лв. (2019 г.: 379,000 хил. лв.)

Към 31.12.2020 г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 19,329 хил. лв. (2019 г.: 132,786 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 9,662 хил. лв. (2019 г.: 88,058 хил. лв.).

Гаранционна схема 2017-2018 г.

В началото на 2017 г. НГФ стартира процедура по удължаване на гаранционната схема НГФ 2015-2017 за нов период на включване. Заявено е участие от всички банки и са подписани нови споразумения за сумата от 328,000 хил. лв. Както и по предходната схема, допустими за включване са само ново отпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. По схемата НГФ гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1 млн. лв. на ниво свързани лица. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е до 30 септември 2018 г. По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ.

С последващо анексиране, общият лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла е в размер на 416,131 хил. лв.

Към 31.12.2020г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 218,943 хил. лв. (2019 г.: 269,685 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 152,808 хил. лв. (2019 г.: 210,300 хил. лв.). Подкрепени са 3,000 бр. МСП.

Гаранционна схема 2019-2020 г.

В началото на 2019 г. НГФ стартира процедура за избор на банки партньори по нова гаранционната схема НГФ 2019-2020. Допустими за включване са само ново отпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. По схемата НГФ ЕАД гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1,5 млн. лв. на ниво свързани лица. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е 30 септември 2020 г. Гаранцията е портфейлна, като за суми над 500 хил. лв. е необходимо и предварително писмено съгласие от НГФ ЕАД.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Гаранционна схема 2019-2020 г. (продължение)

По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ ЕАД запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ ЕАД.

Към 31.12.2020 г. са подписани споразумения с 6 банки с максимален размер на гарантирания портфейл в размер на 244,000 хил. лв.

Към 31.12.2020 г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 103,825 хил. лв. (2019 г.: 27,053 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 96,854 хил. лв. (2019 г.: 24,426 хил. лв.). Подкрепени са 760 бр. МСП.

Гаранционна схема по програма COSME на европейската комисия

През м. декември 2016 г., между Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) и Националният гаранционен фонд ЕАД е подписано Споразумение, с което се осигуряват допълнителни 40 милиона евро финансиране за малките и средни предприятия в България по програма COSME на Европейската комисия. Средствата се осигуряват с подкрепата на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), който стои в основата на Инвестиционния план за Европа (План „Юнкер“). ЕИФ осигурява гаранционна линия в размер на 20 милиона евро, с която НГФ ЕАД ще подкрепи финансиране за 40 милиона евро към МСП в България, изпитващи затруднения при осигуряване на изискваните обезпечения. По тази схема са действащи сключени споразумения за портфейлни гаранции с 5 търговски банки - Българо-американска кредитна банка АД, Ти Би Ай Банк ЕАД, ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД), Първа инвестиционна банка АД, Юробанк България АД. Максималният лимит е 43,338 хил. лв.

Към 31.12.2020 г. са издадени гаранции в размер на 37,653 хил. лв. (2019 г.: 15,164 хил. лв.) по 415 кредита за обща сума 75,306 хил. лв. (2019 г.: 54,576 хил. лв.). Текущият гарантиран дълг към 31.12.2020 г. е 24,038 хил. лв. (2019 г.: 17,236 хил. лв.). Подкрепените МСП са 308 бр.

Гаранционна програма в подкрепа на бенефициенти по оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г. (ОПРСР)

На база подписано Финансово споразумение с ИАРА от 2011 г., НГФ ЕАД изпълнява гаранционна схема в сектор Рибарство. Издадените от НГФ ЕАД гаранции по програмата са безрискови за Дружеството, тъй като претенциите се изплащат за сметка на предоставените средства по ОПРСР. По програмата НГФ ЕАД има подписани споразумения с 16 търговски банки. С подкрепата на схемата са реализирани проекти в размер на 46,000 хил. лв. от които 33,000 хил. лв. проекти по мярка 2.1 (79% от бюджета на мярката), по мярка 2.6 подкрепените проекти са за 12,000 хил. лв. (77% от бюджета по мярката). Подкрепени по мярка 4.1 са и проекти за 500 хил. лв. Подкрепените бенефициенти са 25 бр.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Гаранционна програма в подкрепа на бенефициенти по оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство” 2007 – 2013 г. (ОПРСР) (продължение)

Към 31.12.2020 г. при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 80%, НГФ ЕАД е издал безрискови за Дружеството гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство” 2007 – 2013 г., в размер на 20,780 хил. лв. с обща стойност на кредитите/банковите гаранции – 30,551 хил. лв. (2019 г.: гаранции 13,847 хил. лв. с обща стойност на кредитите/банковите гаранции – 20,780 хил. лв.).

Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2020 г. е 448 хил. лв. (2019 г.: 1,951 хил. лв.).

Гаранционна дейност в подкрепа на бенефициенти по програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г. (ПРСР)

На база подписано Финансово споразумение с МЗХ от 2012 г. НГФ изпълнява гаранционна дейност в подкрепа на бенефициенти на ПРСР 2007-2013. Издадените от НГФ ЕАД гаранции по програмата са безрискови за Дружеството, тъй като претенциите се изплащат за сметка на предоставените средства по ПРСР. По схемата са подкрепени 544 бенефициента по програмата за реализиране на проекти, като 84% от предприятията се класифицират като микро, 14% са малки и 3% са средни предприятия.

Към 31.12.2020 г. при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 80%, НГФ ЕАД е издал безрискови за Дружеството гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2007-2013 г. в размер на 185,606 хил. лв. (2019 г.: 185,606 хил. лв.) с обща стойност на кредитите – 238,112 хил. лв. (2019 г.: 238,112 хил. лв.).

Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2020 г. е 4,481 хил. лв. (2019 г.: 7,332 хил. лв.).

Гаранционна схема в подкрепа на бенефициенти по програма за развитие на селските райони 2007-2013 , 2014 – 2020 г. и предприятия от сектор растениевъдство и животновъдство - гаранционна схема - МЗХ 2016-2018 г.

Гаранционната схема е съвместна с МЗХ и се реализира с ресурс от освободени средства по гаранционната схема по ПРСР 2007-2013 г. в размер на 50 млн. лв. за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2014 - 2020 г. Издадените от НГФ ЕАД гаранции по програмата са безрискови за Дружеството, тъй като претенциите се изплащат за сметка на предоставените средства по ПРСР.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Гаранционна схема в подкрепа на бенефициенти по програма за развитие на селските райони 2007-2013, 2014 – 2020 г. и предприятия от сектор растениевъдство и животновъдство - гаранционна схема - МЗХ 2016-2018 г. (продължение)

Към 31.12.2020 г. при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 50%, НГФ ЕАД е издал безрискови за Дружеството гаранции и контрагаранции по кредити, издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2014 - 2020 г. в размер на 101,602 хил. лв. (2019 г.: 90,200 хил. лв.) с обща стойност на кредитите – 204,972 хил. лв. (2019 г.: 182,159 хил. лв.) Общият гаранционен лимит по програмата е 50,000 хил. лв. Към 31.12.2020 г. гарантираните кредити са 161 на брой, за обща сума от 105,985 хил. лв. (2019 г.: 90,200 хил. лв.). Подкрепените МСП са 214 бр.

Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2020 г. е 47,354 хил. лв. (2019 г.: 46,009 хил. лв.).

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в консолидирания отчет до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към края на отчетния период, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на обичайните банкови гаранции са над 100% и представляват основно блокирани депозити в Банката, ипотекирана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на Банката. При възникване на условия за активиране на издадена гаранция, Банката преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

Издадените от Дружеството-майка (Банката) гаранции по Проект “Гаранционен фонд за микрокредитиране” на МТСП и издадените гаранции за собствен риск на НГФ (дъщерно дружество на ББР) са необезпечени. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от Групата, извършеното плащане от нея не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на Групата.

Невнесената част от номинала на притежаваните от Банката акции на Европейския инвестиционен фонд става дължима за плащане след специално решение за целта на Общо събрание на акционерите на фонда. До датата на издаване на настоящия отчет не е вземано такова решение.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

38. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

	2020	2019
Парични средства в каса (<i>Бележка 16</i>)	601	313
Разплащателна сметка при Централната банка (<i>Бележка 16</i>)	495,678	250,330
Вземания от банки с оригинален падеж до 3 месеца (<i>Бележка 17</i>)	283,078	204,120
	779,357	454,763

39. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА

Свързани лица:

В следващата таблицата са оповестени дружества, с които Банката е извършила трансакции през отчетния период. Всички сделки със свързани лица са по договорени цени.

<i>Дружество/лица</i>	<i>Вид свързаност</i>
Министерство на икономиката	Основен собственик на Банката от името на държавата
Министерство на финансите	Дружество под общ контрол от държавата
Автомагистрала ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Южен поток България АД	Дружество под общ контрол от държавата
Еко Антрацит ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Монтажи-София ЕООД	Дружество под общ контрол от държавата
Ай Си Джи Би АД	Дружество под общ контрол от държавата
Холдинг БДЖ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
УМБАЛ Света Екатерина ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български Институт за Стандартизация	Дружество под общ контрол от държавата
Терем - Холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български енергиен холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Енергийна инвестиционна компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Кинтекс ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Водоснабдяване и канализация ЕООД ПЛОВДИВ	Дружество под общ контрол от държавата
ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Държавна консолидационна компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Авионамс АД	Дружество под общ контрол от държавата
Водоснабдяване и канализация ШУМЕН ООД	Дружество под общ контрол от държавата
Монтажи ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български Вик Холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Булгартрансгаз ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Държавно Предприятие КАБИЮК ДП	Дружество под общ контрол от държавата
МБАЛ Лозенец ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
БДЖ -товарни превози ЕООД	Дружество под общ контрол от държавата
София Тех Парк АД	Дружество под общ контрол от държавата
Напоителни системи ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

39. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Разчетите със свързани лица в отчета за финансовото състояние към края на отчетните периоди са:

Активи		2020	2019
Дружество/лице	Вид разчет		
Министерство на финансите	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	471,139	417,526
Министерство на финансите	ФА, отчитани по амортизирана стойност - Дългови ценни книжа	10,126	10,194
Дружества под общ контрол на държавата	Предоставени кредити и аванси на клиенти	300,992	103,516
Дружества под общ контрол на държавата	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	22,649	23,983
		804,906	555,219

Пасиви		2020	2019
Дружество/лице	Вид разчет		
Министерство на финансите	Други привлечени средства	16,932	17,119
Дружества под общ контрол на държавата	Задължения към клиенти по депозити и други привлечени средства	428,586	767,433
		445,518	784,552

Сделките със свързани лица са:

Дружество/лице	Вид взаимоотношение	2020	2019
Министерство на финансите	Приходи от такси и комисиони	58	60
	Приходи от лихви	1,906	3,353
	Разходи за лихви	(117)	(121)
		1,847	3,292
Дружества под общ контрол на държавата	Приходи от лихви	5,067	5,929
	Приходи от такси и комисиони	232	161
	Разходи за лихви	(86)	(216)
	Други разходи от дейността	(21)	(3)
	Други доходи от дейността	37	24
		5,229	5,895

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
 БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

39. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Условни задължения и ангажименти със свързани лица:

Дружество/лице	Вид	2020	2019
Дружества под общ контрол на държавата	Неусвоен размер на разрешени кредити	40,649	43,677
Дружества под общ контрол на държавата	Издадени банкови гаранции	6,528	7,956
		47,177	51,633

Отношения с ключов управленски персонал:

Разчети с ключов управленски персонал	2020	2019
Задължения към клиенти по привлечени депозити	378	773
Задължения за възнаграждения	71	154
Предоставени кредити и аванси на клиенти	145	130
Други задължения	32	
Сделки с ключов управленски персонал	2020	2019
Възнаграждения и социално осигуряване	(3,144)	(2,292)
Приходи от лихви	4	3

40. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за издаване, извън промените в управителните органи на Банката и дъщерните дружества, оповестени в Бележка 1 на този отчет, и следните некоригиращи събития:

В началото на януари 2021 г. банките партньори на ББР по Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19 стартираха приема на заявления по обновените с РМС №910/10.12.2020 г. условия по Програмата, като основните промени утвърдени с РМС 910/2020 г. са увеличаване на лимита на гарантираните от ББР безлихвени заеми за едно лице от 4,500 лева на 6,900 лева и удължаване на срока за кандидатстване до 30 август 2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити на търговските банки-партньори по Програмата. При kalkulирането на провизиите към 31.12.2020 г., това увеличение вече бе взето предвид.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

40. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

„Българска банка за развитие“ ЕАД и Университетът за национално и световно стопанство ще извършват съвместни проучвания в областта на финансите и корпоративното управление. Това става възможно след подписването през февруари 2021 г. на 3-годишен меморандум за сътрудничество между двете институции. Споразумението предвижда провеждането на инициативи в областта на банковото дело, финансирането на малки и средни предприятия, придобиването на дялови участия, обработката на статистически данни и други. Ще бъдат организирани посещения на място в дружествата от Групата на ББР, срещи с експерти, организация на учебни и преддипломни стажове и практики. Предвижда се и провеждането на съвместни научни прояви, обучения и конкурси.

„Българска банка за развитие“ ЕАД и Софийски университет „Св. Климент Охридски“ подписаха през месец април 2021 г. Меморандум за сътрудничество, който предвижда подпомагане обучението и кариерното развитие на студенти и докторанти от Университета, партньорство при осъществяване на проучвания и научни изследвания, свързани с банковата дейност, финансирането на малки и средни предприятия, добро корпоративно управление и др.

На 01 март 2021 г. Международната рейтингова агенция „Fitch Ratings“ повиши перспективата пред рейтинга на „Българска банка за развитие“ ЕАД от стабилна на положителна и потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на Банката на "BBB". Оценката се базира на надеждната подкрепа на суверена – българската държава, на добрите финансови резултати на институцията, както и на ролята на ББР в подкрепа на икономическата политика на правителството. Стабилната перспектива показва наличието на баланс в рисковете, свързани с оценяването на кредитния рейтинг. Дългосрочният инвестиционен рейтинг на Банката е равен на рейтинга на суверена: последният кредитен рейтинг на РБ присъден от Fitch Ratings – "BBB" с положителна перспектива – е от 19.02.2021 г.

Съгласно РМС № 194 /05.03.2021 г., „Българска банка за развитие“ ЕАД получи правото да увеличи с до 100 млн. лв. размера на гаранционната програма за безлихвени заеми за физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи се („Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19“) за сметка на бюджета на Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от Covid-19. Така възможностите за поемане на гаранционни ангажименти по Гаранционната програма за безлихвени заеми за физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи се бе увеличен до 300 млн. лв.

С РМС № 506/15.07.2021 г. срокът за кандидатстване по Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от Covid-19, се удължи до 31 август 2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити на търговските банки-партньори по Програмата. Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19, бе актуализирана с РМС № 194/05.03.2021 г., както и с РМС 578/05.08.2021 г. Програмата е синхронизирана в максимално възможна степен до разработения през месец май 2021 г. от Министерство на икономиката и Министерство на финансите надграждащ механизъм за интервенция, чрез ликвидна подкрепа за предприятията в страната, наречен „Портфейлна гаранция за преодоляване на последствията от COVID-19“.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

40. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

“Българската банка за развитие“ ЕАД излъчи двама представители в ръководството на Инвестиционния фонд „Три морета“ - през март 2021 г. изпълнителните директори на ББР Николай Димитров и Панайот Филипov бяха избрани на Общо събрание на Инвестиционния фонд „Три морета“ и да представят България в Инвестиционния фонд. След настъпили промени в ръководството на ББР за нови представители на Банката с решение на Общото Събрание на Инвестиционния Фонд от 22 септември 2021 г са избрани: за член на Надзорния съвет на Инвестиционния Фонд – г-н Цанко Арабаджиев – член на Управителния съвет на ББР и Изпълнителен директор и г-н Илия Лингорски – Главен икономист на ББР за член на Управителния съвет на Инвестиционния фонд, който ще осигурява част от необходимото финансиране за засилване на сътрудничеството между страните – членки в региона на Черно, Адриатическо и Балтийско море. През юли 2021 г. ББР бе домакин на панела за инвестиции по време на форума „Три морета“ в България. Инвестиционният фонд „Три морета“ е финансов механизъм за реализирането на приоритетните проекти в региона: транспортна, дигитална и енергийна инфраструктура. Негов ексклузивен инвестиционен съветник е Amber Infrastructure Group (Amber) - специализиран международен мениджър, който работи в областта на създаването на инвестиции, управлението на активи и фондове.

Паневропейският гаранционен фонд е създаден като част от цялостния пакет от мерки на ЕС и Групата на Европейската инвестиционна банка за намаляване на икономическите последици на пандемията от COVID-19. Негови крайни бенефициенти са основно малки и средни предприятия на територията на ЕС и публични предприятия, предоставящи важни услуги като здравеопазване, медицински изследвания и др. Очаква се общото финансиране да достигне 200 млрд. евро. **Групата на Българската банка за развитие кандидатства и беше одобрена за финансов посредник по гаранционната програма** на Паневропейския гаранционен фонд, по която бе създаден новият ѝ продукт. От края на септември 2021 г. с помощта на финансовите инструменти на Паневропейския гаранционен фонд ББР ще представи три нови нишови продукта на българския пазар, насочени към малкия и средния бизнес, сектора на творческите и креативните индустрии и стартиращите компании в производството. Програмата е в партньорство с Паневропейския фонд и е с обем 40 млн. евро, като чрез нея ББР ще може да отпусне директни заеми с още по-облекчени условия.

Наименованието на дружеството Микрофинансиращата институция „Джобс“ ЕАД бе променено на **ББР Микрофинансиране ЕАД, считано от 12 април 2021 г.** Промяната отразява по-плътно фокуса на дружеството в подкрепата на микро-бизнеса, както и принадлежността му към Финансовата група на Българската банка за развитие ЕАД. ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД) вече 11 години създава условия за успешно развитие на микро и малките предприятия, използвайки ефективни модели и практики в сферата на кредитирането и лизинга.

В началото на месец септември 2021 г. Управителният съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД), взе решение за увеличаване на капитала на ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД) със сумата от 7,000,000 лв. чрез издаване на нови акции. Увеличението на капитала на дружеството е вписано в Търговския регистър на 13 октомври 2021.

С Протокол №21/23.03.2021 г., УС на ББР в качеството му на едноличен собственик на капитала на ББР Факторинг ЕАД, взе решение за **вливане на ББР Факторинг в ББР**, като ББР ще поеме изцяло дейността на ББР Факторинг ЕАД, както и неговите активи и пасиви. Българска народна банка и Комисията за защита на конкуренцията са приели решения във връзка с преобразуването и предстои финализиране на процедурата по преобразуване.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020 Г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

40. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени, свързани със собствеността на капитала на Българска банка за развитие ЕАД

На 13 май 2021 г. Министерският съвет прие Решение № 414 за увеличаване на акционерното участие на държавата в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД. С това решение се дава съгласие държавата да увеличи акционерното си участие в капитала на „Българска банка за развитие“ АД чрез придобиване чрез дарение на всички акции, притежавани от „Банка ДСК“ ЕАД в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД, а именно 8 безналични акции, всяка с номинална стойност 100 лв., общо 800 лв., представляващи 0.000055 на сто от капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД.

На 14.05.2021 г. е сключен договор за дарение на 8 безналични акции между Банка ДСК АД и Република България. Прехвърлянето на собствеността върху акциите е регистрирано в Централен депозитар на Република България. На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие ЕАД е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично търговско дружество.

Промени в Устава на Българска банка за развитие ЕАД

С решение на министъра на икономиката по протокол от 21 май 2021 г. са приети изменения в Устава на Българска банка за развитие ЕАД, като по-голяма част от промените са свързани с отразяване на настъпилата промяна в собствеността на капитала на дружеството (еднолично акционерно дружество). Като съществени следва да се посочат измененията в Устава, с които изрично се посочва, че приоритет при кредитната дейност на Банката представлява кредитирането на експортно ориентирани малки и средни предприятия с висока добавена стойност. Въведено е ограничение ББР да формира експозиции към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5 млн. лв., като това ограничение не се отнася до други кредитни институции, Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна дейност, Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави-членки на Европейския съюз, както и в случаите, когато ББР изпълнява конкретно възложени от правителството програми. Въведено е изискване експозиции към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 1,000,000 лв., да се предоставят от Управителния съвет с единодушно решение и само след разрешение на Надзорния съвет.

С решение на министъра на икономиката по протокол от 10 юни 2021 г. са приети нови изменения в Устава на Българска банка за развитие ЕАД, които са свързани с числеността на управителния и надзорния орган на Банката. Съгласно промените в Устава Надзорният съвет се състои от три до седем лица, а Управителният съвет е в състав от три до седем члена.

С решения на министъра на икономиката по протокол от 1 юни 2021 г. и по протокол от 20 юли 2021 г. са приети нови изменения в Устава на Българска банка за развитие ЕАД, по силата на които ограничението за формиране на експозиции с размер над 5 млн. лв. не се отнася до дъщерните дружества на Банката. В устава изрично се конкретизира, че Банката не може да формира нови експозиции на индивидуална и консолидирана основа към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5,000,000 лева. Уточнява се също така, че одобряването на кредитни сделки и промени по вече сключени договори се извършва съгласно действащите към съответния момент правила за кредитна дейност на Банката, устава и приложимото законодателство. Посочените промени в Устава са одобрени от Българска народна банка ЕАД и са обявени са Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел по партидата на Българска банка за развитие ЕАД.